

LUEMINUT

– romaani –

Kimmo Lehtonen

27. maaliskuuta 2006

ISBN: 952-92-0094-3 (nid.)

ISBN: 952-92-0095-1 (PDF)

Copyright © Kimmo Lehtonen, 2006

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimi mainittava-Ei kaupalliseen käyttöön-Sama lisenssi 1.0 Finland lisenssillä. Nähdäksesi lisenssin vieraile <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/1.0/fi/> sivulla tai lähetä kirje Creative Commons, 543 Howard Street, 5th Floor, San Francisco, California, 94105, USA.

Nimi Mainittava - Ei kaupalliseen käyttöön - Sama lisenssi 1.0

CREATIVE COMMONS CORPORATION EI OLE LAKI-ASIAINTOIMISTO EIKÄ SE TARJOA OIKEUDELLISIA PALVELUITA. TÄLLÄ LISENSSISOPIMUKSELLA EI PERUSTETA OIKEUDELLISTA EIKÄ MUUTA TOIMEKSIANTOA KÄYTTÄJÄN JA CREATIVE COMMONS CORPORATIONIN VÄLILLE. CREATIVE COMMONS TARJOAA TÄMÄN INFORMAATION ”SELLAISENA KUIN SE ON”. CREATIVE COMMONS EI TAKAA TARJOAMANSÄ INFORMAA-TION OIKEELLISUUTTA, MYÖNNÄ SILLE MINKÄÄNLAISTA TAKUUTA TAI VASTAA SEN KÄYTTÄMISESTÄ AIHEUTUVISTA VAHINGOISTA.

Lisenssi

TÄMÄ TEOS (MÄÄRITELTY ALLA) LISENSOIDAAN TÄMÄN CREATIVE COMMONS PUBLIC LISENSSIN (“CCPL” TAI “LISENSSI”) EHTOJEN MUKAISESTI. TEOS ON TEKIJÄNOIKEUS TAI/JA MUUN SOVELTUVAN LAIN SUOJAAMA. TEOKSEN KÄYTTÖ TÄMÄN LISENSSIN EHTOJEN VASTAISESTI ON KIELLETTY.

KÄYTTÄMÄLLÄ NIITÄ OIKEUKSIA JOTKA TÄSSÄ LISENSSISSÄ MYÖNNETÄÄN, LISENSSIN SAAJA SITOU-TUU NOUDATTAMAAN TÄMÄN LISENSSIN EHTOJA. LISENSOIJJA MYÖNTÄÄ LISENSSIN OIKEUDET VAIN SILLÄ EHDOLLA ETTÄ LISENSSIN SAAJA HYVÄKSYY PUOLESTAAN LISENSSIN MÄÄRÄYKSET JA EDELLY-TYKSET.

1. Määritelmät

1. “Yhteenliitetty teos” tarkoittaa teosta, kuten aikakauslehteä, kokoomateosta tai tietosanakirjaa, johon teos on otettu sellaisenaan, ja jossa on mukana toisten tekijöiden itsenäisiä ja erillisiä teoksia, koottuna yhteen. Yhteenliitettyä teosta ei katsota lisenssissä määritellyksi jälkipäiseksi teokseksi (määriteltä alla).

2. “ Jälkipäinen teos ” tarkoittaa teosta joka perustuu Teokseen tai muihin olemassa oleviin teoksiin kuten käännös, sovitus, kertova kirjallinen teos, näyttämö- tai elokuvasovitus, elokuvakäsikirjoitus, äänite,

taidejäljennös, lyhennelmä, tiivistelmä tai mikä tahansa teos joka on muutettu tai uudelleen muokattu, lukuun ottamatta yhteenliitettyä teosta jota ei tässä lisenssissä katsota jälkiperäiseksi teokseksi.

3. "Lisenssin antaja" tarkoittaa sitä luonnollista tai oikeushenkilöä joka tarjoaa teoksen saataville näillä lisenssiehdoilla.

4. "Alkuperäinen tekijä" tarkoittaa sitä luonnollista henkilöä (tai niitä luonnollisia henkilöitä) joka loi teoksen.

5. "Teos" tarkoittaa tekijänoikeuden suojaamaa teosta, joka tällä Lisenssillä tarjotaan käyttöön.

6. "Lisenssin saaja" tarkoittaa luonnollista- tai oikeushenkilöä joka käyttää lisenssin tarjoamia oikeuksia ja joka ei ole aikaisemmin rikkonut tämän Teoksen lisenssin ehtoja, tai henkilöä joka aikaisemman lisenssisopimuksen ehtojen rikkomisen jälkeen on saanut nimenomaisen luvan lisensioijalta tämän lisenssin oikeuksien käyttämiseksi.

2. Tekijänoikeuden sisältämät rajoitukset. Tämä lisenssi ei rajoita, kavenna tai supista tekijänoikeuslain tai muiden soveltuvien lakien yksinoikeuksiin julkistamisen tai muulla perusteella määrittämiä rajoituksia.

3. Lisenssin antajan myöntämät oikeudet. Tämän lisenssin ehtojen mukaisesti lisenssin antaja myöntää Lisenssin saajalle maailmanlaajuisen, maksuttoman, rinnakkaislisensoinnin sallivan ja pysyvän (tekijänoikeuden voimassaoloajan kestävän) luvan käyttää alla lueteltuja oikeuksia:

1. valmistaa kappaleita teoksesta, ottaa teos osaksi yhteenliitettyä teosta, ja valmistaa kappaleita teoksesta sen ollessa osana yhteenliitettyä teoksesta;

2. luoda ja valmistaa kappaleita Jälkiperäisistä teoksista;

3. levittää Teoskappaleita tai siitä valmistettuja äänitteiden kappaleita, sekä näyttää, esittää, esittää digitaalisten yhteyksien välityksin Teos sellaisenaan tai osana yhteenliitettyä teosta;

4. levittää Teoskappaleita tai siitä valmistettuja äänitteiden kappaleita sekä näyttää, esittää niitä sellaisenaan ja digitaalisten yhteyksien välityksin Jälkiperäisinä teoksina.

Yllä mainitut oikeudet koskevat kaikkia viestintävälineitä ja muotoja sekä nyt tunnettuja että myöhemmin kehitettyjä. Yllä mainitut oikeudet sisältävät oikeuden tehdä sellaisia muutoksia jotka mahdollistavat teosten käyttämisen toisessa mediassa ja formaateissa. Kaikki oikeudet joita ei lisenssissä ole mainittu jäävät lisenssinantajalle.

4. Rajoitukset. Myönnettyä lisenssiä koskevat seuraavat rajoitukset:

1. Lisenssin saajalla on oikeus levittää, näyttää, esittää, tai digitaalisten yhteyksien välityksin esittää Teos näiden lisenssiehtojen mukaisesti. Lisenssin saajan tulee liittää kopio tästä lisenssistä tai Uniform Resource Identifier-viite lisenssiin, jokaiseen teoskappaleeseen tai äänitallenteeseen jonka lisenssin saaja levittää, valmistaa, esittää tai näyttää tai esittää digitaalisia yhteyksiä käyttäen. Lisenssin saaja ei voi puolestaan määrätä edelleenluovutukselle ehtoja, jotka poikkeaisivat tämän lisenssisopimuksen tarkoituksesta. Lisenssin saaja ei saa myöntää teokselle alilisenssejä. Lisenssin saaja ei saa muuttaa tai poistaa tämän lisenssin ehtoihin tai vastuunrajoituksia osoittavia viitteitä. Lisenssin saaja ei saa levittää, näyttää tai esittää, tai digitaalisia keinoja käyttäen esittää Teosta varustettuna sellaisella teknisellä suojakeinolla joka estää pääsyn Teokseen tai Teoksen käytön tämän Lisenssin ehtojen mukaisesti. Sama koskee Teoksen liittämistä yhteenliitettyyn teokseen, eikä tämä edellytä yhteenliitetyn Teoksen lisensoimista tämän lisenssin mukaisesti Teosta lukuun ottamatta. Jos lisenssin saaja luo yhteenliitetyn tai jälkiperäisen teoksen, Lisenssin antajan pyytäessä lisenssin saajan on poistettava kaikki viittaukset lisenssin antajaan tai alkuperäiseen tekijään siten kuin on pyydetty, mikäli se on käytännössä mahdollista.

2. Lisenssin saajalla on oikeus levittää, näyttää, esittää, tai digitaalisten yhteyksien välityksin esittää Jälkiperäinen Teos ainoastaan näiden lisenssiehtojen mukaisesti. Lisenssin saajan tulee liittää kopio tästä lisenssistä tai Uniform Resource Identifier-viite lisenssiin, jokaiseen teoskappaleeseen tai äänitallenteeseen jonka lisenssin saaja levittää, valmistaa, esittää tai näyttää tai esittää digitaalisia yhteyksiä käyttäen.

Lisenssin saaja ei voi puolestaan määrätä Jälkiperäisille teoksille ehtoja, jotka poikkeaisivat tämän lisenssisopimuksen tarkoittamista. Lisenssin saaja ei saa muuttaa tai poistaa tämän lisenssin ehtoihin tai vastuunrajoituksia osoittavia viitteitä. Lisenssin saaja ei saa levittää, näyttää tai esittää, tai digitaalisia keinoja käyttäen esittää Jälkiperäistä teosta varustettuna sellaisella teknisellä suojakeinolla joka estää Teoksen käytön tämän Lisenssin ehtojen mukaisesti. Sama koskee Jälkiperäisen teoksen liittämistä yhteenliitettyyntä teokseen, mutta tämä ei edellytä yhteenliitettynä Teoksen lisensoimista tämän lisenssin ehtojen mukaisesti Jälkiperäistä Teosta lukuun ottamatta.

3. Lisenssin saaja ei saa käyttää kohdassa 3 tarkoitettuja oikeuksia millään tavalla joka on ensisijaisesti tarkoitettu tai suunnattu kaupallisen edun saamiseen tai yksityisen taloudellisen edun tavoitteluun. Teoksen vaihtamista muihin tekijänoikeuden suojaamiin teoksiin digitaalista tiedostonjakoa käyttäen tai muilla keinoin ei katsota olevan tarkoitettu tai suunnattu kaupallisen edun tai yksityisen taloudellisen edun tavoitteluksi, kuitenkin vain mikäli tekijänoikeuden suojaamien teosten vaihtamiseen ei liity rahallisen korvauksen maksamista.

4. Jos lisenssin saaja levittää, näyttää tai esittää, tai digitaalisten yhteyksien välityksin esittää Teosta tai siitä luotuja Jälkiperäisiä tai yhteenliitettyjä Teoksia, Lisenssin saajan tulee säilyttää kaikki tekijänoikeusilmoitukset ja ilmaista alkuperäisen Teoksen tekijä tavalla, joka kohtuullisesti voidaan sovitaa päätelaitteeseen tai tapaan jolla Teos levitetään, ilmaisemalla tekijän nimi (tai tarvittaessa salanimi tai nimimerkki) jos sellaista on käytetty; alkuperäisen Teoksen nimi jos sellaista on käytetty; Jälkiperäisen teoksen tapauksessa alkuperäisen Teoksen nimi ja sen käyttötapaa Jälkiperäisessä teoksessa (esimerkiksi, "Suomalainen käännös N.N:n alkuperäisteoksesta" tai "N.N:n elokuvakäsikirjoitus joka perustuu M.M:n kirjaan"). Tekijän mainitsemisen voi toteuttaa myös muulla hyvän tavan mukaisella tavalla; kuitenkin Jälkiperäisessä tai yhteenliitetyssä teoksessa maininnan tulee ilmetä siellä missä muiden tekijöiden nimet on ilmoitettu ja vähintään yhtä näkyvästi kuin muut vastaavat tekijätiedot on ilmoitettu.

5. Tahdonilmaus, Takuu ja Vastuunvapaus

1. Tarjoamalla teoksen yleisön saataville tällä lisenssillä, Lisenssin antaja ilmoittaa ja vakuuttaa että hän parhaan ymmärryksensä mukaan ja kohtuullisissa määrin on varmistanut siitä että:

1. Lisenssin antajalla on kaikki oikeudet teokseen jotka ovat tarpeellisia tämän Lisenssin myöntämiseksi ja sen mukaisten oikeuksien lailliselle luovuttamiselle ilman että lisenssin saajalla on velvollisuutta maksaa rojalteja, pakollisia lisenssimaksuja, tai muita maksuja;

2. Teos ei loukkaa tekijänoikeutta, tavaramerkkiä, tekijänoikeuden lähioikeuksia, common law-oikeuksia tai muita oikeuksia joita kolmansilla on tai loukkaa yksityisyyttä, aiheuta muuta vahinkoa kolmansille tai loukkaa kunniaa.

2. ELLEI TÄSSÄ LISENSSISSÄ OLE MUUTEN MÄÄRÄTTY TAI ERIKSEEN KIRJALLISESTI SOVITTU TAI SOVELTUVASSA PAKOTTAVASSA LAISSA MÄÄRÄTTY, TEOKSEEN MYÖNNETÄÄN LISENSSI "SELLAISENA KUIN SE ON" ILMAN MINKÄÄNLAISTA TAKUUTA TAI TAKUUEHTOJA, ILMAISTUA TAI HILJAISTA, MUKAAN LUKIEN MUTTEI RAJOITTUEN TAKUUTA TEOKSESTA, TEOKSEN SISÄLLÖSTÄ TAI TEOKSEN TARKKUUKSISTA.

6. Vastuunrajoitus. LISENSOIJAT EI OLE VASTUUSSA MUISTA KUIN LAIN NIMENOMAAN MÄÄRÄÄMISSÄ TAI KOHDAN YKSILÖIMISSÄ KOLMANNELLE AIHEUTUVISTA TAPAUKSISTA. ETENKÄÄN LISENSSIN ANTAJA EI OLE VASTUUSSA LISENSSIN SAAJALLE, ERITYISISTÄ, SATUNNAISISTA, VÄLILLISISTÄ, ENNAKOLLISISTA TAI RANGAISTUKSEN LUONTOISISTA VAHINGOISTA JOITA TÄMÄN LISENSSIN TAI TEOKSEN KÄYTÖSTÄ VOI SYNTYÄ, SIINÄKÄÄN TAPAUKSESSA ETTÄ LISENSSIN SAAJA OLISI SAANUT LISENSSIN ANTAJALTA OHJAUSTA NÄIDEN TILANTEIDEN VARALTA.

7. Lakkaaminen

1. Tämä lisenssi purkautuu ja sillä luovutetut oikeudet lakkaavat automaattisesti, mikäli lisenssin saaja millä tahansa tavalla loukkaa tämän lisenssin ehtoja. Luonnolliset tai oikeushenkilöt jotka ovat saaneet

tällä Lisenssillä oikeuden käyttää teosta osana yhteenliitettyä teosta tai jälkiperäistä teosta eivät menetä oikeutta mikäli he huolellisesti noudattavat lisenssiehtoja. Päättyminen ja lisenssiehtojen raukeaminen ei koske tämän lisenssin jaksoja 1, 2, 5, 6, 7, ja 8.

2. Näillä ehdoilla ja edellytyksillä Lisenssi myönnetään pysyvästi (tekijänoikeuden kestoajaksi). Edellisestä riippumatta lisenssin antajalla on kuitenkin oikeus julkaista Teos muilla kuin tämän sopimuksen mukaisilla ehdoilla tai lopettaa Teoksen levittämisen koska tahansa; tässä tilanteessa aikaisemmat ja tämän sopimuksen nojalla annetut lisenssiehdot pysyvät muuttumattomina, ja tämä Lisenssi on voimassa kaikin osin ja pätevä ellei se ole rauennut edellä mainitulla tavalla.

8. Muut ehdot

1. Aina kun lisenssin saaja levittää tai digitaalisten yhteyksien välityksin esittää Teoksen tai yhteenliitetyn teoksen, Lisenssin antaja tarjoaa teoksen vastaanottajalle Teoksen lisensioitavaksi samoin ehdoin kuin Lisenssin saaja on saanut Teoksen tämän lisenssin mukaisesti käyttöönsä.

2. Aina kun lisenssin saaja levittää tai digitaalisten yhteyksien välityksin esittää Jälkiperäisen teoksen, Lisenssin antaja tarjoaa teoksen vastaanottajalle alkuperäisen Teoksen lisensioitavaksi samoin ehdoin kuin Lisenssin saaja on saanut Teoksen tämän lisenssin mukaisesti käyttöönsä.

3. Mikäli jokin osa tästä lisenssistä on pätemätön tai sitä ei voida valvoo soveltuvien lakien mukaisesti, tämä ei vaikuta muiden Lisenssin ehtojen pätevyyteen tai valvottavuuteen, ja ilman tämän lisenssin osapuolien erillisiä toimia, tällaiset ehdot tarkistetaan vähimmin mahdollisin muutoksien sitoviksi, valvottaviksi ja voimassa oleviksi.

4. Sopimusehdosta tai sopimusrikkomukseen vetoamisesta luopuminen on tehtävä kirjallisesti.

5. Tämä lisenssi muodostaa täydellisen sopimuskokonaisuuden osapuolten välille Teoksesta. Osapuolten välillä ei ole muita sopimuksia tai välipuheita Teoksesta. Lisenssin antajaa eivät sido lisenssin saajan kanssa käydyssä kirjeenvaihdossa tai neuvotteluissa esille tulevat ehdot. Tätä Lisenssiä ei saa muuttaa ilman yhteisesti sovittua kirjallista lisenssin antajan ja lisenssin saajan välillä sopimusta.

Creative Commons ei ole Lisenssin osapuoli eikä anna mitään Teosta koskevaa takuuta. Creative Commons ei ole vastuussa Lisenssin saajan tai kolmansien kärsimästä vahingosta, mukaan luettuna muttei rajoitettujen yleisistä, erityisistä, satunnaisista tai välillisistä vahingoista joita tästä Lisenssistä voi aiheutua. Huolimatta kahdesta(2) edellisestä lauseesta; jos Creative Commons kuitenkin on nimenomaisesti ryhtynyt tässä tarkoitetuksi lisenssin antajaksi, sillä on kaikki oikeudet ja velvollisuudet mitkä Lisenssin antajalle kuuluvat.

Lukuun ottamatta rajoitettua käyttöä, jolla osoitetaan yleisölle Teoksen olevan lisensioitu CCPL-lisenssillä, Lisenssin saaja tai antaja ei saa käyttää "Creative Commons" tavaramerkkiä tai siihen liittyviä logoja ilman etukäteen saatua kirjallista Creative Commons:in antamaa suostumusta. Tavaramerkkejä on käytettävä Creative Commonsin voimassa olevien käyttöohjeiden mukaisesti. Nämä ohjeet ovat saatavilla Creative Commons verkkosivuilla tai annetaan saataville pyydettyäessä.

Creative Commons:iin saa yhteyden osoitteesta <http://creativecommons.org/>.

Haluan kiittää uskosta tähän kirjaan omaa luotettavaa verkostoani: Aapo, Anssi, Eevi, Hannu A, Hannu B, Jani, Janika, Johanna, Maija, Maria, Petri, Repe, Riku, Rollo, Teemu J, Teemu L, Toni, Tomi, Tuomas, Vesa sekä Babek Nabel.

”Le sens commun le voit, et la science le vérifie: rien ne bouge”, dira un premier Sage.

”La philosophie le décide: rien ne peut bouger”, dira un deuxième Sage.

”La religion le défend: que rien ne bouge”, dira un troisième Sage.

Pierre Teilhard de Chardin
L’Avenir de l’Homme, 1959

LUEMINUT 0.1

— Missä helvetissä minä olen?

Eero Ranta alkoi epäillä, ettei kaikki ei ollut kunnossa. Junailija, joka oli herättänyt hänet ja raahannut ulos luotijunan ovesta, nosti tervanväriset silmänsä kohti tummaa yötaivasta ja mutisi jotain käsittämätöntä. Eero yritti päästä takaisin liikkeelle lähtevään junaan, mutta ovi liukui kiinni hänen edessään. Eero juoksi junan perässä, kunnes jäi läähättäen ja sydän jyskyttäen nojaamaan pylvääseen. Juna katosi pimeyteen ja Eero jäi yksin autiolle laiturille.

Asema oli vain rivi katoksen alla olevia penkkejä, ei mitään palveluita, ei edes juoma-automaattia. Vapisevin käsin Eero kaivoi tupakka-askistaan savukkeen. Se oli kolmanneksi viimeinen, mikä yleensä merkitsi hänelle samaa kuin teloituskomppanian eteen joutuminen.

Muutama rauhoittava imaisu sai aikaan sitkeän yskänkohtauksen. Hänen olonsa oli karmea laskuhumalan ja univajauksen sekoitus.

Kaakkois-Euroopan äärirajalle suuntaavassa yöjunassa Eero oli saanut seurakseen kaksi synkeää ja

epäluuloista miestä. Unionin rajalle asti kaikki kolme polttelivat savukkeitaan ja katselivat hiljaisina ulos ikkunasta, jonka takana välimerellinen taivas tummeni nopeasti. Serbian rajan jälkeen miehet rentoutuivat ja pyysivät Eeronkin mukaan juomaan tuliaisviinoja, joista piti päästä eroon ennen Turkin rajaa.

Miehet olivat albaaneja ja kuultuaan Eeron olevan suomalainen, he ehdottivat maljaa suomalaiselle, joka lopetti Kosovon sodan ja neuvotteli maakunnalle itsenäisyyden. *Santé!*

He maistelivat tulista grappaa ja kelvollista chiantia. Pieni vaunuosasto täyttyi paksusta tupakansavusta, jota he huitoivat keskustellessaan innoissaan ja niin kovaäänisesti, että junailijan oli kahdesti tultava huomauttamaan asiasta.

Nuorukaisina miehet olivat taistelleet serbejä vastaan sekä Bosnian että Kosovon sodissa. Nytemmin he hoitelivat eristetyssä Turkissa kansainvälisiä bisneksiä, ison luokan importtia ja exporttia. Eeron kerrottua mihin oli matkalla miehet vakuuttivat hymyillen tuntevansa kaupungin hyvin, mutta eivät halunneet puhua asiasta enempää.

— Emme halua pilata yllätystä, joka teitä siellä

odottaa, he sanoivat, eivätkä suostuneet selittämään asiaa sen enempää, vaikka Eero jankutti asiasta samumiseensa asti.

Raskaan unen läpi kuului ihmisääniä, monenkielistä puheensorinaa. Aurinko oli noussut ja seisake oli täyttynyt ihmisistä. Kolea yöilma oli vaihtunut etelän tunkkaiseksi helteeksi. Eero oli yltä päältä hiessä, mutta silti värisi kylmästä. Jäsenet olivat jäykät kuin puunjuuret.

Lapset tuijottivat häntä uteliaina, mutta heidän isovanhempansa monimutkaisine kantamuksineen, nuoret matkalaiset rinkkoineen ja polkupyörineen, liikemiehet vedettävine lentolaukkuineen eivät vilkaisseetkaan hänen suuntaansa. Kaikki liikehtivät levottomasti kohti laiturin reunaa. Moderni kaksikerroksinen juna oli lipumassa äänettömästi asemalle. Eero kokosi itsensä ja astui sisään muiden mukana.

Askeettisessa paikallisjunassa ei ollut mitään ylimääräisiä palveluja. Vain vessan hana tarjosi varoitustekstistä huolimatta helpotusta hänen surkeaan oloonsa.

Suurin osa hänen kanssamatkustajistaan oli paikallisia, turkkilaisia ja kreikkalaisia, mutta joukos-

sa oli hänen lisäksi muitakin muukalaisia, arabeja tai eurooppalaisia, mustia afrikkalaisia ja vaaleita skandinaaveja. Häntä vastapäätä istui mustapalmikkoinen, sotilaallisesti pukeutunut nuori nainen, jonka punaiseen t-paitaan oli painettu monisakarainen tähti. Vieressään hänellä oli valtava urheilukassi, jossa ei voinut olla muuta kuin hänen henkilökohtaiset taisteluvälineensä. Nainen katsoi häneen tummilla silmillään niin tuomitsevasti, ettei hän välittänyt ryhtyä juttusille.

Hänen oli pakko polttaa toiseksi viimeinen savuke. Katsellessaan junan mutkittelevaa laskeutumista alas vuorenrinnettä hän yritti pohtia jonkinlaista suunnitelmaa.

Pääteaseman kiviseinät ja lattian antiikkinen marmori kaikuivat ylevästi ja hehkuivat viileyttä. Koristeelliset valurautarakenteet kannattelivat katon likaisia lasiruutuja, joista suodattui Etelän vanhojen juna-asemien erikoislaatuinen valo. Muut matkustajat työntyivät hänen ohitseensa ja lopulta Eero seisoikin aution aseman huutavan hiljaisuuden keskellä. Hän seisoikin pitkään laiturilla ja ihmetteli oliko heillä vai ei. Lopulta hän hoipersi liukastellen aseman

ulko-ovelle, jossa häntä vastaan vyöryivät kuuma ja lemuava meri-ilma ja kaupungin lakkaamaton melu.

Askel juna-aseman katedraalimaisen viileästä ja kaikuvasta hiljaisuudesta ulos kadun vilinään oli kuin luonnoton askel kuolemasta takaisin elämään, keskelle todellistakin todellisempaa maailmaa. Ero Keski-Euroopan suunniteltujen ja siistien suurkaupunkien ja vanhan satamakaupungin välillä huumasi kaikki aistit. Hän oli kokonaan unohtanut miltä nämä kaupungit näyttivät, kuulostivat ja tuoksuivat. Hänen määränpäänsä oli siis ainakin olemassa.

Lähtettäjä: mrbye@dotmail.com

Aihe: Eurooppalainen veljemme

Olen entisen kaupunginjohtajamme V. Berbatovin henkilökohtainen avustaja. Kuten luultavasti tiedätte, pakotti Euroopan Unioni tekaistuilla syytöksillä arvostetun johtajamme eroamaan ja riisti yhteisöltämme viimeisenkin toivon.

Maamme, joka oli osa Aleksanteri Suuren valtakuntaa ja Rooman imperiumin provinssi ja jonka Turkin sulttaanit valloittivat ja Venäjän tsaarit vapauttivat, on aina ollut osa Eurooppaa, vaikka kylmä sota katkaisikin sen henkiset yhteydet läntiseen sivilisaatioon. Euroo-

pan Unioni on unohtanut nämä historialliset tosiasiat, kun se taloudellisiin ja poliittisiin tekosyihin vedoten on sulkenut maamme eurooppalaisen yhteisön ulkopuolelle ja alistanut sen vallattoman siirtomaan asemaan.

Nyt Unioni väittää kaupunginjohtajan kavaltaneen suuren osan rahoista, joilla kaupunki olisi pitänyt saada taas jaloilleen.

Totuus on, että kunniakas kaupunginjohtajamme, joka on aina toiminut kaupunkilaisten parhaaksi, katsoi viisaaksi siirtää osan avustusrahoista pois Unionin ja sitä nöyristelevän hallituksen ulottuvilta, jotta niitä voitaisi todella käyttää kaupunkilaisten hyväksi. Turvassa oleva rahasumma on 128 000 000 EUROA. Jouduttuaan poliittisen ajojahdin uhriksi kaupunginjohtajamme on joutunut piiloutumaan välttääkseen epäoikeudenmukaisen oikeudenkäynnin yksipuolisessa tuomioistuimessa jossa hän ei näe mitään mahdollisuuksia puolustaa omaa asemaansa.

Rahan olemassaolosta tietävät kaupunginjohtajan lisäksi vain minä ja nyt te, jonka toivon auttavan meitä, solidaarisena eurooppalaisena, kansamme ja kaupunkimme ystävänä.

Luottaen apuunne ja rehellisyyteenne pitää kysei-

nen asia henkilökohtaisena tietonanne, toivomme teidän säilyttävän tämän rahasumman kunnes tilanne on kehittynyt paremmaksi ja raha voidaan käyttää kaupungin hyväksi. Palkkioksi vaivoistanne lupaamme teille 10 prosentin kohtuullisen osuuden.

Ellette ole kiinnostunut ehdotuksestamme, pyydän teitä ilmoittamaan asiasta mahdollisimman nopeasti, sillä aikaa on vähän ja meidän on siinä tapauksessa löydettävä vähemmän houkuttelevia vaihtoehtoja. Mikäli aito eurooppalainen sydämenne vaatii teitä auttamaan meitä, ilmoitamme välittömästi missä turvallisessa kohteessa voimme tavata ja te voitte vastaanottaa rahat pidettäväksi toistaiseksi hallussanne.

Muissa sinä aamuna saapuneissa yhtä surkuhupaisissa viesteissä tyrkytettiin hänelle mies- ja naispuolista seuraa, seksifantasioita, nautinnollista valtaa sekä läheisten valvontaa, peniksen pidennystä, älypille-reitä, rintojen suurennusta, potenssilääkkeitä, autojen rekisterinumeroita ja pölykapseleita, taatusti aitoja Dalin etsauksia ja Dürerin maalauksia, väärennettyä henkilöllisyyttä, miljoonien sähköpostiosoitteiden tietokantaa ja osoitetta, johon ei koskaan tulisi roskapostia. Tämä viesti oli kuitenkin suomenkie-

linen mikä oli epätavallista.

Sähköinen saasta oli aina ollut askeleen edellä kaikkia torjuntayrityksiä. Se oli eliömuoto, jonka onnistui paeta saalistajaansa ja lisääntyä räjähdysmäisesti kuin villiintynyt bakteeri. Informaatioyhteiskunta oli täynnä mitä erilaisimpia viestintämahdollisuuksia, mutta kenelläkään ei tuntunut olevan mitään tärkeää sanottavaa. Ei silti että kukaan olisi kuitenkaan enää jaksanut kuunnella.

Viestinnällistä ahdistustakin pahemmin Eeroa pinnasi edellisenä iltana hankittu krapula. Loppukesän Pariisilla oli hyvät puolensa, jos vain kykeni sietämään eläkeläisturisteja, joita parveili kaikkialla nähtävyyksien ympärillä ja kaupungin keskustassa. He rullasivat iloiseen Pariisiin ja vaativat parasta mahdollista palvelua ja esteetöntä pääsyä kaupungin keskiaikaisiin kirkkoihin ja barokkipalatsihin. Iltaisin he halusivat kohdata töykeitä ja ylimielisiä pariisilaisia. Eero ja hänen korsikalainen ystävänsä Vincente saivat usein kelvata paremman puutteessa. Ikäihmiset tarjosivat mielellään samppanjaa ja absinttia jokaiselle, joka jaksoi kuulla tarinoita heidän nuoruudesta, jolloin oravanpyörässä piti tehdä 16 tuntisia

työpäiviä.

Edellisen illan narrileikki vanhusten hovissa kostautui nyt ohimoita puristavana rautaisena vanteena ja raajoja venyttävänä piinapenkkinä. Eero yritti parantaa krapulaansa sytyttämällä savukkeen.

Vincente oli illan aikana yrittänyt turhaan houkuttella häntä osallistumaan seuraavaan projektiinsa — vallankumouksellisella grafiikkamoottorilla toteutetun simulaatiopelin käsikirjoitukseen. Eero taas oli itsepintaisesti päättänyt aloittaa uuden romaanin kirjoittamisen.

Krapula herätti hänessä luonnottoman tarmon ryhtyä johonkin, mutta hän kykeni vain tuijottamaan näytöllään olevaa ääliömäistä sähköpostiviestiä. Miksi kukaan ylipäättään näki sen vaivan, että yritti huiputtaa ketään noin alkeellisella tavalla? Voisiko viestillä olla jokin heuristinen piilomerkitys, koska se oli takertunut hänen ajatuksiinsa?

Eero haukotteli itsensä irti jäykkyydestä ja löysi hakukoneella Mustanmeren rannalla sijaitsevan kaupungin, jonka johtaja oli erotettu epäiltynä Unionin avustusrahojen kavalluksesta. Kaikki muukin minkä hän sai selville kaupungista antoi ymmärtää,

ettei roskaviestin lähettäjä ainakaan kovin paljon liioitellut kaupungin kovaa kohtaloa.

Mutta tämän tiedon lisäksi kaupungista ei löytynyt mitään muuta ajankohtaista. Ei uutisen uutista. Vain viittauksia kaupungin historiaan, korkeakoulun päivittämättömät ja suljetun öljysataman surulliset sivustot. Melkein kuin kaupunki olisi vuosi sitten lakannut kokonaan olemasta. Liittyikö siihen jokin arvoitus vai oliko kaupunki yksinkertaisesti niin merkityksetön, ettei se kyennyt ylittämään netin matalaa julkaisukynnystä? Yksikään lentoyhtiö ei lentänyt kaupunkiin eikä jostain syystä sinne myöskään ollut minkäänlaisia liikenneyhteyksiä maan pääkaupungista. Oliko se jostain syystä eristäytynyt maailman ulkopuolelle? Mikä ei voinut olla pelkkä sattuma.

Modernista maailmasta eristäytynyt miljoonakaupunki Euroopassa. Miten se oli edes mahdollista? Oliko kaupungissa tekeillä jotain, mitä ei haluttu saada maailman tietoisuuteen? Riehuiko kaupungissa joku epidemia vai harjoitettiin siellä jotain salaista tutkimusta tai muuta Unionin hämärää politiikkaa? Hallituksen ja Unionin lisäksi myös kaupungin itsensä ja

sen asukkaiden oli alistuttava eristäytymiseen.

Uhmaten järkensä ääntä hän vastasi viestiin esittäen olevansa kiinnostunut auttamaan Mr. Bye pulasta. Eeron yllätykseksi hän sai nopeasti vastauksen viestiinsä.

Kiitos vastauksestanne. Rakentaaksemme parhaiten molemminpuolista luottamusta, ehdotan, että saavutte mahdollisimman pikaisesti kaupunkiin, jonka kohtalon pelastamiseen olette lupautunut. Voimme tavata diskreetisti LOCAL-nimisessä baarissa ja sopia yhteisen hankkeemme yksityiskohdista.

Luottamukseenne vedoten,

Mr. Bye

Sattumalta Eero oli löytänyt kirjalleen mitä mainioimman aiheen. Kertomus Euroopan syrjäytyneestä takamaasta, jonne menestys ei yltänyt. Syrjäytyneen kaupungin epätoivosta kertovan tarinan, joka olisi rehellinen dokudraama kovasta maailmasta tai ehkä jopa tosielämään perustuva trilleri, jos kaupungissa oli tekeillä jotain hämärää.

Harvoin oli loistava idea syntynyt näin helposti.

LUEMINUT 0.2

— Sir need taxi? Vakavailmeinen lätsäpäinen kuski nappasi laukun Eeron hervottomasta kädestä ja oli muutamalla ripeällä askeleella kellanruskean vanhan Mersunsa takaluukulla.

Taksiluvan mukaan kuskin etunimi oli Serge. Sukunimestä Eero ei saanut selvää. Hän oli noin kuusisakymmenissä, lätsän reunan alta pilkistävä tukka oli jo harmaantunut ja kasvot olivat riutuneet, kuin olisi äskettäin laihtunut kymmeniä kiloja. Väljän, hien tahriman valkoisen kauluspaidan käärityistä hihoista näkyvät luisevat kädet olivat tumman karvan peitossa. Hänen piirteensä olivat voimakkaat ja kulmikkaat. Karkealta näyttävän harmahtavantumman ihon ansiosta hänen kasvonsa näyttivät puusta veistetyltä.

— Hotelliin? Minä jo luulin, että tulin myöhään ja kaikki asiakkaat menneet, Serge heitti tyytyväisenä vilkaisten Eeroa taustapeilistään samalla kun kurvasi kadun liikenteen sekaan.

Taksikuskin silmistä heijastui synkkä unelmattomuus, sitkeä slaavilainen melankolia, sellainen joka

piti kaikkia vastoinkäymisiä täysin luonnollisina ja itsestään selvinä asioina. Koska asiat olivat jo huonimmalla mahdollisella tolalla, ne eivät voineet kai muuta kuin muuttua paremmiksi.

Hän olisi halunnut mennä lähimpään baariin parantelemaan oloaan, mutta hotelli sai kelvata. Hän sytytti huolestuneena viimeisen savukkeensa toivoen löytävänsä jostain kelvollista tupakkaa. Hän yritti saada jonkinlaisen mielikuvan ohikiitävästä näkymästä. Keskelle vanhoja kivitaloja oli rakennettu yksinäinen, pitkä ja kapea itäsaksalaishenkinen korkea asuintalo, joka näytti siltä kuin se kaatuisi ensimmäisessä rajussa tuulenpuuskassa. Sen suolan ja saasteiden tahrinassa turkoosinvärisessä seinässä luki *свобода*. Tornia olisi voinut luulla hylätyksi raunioksi, ellei sen parvekkeilla olisi näkynyt kokonaisia pieniä puutarhoja, pyykkitelineitä ja satelliittiantenneja.

Kaupunki oli rappeutunut ja karkeatekoinen, mutta epäilemättä sitkeä. Se oli kestänyt vuosisatojen ajan maan, meren ja historian ankaria mullistuksia.

Kehittyvä kaupunki oli ahtanut vanhan ortodoksikirkon liian pieneen tilaan, mutta se piti sinnitellen oman paikkansa muutoksen keskellä.

Ihmisiä norkoili kadunkulmissa ja kahviloiden ovensuissa joutilaan näköisinä. Puistikoissa lapset pelasivat ja leikkivät, eukot roikkuivat talojen ikkunoissa ja huutelivat toisilleen. Ilma tuoksui pölyltä, kuumalta asvaltilta, härskiltä merituulelta ja viemäreiltä. Täällä saattaisi vaikka viihtyä, Eero mietti. Kaupunki oli eloisa muttei hysteerinen, sillä oli monen eri aikakauden muokkaamat ominaispiirteet. Sen kaltaisia luonteikkaita kaupunkeja ei ollut enää Euroopassa, jossa elämä oli vetäytynyt esikaupunkeihin ja niiden ostoskeskuksiin. Pittoreskin kaupungin katukuvassa oli myös jotain kummallista, jokin piirre, joka teki siitä epätodellisen oloisen, mutta Eero ei osannut sanoa mitä se oli.

Hotellin automaattiovet avautuivat synkkään aulaan. Sen kulmikkaat mustat nahkasohvat ja matalat pöydät, tiikkipaneloidut seinät ja musta marmorilaattalattia kuuluivat 70-luvulle. Ne olisivat saattaneet olla retrolla tavalla tyylikkäätsä elleivät ne olisi olleet niin originaalit. Puolet aulan valoista oli pimeänä, joko rikkinäisinä tai säästösyistä, mikä teki paikasta entistäkin masentavamman.

Tiskin takana istui ikivanha menninkäiseltä näyt-

tävä concierge. Hänen ryppyinen ja karvaton olemuksensa pursui oikeutettua katkeruutta koko maailmaa kohtaan. Ukkokin vaikutti siltä kuin olisi kuullunut johonkin toiseen aikakauteen. Ainakaan hän ei tuntunut aivan täysin olevan pitkän tiikkipaneloidun ja messinkisen vastaanottotiskinsä takana, vaan ehkä suuressa kirjassa, jota parhaillaan luki. Eero odotti vaivautuneen hetken. Lopulta ukko sulki varovasti opuksen, joka tarkemmin katsottuna näytti huolellisesti sidotulta nipulta konekirjoitusarkkeja, nosti katseensa ja paljasti lyhyellä hymyntapaisella irvistyksellä ikenettömät hampaansa.

— Onko tämä hotelli varmasti auki?

— Siltä se näyttää, ukko totesi ivallisesti ja vilkaisi kohti lasiovia, ikään kuin muistuttaakseen Eeron juuri kävelleen sisään niistä.

— Onko teillä tilaa? Tarkoitan, haluaisin huoneen. Minulla ei ole varausta.

— Kyllä se luultavasti onnistuu. Nimenne?

Hotellissa ei varmaankaan ollut yhtään asiakasta.

Ukko nosti tiskille etälukulaitteen, johon Eero saattoi siirtää tietonsa kommunikaattorillaan, joka henkilötietojen lisäksi sisälsi myös hänen rahansa ja

yhteytensä ulkomaailmaan.

— Ah, te olette suomalainen? concierge sanoi vilkaistuaan hänen tietojaan.

Eero ei ollut asunut Suomessa kuin muutaman vuoden teini-ikäisenä eikä pitänyt itseään suomalaisena, mutta maa tuli esiin aina hänen henkilötiedoistaan.

— Minä tapasin 70-luvun alussa joitakin suomalaisia Moskovassa, eräässä kongressissa, ukko mutisi mietteläänä. — He olivat hyvin . . . vakavamielisiä.

Ukko keskittyi naputtelemaan tietokoneensa näppäimistöä yhdellä sormella. Eero katseli vaivautuneena ympärilleen. Aulan pimeällä puolella oli houkutteleva baari.

— Yhdeksäs kerros, sanoi ukko lopulta ja laitto vanhanaikaisen mekaanisen avaimen tiskille.

— Onko . . . Eero kysyi toiveikkaasti ja osoitti baarin suuntaan.

— Minä en hoida baaria! ukko kivahti ja huitoi Eeroa pois luotaan.

Hissi piti raapivaa ja kirskuvaa ääntä, joka muuttui huolestuttavammaksi jokaisen kerroksen kohdalla.

Hotelli oli rakennettu kommunistien huippukaudella, luultavasti puolueen sisäpiirin ja kansainvälisten veljesjärjestöjen tarpeita varten. Siihen oli sijoitettu lisää rahaa joskus 90-luvulla, mutta turhaan. Käytävän kokolattiamatto näytti jo vanhanaikaiselta, mutta silti käyttämättömältä.

Huone oli samanlainen kuin hotellihuoneet missä tahansa muuallakin, mutta valtava. Suurikokoinen parisänky, kaksi nojatuolia ja pyöreä pöytä näyttivät yksinäisiltä niitä ympäröivässä tyhjässä tilassa. Niiden lisäksi huoneessa oli seinään upotettu vaatekaappi ja suuren ikkunan likaisenharmaat valoverhot. Katonkulmassa oli tyhjä tv-teline.

Seinään piilotetusta baarikaapista hän löysi helpotukseksen useita rivejä pieniä pulloja ja kaksi pakettia seesamsuolakeksejä. Hän ei ollut yli vuorokautteen syönyt muuta kuin täytetyn patongin ja jonkun keitetyn kananmunan. Baarikaapissa ei ollut tupakkaa, mutta tunkien suolakeksejä suuhunsa hän tonki laukkuaan ja sai lopulta käsiinsä rypistyneen pakeitin, jossa oli jäljellä vielä muutama savuke. Hän huuhteli keksit alas pienellä olutpullollisella ja istui sitten viskipullo seuranaan itäeurooppalainen corbusier-

jäljitelmään, joka oli yllättävän mukava. Hän potki kengät pois jaloistaan ja tunsi olonsa miellyttäväksi ja jopa kotoisaksi. Savukiehkurat kohosivat kattoon koneellisen ilmastoinnin niitä häiritsemättä.

Kommunikaattorin yhteys oli hotellihuoneessa erinomainen, mutta kaupungista ei näyttänyt olevan tarjolla minkäänlaisia onlinepalveluita, ei edes karttaa tai opasta. Hän oli siis tullut todelliseen periferiaan, jota tietoyhteiskunnan peruspalvelut eivät olleet vielä saavuttaneet.

Saapuneiden lokerossa oli satoja uusia roskapositiivistejä, suurin osa mobiiliportaaleista hänen matkansa varrelta. Ei uutta viestiä salaperäiseltä Byeltä, mutta Vincente oli vastannut hänelle.

Mitä helvettiä! Olin hädin tuskin herännyt ja ajatellut ehdottaa lounasta, kun sain viestin, että sinä piru olit jo jossain etelässä ja matkalla sinne, missä lieneekään... Nyt kärsin yksin krapulasta täällä geriatrysten vandaalien keskellä. Minä luulin, ettei teillä suomalaisilla ollut tapana jättää kaveria pulaan.

Mitä tulee kirjaideaasi. En tiennytkään, että olet noin pahassa jamassa. Ovathan roska-

postit huvittavia, mutta olet kyllä ensimmäinen tuntemani ihminen, joka kuvittelee näkevänsä niissä suuren draaman aineksia. Sinä, kaikista maailman ihmisistä, lankeat romanttisen totuuden illuusiolle! Henkilökohtaisesti minä kyllä yhä elättelen toivetta vetää turpaan sitä tyyppiä, joka lähettelee minulle miehisiä kykyjäni ja ominaisuuksiani vähätteleviä tarjouksia.

Jos hyviä ideoita kaipaavat, niin voit aina kysyä minulta. Ja muista, että vietät lomaasi rahoilla, jotka minä olen järjestänyt. Ota ryppy ennenaikaisesti saattohoitoon viedyn kaverisi muistolle.

Eerolle tuli yhtäkkiä huono omatunto. Vincente oli ovela kettu, hänellä oli laaja verkosto erilaisia kontakteja ja suuri ystäväpiiri, joita hän käytti armotta hyväkseen, mutta usein myös heidän omaksi hyödykseen. Vincente oli kyynisin ihminen jonka Eero tunsi. Hänellä oli taito ampua alas korkeimmalla liitävät taiteelliset kuvitelmat ja pitää Eeron kaltaiset harhailijat jossain katakombien ja metrotunneleiden tasolla. Hän halveksi kaikkea ylevää ja kaunista, mutta ju-

maloi yhtä suurella palolla kaikkea turmeltunutta, pimeää ja kuolemallista. Mutta loppujen lopuksi hän oli romantikko, nihilistinen goottilaisromantikko.

Oliko hän todella tullut etsimään suurta tarinaa vain irvokkaan sähköpostin perusteella? Eero ei uskonut universaaliin totuuteen, joka niin kovin kiehtoi aitoja ranskalaisia intellektuelleja. Ei hän toisaalta myöskään ihannoinut naturalistista proosallisuutta. Eero oli joskus kutsunut itseään platonilaiseksi kirjailijaksi, mikä huvitti Vincenteä loputtomasti.

Byen kautta hän pääsisi ehkä jäljille jostain eksoottisemmasta arkitodellisuudesta, joka oli ehkä säilynyt täällä sivistyksen rajamailla. Hän ei kuitenkaan edes yrittäisi saada Vincenteä ymmärtämään mitä oli tullut etsimään.

Eero tyhjensi lasinsa Vincenten kunniaksi katsellen ulos ikkunasta.

Lasista heijastui neljääkymmentä lähestyvän miehen kasvot, jonka lyhyt tukka oli alkanut harventua ja harmaantua ohimoilta. Voimakkaat kulmakarvat varjostivat väsyneitä silmiä, nenä oli suora mutta kookas. Kapea leuka oli kahden päivän sängyn peitossa.

Kaupunki vaikutti päällisin puolin aivan tavanomaiselta, viehättävän takapajuiselta satama- ja teollisuuskaupungilta. Kommunismi ja suhdanteet olivat suojelleet sen aitoa atmosfääriä rappeutumiselta. Siinä kuitenkin täytyi olla jotain epätavallista.

Lintunäkökulmasta katsoen kaupungissa ei näytännyt olevan mitään outoa. Punatiilisiä kattoja, puurivistöjen reunustamia bulevardeja, pieniä puistoja ja ortodoksikirkkojen kulmikkaita kupoleja. Svobodatornin takana siinteli matala vihertävä merenlahti, jolle oli laskeutumassa parvi valkeita lintuja. Lahden takana häämötti vuoria ja kukkuloita. Yläilmoista oli mahdoton sanoa, oliko kaupunki niin suuressa ahdingossa kuin Bye oli antanut ymmärtää.

Siistiydyttyään kylpyhuoneessa Eero harkitsi sukien vaihtamista, mutta todettuaan ottaneensa aivan liian vähän vaihtovaatteita mukaansa hän päätti säästellä niitä, kunnes olisi asettautunut kaupunkiin. Hän vaihtoi ylleen kapean lyhythihaisen puuvillapaidan ja sen päälle uskollisen pikkutakkinsa, joka näytti riittävän sopimattomalta tilaisuudessa kuin tilaisuudessa. Hän tunsu olevansa valmis selvittämään kaupunkiin liittyvän arvoituksen.

Hän oli aikeissa kävellä ripeästi ulos häiritsemättä tiskin takana kyyristelevää ukkoa, mutta tämä huusi-kin hänen peräänsä: — Hei. Teidän pitää jättää avaimenne minulle, jos lähdette ulos!

Eero vei nöyrästi avaimen tiskille ja kysyi mistä löytäisi baarin nimeltä Local. Vanhus ei vastannut vaan kohautti välinpitämättömästi harteitaan.

Ulkona keskipäivän kuumuus ja mädäntyvä ilma tyrmäsivät hänet. Hän horjahteli hetken paikoillaan pystymättä liikkumaan eteen tai taaksepäin. Serge katsoi häntä ilmeettömästi ja mutisi jotain.

— Tiedätkö baariin nimeltä Local, sanoi Eero saatuaan itsensä koottua.

— Lokaalin? Tietysti, sanoi Serge.

Kun Eero oli päässyt auton takapenkille auto ampaisi liikkeelle ja kaarsi kovalla vauhdilla isommalle kadulle suoraan muun liikenteen keskelle.

— Hei! Ettekö te noudata mitään liikennesääntöjä, Eero huudahti hermostuneesti heidän kaahatessa hidastamatta vilkkaalla kävelykadulla, ihmisten loikkiessa pois heidän tieltään.

— Ne. Ei ole enää, kaupunginjohtaja poisti ne.

— Mitä? Miksi ihmeessä?

— Ensin hän halusi tehdä uusilla säännöillä liikenteestä turvallisempaa, mutta ihmiset alkoivat valittaa. He valittivat ja valittivat ja lopulta kaupunginjohtaja poistatti liikennemerkkit ja säännöt. Nyt kaikki ajavat niin kuin huvittaa.

— Eikö se ole aika vaarallista?

— Aluksi oli ongelmia, mutta nyt me ajamme melkein niin kuin ennenkin, vaikka ei ole sääntöjä tai liikennemerkkejä. Mutta kukaan ei enää valita.

— Mutta eikö kaupunginjohtaja erotettu?

— Daa. Hän riiteli hallituksen kanssa, hän ajoi pois kaikki virkamiehet, mutta ei häntä sen takia erotettu vaan siksi, että hän oli kommunisti. Siitä hallitus ja Unioni eivät pitäneet. Berbatov erosi itse.

— Luulisi, ettei täällä päin erityisesti välitetä kommunisteista.

— Kommunistien aikaan ei ollut vapautta, mutta turvallisuutta oli. Jos vain tiesi oman paikkansa, selvisi kyllä. Kommunistien jälkeen kukaan ei tiennyt enää mistään mitään. Ennen huorina oli naisia, sen jälkeen nuoria tyttöjä. Liian nuoria.

Serge oli ollut vuosia aluekomissaarin autonkuljettajana pääkaupungissa. Kommunismin kaatumi-

sen jälkeen hän oli saanut hyvän työpaikan jalostamon johtajan kuskina, mutta ajat olivat muuttuneet likaisiksi. Serge oli luullut johtajan olevan kunnan mies, mutta eräänä päivänä Sergen oli käsketty tappaa kilpailevan yhtiön työntekijä. Hoida pois tuo maanvaiva, saat paljon rahaa, pomo sanoi hänelle. Serge oli kieltäytynyt, vaikka oli pelännyt että hänetkin tapettaisiin. Johtaja oli kuitenkin ammuttu ensin ja Serge oli vaihtanut maisemaa.

— Taksikuskina ei tienaa yhtä hyvin, mutta ei tarvitse tappaa ketään eikä pelätä.

Paitsi liikennettä, ajatteli Eero, kun Serge suoritti uhkarohkeaan ohituksen.

Kaduilla ei ollut mitään nimikylttejä. Opasteiden ja liikennemerkkien puuttuminen sai kaupungin näyttämään jotenkin epätodellisen lavastemaiselta, kuin halvalta tietokonesimulaatiolta.

— Mutta meidän Berbatovimme oli aivan toinen juttu. Hän ei uskonut politiikkaan.

— Oliko hän siis jonkinlainen anarkisti?

— Daa, mutta ei mikään terroristi. Hyvä anarkisti, Serge julisti painokkaasti ja heristi nyrkkiään, jonka sormien välissä savusi palava sätkä kuin vaarallinen

ase.

— No eivätkö uudet johtajat palauttaneet liikennesääntöjä?

— Ne. Ei ole mitään uusia johtajia.

Eero ihmettelyyn Serge vastasi.

— Hallitus lähetti jonkun virkamiehen järjestämään uusia vaaleja, mutta me ajoimme hänet pois. Emme halunneet enää ketään.

— Berbatov siis johtaa kaupunkia edelleen?

— Ei kukaan johda! Me päätämme asioista itse. Yhdessä. Ei ole johtajia emmekä me tarvitse demokrati-aa. Berbatov opetti meille.

— Missä hän sitten on? Eero kysyi ajatellen pääsevänsä sitä kautta juttunsa jäljille.

— Ei tiedä. Hän katosi. Meni piiloon. Pelkää, että he tulevat hakemaan hänet väkisin.

Asiat kaupungissa olivat monimutkaisemmalla ja oudommalla tolalla kuin Eero oli alunperin kuvitellutkaan. Liikennekaaos ei tuntunutkaan kaikkein kummallisimmalta havainnolta. Ilmeisesti sähköpositiivisesti ei ollut antanut koko kuvaa kaupungista tai sen jälkeen oli tapahtunut jotain uutta.

He pysähtyivät näyteikkunan viereen. Ikkunassa

luki USSR/LOCAL/BAR.

— Lokaali on hyvä baari. Paljon ulkomaalaisia ja hyvä palvelu, viihdytte varmasti. Minä odotan.

Serge heitti palavan natsan ulos auton ikkunasta.

— Ei tarvitse. Maksan nyt.

— Laite on rikki, minä voin odottaa.

Eero ei pitänyt ajatuksesta, että Serge seuraisi häntä kuin jonkinlainen salaisen palvelun agentti tai poliitikki.

— No uskokaa nyt, ettei tarvitse, kivahti Eero. — Kai minä nyt jotenkin voin maksaa, jotta pääsen teistä eroon?

Sergen surumieliset silmät vilahtivat taustapeilissä ja hän kohautti harteitaan.

— Hyvä on. Maksakaa baarissa.

LUEMINUT 0.3

Baarissa leijui pysähtynyt tupakansavu ja sakea pais-torasvan käry. Kuluneen tai likaisen lattian tummia ja vaaleita laattoja oli lähes mahdoton erottaa toisis-taan. Seinille oli maalattu tummanpunaisin ja mus-tin värein absurdi kaupunkimaisema. Sali oli valaistu pöytien yllä keikkuvilla suurilla teräskupulampuilla ja sen keskellä oli U-kirjaimen muotoinen baaritiski.

Yksikään pää ei kääntynyt katsomaan Eeron suun-taan. Huoliteltu nuori baarimikkokin tervehti vain Sergeä, joka tuli hänen perässään. He juttelivat het-ken ennen kuin baarimikko kääntyi Eeron puoleen.

Eero maksoi taksin ja tilasi lasillisen paikallista Slivovitsaa ja askin eurooppalaista tupakkaa.

Hän katseli ympärilleen. Olikohan joku paikalla olijoista Bye? Tiskin toisessa päässä nojaili vaaleatuk-kainen nainen, jonka Eero kuvitteli vilkaisevan häntä kiinnostuneena. Hän painoi naisen mieleensä ja jat-koi ihmisten tarkastelua.

Asiakaskunta oli hyvin sekalaista. Eräässä pöydäs-sä istui ryhmä keski-ikäisiä lävistettyjä punkkarei-ta. Toisessa pöydässä oli nuorempia radikaaleja hup-

pareissa ja maihinnousutakeissaan ja kulmapöydässä kaksi virttyneisiin t-paitoihin pukeutunutta teiniä kommunikaattoreihinsa syventyneinä.

Eero joi kitkerän viinan ja kääntyi tilataksaan uuden, kun huomasi Sergen istuvan edelleen baarin päässä ja vilkuilevan häntä.

— No, voi paska! Eero kivahti. — Enkö minä sanonut, ettei teidän tarvitse odottaa, löydän kyllä uuden taksin, kun haluan takaisin hotelliin.

Serge irvisti tylsistyneesti, kahmaisi lätsänsä tiskiltä ja nousi ylös lähteäkseen. Baarimikko kysyi häneltä jotakin johon vanha kuski vastasi pitkällä selostuksella.

— Isäni ei halua häiritä teitä, selitti baarimikko, — Hän pitää vain taukoa. Pian ette näe häntä enää.

Eero katsoi vuoroin taksikuskia ja nuorta miestä. Heidät saattoi hyvinkin kuvitella sukulaisiksi. Baarimikon öljytty otsatukka oli vedetty tiukalla pannalla pään päälle. Sellainen kampausta oli kai taas muotia, vaikka Eerosta se oli aina näyttänyt naismaiselta. Siinä missä Serge oli riutunut ja nuhruinen, hänen poikansa oli täynnä harkittua vitaliteettia, mutta molempien katseissa oli samaa unelmattomuutta ja kyyni-

syyttä.

— Anteeksi, en tajunnut. Istukoot sitten, Eero mutisi ja kohotti lasiaan Sergelle anteeksipyytävästi. Serge imaisi tupakkaansa, kohotti hyväksyvästi toista kulmakarvaansa ja istui takaisin paikalleen. Eero tilasi molemmille samanlaiset.

Juuri kun Eero oli kysymässä tunsiko baarimikko ketään Bye-nimistä asiakasta, hänen kommunikaattorinsa soi. Soittaja oli hänen isänsä. Kummallinen yhteensattuma.

— Eero? raakkui isä, joka asui Espanjassa ja pelasi kaikki päivät golfia muiden eläkeläisten kanssa.

Eero kävi lyhytsanaisen keskustelun isänsä golftasoituksesta ja sai lopulta tilaisuuden kertoa missä oli.

— Yrität taas saada kirjaa aikaiseksi vai? hänen isänsä totesi pisteliäästi.

— Saa nähdä. Mitä uutta äidistä?

Eeron äiti oli jo vuosia kärsinyt pahasta dementiaa, enimmän aikaa hän ei tajunnut kuka ja missä oli. Suomalaisessa sairaalassa oleminen oli hänelle vähän helpompaa, mutta Eero ja hänen isänsä eivät kumpikaan kyenneet olemaan hänen vierellään. Eero ei tuominnut siitä isäänsä eikä isä tuominnut hän-

tä. Sen asian suhteen välillään vallitsi sanaton vaitiolosopimus.

— Ennallaan.

Hetken vaivautuneen hiljaisuuden jälkeen he lopettivat puhelun, koska heillä ei yksinkertaisesti ollut mitään muuta sanottavaa toisilleen.

— Oletteko te suomalainen? kysyi baarimikko, joka oli mitä ilmeisimmin kuunnellut hänen keskusteluaan.

— Olen kai. En kyllä ole asunut siellä pitkään aikaan. Mitä sitten?

— Te olette hyvin menestynyt kansa.

Jokainen vastaantulija tuntui haluavan keskustella hänen synnyinmaastaan.

— Suomalaiset pystyvät ottamaan tyynesti vastaan mitä tahansa. . . Myös menestyksen, Eero totesi.

Eero tuli ajatelleeksi, että hänen saamansa sähköposti ei ollut mekaaninen käännös. Se saattoi tarkoittaa, että kaupungissa oli joku joka osasi suomea. Hän kysyi asiaa baarimikolta, joka kuitenkin sanoi, ettei hän ollut aikaisemmin tavannut suomalaisia baaris-
saan.

— Tämä on kummallinen paikka, sanoi Eero hu-

vittuneena ja siemaisi lasistaan.

— Kuinka niin?

— No, miksei kaupungista ole mitään uutisia ja miksi tänne on niin vaikea päästä?

— Se on maan hallituksen vika, ei meidän.

— Ensin te olette vuosikymmeniä kommunistien ikeen alla, mutta unohdatte sen pian ja äänestätte taas kommunistin johtamaan itseänne.

— Berbatov ei ole samanlainen kommunisti kuin ne entiset. . .

— Hän osoittautuu sekopääksi, joka ajaa kaupungin entistä suurempaan ahdinkoon.

Eero kulautti lasinsa tyhjäksi. Baarimikko täytti sen uudestaan.

— Minä en äänestänyt Berbatovia, mutta olin kylä tyytyväinen siihen mitä hän sai aikaiseksi.

— Poisti liikennesäännöt?

— Ja byrokratian. Hän sai paljon vihamiehiä pääkaupungista, mutta toisaalta hän sai ulkomaalaiset tulemaan kaupunkiin, hän sanoi viitaten epämääräisesti baarin asiakkaihin. — Ja se on paljon tärkeämpi juttu. Ilman heitä meillä ei olisi mitään. Baarimikko virnisteli.

— Mutta Berbatovhan on kadonnut, eikö?

— Jotkut sanovat, että hänet on kaapattu tai että hän oli alunperinkin vain sätkynukke. Mutta me emme enää tarvitse häntä.

— Niin, isänne sanoi, ettei kaupunkia hallitse enää kukaan.

Baarimikko vahvisti kaupunkilaisten päättävän itse suoraan omista asioistaan. He eivät enää tarvinneet johtajia, eivät demokratiaa eikä byrokratiaa.

Eeron katse osui taas vaaleatukkaiseen naiseen, joka pyöritteli mielteliäänä kulmikasta juomalasia käsissään. Tarkemmin katsoen nainen ei ollut enää nuori, mutta silti erittäin hyvännäköinen — nuorekas, muttei epätoivoinen. Hänen kasvonsa olivat teräväpiirteiset ja sopusuhtaiset. Nenä oli suora ja hyvämuotoinen ilmaisten onnistunutta perimää, hyviä geenejä. Naisen puolipitkä vaalea tukka onnistui jotenkin näyttämään likaiselta ja hieman takkuiselta, mutta silti huolitellulta. Silloin tällöin hän laittoi otsahiuksiaan takaisin toisen korvan taakse hajamielisellä kädenliikkeellä.

— Niin se toimii, selitti baarimikko edelleen ja siirtyi palvelemaan muita asiakkaita. Eero ei ollut kuul-

lut paria viimeistä lausetta.

Eero yritti saada selvää ympärillä käydyistä keskusteluista. Hän kuvitteli mustahuppujen puhuvan Italian oikeistodiktattorin kaataneesta kansanliikkeestä, mutta tajusi pian nuorukaisten kiihkeän keskustelun aiheena olevankin jokin aivan muu. Eero hivuttautui lähemmäs kuullakseen paremmin heidän sanailuaan.

— Paradigmalistien pitää luoda laajoja metataidekonsepteja, jotka pureutuvat ihmisten pinnallisiin mediakäsityksiin ja maailmankuvaharhoihin! paasasi yksi risuparroista. — Jos haluamme osoittaa ihmisille miten harhaanjohtava pelkästään medioista syntyvä maailmankuva on, meidän pitäisi seuraavaksi toteuttaa joku Lebanovin kaltainen temppu!

Eksentrinen venäläinen öljymiljonääri, oli ilmentynyt julkisuuteen kuin tyhjästä — hänestä ei ollut olemassa yhtään valokuvaa eikä hän tavannut henkilökohtaisesti kuin muutamia lähimpiä avustajiaan. Hänen oli sanottu välikäsien kautta hallitsevan suurta osaa Venäjän kaasuvaroista. Hänen omituisuuksiinsa ja perversioistaan oli kerrottu muutaman kuukauden ajan tiedotusvälineissä lähes päivittäin. Kai-

ken huipuksi Lebanov oli luvannut sijoittaa useita satoja miljoonia ruplia avaruustutkimukseen sillä ehdolla, että saisi viettää yhden kokonaisen päivän avaruudessa täysin yksin. Se oli niin hyvä tarjous, ettei RUSA voinut kieltäytyä. Lebanov sai mitä halusi ja sen jälkeen hän oli kadonnut. Koko juttu oli valtava mediamylläkkä, mutta median kiinnostus oli hiipunut nopeasti. Yleisesti epäiltiin Lebanovin olleen jonkinlainen mediatempu.

— Meidän täytyy luoda uusia mediakonsepteja, jotka synnyttävät fiktiivisiä rinnakkaisuuksia ihmisten tajuntaan, huusi innostunut risuparta mustahupujen naurunremakan yli.

Toinen taskutietokoneisiin keskittyneistä nörteistä tuli Eero viereen baaritiskille ja tilasi kaksi oluen ja energiajuoman sekoitusta, jotka baarimikko tarjoi li ilmeenkään värähtämättä.

Ovesta astui sisään joukko Postretro-nuoria. Naikkosilla oli kukkamekot ja virkatut lakit sekä rautavahvisteiset nahkasaappaat, nuorukaisilla suuret räjäiset huopahatut ja lammasliivit sekä videolasit ja mp3-kuulokkeet.

Saman tien sisään tuli kaksi pukumiestä ja yksi

samaa kaavaa noudattava nainen, kaikki hintavissa bisnesvetimissä. Nuo kolme eivät tuntuneet lainkaan sopivan baarin asiakaskunnan joukkoon. Ehkä joku heistä oli Bye.

Eero tilasi lisää viinaa ja yritti kuunnella mitä pukumiehet puhuivat. Tupakan mittaisen yrityksen jälkeen hänen oli pakko luovuttaa. Ei siksi, etteikö hän olisi kuullut tai saanut selvää heidän skottiaksentistaan. Eero ei yksinkertaisesti ymmärtänyt mitään heidän ammattislangistaan, joka vilisi lukuja ja termejä, joissa ei tuntunut olevan mitään tuttua.

Baarimikon kulkiessa ohi Eero pysäytti hänet ja kysyi mitä nämä kaikki ulkomaalaiset kaupungissa tekivät.

Baarimikko väänsi suunpielensä alas ja vastasi tympeästi: — Enpä todellakaan taida puhua heidän puolestaan. Kysykää itse.

— Taidanpa tehdäkin niin, sanoi Eero yrittäen matkia baarimikon äänenpainoa, jota Eero virheellisesti luuli muukalaisiin kohdistuvaksi ennakkoluuloiksi.

Eeron askeleet eivät osuneet kohdalleen. Hän kompasteli tuoleihin ja tönäisi pöytää kävellessään

kohti pukumiesten pöytää. He käänsivät arvostelevat katseensa häneen.

— Saanko istua tähän? Eero kysyi ja istui epävaakaasti tuoliin ennen kuin hänelle vastattiin. Hän laski lasin varovasti pöydän reunalle.

— Tunnetteko miestä nimeltä Bye?

Kaikki pudistivat epäluuloisina päätään.

— No, oletteko te lomalla vai miksi ihmeessä te olette täällä Euroopan laidalla, kaupungissa, jota on hallinnut kommunistinen puolihullu ja jota ei tällä hetkellä hallitse kukaan. Ei kai täällä mitään kiinnostavia sijoituskohteita ole, vai onko?

Eeron yllätykseksi he ryhtyivät kehumaan yhteen ääneen kaupungin bisnesilmapiiriä. Voittoja ei verotettu, toiminnalle ei ollut rajoituksia ja mahdollisuus toimia anonyymisti. Siksi kaupunkiin virtasi paljon rahaa ulkopuolelta, osittain hämääkin.

Yksi heistä toimi pankkiirina ja järjesteli yhteisöille ulkomaisia lainoja. Kaksi muuta hoitivat jotain ulkomaista sijoitusrahastoa, jolla tuettiin korkeakoulua ja kaupunkia.

— Mutta eikö teitä pitäisi pelottaa tämä sekava tilanne ja epävarmuus?

— Mehän olemme aivottomia kusipäitä, jotka ammutaan ensimmäisenä kun vallankumous syttyy!

Kun teennäinen nauru laantui hörähdyksiksi, nainen selitti, ettei politiikka ei oikeasti kiinnostanut heitä lainkaan, mutta itse asiassa he tunsivat olevansa täällä paremmassa turvassa kuin missään muualla. Varsinkin nyt kun Berbatovista oli päästy eroon.

— Hänen retoriikkansa oli liian . . . Anarkososialistista. On niitäkin, joille tämä on myös markkinaliberalistinen utopia. He eivät kansallistaisi pääomia ja jakaisi sitä kansalle.

— Sitä vaaraa ei ole, huudahti toinen miehistä. — Vallankumouksessa raha ei ole koskaan päätynyt kansalle, vaan uusille vallanpitäjille. Nyt valta ei ole kenenkään käsissä, se on meille turvallinen tilanne.

— Suurin uhka tällä hetkellä tulee Unionin suunnalta, myönteli toinen mies.

Eero tyhjensi lasinsa ja yritti saada poukkoilevat ja harhailevat ajatuksensa kokoon. Hän oli liian humalassa osallistuakseen keskusteluun.

— Meille on tärkeää, että järjestelmä, olkoon se mikä tahansa, tunnistaa omat heikkoutensa ja on rakennettu siten, että virheet korjaantuvat itsestään.

Siihen pystyy vain aidosti avoin yhteiskunta, joka perustuu itseohjautuvuuteen ja reagoivaan muutoksenhallintaan.

— Mitäh? ähkäisi Eero.

— Demokratia, laillisuusperiaate, ihmisoikeudet, yhteisvastuu ja sen sellaiset ovat tietysti hienoja ajatuksia, mutta yleensä pelkkää markkinapuhetta. Ei mikään yhteiskunta oikeasti perustu noihin periaatteisiin, vaan yksinkertaisesti taisteluun vallasta. Se johtaa tosiasioden peittelyyn eikä piilotettuihin rakenteisiin perustuva yhteiskunta voi olla uskottava kovinkaan pitkään.

Mistä helvetistä nämä puhuivat? Kaupungissa valitsi anarkia ja sijoittajat taputtivat setelimusteen tahrimia käsiään. Eihän siinä ollut mitään järkeä. Rahamaailmassa elävät otukset olivat yhtä kelvottomia opportunisteja kuin toimittajatkin. Molempia oli täysin mahdoton miellyttää. Ne maat, jotka olivat taipuneet kaikkiin sijoittajien toiveisiin, saivat usein huomata heidän yksinkertaisesti häipyneen paremman saaliin toivossa johonkin toiseen maahan. Joskus sitä oli kutsuttu globalisaatioksi.

Eero ei saanut ajatustaan muotoiltua sanoiksi eikä

halunnut haastaa riitaa. Hän antoi väsyneen päänsä retkahtaa alas ja sulki silmänsä hetkeksi. Hän kuuli kuinka lyhyen vaivautuneen hiljaisuuden jälkeen muut palasivat taas aikaisempaan keskustelunaiheeseensa eivätkä enää piitanneet Eerosta.

Kummalliset puheet virtasivat hänen päänsä läpi eikä hän ei jaksanut edes yrittää keskittyä niihin. Hänen päänsä tyhjeni ajatuksista ja hän havahtui vasta erottaessaan keskustelusta uuden, itärannikon murteen. Nörtit olivat liittyneet heidän seuraansa.

— Onko TAI siis oikeasti olemassa? kysyi joku.

— Tieto- Avaruus- Infrastrukturi. . . Tästä- Alkoi- Illuminatus. . . Tämän- Ajan- Inkvisitio. . . Se ei ole pelkkää legendaa ja vainoharhaisuutta. Se on oikeasti olemassa. Ja kräkätty. Olisi todella helppo tuhota koko järjestelmä yhdellä viruksella.

Puhuja väitti myös komission myyvään tietoja salaa ulkopuolisille. Muut olivat epäuskoisia.

— TAI:n luominen tuli oikeasti tähtitieteellisen kalliiksi ja aika pian tajuttiin, ettei sen avulla saatu kiinni terroristeja eikä rikollisia. Koko järjestelmä oli turha. Se oli poliittisesti niin arka aihe, ettei sitä uskallettu julkistaa. Mutta silti sen kehittäminen ja ylläpito

pitää maksaa jotenkin.

Keskustelu siirtyi uuteen aiheeseen, radikaalisti hajautettuun nettiin, joka käytti avointa salaussjärjestelmää, mikä ei kiinnostanut Eeroa lainkaan.

— Oman nettinsä suhteen Unioni teki ääliömäisen ratkaisun, josta se ei pääse eroon, vaikka se myöntäisikin tehneensä virheen.

Eero kohotti päänsä ja hapuili taskustaan savukkeen samalla kun yritti kysyä mistä kummasta oli oikein puhe. Kysymys tuli ulos pelkkänä sammalluksena, mutta hänen onnistui sytyttää tupakka ja vetää sauhut. Kaikkien huomio oli kiintynyt Eeroon ja yhtäkkiä se tuntui oudolta. Hänen ajatuksensa sekoivat. Valtava paino laskeutui hänen päälleen. Kuin selässä olisi ollut repullinen kiviä. Hänen näkökenttäänsä ilmestyi suuri musta läikkä, joka levisi, sydän takoi kuin kone eikä hän voinut kuin haukkoa henkeään. Hänen oli pakko nousta. Hän tarttui kaksin käsin kiinni pöydän reunasta ja ponnisti itsensä pystyyn, raskaus jumitti hänen jalkansa, ikään kuin hän olisi noussut ylös jyrkkiä portaita sen sijaan, että yritti vain kohottaautua seisomaan. Koko baari oli kohdistanut huomionsa hänen puuscutukseensa.

— Ei mitään, hän sai mutistua ja ponnisteli kohti baaritiskiä. Hehkuvat mustat läiskät leijuivat hänen näkökentässään.

Joku laittoi hänen käteensä lasillisen kylmää vettä, hän joi siitä osan ja tunsu olonsa heti paremmaksi.

— Oletteko kunnossa?

Eero kääntyi katsomaan ja näki blondin, jolla oli huolestuneet rypyt kulmakarvojensa välissä.

— Olen ok. . . Joku kohtaous, mutta se meni ohi. . . Kaikki on hyvin.

LUEMINUT 0.4

— Ei ei! Älkää menkö, hätäili Eero blondin kääntyessä pois. — Voinko tarjota teille jotakin kiitokseksi?

Blondi pysähtyi ja katsoi häntä edelleen arvoituksellisesti hymyillen.

— Hyvä on... Mutta sillä ehdolla, että te juotte vain vettä, sopiiko?

— Sopiihan se, vaikka olen jo aivan kunnossa. Se oli vain joku ohimenevä kohtaaus.

Hänen humalansa oli todella melkein haihtunut. Nainen tilasi oluen ja baarimikko täytti Eeron vesilasineen uudestaan.

Eero esitteli itsensä naiselle toivoen saavansa siten tietää hänen nimensä, mutta nainen sanoi: — Minulla ei ole enää nimeä. Eero oli hetken ajan toivonut, että nainen olisi ollut salaperäinen Bye tai joku hänen edustajansa.

— Arvoituksellista, henkäisi Eero. Jos nainen tarkoitti nimettömyydellään jotain muuta kuin pelkästään sitä, ettei tahtonut kertoa nimeään, niin se oli arvoituksellista. Nykypäivänä ihmisen sähköinen identiteetti oli usein tärkeämpi kuin fyysinen olemus. Mi-

ten anonymiteetin ja elämän olisi yksinkertaisesti voinut yhdistää? Kysymys kiehtoi Eeroa.

— Siinä tapauksessa minun täytyy kai kutsua teitä Anonymiksi.

Nainen nauroi käheästi. Hänen kätensä oli pehmeä ja lämmin.

He kilauttivat lasit yhteen ja Eero nosti suurieleisesti vesilasin huulilleen.

— Te olette suomalainen?

Taas. Tässä baarissa uutiset levisivät nopeasti. Eero selitti syntyneensä Suomessa, mutta asuneensa koko ikänsä Keski-Euroopassa, koska hänen isänsä oli Unionin virkamies ja äitinsä kielenkääntäjä. Suomessa hän oli asunut vain vähän aikaa eikä ollut koskaan tuntenut itseään suomalaiseksi.

— Pidän itseäni vain eurooppalaisena.

— Mitä te sitten teette?

— Minä olen kirjailija.

— Niinkö? Miksi?

Huono juttu. Jo toinen vaikea kysymys näin varhaisessa vaiheessa, ajatteli Eero ja tumpasi tupakan rauhallisesti saadakseen muutaman sekunnin miettimisaikaa. Eihän hän itsekään tiennyt miksi oli lopul-

ta päättänyt ryhtyä kirjailijaksi yritettyään ensin kaikenlaisia töitä liikemaailmasta tietokoneohjelmointiin.

— Olen halunnut tehdä päässäni syntyvistä ajatuksistani tärkeitä, sanoin Eero sarkastisesti. Nainen mietti jotain ja siirsi hiukset korviensa taakse tutulla kädenliikkeellä, joka oli niin sievä että se olisi voinut saada aikaan pysyviä hermostovaurioita.

Nainen näytti olevan edelleen kiinnostunut ja siitä rohkaistuneena Eero tilasi itselleen olutta.

— Mistä te nyt sitten kirjoitatte?

— Nyt? Nyt minulla ei ole mitään mistä kirjoittaa.

— Mitä sitten teette?

— Nyt minä vain etsin tarkoitusta.

— Elämän tarkoitustako?

— Juuri sitä ja luulen juuri keksineeni sen.

— Niinkö? Kertokaa ihmeessä?

Hän piti dramaattisen tauon.

— Elämän tarkoitus on . . . Ongelman kartoitus.

— Minkä ongelman?

Nainen oli selvästi heti mukana leikissä.

— No elämän tietysti.

Nainen nauroi.

— No oletteko jo onnistunut siinä?

— Olen tehnyt kenttätyötä. Olen tavannut ihmisiä, jutellut heidän kanssaan, kuunnellut ja yrittänyt koota niistä jotain tyylikästä kokonaisuutta.

Joskus Eero luuli ymmärtävänsä elämästä jotain olennaista, jotain jonka avulla pystyi jopa hieman hallitsemaan sitä. Hetkittäin hän näki oman kohdaluonsa selkeänä jatkumona. Kun palaset asettuivat kauniisti kohdalleen, maailmaan muodostui jonkinlainen järjestys. Välillä kaaos tuntui illuusiolta, välillä taas järjestys harhalta. Elämä oli kummallista ja kiehtovaa.

— Hurja kosminen *apophenia*, sanoi nainen ja nojasi päätänsä kämmeneen. — Miten oikein olette päätyntynyt siihen?

Eero pelkäsi jo menneensä liian pitkälle, mutta nainen oli edelleen täysillä mukana.

— Tekemällä laajaa kenttätyötä.

Baarimikko sanoi panevansa baarin kiinni kohta alkavan Punatähden ottelun takia. Eero ja nainen olivat baarin ainoat asiakkaat. Byen etsiminen saisi luvan siirtyä huomiseen.

Juotuaan oluensa Eero tajusi, ettei hänellä ei ol-

lut aavistustakaan missä hänen hotellinsa sijaitsi. Nyt häntä harmitti, että oli hätistellyt Sergen pois. Nainen lupasi saattaa Eeron perille.

He tupsahtivat muiden asiakkaiden mukana humalaisesti ulos baarista. Anonyymi nainen ja kadut ilman nimiä. Noilla kahdella asialla täytyi olla jokin merkityksellinen yhteys. Nainen nauroi hyväntahtoisesti Eeron yritykselle merkitä ajatuksensa muistiin kommunikaattorillaan. Kun he pääsivät matkaan, nainen johdatti horjahtelevan Eeron hämääriä kujia pitkin rantakadulle, jota reunustivat kapeiden rähjäisten rakennusten rivistöt. Ilmassa leijaileva suolainen mädäntynyt haju oli vahvempi kuin aikaisemmin, mutta sen läpi tunkeutui myös voimakas laventelin tuoksu. He jäivät hetkeksi nojailemaan valurautaiseen kaiteeseen, joka oli veden ja kaupungin välissä.

— Ei se ole meri, vastasi nainen Eeron kysymykseen. — Se on suolajärveä ja suota.

— Senkö takia täällä haisee?

— Kesäisin haisee vielä pahemmin, kun suo alkaa kuivua, mutta siihenkin tottuu.

— Miten te olette päätenyt tänne? Eero rohkeni ky-

syä lopulta, kun nainen oli vaipunut ajatuksiinsa.

— Minä pakenin.

Nainen epäröi parin silmänräpäyksen ajan. Hän kertoi miehensä olevan hyvin rikas ja vaikutusvaltainen, mutta vainoharhainen, mielenvikainen. Mies oli pelännyt niin paljon terroristeja ja koko maailmaa, ettei ollut uskaltanut liikkua linnoitusmaisesta palatsistaan. Aluksi mies oli kohdellut vaimoaan kuin haaremiorjaa, joka ei saanut poistua talosta edes puutarhaan eikä tavata ketään.

— Minä en voinut elää sillä tavalla, joten karkasin.

Ensimmäisellä kerralla hän ei päässyt kovinkaan pitkälle, vaan oli joutunut kiinni ja hänet oli palautettu miehensä luokse. Mies oli hankkinut lääkäreiltä lausunnon, että vaimo oli mielisairas ja oikeudelta luvan hoitaa ja suojella häntä kodissaan. Siitä lähtien nainen oli todellakin ollut kuin vanki.

Hänen onnistui kuitenkin karata uudestaan ja matkusta mahdollisimman kauas piiloon. Mutta siläkin kertaa miehen lähettämät kätyrit löysivät hänet helposti.

Nainen liikkuttui kertoessaan omaa tarinaansa. Eero laittoi kätensä hänen ympärilleen. Nainen ei vetäy-

tynyt pois.

— He tiesivät joka hetki missä olin. En päässyt mitenkään hänen valtansa ulottumattomiin.

— Olin hänelle vain jonkinlainen näyttelyesine, koru tai taulu, jota esitellään vieraille, mutta jolla ei ole mitään muuta merkitystä. Luulen, että hän piti minua huumattuna viikkokausia ja sain jonkinlaisen pienen vapauden vain niissä harvoissa juhliissa, joita hän järjesti huolellisesti valituille vierailleen. Eräiden juhlien aikaan karkasin kolmannen kerran ja tällä kertaa törmäsin ihmisiin, jotka pystyivät autamaan minua. Heidän avullaan hankkiuduin eroon henkilöllisyydestäni ja pääsin tänne turvaan. Täältä mieheni lähettämät etsivät eivät voi löytää minua, koska teknisesti ottaen en ole täällä vaan jossain aivan muualla. He voivat jahdata minua vuosia tuloksetta ja niin he varmasti tekevätkin.

Eero huomasi, että anonyymin naisen silmäkulmaan oli ilmestynyt kyynel. Hän syleili naista lohduttaakseen.

— Täällä olette siis turvassa. Kaikki on hyvin, eikö?

— Ei! Nainen huudahti, — Ei kaikki kuitenkaan ole hyvin. . . Mutta en halua puhua siitä enempää. Etsi-

tään se teidän hotellinne.

Eeroa harmitti, että oli ottanut asian puheeksi.

Väistellössään koiranpaskoja huolimattomasti korjatuilla jalkakäytävillä Eero kompuroi ja horjahteli eteenpäin naisen pelastaessa hänet useaan kertaan kaatumasta.

— No hyvää yötä sitten, sanoi hänen nimetön seuralaisensa ja suuteli häntä molemmille poskille, kun he olivat yllättäen hänen hotellinsa edessä.

— Tulkaa vielä sisälle, tarjoan yömyssyn baarissa tai huoneessani, yritti Eero toiveikkaana.

Ennen kuin hissin ovet olivat kunnolla edes sulkeutuneet nainen kävi hänen kimppuunsa. He suutelivat kiihkeästi hissin kirskunnan säestämänä. Naisen huulet olivat pehmeät ja kuivat. Nainen avasi hänen paitansa nappeja. Eero hapuili turhaan rintaliivejä naisen löysän puseron alta. Rinnat tuntuivat yllättävän kiinteiltä hänen rintakehäänsä vasten. Vartalo oli miellyttävän pyöreä ja Eero tunnusteli uteli-aana sormillaan selän keskellä olevaa kuoppaa. Heidän päästessä huoneeseen asti Eero oli enää puolipukeissa. Nainen kyykistyi hänen eteensä ja avasi hyvin hitaasti hänen housujaan. Eerolla oli vaikeuksia py-

syä pystyssä — polvet melkein pettivät kiihtymyksensä. Naisen hiukset kutittivat hänen vatsaansa. Naisen huulet hyväilivät Eeron elintä ja kädet hänen takapuolellaan vetivät häntä lähemmäs. Hän horjahti ja he kaatuivat nauraen toistensa päälle lattialle.

Myöhemmin he makasivat uupuneina jalat toisiinsa kietoutuneina ja Eero voi pahoin. Rakastelu ei ollut epämiellyttävää, mutta hän oli aivan liian humalassa pystyäkseen nauttimaan siitä kunnolla.

— Kiitos. Minä todella kaipasin sitä, sanoi nimetön nainen ja otti savukkeen hänen kädestään.

Eeron tyrskähti. Joko nainen oli pahassa puutteessa tai sitten hän oli vain kuvitellut suoriutuneensa rakastelusta surkeasti. Sitä paitsi hän luuli vietelleensä naisen huoneeseensa, mutta ilmeisesti asia olikin aivan päinvastoin. Arvoituksellinen Anonyymi oli vahva ja avoin nainen, joka ei suostunut olemaan kenenkään huora eikä alistettu, samalla hänessä oli jotain maagista ja herkkää, joka kiihotti myös Eeron uteliaisuutta.

— Teillä ei siis ole perhettä eikä ketään? nainen tiukkasi Eerolta ja nappasi viskilasin hänen kädestään.

— Ei... En ole koskaan osannut pitää ihmisistä kiinni. Kukaan ole koskaan pakottanut siihen. Väsyn pelkkään ajatukseen ennen kuin siitä edes tulee mitään... On paljon helpompaa vain olla ja elää ilman sitoutumista.

Se oli vain osa totuutta. Eero oli aina tuntenut olevansa kylmä ja kyvytön tulkitsemaan itseään. Ennemmin tai myöhemmin hänen potentiaaliset kumppaninsa tajusivat tai ainakin vaistosivat sen ja siksi hänen suhteensa olivat kariutuneet. Se oli totuus, jonka tunnustaminen ääneen oli liian rankkaa, jopa näin syvässä humalassa. Hän päätti ryhtyä torjuntahyökkäykseen, jotta keskustelu siirtyisi turvallisemmille vesille.

— Miten muuten voitte tietää etten minä ole miehesi lähettämä nuuskija?

— En tiedäkään, nainen sanoi vakavasti. — Otin riskin. Joudun luottamaan moneen muuhunkin. Sitä paitsi...

Eero uteli mitä hän tarkoitti.

— En ole enää varma, ettenkö haluaisi palata takaisin, jos niin sattuisi käymään.

— Mitä tarkoitatte? Miksi ihmeessä haluaisitte ta-

kaisin vangiksi?

Nainen käänsi katseensa pois päin ja hetken Eero luuli loukanneensa häntä suoralla kysymyksellään. Hän hyväili naisen selän ja lantion kaarta.

— Jouduin jättämään jälkeeni jotain korvaamatonta, lapseni, kaksi poikaa. Pelkään, etteivät he saa koskaan tietää miksi lähdin. Ellen saa tilaisuutta selittää heille, he saavat kuulla vain isänsä puolen siitä mitä tapahtui eivätkä koko totuutta.

Nainen ei voinut taistella lastensa puolesta. Hän ei voinut esiintyä Unionin alueella omalla nimellään eikä esittää mitään virallisia vaatimuksia, koska joutui si heti joko vankilaan tai mielisairaalaan tai pahimassa tapauksessa miehensä huostaan.

— Voin pahoin kun ajattelen, että lapseni joutuvat elämään siinä maailmassa. Ajattelen heitä koko ajan ja näen heistä unta, mutta en voi tehdä mitään.

Eero pyysi anteeksi, vaikkei oikein tiennyt mitä.

— Ei se mitään. Asiat tulevat muuttumaan. Nainen nosti päänsä esiin tyyntyjien välistä ja hymyili urheasti.

— Mutta miten onnistuitte pääsemään miehenne ulottumattomiin? Miten teistä tuli anonyymi?

— Täällä se on hyvin helppoa, nainen sanoi leikkilisesti ja kiemurteli lähemmäs Eeroa. — Näytän sen teille huomenna. Mutta tänä iltana haluan näyttää teille jotain muuta.

Hän kääntyi suutelemaan Eeroa. Eero ruumis jännittyi naisen tarttuessa toisella kädellään tukevasti kiinni hänen nopeasti jäykistyvästä elimestään.

LUEMINUT 0.5

Eero ponnahti istumaan kuin henkiin herätetty ruumis ja ehti vessaan juuri ajoissa. Voimallisten oksennusten jälkeen hän huuhteli vesihanalla sisuskalujaan. Lopulta hän raahautui puuskuttaen ja vapisten takaisin sänkyyn. Hänen päänsä tuntui umpinaiselta ja silmissä leijui taas mustia läiskiä.

Nainen oli onneksi kadonnut, mutta Eero oli varma, että he tapaisivat vielä. Ehkä kohtalo oli ohjannut hänet tähän kaupunkiin vain kohtaamaan anonyymin naisen?

Eero ehti nauttia vain hetken miellyttävästä kuvitelmasta, kun tajusi jonkin olevan vialla. Hänen kommunikaattorinsa piti olla käden ulottuvilla yöpöydällä, mutta se ei ollut siinä. Hän ponnisteli ylös tajuttomuuden rajamailta tarkistaakseen asian. Yöpöydällä ei ollut muuta kuin ylipursuava tuhkakuppi, rutistettu tupakka-aski ja lasi. Sen pohjalla oli tilkka kullankeltaista nestettä, jonka haju sai hänet taas voimaan pahoin.

Ehkä en laittanutkaan sitä pöydälle, hänen ajatuksensa liikkuivat tahmaisesti. Varmastikaan en, tulim-

me sisään sen verran kiihkeästi. Mutta enkö tehnyt sitä siihen myöhemmin, kun otin tupakat esille?

Eero kirosi omaan typeryyttään. Hän pudottaui kömpelösti lattialle ja konttasi ympäriinsä kiihkoisen raivon vallassa, repi vuodevaatteet pois sängystä ja viskoi ne ympäriinsä. Ilman kommunikaattoria Eerolla ei ollut mitään — ei rahaa, henkilöllisyyttä eikä yhteyksiä ulkomaailmaan.

Se paholaisen piika helvetin esikartanosta oli käyttänyt häntä hyväkseen ja ryöstänyt kylmästi. Luultavasti hän oli valehdellut Eerolle koko illan vain saadaakseen hänet laskemaan suojauksensa. Mitä järkeä kenenkään oli varastaa kommunikaattori? Ellei nainen sitten ollut samassa juonessa Byen kanssa ja laitteen suojaukset oli murrettu jotenkin sähköpostiviesteihin piilotetulla troijalaisella.

Krapula katosi kuin taikauskusta ja sen korvasi raivokas tarmo. Eero pukeutui kiireesti ja ryntäsi alas hotellin aulaan.

— Mihin hän meni? sanoi Eero ukon nostettua katseensa ärsyttävän hitaasti.

— Kuka niin?

— Se nainen!

— Nainen? ukko kohotti muka tietämättömänä kulmiaan.

— Nainen, jonka seurassa minä tulin tänne viime yönä.

— Niin?

— Vaaleatukkainen. . .

— Nuori nainenko?

— No ei nyt kovinkaan nuori. . .

— Ai hän.

Ukkohan vittuili hänelle.

— Nä-näittekö mihin hän lähti? Eero pelkäsi sekoavansa sanoissaan ja alkavansa änkyttää ellei pysyisi hillitsemään itseään.

Ukko kohautti harteitaan

— S-s-saatana. Näittekö vai ette? Perkele! Eero huusi ja hakkasi kiihtyneesti kämmenellä tiskiä. Sannat sekosivat entistä pahemmin. Kiro sanat tulivat hänen tahtomattaan suusta suomeksi. Ne näyttivät tehoavan. Ukko pehmeni.

— Kovin kohtelias ja viehättävä nainen. Ranskalainen?

— Onko siitä kauan? Taas hänen suustaan oli tullut suomea.

— Anteeksi mitä?

Eero nojasi tiskiin. Mitä oli tapahtumassa? Ei hän yleensä sekoillut edes krapulassa tällä tavalla. Eero keskittyi puhumaan.

— Onko... siitä... jo... pitkä... aika? hän kysyi hitaasti ja vapisevin sanoin.

— Ei kovin kauan, ehkä tunti tai niillä main.

— Mihin suuntaan?

Ukko kohautti taas harteitaan.

— Takaisin Helvettiin, Eero mutisi itsekseen suomeksi ja lähti. Hänen oli löydettävä nainen ja pantava tämä maksamaan kalliisti. Eero tajusi nyt mitä tuo informaatioparatiisin käärme oli tarkoittanut anonymiteetillä. Hänen identiteettinsä oli juuri ryöstetty.

Mihin suuntaan? Polttava auringonpaiste pahensi hänen päänsärkyään eikä suon inha löyhy auttanut asiaa lainkaan. Hän lähti päättäväisesti siihen suuntaan missä arveli baarin olevan. Hän ei muistanut sen nimeä eikä edes miltä se oli näyttänyt, mutta se oli hänen ainoa johtolankansa. Hän janosi kostoa, jopa enemmän kuin krapularyyppyä ja tupakkaa.

Päiväsaikaan kaupunki näytti toiselta. Eero ei löytänyt yhtä ainoata tutulta vaikuttavaa kadunkulmaa.

Yöllä tyhjinä olleet kadut olivat nyt taas täynnä ihmisiä. Kaupat ja baarit olivat avanneet ovensa ja niiden kyrilliset mainoskyltit ilkkuivat hänelle silkalla käsittämättömyydellään. Kaikki tuttuus oli kadonnut ja tiellä oli hoitamattomia puistikkoja turkkilaisine kaitvoineen, kierrätysmateriaalilla korjattuja kivitaloja, roskaisia umpikujia, hilselevien puiden reunustamia bulevardeja. Hän ei löytänyt baaria eikä mitään muutaakaan tuttua. Jonkin aikaa harhailtuaan hän tajusi, ettei löytäisi edes takaisin hotellilleen. Hän ei edes muistanut minkä niminen se oli.

Miten hän oli seonnut näin pahasti? Eero seisoi viiden kadun epäsymmetrisessä risteyksessä ja vai-pui epätoivoon. Oliko tämä edes sama kaupunki? Missä vaiheessa oli tullut hämärää? Ei kai aurinko ollut vielä voinut laskea? Olisiko hän voinut jollain mystisellä tavalla siirtyä jonnekin toiselle aikavyöhykkeelle?

Hänen toinen jalkansa oli kengässä ilman sukkaa, paita oli napitettu sokin sokin ja takki ja housut olivat epämääräisten tahrojen peitossa. Eero yritti siistiä parhaansa mukaan, nosti takin kauluksen pystyyn ja työnsi kädet syvälle sen taskuihin ja otti muutaman

askeleen. Häntä heikotti ja huimasi, mutta hän ei aikunut luovuttaa.

Eero käveli tuntikausia, kunnes hänellä ei ollut enää voimia liikuttaa jalkojaan. Hän pysähtyi mutta kaupunki liikkui hänen ympärillään. Kadut liukuvat hänen paikalleen jähmettyneiden jalkojensa alla, ihmiset virtasivat läheltä, mutta puut ja autot kiersivät hänet kaukaa. Korttelit vaihtuivat ja kiviset seinät muuttuivat, vaikka hän yritti epätoivoisesti pysyä paikoillaan.

Kaupunki pyöri ja pyöri kunnes Eero oli ihmisjoukon ympäröimänä punatiilisen rakennuksen sisäpihalla. Musiikki vaikenä ja kaikki tuijottivat häntä kuin mainosvalokuvassa, jossa poseeraavat ihmiset katsovat suoraan kameraan. Eero yritti taas liikkua, päästä pois ihmisten keskeltä, mutta ei voinut vielääkään liikuttaa jalkojaan.

Lierihattuinen nuorimies astui eteenpäin ja veti esiin veitsen, jonka terä välkähti soihdun valossa. Jostain tuli nuori kaunis nainen, jolla oli valtava koristeellinen päähine. Neito tarttui veistä pitelevään käteen. Kaikki poseerasivat taas hänelle.

Joku tarttui Eeron käteen. Hän katsoi ja näki nuo-

ren pojan, joka veti häntä pois ihmisjoukon keskeltä. Yllätyksekseen Eero liikkui ja ihmiset väistyivät heidän edestään. Poika johdatti Eeron määrätietoisesti karkeasti tehdyille puisille portaille. Hän jäi siihen istumaan tolppaan nojaten ja mustat läikät levisivät.

Musiikki jatkui taas ja ihmiset tanssivat rytmikkään, surumielisen torvimusiikin tahdissa. Joku lauloi. Tanssivien ihmisten piiri kulki hänen editseen. Hattupäisiä miehiä mustissa puvuissa ja naisia värikkäissä hameissa, tukat huivin peitossa tai palmikoilla. Ihmiset nauroivat. Musiikki vaihtoi rytmiä ja tanssijat vaihtoivat suuntaa. Oliko tämä todellista? Ilmassa tuoksui taikuus. Tai oikeammin antrasiitti, koneöljy ja savu. Valo, joka tuli maahan pistetyistä soihduista, välkkyyi tanssijoiden väliin jäävistä raoista ja valaisi heidän kasvonsa.

Eero putosi pimeään ja paniikki valtasi hänet. Pään sisällä kaikki oli edelleen aivan kunnossa, hän ei vain saanut mitään kontaktia ympäröivään maailmaan. Hän pelkäsi jäävänsä lopullisesti limboonsa kykenemättä heräämään ja tajuamaan mitään muuta kuin omat sulkeutuneet ajatuksensa.

Aika lakkasi olemasta. Pimeys ja valo, liike, musiik-

ki, laulu, huudahdukset, taikuuden haju, värit ja kuviot ei silti lakanneet olemasta ja liikkumasta. Ne muuttuivat irrallisiksi ilmiöiksi, jotka täyttivät hänen tajuntansa. Eero sekosi kaaokseen, jossa mikään ei ollut loogista eikä johdonmukaista. Se levisi nopeasti kuin ajatus. Se laskeutui yhä syvemmälle ja levisi ulospäin loputtomasti kasvavana piirinä.

Maailmankaikkeuden todellinen muoto oli kaaos, jossa ilmiöt ja tapahtumat olivat olemassa vailla mitään järjestystä. Järjestys oli pelkkää harhaa, kuvitelmää, hetkittäistä emergenttejä tiloja, jotka olivat kaaoksen luonnollinen ominaisuus. Mikä tahansa teko ja seuraus, rikos ja rangaistus menetti etäisemmässä tarkastelussa mielekkyytensä. Epäjärjestys oli lähes kohtalonomaista, koska hänellä oli tietoisuus ja järki, joka havainnoi järjestyksen kaaoksessa, erotti toisessa hetkessä kaaoksen, toisessa järjestyksen. Eeron järki ei vain enää suostunut erottamaan tiloja toisistaan.

Ilman aikaa ei ollut sitä taikaa, joka teki maailmasta mahdollisen. Ilman aikaa ei ollut syitä ja seurauksia, ei sattumaa eikä suunnitelmaa. Kun Eeron tietoisuus laajeni, juhlijoita ympäröivä punatiilinen

makasiini muuttui atomien ja kvanttien vellovaksi ja pysähtyneeksi massaksi. Sitten katosivat sitä ympäröivän öljysataman säiliöt, hylätyt pumppuasemat ja loputtomat parkkipaikat, seuraavaksi kaupunki, Eurooppa, Maa, Linnunrata. Aika oli lakannut olemasta ja se oli tuhonnut koko maailmankaikkeuden. Kaikki oli muuttunut sekavaksi kaaoksen tilaksi.

Eero tunsu ylitsepääsemätöntä voimattomuutta ja epätoivoa. Kun maailma oli hajonnut, ei mikään mah- ti saisi sitä enää toimimaan. Hän tiesi olevansa syy- pää tähän annihilaatioon. Vai oliko vain hän seon- nut?

Eero oli kuin kahden pelin välissä, loputtomassa silmukassa.

Kaikki palaisi ennalleen ja hän pääsisi ulos mie- lensä labyrintista, jos hän vain pystyisi selvittämään omat ajatuksensa; hänen tarvitsisi pelastaa maail- mankaikkeus käsittämällä se uudestaan.

Eeron oli vaikea kuvitella, että hänen järkensä yk- sin riittäisi pitämään maailmaa koossa. Maailmassa oli niin paljon asioita, joita hän ei käsittänyt tai pys- tynyt järjellään selittämään. Kokonaisuus ei milloin- kaan voisi toimia vain järjen pohjalta. Hän oli varma,

että siihen tarvittiin jotain muutakin.

Tahtoa? Rakkautta? Uskoa? Ei sitä ainakaan, Jumala ei tulisi hänen avukseen.

Kaaos vaatii tarkastelijan, ilman sitä emergenssit olivat vain yksi tila kaikkien muiden lukemattomien satunnaisten tilojen joukossa. Jonkun oli havainnoitava järjestys tai ainakin kuviteltava se. Tietoisuus oli kvanttitila, joka havainnoi todellisuutta, mutta ei kyennyt samanaikaisesti havainnoimaan tai tiedostamaan itseään.

Ehkä järkeä ei tarvittaisi lainkaan, jos oli mahdollista vain kuvitella kaaokseen järjestys. Entä jos maailma perustuikin mielikuvitukselle eikä havainnoille? Kuvittelu synnytti hahmoja ja kuvioita sinne missä niitä ei välttämättä ollut, mielikuvitus riitti luomaan kaaokseen järjestyksen.

Meren rantaviiva oli ensin summittainen tarkentuen nopeasti niin täsmälliseksi kuin Eero kykeni sen muistamaan. Asovan lahti ja Krimin niemimaa, monimuotoiset saaret ja jokien suistot kuin kasvien juuret. Meren ympärille hahmottui Balkanin, Turkin ja Kaukasuksen vuoristot, Romanian avara pusta ja Ukrainan loputtomat tasangot. Meren pinnan alle syvänteet

ja saviset matalikot ja meren virtaukset. Eero loi mielessään rauhallisesti aaltoileville laineille rahtilaivojen laivaston ja pienten kalastusalusten parvia, jotka kurottautuivat pyydyksineen pinnan alla elävään ekosysteemiin kuin jokin toisulottuvainen valloittaja. Hän antoi ajatustensa harhailla yhä laajemmalle ja yhä pienempiin yksityiskohtiin, pala palalta pimeys väistyi, maailma alkoi taas toimia ja palautui ennalleen.

LUEMINUT 0.6

Eero heräsi pinttyneenlikaiselta patjalta ilman min-käänlaista muistikuvaa edellisestä päivästä. Hän työnsi karkean huovan päältäään, mutta jaksoi tuskin kohottautua kyynärpääänsä varaan. Hän oli sairas, mutta elossa ja järjissään. Maailma vaikutti jokseenkin normaalilta, vaikkakin ahtaalta. Eero oli pienessä sopeessa, johon ei mahtunut juuri muuta kuin patja jolla hän makasi. Hänen vasemmalla puolellaan oli punainen vanha tiiliseinä ja toisella puolella epämääräisen väriset verhot. Hän olisi kovasti halunnut nähdä verhojen taakse, mutta ne olivat juuri ja juuri hänen kätensä ulottumattomissa. Hänen vieressään oli kulunut keltainen emalivati ja sen reunalla pieni harmahtava rätti. Ilmassa tuoksui pöly ja savu, ruoka ja ihmislemut. Jostain kuului vaimeita keskustelun ääniä.

Ennen kuin hän ehti vajota syvemmälle itsesääliin, mustatukkaisen pojan pää pisti esiin verhojen raosta. Kun poika huomasi Eeron olevan hereillä, hän jäi katsomaan uteliaana. Eero yritti puhua, mutta onnistui vain raakkumaan jotain. Poika meni pois ja

Eero yritti köhiä äänensä auki huutaakseen hänen peräänsä. Hetken päästä poika tuli takaisin mukanaan muovipullollinen raikasta vettä. Hän auttoi Eeroa juomaan siitä pari kulausta. Saatuaan taas henkeä Eero kähisi pojalle haluavansa tupakkaa. Poika ei varmaankaan ollut ymmärtänyt häntä ja Eero ehti jo nukahtaa pojan palatessa, mukanaan puolityhjä aski turkkilaista tupakkaa.

Eero kaivoi tupakan suuhunsa ja poika sytytti sen tulitikulla. Eero tunsu suunnatonta helpotusta, kun nikotiini ja häkä levisivät hänen kemiallisten aineiden puutteesta kärsivään elimistöönsä.

— Mikä sinun nimesi mahtaa olla? Eero kysyi yskittyään hetken ensimmäisten savujen jälkeen.

— Arno, vastasi poika Eeron yllätykseksi.

— Missä minä olen? Mitä on tapahtunut? Keitä te olette? Eero uteli innoissaan pojan ymmärtäessä häntä.

— Me olemme romaneja, sanoi poika erikoisella aksentilla. — Minä olen hoitanut teitä.

— Olen kiitollinen siitä, Arno. Miksi olet pitänyt huolta minusta?

— Kun joku saapuu *abijaviin* kutsumatta, meillä

on tapana pitää häntä kunniavieraana. Kävelitte keskelle juhlaa ja tuijotitte meitä kuin *mulan*. Puhuitte merestä ja nauroitte, kunnes lyyhistyitte.

— Taisin olla sairas, sanoi Eero ja hänen mieleensä nousi vain mielikuvia musiikista ja tanssivista ihmisistä.

— Olitte tajuttomana kaksi päivää.

Kaksi päivää, ajatteli Eero. Ei ihme että hän tuns olonsa hirveäksi.

Eero kysyi pojalta missä he olivat.

— Tämä on vanha tavara-asema. Me asumme täällä.

— Onko teitä paljon?

— On, vastasi Arno. — Meille on luvattu, että saamme olla täällä rauhassa niin kauan kuin haluamme.

Jostain verhon takaa kuului miesääni. Arno lähti kiireesti ja tällä kertaa hän jätti verhot auki. Pitkän ja avaran varastorakennuksen toinen pää katosi jonkin hämääjän. Valo loisti leveästä oviaukosta, jossa pari Arnoa nuorempaa poikaa pelasi jalkapalloa. Hie-
man kauempana näkyi ryhmä hyvin vanhanaikaisesti pukeutuneita ihmisiä; miehet löysissä housuissa ja

ruskeissa nahkatakeissa ja naiset pitkissä hameissa ja väljissä paidoissa. Naiset näyttivät puuhastelevan jotakin; yksi ompeli käsin jotakin vaatetta, toinen riipi papuja, kolmas punoi koria. Miehet vain tupakoivat ja joivat viiniä. Erään pöydän kulmalla istui vanhempi mies, joka selitti matalalla äänellä jotain tarinaa muiden kuunnellessa tarkkaavaisena. Tarina saavutti kohokohtansa ja kaikki kuuntelijat nauroivat. Yksi miehistä huomasi Eeron tarkkailevan heitä ja huomautti siitä. Naiset vilkaisivat nopeasti hänen suuntaansa, miehet katsoivat häntä varoitukseksi hieman pidempään.

Illan hämärtyessä naiset alkoivat levittää patjojaan lattialle, säädylisen etäisyyden päähän Eerosta. Jostain ulkoa kuului surumielistä laulua ja viulunsoittoa ja hevosten levotonta hirnuntaa. Hänen viereensä oli tuotu kulhollinen ruokaa, joka oli nyt jäähtynyt ja jähmettynyt epämiellyttäväksi puuroksi. Eero työnsi kulhon kauemmas ja kietoutui uudestaan peittoonsa ja nukkui rauhallisesti.

Kun Eero seuraavana aamuna kävi tarpeillaan Arnon avustuksella, hän näki romanien leirin koko laajuudessaan. Rakennus oli suuri kolmiosainen maka-

siini, jonka keskelle päättyivät kahdet ruostuneet rautatiekiskot. Sisäpihalla oli kymmeniä kolhiintuneita asuntoautoja, matkailuvaunuja ja likaisia pakettiautoja, joiden väliin oli viritetty käsintehtyjä suuria telttoja ja katoksia.

Romanit elivät maailman muutoksista piittaamatta lähes täysin vailla minkäänlaisia kiinteitä yhteyksiä muuhun järjestäytyneeseen yhteiskuntaan, jonkinlaisessa perheiden ja sukujen muodostamassa verkostossa, joka kattoi koko Euroopan Irlannista Turkkiin asti. Eero kuuli heidän käyttävän siitä sanaa *jekiphe* — yhtenäisyys.

Kolmantena päivänä, kun Eero oli saanut syötyä kulhollisen Arnon tuomaa ruskeaa kanapataa, poika pakotti hänet ylös patjaltaan ja sanoi hänelle: — Teidän pitää tulla mukaan.

Rakennuksen samassa osassa asuvat ihmiset olivat jo niin tottuneita, että he tuskin vilkaisivat Eeroa ja Arnoa heidän kulkiessa ruokailevien ryhmien keskuudessa, mutta kauempana, rakennuksen toisessa päässä, heitä tuijotettiin uteliaasti ja merkitsevästi. Eero oli kertonut Arnolle, ettei hänellä ollut mitään paikkaa mihin mennä eikä mitään mahdollisuutta

korvata saamaansa apua. Arno oli sanonut ilmeettömästä, ettei hän halunnut mitään korvausta. Yleensä romanit eivät pitäneet siitä, että *gadjot* asuivat heidän keskuudessaan — siitä seurasi *bibaxt* — huono onni, mutta hän lupasi pyytää *romabarolta* Eerolle luvan jäädä leiriin joksikin aikaa.

Pölyisin lasiseinin eristetty toimisto muistutti jonkinlaista ahtaasti erilaisilla ja erikokoisilla pöydillä ja tuoleilla sisustettua kahvilaa.

Romanien johtajaa ei ollut vaikea erottaa pienen kahvia juovan ja tupakoivan miesjoukon keskeltä. Arno käski Eeroa odottamaan lasiseinän toisella puolella ja meni suoraan isokokoisen, vaaleanruskeaan käsin tehtyyn pukuun ja viittaan pukeutuneen patroonan eteen. Romabaro keskeytti heti keskustelunsa ainoan huoneessa olevan naisen kanssa ja tarjosi pojalle kättään. Arno tarttui siihen ja suuteli suurta kultaista sormusta. Suuri mies piti kättään pojan olkapäällä tämän selittäessä asiaansa. Poika viittoili Eeron suuntaan. Pitäisikö hänen kumartua tai tervehdiä? Kun Romabaro käänsi häneen tummat silmänsä, Eero jähmettyi paikoilleen.

Myös nainen kääntyi katsomaan häntä. Naisen

vaikuttavat korkeat poskipäät, tumma iho ja tasapitkäksi leikattu musta suora tukka olivat kyllä romaniset, mutta muuten hän erottui pukeutumisellaan muista romaninaisista. Hän oli pukeutunut tiukaan mustaan takkiin, jonka korkea kaulus oli napitettu kiinni ylös asti, ja samanvärisiin prässättyihin housuihin. Hänen asentonsa oli ylväs, suorastaan ylimielinen. Eero ei nähnyt naisen silmiä pyöreiden mustien lasien takaa, mutta suun tiukka viiva kertoi, että hän oli selvästi ärsyyntynyt Arnon ja Eeron aiheuttamasta keskeytyksestä. Hetken ajan he molemmat skannasivat Eeroa tarkasti. Nainen sanoi jotain romabarolle, joka imaisi sikariaan ja kohotti toista tuuheaa kulmakarvaansa. Hän laittoi käden Arnon päälle ja nyökkäisi hymyillen.

Suudeltuaan uudestaan sormusta Arno kipaisi takaisin Eeron luokse. Ylvään naisen katse oli edelleen naulittu Eeroon.

— Romabaro sanoi, että voit jäädä, kunhan et varasta mitään etkä koske *sheyheihin*.

— Mihin?

— Pieniin tyttöihin, sanoi Arno nopeasti. — Minä lupasin vahtia.

— No hienoa. Kuka se nainen oli?

— En tiedä. Joku *degesi* kaupungista, joka oli tullut puhumaan *Romanistanista*.

Eero kulki nöyrästi kuin koira Arnon perässä, kun tämä oli toimittavinaan asioita. Arno ei esitellyt hänelle ketään, mutta häntä esiteltiin kaikille leirissä oleville, eri puolilta Eurooppaa saapuneille heimoille.

Viimeistä edelliseltä vuosisadalta peräisin oleva tavara-asema oli osa uudempaa, laajaa öljysatamaa, jonka putkistot, jalostamotornit ja valtavat säiliöt peittivät takana häämöttävän vuoriston. Romanileiriä lukuun ottamatta koko paikka vaikutti hylätyltä — missään ei näkynyt liikennettä eikä toimintaa. Veden yli kurottautuvien pumppuasemien tienoilla ei näkynyt työmiehiä eikä laivoja, parkkipaikat olivat roskakasojen valtaamat.

Arno pyöri levottomana hänen ympärillään ja hoptutti jatkamaan matkaa. He tulivat verkkoaitaan leikatulle aukolle ja he menivät siitä läpi. Käveltyään läpi tyhjän kallioisen tontin, jossa kasvoi korkeita kukkivia pensaita, he tulivat meren rantaan.

Heidän eteensä avautui satoja metrejä kultaista

hiekkarantaa. Vasemmalla puolella oli leveä rantatie ja plataanipuisto, sen takana erottui kaupungin silhuetti. Edessä oli pitkä yksinkertainen huvilaituri, joka ulottui parin sadan metrin päähän rannasta.

Nousuvesi oli piirtänyt rantaan roskista ja kuoleista vesikasveista rajan, joka merkkasi merelle kuuluvan osan hiekkarannasta. Eero istui kivenlohkareelle ja Arno lähti tutkimaan kapeaa roskavyöhykettä tonkien sitä silloin tällöin kepillä ja tutkien jotain tekemäänsä löytöä.

Meri oli musta, siitä ei ollut epäilystäkään. Se ei ollut turkoosinsininen kuin Välimeri tai syvän vihreä kuin Atlantti, ei lämpimän ruskehtava kuin Itämeri. Miksi Musta meri näytti niin tutulta, vaikka hän ei ollut nähnyt sitä aikaisemmin?

Auringon laskiessa meri oli syvän tummanpuhuvaa mustaa silkkiä. Vuortenhuippujen takaa pilkistävän auringon viimeiset säteet muuttivat hohtavan punaisiksi mustan meren aallot, kun ne lähestyivät korkeina ja pitkinä rantaviivaa yhä uudestaan ja uudestaan.

LUEMINUT 0.7

Kesti päiviä ennen kuin Eero tunsu taas itsensä ehjäksi. Arno vei hänet eräänä päivänä merenrantapuiston takana olevalle torille tai basaarille. Sitä ympäröivät kujat olivat täynnä kadulle tavaransa levittäneitä kaupustelijoita, jotka mainostivat niitä kärkkäästi jokaiselle ohikulkijalle. Ikkunoista roikkuvista pyykeistä ja kukkaistutuksista päätellen talojen ylemmät kerrokset olivat asuttuja. Jostain kuului viulumusiikkia ja äänekästä keskustelua, jotka sekoittuivat kaupan käynnin meluun.

Torin tuotevalikoima oli suurempi kuin parhaimmassakaan tavaratalossa. Tarjolla oli kaikkea kukista ja elävistä kanoista hedelmiin, vanhaan elektroniikkaan ja kodinkoneisiin ja niiden varaosiin. Tällaiset paikat olivat Eerolle tuttuja sekä Brysselistä että Pariisista. Juuri tällaisista avoimista katubasaareista hän oli löytänyt nuoruutensa levyt, kirjat, elokuvat ja ensimmäiset elämäkokemuksensa. Hän ei ollut norkoillut toreilla siksi, ettei hänellä olisi ollut varaa vanhempiensa rahoilla hankkia kaikkea haluaansa hyvin ilmastoiduista ja valaistuista myymä-

löistä. Hän oli viihtynyt torien eloisassa ilmapiirissä. Ihmisvilinästä huolimatta siellä saattoi etsiskellä ja löytää asioita kaikessa rauhassa. Jos etsi jotain muuta kuin uusinta hittituotetta, sen löysi parhaiten torikauppiaiden kokoelmien ajallisista kerrostumista.

Muistikuvat tulivat syvältä alitajunnasta, niin kuin kauan sitten luettu tarina, jonka yksityiskohdat palaavat mieleen vasta kun sen aloittaa uudestaan — se oli jotakin mitä ei muistanut unohtaneensa. Eero suorastaan hekumoi muistojensa, torin hälinän, värien, kukkien, mausteiden, kahvin ja halpojen hajuvesien synnyttämällä mielentilalla.

Eero oli tyytyväinen, että hänen nuhrainen ulkomuotonsa auttoi häntä sulautumaan joukkoon. Paikallinen väki oli joko tukevia huivipäisiä ja viiksekäitä naisia lapsineen ja lapsenlapsineen tai kadunkulmissa seisoskelevia ja tupakoivia nahkatakkisia miehiä, joiden läsnäolo ensi alkuun hermostutti häntä. Miehet näyttivät väkinäisen joutilailta ja salamyhkäisiltä, ikään kuin he olisivat odotelleet vallankumouksen syttymistä. Kun kello tuli kaksitoista, suuri osa ihmisistä katosi jonnekin. Oli perjantai ja kaupungin muslimivähemmistö kokoontui moskeijaan

viikon tärkeimpään rukoushetkeen.

Alueen lähes jokaisessa kadunkulmassa oli pieni kahvila tai baari, joka avautui suoraan kadulle. Ne olivat vielä enimmäkseen tyhjiä, vain muutama kanta-asiakas istui omissa ajatuksissaan ja puuhissaan. Kiireettömät baarimikot lueskelivat lehtiä tai järjestelivät astioita tiskin takana.

Arno toi heille jonkinlaiset piirakat ja limutölkit. He istuivat kadun reunakivelle syömään.

— Mistä sinä nämä varastit? Eero kysyi puoliksi piloillaan.

Poika vastasi täysin miettimättä.

— Ei minun tarvitse varastaa. Saan rahaa sen verran kuin tarvitsen.

Eero kysyi millä hänen perheensä eli. Poika mietti sanojaan tarkasti, ennen kuin vastasi.

— Me käymme kauppaa. Sedät tekevät vaihtokauppoja tavaroilla, joita meillä on mukana. Joku myy ne gedjoille ja perhe saa siitä rahaa. Jossain saamme tehdä sitä rauhassa vähän aikaa, jossain poliisit ja mafiat jahtaavat meitä ja ajavat pois.

— Minkälaisia tavaroita?

— Turkiksia, koruja, mattoja, elektroniikkaa, sel-

laista kai. Saamme siitä sen verran kuin tarvitsemme, poika sanoi tyytyväisenä.

Torin laidalla parveili lintuja, jotka eivät olleet puluja kuten Pariisissa, eivätkä lokkeja kuten satama-kaupungeissa yleensä, vaan variksia. Ne loikkivat varovaisina ja epäluuloisina ihmisten jalkojen keskellä, nokkivat maahan pudonneita roskia ja parveilivat kuolleisiin kulmiin kerääntyneiden roskakasojen luona.

Eeron elämä oli ollut melkoista sekoilua viime aikoina. Miksi ihmeessä hän oli ylipäättään saanut päähänsä lähteä Pariisista ilman mitään järjestelyjä ja kunnon suunnitelmaa? Missä vaiheessa hän oli menettänyt kokonaan tilanteen hallinnan? Hän ei enää tiennyt mitä oli tekemässä ja miksi. Paniikkikohtaus oli vain kaiken huippu. Jokin kemiallinen kurimus, joka oli syntynyt hänen aivoissaan. Ehkä se oli johtunut ylettömästä ryyppäämisestä ja muutenkin poikkeuksellisista olosuhteista.

— Minun täytyy mennä poliisin puheille, sanoi Eero pohdittuaan miten saisi elämänsä taas raiteilleen. — Ehkä he voivat auttaa minua, hän sanoi ajatuksissaan pojalle.

— Poliisi? Arno naurahti ja sylkäisi jalkojensa väliin. — Ei täällä ole enää poliisia, kaupunginjohtaja ajoi ne pois. Se on hyvä juttu, sillä he eivät pitäneet meistä. Eivät ne olisi teitäkään auttaneet. Ennen me emme olisi edes saaneet istua tässä.

Eero heitti natsan katuojaan. Hän oli ajautunut osattomien joukkoon, sellaisten joilla ei ollut minikäänlaisia mahdollisuuksia saavuttaa sitä elämää, joka Eerolla oli ennen ollut. Heillä ei ollut pääomaa, koulutusta eikä yhteiskunnallista verkostoa. He asuivat Euroopan syrjäseuduilla, pikkukylissä ja suurkaupunkien laitamilla, he olivat siirtolaisia, pakolaisia, pieniä etnisiä vähemmistöjä tai muuten syrjäytyneitä, joiden ainoa toivo olivat väliaikaiset ja huonosti palkatut palvelutyöpaikat ja pimeät duunit. Eero saattoi kuvitella syrjäytyneiden joukkojen kasvavan hitaasti mutta vääjäämättömästi julkisuudelta varjossa.

Ehkä jonain päivänä tuo näkymätön ryysyläisten joukko nousisi kapinaan vastustamaan pienen eliitin ja suuren keskiluokan välistä hiljaista sopimusta. Silloin kerjäläiset ja köyhät nousisivat taas barrikadeille ja yrittäisivät repiä paljain käsin alas vankiloiden-

sa muurit. Ehkä heidän vihansa ensimmäinen kohde olisi televisio, jonka maailmassa vain rikkailla, kauniilla ja rohkeilla oli mitään merkitystä. Se oli maailma, joka miellytti keskiluokkaa ja tarjosi heille unelmia, mutta oli niin kaukana kerjäläisten todellisuudesta, että heille se oli vain pilkallista ironiaa.

Eero katsoi poikaa, joka istui hänen vierellään kirkon portailla ja tutkiskeli uteliailla silmillään ympäristöään. Ei poika hautonut mielessään vallankumousta sen enempää kuin nurkissa norkoilevat nahkatakkimiehetkään. Myötätunnostaan huolimatta Eero tiesi, ettei hän kuulunut romanien ja muiden osattomien keskuuteen, sillä hän ei osannut kuvitella minkälaisia unelmia tai toiveita pojan päässä liikkui. Arno oli niin kaukana Eeron todellisuudesta, ettei hän osannut samaistua pojan elämään edes mielikuvituksellaan. Sitä paitsi hän tiesi pojalla olevan jotain, mitä hänellä ei ollut koskaan ollut — perhe, suku, oma kulttuuri ja identiteetti, joita häneltä ei olisi helppo riistää.

Eeron vähäpätöinen ongelma oli säälistävän pieni ja tilapäinen verrattuna pojan ja hänen heimonsa ongelmiin. Hänen oli hyvin helppo palata takai-

sin omaan turvalliseen ja yltäkylläiseen elämäänsä. Hänen täytyisi yksinkertaisesti vain hankkia itselleen uusi kommunikaattori ja pian kaikki olisi taas entisellään.

— Tiedätkö mitään mitä voisin tehdä? Onko leiris-sä ketään, joka voisi antaa minulle töitä? Voin tehdä mitä vain.

Arno rutisti piirakan ympärillä olleen paperin ja heitti sen portaiden juurelle. Muutama varis tuli heti paikalle kaivelemaan tähteitä.

— En usko, että kukaan luottaa teihin sen vertaa. Jos haluatte tehdä jotain työtä, pitää kysyä gedjoilta.

— Tiedätkö mistä?

— En. . . mutta voin kysellä illalla sediltä. Joku on varmaan kuullut jostain.

Auringon laskiessa he palasivat leiriin ja poika katosi jonnekin sanomatta mitään. Eero jäi yksin istumaan puuportaille. Hän poltteli tupakkaa ja katseli ihmisiä, jotka olivat kokoontuneet nuotioiden ääreen syömään. Kuten aina, kun Eero ilmaantui lähistölle, romanit keskeyttivät keskustelunsa ja käänsivät katseensa pois. Hänen ei kuitenkaan ollut vaikea arvata mistä he keskustelivat. Monet eivät osanneet roma-

nien kieltä kovinkaan sujuvasti ja heidän puheensa lipsahti usein jollekin toiselle kielelle, varsinkin heidän kiihtyessä. Romanistani oli sana jonka erotti helposti puheen joukosta.

Romanit olivat jakautuneet kahteen ryhmään — epäileviin realisteihin ja niihin, joiden mielestä romanien omaa valtiota kannatti ainakin kokeilla. Leveälanteinen nainen nousi ja huusi, että elleivät naiset saisi tasa-arvoista asemaa, koko hankkeen voisi hänen puolestaan unohtaa. Hän ilmaisi mielipiteensä gedjojen kielellä, kunnes huomasi Eero istuvan lähitöllä ja vaiken nopeasti.

Arno tuli Eeron luokse kädessään kaksi peltilautasellista ruskeaa kanapataa. He söivät puhumatta mitään. Romanit lauloivat ja soittivat nuotiidensa ympärillä. Eeron oli pakko hymyillä itsekseen, sillä näky oli kuin romanttisesta ja epäuskottavasta kabareenäytelmästä. Eero tunsu itsensä ulkopuoliseksi. Hän oli tunkeilija, pelkkä tirkistelijä romanien keskuudessa eikä hänellä olisi heille mitään annettavaa.

Kun he olivat syöneet, poika sanoi kuulleen Luigi-sedältään satamassa olevasta toimistosta, jossa välitettiin töitä.

— He ottavat töihin kenet vaan. Vien teidät sinne huomenna aamulla, mutta meidän täytyy lähteä varhain.

LUEMINUT 0.8

Eero oli PORT AUTHORITY -kyltin eteen kerääntyneiden työnhakijoiden jonon nuorin. Kaikki muut olivat ahavoituneita ja jänteviä, mutta yli viisikymppisiä viiksekkäitä miehiä. Kaikki polttelivat vaiteliaina tupakkaa tai piippua, tuijottivat kenkiensä kuluneita kärkiä tai haikeina aution parkkipaikan takana näkyvää, aamuauringossa säihkyvää merta.

He olivat lähteneet liikkeelle romanien leiristä varhain aamulla, kun satamakaan ei näyttänyt vielä kunnolla heränneen. Vain muutamia merimiehiä ja dockereita oli liikkunut tokkuraisina laivojen välillä. Arno oli puikkelehtinut itsevarmasti satamassa ja vienyt Eeron keskeneräisen tai puoliksi puretun eritasoliittymän alle jääneelle kaksikerroksiselle rakennukselle. Eero oli lähettänyt Arnon pois ja jäänyt jonnottamaan yksin.

Melkein kaikki tupakat kuluivat ennen kuin tuli Eeron vuoro päästä sisälle ja lasiseinässä olevalle luukulle. Hänen onnekseen väsynyt ja tympääntynyt virkailija suostui ymmärtämään häntä.

— Tarvitsen töitä muutamaksi päiväksi, Eero sa-

noi.

— Haluatteko laivalle vai satamaan?

— Voiko päästä töihin laivallekin?

— Onko teillä henkilöllisyystodistus?

— Ei. Kommunikaattorini on varastettu ja . . .

— Ette te sitten voi päästä laivalle.

— No satamaan sitten. Laivalla työskentely oli hetken ehtinyt kiehtoa häntä. Virkailija kääntyi päätensä ääreen ja selasi listojaan.

— Ei ole muuta kuin siivousta. Kelpaako? Päättäkää nopeasti, paikkoja ei ole liikojia.

— Otan sen.

Ei ollut varaa nirsoilla.

Virkailija naputteli konetta ja tulosti paperin. Eero allekirjoitti lomakkeen, jossa ei ollut hänestä mitään muita tietoja kuin nimi. Virkailija antoi hänelle yhtiön osoitteen, mutta käski ilmoittautua mahdollisimman pian laivalla, joka oli tilannut lastiruumiensa jälkisiivouksen. Eero sai laivan nimen ja laiturin numeron. Hän selitti virkailijalle, ettei ikinä löytäisi perille. Huokaileva virkailija otti lokerikosta sataman moneen kertaan valokopioidun kartan ja piirsi hänelle reitin.

Eero harhaili rekkojen ja muun liikenteen seassa kunnes lopulta löysi laivan. Hän esitti paperinsa aasialaiselle miehelle, joka tuli häntä vastaan laivan portailla. Försti vilkaisi paperin ylälaidassa olevaa huoltoyhtiön logoa ja viittoili Eeroa seuraamaan.

He menivät laivan kannen kautta alas ruumaan. Försti antoi hänelle kaksi metriä leveän harjan ja näytti painepesurin letkun. Sitten hän esitti kellostaan, että ruuman piti olla valmiina kolmen tunnin kuluttua.

Ensi näkemältä jalkapallokentän pituinen ruuma näytti melko siistiltä, mutta kun Eero oli järjestelmällisesti tunnin ajan kävellyt sen päästä päähän leveän harjansa kanssa, hänen eteensä oli kertynyt jätesäkinlinen kaikenlaista pikkuroskaa. Seuraavaksi hän kelsi auki sata metriä pitkän letkun ja alkoi suihkuttaa ruumaa puhtaaksi. Hän oli jo riisunut takkinsa ja paitansa ja nyt hän otti pois kenkensä ja kääri housujensa lahkeet polviin. Viemäriaukot eivät vetäneet kunolla ja Eero joutui kahlaamaan nilkkojaan myöten jääkylmässä vedessä.

Saatuaan paikan puhtaaksi Eero etsi förstin käsiinsä ja sai tältä kuittauksen paperiinsa. Laivan ul-

kopuolella hän istui hetken veden äärellä ja puhalteli tupakkaansa. Työ oli ollut rasittavaa mutta hän tunsi olonsa mainioksi. Hän oli hetken ajaksi unohtanut turhautumisensa ja ahdistuksensa.

Hän löysi työnantajansa toimiston kuivatelakalle unohdetun hinaajan ja ruosteenpunaisen nosturin välistä. Se sijaitsi vanhassa graffitien peittämässä rakennuksessa, jonka ikkunoista suurin osa oli rikki tai laudoitettu. Nainen, jonka tukka hapsotti kummallisesti, hosui pitkään hänen papereidensa kanssa. Kun hän antoi ne niiden mukana oli uusi paperi, jossa oli seuraavan laivan nimi ja laiturin numero.

Satama oli täynnä sattumanvaraisesti sijoitettuja aitoja ja esteitä, joiden vuoksi Eeron oli kierreltävä ja kaarreltava loputtomasti, ennen kuin löysi Kyproksen lipun alla purjehtivan rahtilaivan, jonka nimi oli kirjoitettu turkkilaisin kirjaimin.

Laivalla hänet otti vastaan perämies, joka esitteli itsensä Andreiksi.

— Te piti olla täällä tunti sitten ja minä *retardé* lounaalta, Andrei selvitti merkillisellä sekakielellä. Eero pahoitteli tilannetta. Andrei huitaisi kädellään sen merkiksi, ettei asialla loppujen lopuksi ollut kovin-

kaan suurta merkitystä.

— Eräs vanha kaveri oli luvannut tarjota pii-itkän lounaan ukrainalaiseen tapaan, mutta ei se mitään. Sen ehtii toiste.

Andrei esitteli hänelle laivan siivousvarusteet ja nappasi komeron ylimmän hyllyn takaosasta pullollisen votkaa. Eero kieltäytyi osuudestaan ja ryhtyi töihin. Andrei jäi istumaan tuolille siivouskomeron oven viereen juomaan votkaansa. Kulausten välissä mies halusi kertoa elämäntarinansa.

— Joskus, toisessa maailmassa, minä olin laivastoupseeri Sevastopolissa, hävittäjälaivassa nimeltä *Ognevoy*. Isäni palveli sodan aikana taistelulaiva *Ioan Zlotustilla*. Iso-iso-isäni oli merimies tsaarin laivastossa ja hän oli mukana Krimin sodassa. Meidän suojissamme virtaa veren sijasta Mustan meren lietteinen suolavesi ja me olemme aina olleet valmiit kuolemaan sen puolesta, tiedätkös.

Neuvostoliiton hajottua Ukraina ja Venäjä kinaselivat laivastosta ja Sevastopolista vuosia, päätyivät melkein sotaankin ennen kuin pääsivät sopimukseen. *Ognevoy* purettiin ja Andrei sai lähteä. Heistä molemmista oli tullut vanhentuneita, eikä Ukrainal-

la ollut varaa pitää heitä kumpakaankaan. *Opportuniksit* kaappasivat vallan *apparatsnikseilta*, selitti Andrei.

— Minä siirryin sitten kauppalaivastoon, kun en oikein osaa kiinteällä maalla kävelläkään, Andrei hohotteli itselleen.

— Ne olivat vaikeita aikoja, ennen vuosituhannen vaihdetta. Mafiat hallitsivat laivoja ja satamia. Nimetömät omistajat rikastuivat, kun me kärsimme. Lavat päästettiin huonoon kuntoon ja miehet laiskistumaan. Silti kaipaani niitä aikoja, tiedätkös. Kaipaani kunnon ukrainalaisia tovereita, joita parempia ei ole missään maailmassa.

Andrei otti pitkän kulauksen votkaa.

— Siitä lähtien olen kiertänyt näitä vapaalipun alla seilaavia sillipurkkeja. Olen käynyt niissä kaikissa: kyproslaisissa, liberialaisissa, malesialaisissa, panamalaisissa . . . Ne on kaikkein surkeimpia, panamalaiset. Pysy sinäkin erossa niistä. Tässä laivassa elämä on hyvää. Saan olla pomona, ei tarvi enää raataa konehuoneessa tai rahdin kimpussa. Mutta ei kotia, ei ystäviä, ei mitään mikä jää jälkeen kun minä lähdän. . .

Kuin kunnon slaavi, Andrei ei kuulostanut surul-

liselta eikä katkeralta kertoessaan tarinaansa. Hänen ironinen lohtunsa ja samalla kirouksensa oli, ettei kohtalo ollut päästänyt häntä niin helpolla, että olisi vain antanut hänen kuolla pois.

Kun Eero oli saanut ruuman siistiksi, Andrei huu-dahti: — Ja sitten mennään syömään! Hän tyhjensi votkapullon viimeiset pisarat kurkusta alas ja ilmoitti haluavansa pizzaa sataman parhaassa ravintolassa.

Eero lupasi tarjota sen omasta päiväpalkastaan eikä ymmärtänyt miksi Andrei vain hekotti hänen ehdotukselleen.

Satamassa oli työpäivän päätyttyä samanlainen vilinä kuin minkä tahansa kaupungin keskustassa. Miesten virta kulki satamasta kaupungin suuntaan. Ystävät pysähtyivät niille paikoilleen vaihtamaan kuulumisia. Virta ohitti heidät ja valui tasaisesti eteenpäin. Eero oli tottunut pitämään itseään koh-tuullisena polyglottina, mutta huomasi, etteivät hänen taitonsa olleet mitään verrattuna meren kansan monikielisyyteen. Andrei vaihtoi tämän tästä muuta-man hyväntuulisen sanan vastaan tulijan kanssa mil-loin milläkin kielellä. Merimiesten kommunikaatio perustui edelleen meren *lingua francaan*, yhteiseen

monesta eri kielestä lainattuun pieneen sanavarastoon, jonka kaikki hallitsivat.

Yhtiön toimistolla Andrei auttoi hosuvan naisen kanssa flirtaten Eeroa samaan nimettömän rahakor-tin, jonne oli tallennettu ne muutamaiset kymmenet eurot, jotka hän oli ansainnut sen päivän aikana. Nyt Eero ymmärsi miksi Andrei oli nauranut.

— Sinä olet siis suomalainen, totesi Andrei sytyttäen toimiston ulkopuolella yhden omista oudonhajuisista tupakoistaan. Hän tarjosi sellaista Eerollekin.

— Olen syntynyt siellä, sanoi Eero tutki savuketta.

— Urhea kansa, totesi Andrei. — Moni hyvä ukrainalainen kuoli sodassa Suomea vastaan.

— Siinä kuoli moni hyvä suomalainenkin. Eero sytytti tupakkansa.

— Ja nyt me olemme tässä, sanoi Andrei lakonisesti.

Andrein suhtautuminen hämmensi Eeroa. Tätä ei tuntunut lainkaan häiritsevän heidän tuttavuutensa tuoreus. Eero oli hänen vanha ja ikuinen ystävä. Ehkä se johtui Andrein irtolaisuudesta; hän oli menettänyt oman sukunsa ja perheensä ja korvasi ne kenellä tahansa, jonka tapasi.

Eero imaisi tupakkaansa ja sai kohtauksen. Tupakka maistui, jos mahdollista, vielä pahemmalta kuin romanien tarjoamat turkkilaiset. Hän yski silmät päästä pullistuen ja yritti saada henkeä. Andrei naureskeli hänelle ja hakkasi selkään.

— Mitä ihmeen paskaa tämä on, Eero sai sanotuksi katkonaisesti ja silmät vettä vuotaen.

— Georgialaista mahorkkaa, sen parempaa ei olekaan.

Eikä sen pahempaa, ajatteli Eero heittäen tupakan syljeskellen katujaan.

— Katsotaan sitten kestäkö suomalaisten pää viinaa, sanoi Andrei kun oli muutamia aitoja kierreltyään päätyneet nosturin ja hylätyn hinaajan väliin piilotettuun, melkein veden päälle rakennettuun ravintolaan.

Andrein tulo ravintolaan aiheutti suuren hälinän. Eerokin esiteltiin kaikille kanta-asiakkaille, meren kansalaisille. Yhteisen meren äärellä asuvat kansat ja kulttuurit eivät tarvinneet mitään muuta yhteistä. Meren välityksellä uudet aatteet ja vallankumoukset olivat levinneet nopeasti jopa maanosasta toiseen, meri oli myös levittänyt tauteja ja sekoittanut geene-

jä. Siksi netti oli monellakin tavalla merien teknologinen vastine, oivalsi Eero tarkastellessaan ravintolan asiakaskuntaa. Kukaan ei pystynyt täydellisesti hallitsemaan kumpaakaan ja molemmat olivat samalla tavalla ikuisesti salaperäisen kartoittamattomia. Ehkä ihmiskunta oli omaksunut netin niin helposti ja nopeasti, koska se muistutti luonteeltaan niin paljon maailman meriä.

— Vallankumoukselle! huikkasi Andrei, heitti viinan kurkkuunsa ja iski pöytään kämmenellään niin, että astiat kilisivät. Eero joi omansa. Hän sai nesteen nopeasti alas, mutta siitä huolimatta hän ehti tuntea sen poltteen ja valopetrolin maun suussaan. Hän ei ollut ollut koskenutkaan viinaan sen jälkeen kun oli tullut romanien keskuuteen. Matkalla alas se poltti hänen kurkkuaan ja koversi vielä vatsassakin ja oli vähällä tulla saman tien takaisin ylös. Andrei katseli virnistellen, kun Eeron silmät pullistuivat hämmästyksestä ja hän haukkoi henkeä. Aine pysyi hädin tuskin sisällä.

— Mitä tämä sitten on? sanoi Eero ja tutki vetisin silmin kultaista etikettiä.

— *Prazdnichnyi!* Armenialaista brandyä. Oikein

vahvaa, oikein miellyttävää.

Andrei kävi alkuruokien kimppuun.

— Suomen toveri! Mikä on minun on myös sinun!
Andrei huudahti ja kohotti uuden maljan.

— Minä rakastan Ukrainaa, sen vehreitä tasankoja, uhkeita metsiä ja suurenmoisia kaupunkeja, nuoria naisia, jotka ovat kuin kukkia, rakkaita lauluja, tovereita, jotka ymmärtävät miltä tuntuu olla mies. Se kaikki on mennyttä.

— Miksi jätitte Ukrainan?

Andrei sanoi *tsik* ja imaisi tupakastaan. — Ah, toveri suomalainen. Kun asiat olivat oikein huonossa tilassa, miehet joutuivat raatamaan päivät ja yöt elättääkseen perheensä. Heitä kohdeltiin kuin kaleeriorjia. Joskus laivat joutuivat odottamaan satamassa täydessä lastissa viikkokausia, kun ei ollut varaa maksaa polttoainetta. Joskus kaikki lähetettiin kotiin ilman rahoja ja tilalle palkattiin uusia miehiä huonommilla palkoilla. Me emme tienneet kuka keräsi kaikki voitot. Edes kapteenit eivät aina tienneet kenen laivoissa purjehtivat.

Andrei ei ollut voinut katsoa sitä sivusta. Hän perusti ammattiliiton ja alkoi puhua sopimuksista. Kun

häntä ei kuunneltu, hän alkoi puhua protesteista ja lakoista. Miehet, jotka olivat hyvin kyllästyneitä siihen kaikkeen, alkoivat kuunnella häntä. Pian hän ei saanut enää töitä mistään laivasta, joten hän jatkoi satamassa samaa. Lopulta viisitoistatuhatta merimiestä ja dockeria kieltäytyi tekemästä mitään ennen kuin kaikilla miehillä oli sopimus. Lakko jatkui viikkoja. Syttyi mellakoita ja lakkovahteja katosi. Lakko lopetettiin tuomalla satamaan moldavialaisia ja georgialaisia miehiä. Andrei sai peräänsä tappajia ja hänen oli pakko lähteä.

— Jos joskus astun jalallani yhteenkään satamaan Ukrainassa tai edes ukrainalaiseen laivaan, henkeni ei ole minkään arvoinen. Tässäkin satamassa on liian monta ukrainalaista, joita en tunne hyvin. Lähemmäs ei kannata mennä.

— Olivatko asiat sitten ennen paremmin?

— Vallankumous oli Venäjän. Ukrainassa kaikki ei mennyt yhtä hyvin, sanoi Andrei ja tökki Eeron suuntaan tupakallaan.

Ukrainalla oli oma vallankumouksensa, jonka sankari oli Makhno. Suuri filosofi ja taistelija puhui ukrainalaisten äänellä vallankumouksesta ja itsenäi-

syydestä, mikä ei miellyttänyt Leniniä. Makhno taisteli valkoisten armeijaa ja ulkomaalaisia vastaan. Sen sijaan, että Lenin olisi lähettänyt puna-armeijan auttamaan, hän petti Ukrainan. Venäläiset puukottivat ensin Makhnoa selkään ja vasta sen jälkeen he ajoivat viholliset pois Ukrainasta.

— Kun se kaikki oli ohi ja Neuvostoliitto hajosi, ukrainalaiset oikeastaan tajusivat mitä oli tapahtunut. Melkein liian myöhään. Kuusikymmentä vuotta on pitkä aika. Sinä aikana ehti melkein jo unohtua, ettemme me olleet venäläisiä.

He olivat kumpikin hiljaa hetken aikaa, kunnes Andrei esitti Eerolle yllättäen kysymyksen: — Tiedätekö te mitä tässä kaupungissa on tapahtumassa?

Sama kysymys oli pyörinyt myös Eeron mielessä eikä hänellä ollut siihen mitään vastauksia.

— Olen kuullut vain, ettei kaupunkia nyt hallitse kukaan. Kuinka niin?

Andrei kumartui lähemmäs pystyäkseen puhumaan hiljempaa.

— Olen vain ihmetellyt. Me olemme tehneet tänne jo viisi reissua. Aina on laiva ollut täynnä rahtia. Ruokaa, sairaalatarvikkeita ja lääkkeitä sekä Libanonista

tulleita suuria laatikoita, joissa ei lue mitään. Kaikki laivat tekevät samanlaisia ajoja. Tavarat tuodaan satamaan ja varastoidaan jonnekin kaupunkiin. Se on kummallista.

Kummallista tosiaan.

— Aseita! huudahti Andrei. — Ellemme olisi Euroopassa epäilisin, että kaupunki valmistuu sotaan, Andrei kuiskasi sammaltaen puhettaan ensimmäistä kertaa.

— Mutta ei siinä ole mitään järkeä. Kuka täällä haluaisi sotaa? Ketä vastaan he sotisivat?

Andrei katsoi Eeroa vakavana ja kohotti tuuheita kulmakarvojaan. Hän viskasi uuden paukun suuhunsa.

LUEMINUT 0.9

Harhaillessaan työpäivän jälkeen tarkoituksettomasti kaupungilla Eero päätyi kaupungin korkeakoululle. Sen päärakennus oli sosialistisen rakennussuunnittelun kolmikerroksinen tuotos.

Raskas työ oli ensin estänyt Eeroa murehtimasta turhanpäiväisyyksiä, mutta kun työ muuttui puuduttavaksi rutiiniksi, se ei enää tarjonnut samaa helpotusta. Hän oli taas alkanut kaivata kommunikaattoriin ja etsiskellyt hotelliaan. Andrei oli häipynyt laivansa mukana jonnekin meren taakse ja palaisi ties milloin. Muut merimiehet ja dockerit puhuivat vain merestä, säästä, laivoista ja työstään. Kenelläkään ei tuntunut olevan Andrein kaltaista intohimoista solidaarisuutta, kukaan ei uhrannut ajatustakaan asioille, jotka olivat pienen elämänpiirin ulkopuolella. Kukaan ei ääneen kyseenalaistanut omaa maailmankuvaansa eikä omia näkökantojaan, mikä masensi Eeroa.

Romanit suhtautuivat edelleen häneen epäluuloisesti. Arno oli edelleen ainoa, joka puhui hänelle. Eero tiesi myös Arnon seurailevan häntä satamassa ja

kaupungilla, luultavasti uteliaisuuttaan.

Ensi näkemältä nuorten yliopistoyhteisö oli vielä monikulttuurisempi kuin satama. Toisin kuin sataman ja laivojen väki, opiskelijat välittivät muusta maailmasta liikaakin ja ottivat kantaa aivan kaikkeen. Hän aisti ilmapiirissä omalta opiskeluajaltaan tuttua pinnistelyä osallistuvuutta kulkiessaan yliopiston ympärillä olevassa puistossa. Jotain oli tekeillä. Korkeakoulun leveät portaat, nurmikot, lähikatujen varsilla olevat penkit ja kahvilat olivat täynnä nuoria. He istuivat pienissä ryhmissä, sormeilivat kommunikaatto-reitaan tai keskustelivat kiihkeästi keskenään. Meneillään oli ehkä jonkinlainen protesti.

Eeron opiskeluaika oli ollut lähinnä akateemisessa angstissa rypemistä ja uskaliasta radikalismia, joka oli paljastunut vain kapinaksi edellisiä sukupolvia vastaan. Opiskelijat eivät saaneet aikaan muutosta, koska todellisia vaihtoehtoja oli vaikea kuvitella.

Opiskelijat puhuivat sodasta, mutta ei sitä vastaan vaan, Eeron yllätykseksi, sen puolesta. He puhuivat myös ihmiskilpinä olemisesta ja muista väkivallattomista puolustautumiskeinoista.

— Sori! hihkaisi nuori nainen, joka oli vähällä rullaluistella hänet kumoon ja jatkoi matkaansa. Eero seurasi katseellaan mikrohousujen hädin tuskin peittämää takamusta. Parikymmentä metriä myöhemmin se kaarsi kahvilan terassille ja sopivasti edellisistä asiakkaista tyhjentyneeseen tuoliin.

Tyttö oli kuin Eeron suomalainen tyttöystävä teinivuosilta; lyhyet valkoiset hiukset, sileät kuin lakana ja iho kuin lumen peittämä maa. Rullaluistinten isot kengät korostivat urheilullisen hoikkaa vartaloa.

Eero pysähtyi pöydän viereen ja kysyi: — Saanko istua?

Tytön mantelinmuotoiset silmät katsoivat tuskin havaittavasti kiereen, mikä antoi hänen katseelleen omaperäisyyttä ja älykkyyttä. Hän mittaili Eeroa katseellaan ja kohautti sitten harteitaan.

Tyttö avasi kapeahihaisen pyöräilytakkinsa vetoketjun ja paljasti mustien urheilurintaliivien reunustaman hikisen dekolteen. Hän kaivoi kulmikkaasta pienestä lähettilaukustaan esiin kommunikaattorin. Pieni kateuden piikki sai Eeron irvistämään.

— Anteeksi, että melkein luistelin teidät kumoon, tyttö sanoi.

Hän siis oli huomannut Eeron.

— Ei se mitään. Voinko tarjota jotain? kysyi Eero, sillä tarjoilija oli saapunut paikalle. Toivottavasti bäärin hintataso ei ylittänyt hänen vaatimattoman tilinsä saldoa.

Tyttö oli vain muutama viikko sitten jättänyt taakseen suojatun elämänsä, jossa ei ollut mitään, mikä olisi uhannut häntä tai edes yllättänyt hänet. Hän tunsi itsensä rohkeaksi ja kohautti hienostelevasti harteitaan vilkaisemattakaan Eeroa ja pyysi lasin kylmää roséviiniä.

Otettuaan esiin savukeaskin tyttö sytytti siroin liikkein amerikkalaisen savukkeen. Eero kaivoi esiin oman tupakkapussinsa ja savukepaperit, sillä hän oli säästösyistä ryhtynyt käärimään itse omat savukkeensa. Hän ei edes enää muistanut miltä myrkytön tupakka maistui.

— Mitä te opiskelette? Eero aloitti keskustelun.

— Yhteiskunnallista murrosta. Vaikka alun perin tulin vain kuuntelemaan Shayek Al-Rashed Malathiria. Tyttö lausui nimen erityisen huolellisesti.

— Ketä? Eerolla ei ollut aavistustakaan kenestä tyttö puhui, mutta ilmeisesti hänen äänessään oli iro-

ninen sävähdys, sillä tyttö ei ymmärtänyt kysymystä oikein.

— Tiedän kyllä, ettei hän pidä elitistisestä Shayek-nimestä, mutta minusta se kuulostaa hienolta.

Tyttö puhalsi savun mahdollisimman nopeasti ulos keuhkoistaan.

— Olen kyllä lukenut kaiken, mitä hän on kirjoittanut ja seurannut luentoja netissä, mutta kun kuulin tästä mahdollisuudesta, halusin heti tulla tänne. En osannut kuvitella, että tämä olisi tällaista!

Pitäisikö Eeron tietää kenestä tyttö puhui?

— Olin tänään hänen luennollaan, tyttö jatkoi kun tarjoilija oli toimittanut tilauksen.

— Tein varmaan ainakin viisi kiloa muistiinpanoja, hän sanoi napauttaen kommunikaattorinsa eloon.

— Shaeykin ajattelu eroaa muusta postmodernista marxismista. Hän on laajentanut käsitystä uuteen suuntaan. Vallan avain ei ole pääoma, niin kuin Marx esitti, vaan informaatio. Tiedon pitää olla kaikkien omaisuutta, jotta yhteiskunta olisi todella tasa-arvoinen. Siksi avoimuus on tasa-arvoisuuden perusta, ei pääoman tasainen jakautuminen. Itse asiassa raha on vain tiedon määre. Vain jos yhteiskunta on

yhtä avoin kaikille ja kaikki tarvittava tieto on yhtäläisesti jokaisen saatavissa, sen jäsenet voivat olla todella tasa-arvoisia ja vapaita.

— Tieto haluaa olla vapaata ja siksi se on johtanut ihmiskunnan historiaa väistämättä kohti avoimempaa yhteiskuntaa. Kirjoitustaito, kirjapaino, radio ja netti ovat ihmiskunnan historian suuret harppaukset, koska kommunikaatio on kehityksen avain. Informaatioyhteiskunta avasi tien muutoksen viimeiselle vaiheelle ja Shayek Malathirin mukaan me olemme sen kynnyksellä, sillä demokratia ei pysty takaamaan avoimen yhteiskunnan pysyvää olemassaoloa. Avoin yhteiskunta saattaa muuttua todelliseksi juuri täällä, tyttö luennoi.

— Mutta tehän varmasti tiedätte jo kaiken tämän, hän lisäsi painokkaasti ja vilkaisi Eeroa syrjäsilmiin tarttuessaan lasiinsa.

— Miksi minä siitä tietäisin jotain? ihmetteli Eero ja jatkoi uuden savukkeen käärimistä.

Tyttö näytti hämmentyneeltä ja yritti peittää hermostuksensa sytyttämällä uuden savukkeen.

— Anteeksi. Luulin vain nähneeni teidän joskus koululla. Luulin, että olette joku tutkija tai opettaja.

Tai ehkä kaaderi. . .

Ilmeisesti hänen tyyhinsä antoi vääriä signaaleja. Eero oli päiviä sitten vaihtanut epäkäytännöllisen pukunsa tukevampaan, karkeatekoiseen työtakkiin ja -housuihin. Hänellä oli edelleen omat entiset kenkensä, jotka olivat niin hyvää laatua että kestivät kovempakin käsittelyä. Hän viihtyi noissa vaatteissa hyvin. Mikä ihme oli kaaderi, jonkinlainen opiskelijajohtajako? Siksi tyttö oli siis selittänyt asiaansa kuin tentti-vastausta.

— Ei suinkaan. Minä olen. . . Mitä hän sanoisi? —
Vain turisti. Eksynyt turisti.

— Ai jaa, tyttö sanoi ja vaikutti hieman pettyneeltä. — Minä luulin, että lentokenttä on suljettu ja ettei tänne enää tule turisteja.

— Minä tulin junalla kai pari viikkoa sitten, Eero hämmästeli. Kertoessaan tytölle tilanteestaan hän huomasi kiihtyvänsä.

— Minun on ollut pakko selvitä yksin tässä hullussa paikassa. Enkä ole missään vaiheessa ymmärtänyt mitään tästä kaupungista. . .

Puhe purkautui ulos hänen suustaan aivan hallitsemattomasti. Näkökentässä välähti taas läikkiä heh-

kuvaa pimeyttä.

— Täällä on tekeillä jotain outoa ja haluaisin to-
della tietää mitä helvettiä se on. Koko kaupunki on
aivan epänormaali. En tarkoita sitä, etten osaa kiel-
tä enkä tunne ihmisiä. Koko paikka on aivan psyke-
deelinen. Yhden kaupungin sisällä on monta erilais-
ta ulottuvuutta, joilla ei ole mitään yhteyttä toisiinsa,
rinnakkaisia kaupunkeja. Hotelli on kadonnut eikä
baari ilmeisesti ole koskaan ollutkaan tällä vyöhyk-
keellä. Yhtenä päivänä luulen ymmärtäväni tätä kau-
punkia ja sitä mitä täällä tapahtuu, seuraavana aa-
muna herään jossain aivan muualla ja edellinen päi-
vä on kuin unta. Ja minusta tuntuu, että ulkopuolella
olevaa maailmaa ei ole enää olemassa ollenkaan. Ko-
ko entinen elämäni on kadonnut . . . Kuin sitä ei olisi
koskaan ollutkaan. Olen menettänyt kaikki yhteyteni
siihen ja tämä kaupunki on kuin suljettu oma maail-
mansa. Mielisairaana ihmisen maailma. Minä olen vä-
synyt tähän. Jos vain joku selittäisi lopultakin minul-
le, mistä tässä oikein kyse.

Eero veti henkeä. Hän tajusi puhuneensa liikaa ja
vaikuttavansa aivan sekopäiseltä. Eero sytytti sätkän,
joka oli ollut koko ajan hänen kädessään, mutta tyt-

tö ei näyttänytkään olevan lähdössä. Hän vain tuijotti Eeroa muutaman silmänräpäyksen ajan hämmentyneenä ja vaiti, melkein vihaisena.

— Te ette selvästikään tiedä mihin olette tullut. Te tarvitsette apua.

LUEMINUT 1.0

Nuori nainen käveli kohti Eeroa, joka istui puiston penkillä lähellä korkeakoulun päärakennusta. Tiukkoihin mustiin vaatteisiin ja pitkään kapealinjaiseen nahkatakkiin pukeutuneella naisella oli jalassaan pitkävartiset korkeakorkoiset saappaat. Vasta kun tyttö hymyili ystävällisesti, Eero tunnisti Luzin vahvan asuurinsinisen meikin takaa.

Luz oli kieltämättä viehättävä, mutta tavalla joka ei herättänyt Eerossa mitään kiinnostusta. Hän oli toisaalta tyytyväinen, että oli pääsemässä eteenpäin, mutta epäili kuitenkin pystyikö Luz auttamaan häntä. Luzin mukaan kaupungissa oli meneillään jonkinlainen sosiaalinen kokeilu, joka oli alkanut korkeakoululta, levinnyt koko kaupunkiin ja toimi hyvin — paremmin kuin kukaan oli odottanut. Mitään muuta Eero ei vielä ollut saanut selville.

Hän oli päättänyt odottaa vain siihen asti kunnes kyllästyisi katselemaan ohikulkevia ihmisiä. — Yllä-tinkö teidät? virnisteli Luz.

Eeron myönnettyä, että muodonmuutos urheilullisesta blondista täksi goottilaiseksi sankarittareksi

oli hämmästyttävä, Luz hymyili tyytyväisenä ja antoi hänelle pusun kummallekin poskelle.

— Toivoinikin niin. Ajattelin, että tämä *look* sopisi paremmin tähän tilaisuuteen. Luz lähti kävelemään.

— Mihin me oikein olemme menossa?

— Kyselin vähän ympäriinsä ja selvitin missä baarissa on tänä iltana avoin tilaisuus. Siellä on varmasti paikalla myös joitakin kaadereita. Luulen, että he osaavat auttaa teitä.

Eero kysyi olivat kaaderit heidän johtajiaan.

— Ei, Luz nauroi. Hän selitti, ettei avoimessa yhteisössä ollut johtajia. Kaaderit olivat parhaiten verkostoituneita ja aktiivisimpia olioita. Heidät tunnettiin ja heihin luotettiin. Ihmiset kertoivat heille ongelmansa ja he keksivät niihin ratkaisuja. Jos järjestelmä olisi demokraattinen, heitä voisi kutsua poliitikoiksi.

Luz käveli yllättävän nopeasti korkeilla koroillaan ja puhui lakkaamatta.

— Shayek Malathir ei itse kuulu mihinkään yhteisöön, mutta hän tunnustaa niiden olemassaolon, koska ihmisellä on oltava laumansa myös anarkistisessa informaatioyhteiskunnassa.

Luz sanoi vastikään liittyneensä yhteisöön, joka

kutsui itseään utopisteiksi. Sen ideat ihmiskunnan tulevaisuudesta olivat Luzista niin uljaita.

Eero käveli vaiteliaana ja tuijotti kenkiensä kärkiä yrittäen keskittää ajatuksensa johonkin muuhun kun tytön edelleen sekaviin puheisiin.

— Ainakin Marco on paikalla ja muitakin kaade-reita. Olen varma, että he voivat auttaa sinua.

— Miten?

— No ensinnäkin sen varkauden suhteen. Varkaus on rikos anarkismissakin, tiedätkö. He kyllä saavat selville sen naisen, joka kommunikaattorisi varasti, ja he saavat sen myös takaisin. Olen varma siitä. Ja ainakin he voivat varmasti selittää mistä *AODI:ssa* on kyse.

AODI? Se kuulosti automerkiltä, ajatteli Eero.

— Tässä, sanoi Luz ja he astuivat sisään baariin.

Ensin Eero luuli kokevansa vain voimakkaan déjavun, mutta nähdessään pöytien päällä roikkuvat metalliset lamput ja seinien abstraktit maalaukset hän tajusi olleensa aikaisemminkin baarissa, jonka ikkunoissa luki *USR/LOCAL/BAR*.

Hän oli jo epäillyt baarin olemassaoloa. Nyt hän käveli siihen sisään täysin sattumalta. Vai oliko se

vain sattumaa?

Luz ei huomannut Eeron innostusta vaan veti häntä itsepintaisesti kohti täysinäisen baarin viimeisiä vapaita istumapaikkoja. Aluksi Eero luuli ihmisten olevan vihaisia, mutta baarissa oli vain käynnissä monta hyvin kovaäänistä keskustelua. Hän tajusi viime päivät vältelleensä kaikenlaisia väkijoukkoja. Äänet hyökyilivät hänen ympärillään kuin kivikkoon nouseva aalto, häntä pyörtytti.

Eero toivoi näkevänsä ympärillään tuttuja kasvoja. Ehkä nimetön varas olisi paikalla. Hänen oli kuitenkin vaikea hahmottaa yksittäisiä kasvoja ihmis-massasta eikä yksikään niistä vaikuttanut vähääkään tutulta.

He tunkeutuivat väkijoukon läpi pöytään, jossa istui jo kolme muuta ihmistä. Luz suuteli heitä jokaista molemmille poskille ja Eero esiteltiin kaikille.

— Klassista, naurahti yksi.

— Niinpä. Me olemme varoittaneet poliisivaltioista ja diktatuureista ja salaliitoista niin moneen kertaan, ettei kukaan enää kiinnitä mitään huomiota, kun ne todella tapahtuvat!

— Niin klassista, kuin sadussa, nauroi toinen taas.

Luz istui selkä suorassa ja venytti kaulaansa ikään kuin etsien jotain ihmisten joukosta.

— Milloin tämä alkaa? Eero kysyi varovasti kuvitellen ympärillä olevan hälinän olevan eräänlainen alkuvirittely.

— Mitä? sanoi Luz lievästi närkästyneenä. — Se on jo alkanut. Ei se ole tämän kummempaa. Aluksi kaikki juttelee tuttujen kanssa ja vaihtaa kuulumisia ja juoruja. Myöhemmin ihmiset alkavat pyöriä ja keskustelu vapautuu. Kuka tahansa voi puhua kenen kanssa tahansa. Ihan niin kuin netissä. Meidän kannattaa odottaa siihen asti.

Eero sanoi naurahtaen käyvänsä hakemassa juotavaa. Hän oli odottanut jonkinlaista järjestäytynyttä kokousta, puheenvuoroja ja alustuksia tai jotain sellaista, mutta sellainen ei tietenkään sopinut heidän salaperäiseen järjestelmäänsä.

Mennessään tiskille Eero kuunteli ympäröivää triviaalia jargonia. Ihmiset puhuivat innoissaan moduuleista ja olioista ja ympäristöistä ja rajapinnoista. Baaritiskillä hän huomasi riemukseen ensimmäiset tutut kasvot: baarin takana olevan sliipatun nuoren miehen, jonka kasvoilla värähti mahdollisesti pieni

tervehdyksen tapainen.

— Mitä otatte? häneltä kysyttiin.

— Muistatteko minut? Tarkoitan siis, että minä-hän olen ollut täällä aikaisemmin. Muistatteko?

— Ehkä, sanoi baarimikko ja keinutti välinpitämättömästi päätään edestakaisin. — Te olette se suomalainen. Taisitte tulla isäni kyydissä?

Hänen isänsä? Aivan, taksikuski! Eero oli unoh-
tanut kokonaan Sergen. Kuin vastauksena Eero mie-
lessä olevaan kysymykseen, baarimikko viittasi pääl-
lään baarin toiseen päähän, jossa Serge tosiaan istui
lätsä kyynärpääänsä vieressä heittämässä jonkun toi-
sen ikämiehen kanssa noppaa. Eero puski itsensä in-
nolla väkijoukon läpi baarin toiseen päähän ja tarttui
Sergen käteen.

— Hyvää päivää. Muistatteko minut?

Serge siristi silmiään, mutta ei vastannut.

— Voitteko viedä minut takaisin hotelliini? Nyt he-
ti?

— *Da, da*, sanoi Serge ja väänsi kaksin käsin lakin
päähänsä.

Matkalla ulos Eero pysähtyi Luzin kohdalla ja kiit-
ti tätä avusta. Luzin ilme oli ensin hämmästynyt, mut-

ta muuttui pian ilmaisemaan "mitäs minä sanoin".

Tarkemmin ajatellen ei ollut niin kummallista, ettei hän ollut löytänyt hotellia. Vaikka se oli korkea rakennus siinä ei lukenut mitään ja sen sisäänkäynti oli vilkkaan bulevardin takana, mitättömällä pikkukadulla, joka ei johtanut minnekään. Kuinka hän ei ollut muistanut hotellin nimen olevan Kosmos?

Eero tarjoutui maksamaan taksimatkan viimeisistä rahoistaan, mutta Serge tökki tupakallaan maksupäätettä muistuttaen sen olevan yhä rikki.

Eero kysyi voisiko Serge odottaa häntä aamulla hotellin edessä. Hän oli päättänyt lähteä kaupungista mahdollisimman pian. Serge nojaili poltellen rattiinsa ja nyökkäsi taustapeiliinsä.

Hotellin aulassa kaikki oli kuten ennenkin. Baari oli edelleenkin pimeä ja vanha concierge istui tiskin takana lukemassa kirjaansa pienen lampun valossa. Ukko huomasi Eeron ja ojensi tälle avaimen, ikään kuin Eero olisi ollut poissa vain muutaman tunnin. Huojentuneena Eero kääntyi lähteäkseen kohti hissejä.

— Teille jätettiin tämä, kuuli Eero ukon huutavan selkänsä takaa. Conciergen kädessä oli ruskea peh-

mustettu kirjekuori, jonka päällä ei lukenut mitään.

Eero nielaisi ja tarttui pakettiin vapisevin käsin. Voisiko se olla? Hän tunnusteli sitä käsissään. Se tuntui oikealta. Mikä muu se voisi olla? Hissin oven sulkeuduttua hän repi kuoren malttamattomana auki ja löysi sieltä neliönmuotoisen titaanharmaan laitteen, kommunikaattorin. Pussissa ei ollut mitään viestiä.

Huoneessaan hän keräsi kaikki baarikaapin pienet viinapullot sekä lasin ja asetti ne riviin pöydälle. Sitten hän kääri vapisevin käsin itselleen tupakan ja pyöritteli kommunikaattoria kädessään. Hän oli palannut kotiin.

Viimeisten viikkojen harharetket tuntuivat jo nyt pelkältä unelta, epämääräiseltä muistolta. Pian kaikki palaisi taas ennalleen. Miten hän ylipäätään oli menettänyt täysin elämänsä hallinnan? Miksi nainen oli varastanut hänen kommunikaattorinsa vain palauttaakseen sen heti takaisin? Juuri nyt hän ei piitannut edes siitä. Kaikki oli taas ennallaan ja niin oli hyvä. Huomenna hän häipyisi kaupungista keinolla millä hyvänsä.

Eero painoi peukalonsa kommunikaattorin käyt-

täjän tunnistavan kulmaan. Pieni magneettinen salpa kilahti tuskin kuuluvasti ja neliön muotoinen laite avautui kuin kirja paljastaen puhelimen käyttöliittymän, jonka pikselit piirtyivät hohtavalle kosketusnäytölle.

Käyttöliittymä ei näyttänyt tutulta. Merkit olivat hieman erilaiset ja kirkkaiden värien tilalla olivat pehmeämmät pastellisävyt. Valikot eivät olleet paikoillaan ja toiminnot olivat eri järjestyksessä.

Juuri kun hän oli onnistunut vakuuttamaan itselleen kaiken olevan taas hyvin. Tämä pieni poikkeama nosti kaiken ahdistuksen uudestaan pintaan. Ehkä kommunikaattori oli vain vaihtanut ulkoasua. Voisiko se olla jokin häiriö laitteessa?

Hän taittoi kommunikaattorin toisen osan auki niin, että siitä tuli taas neliönmuotoinen näyttö. Puhelimen käyttöliittymä katosi. Tilalle olisi pitänyt ilmesyä nettiselain ja sen valikot. Selaimen sijasta ruutu pysyi hetken pimeänä ja sitten siihen virtasi tekstiä. Rivikaupalla kirjaimien, lukujen ja symbolien sekamelskaa, josta ei olisi ymmärtänyt mitään, vaikka sitä olisikin ehtinyt lukea. Sitä jatkui muutaman sekunnin ajan. Kauhistuttavan pitkä ikuisuus, jonka aika-

na hänen mielessään käväisi kymmeniä sekavia ja turhauttavia ajatuksia ja kirouksia. Lopulta ruutu välähti kaksi kertaa ja siihen avautui selain, joka sekin näytti aivan vieraalta. Eero tuijotti näyttöä, johon oli nyt ilmestynyt teksti:

Tervetuloa AODI:in! Suosittelemme, että tutustutte ensimmäiseksi tiedostoon nimeltä LUEMINUT.

LUEMINUT LUEMINUT

TERVE

KOSKA LUET TÄTÄ, OLET ILMEISESTI PÄÄTTÄNYT OSALLISTUA (TAI AINAKIN TUTUSTUA) AODI:IN. HETI ALKUUN ON VARMAAN SYYTÄ PARILLA SANALLA KERTOAA MIHIN ME USKOMME: VAPAUTEEN JA KEHITYKSEEN.

ME TAVOITTELEMME AVOINTA JÄRJESTELMÄÄ, JOKA TAKAA JOKAISELLE IHMISELLE OIKEUDEN VAPAUTEEN JA KEHITYKSEEN (ILMAN TAKA-AJATUKSIA). AODI PERUSTUU TODELLISIIN RATKAISUIHIN EIKÄ PELKKIIN YLEVIIN JA MERKITYKSETTÖMIIN KÄSITTEISIIN, KUTEN DEMOKRATIA JA IHMISOIKEUDET.

JÄRJESTELMÄMME SUUNNITTELU ON ALOITETTU AVOIMEN PARADIGMAN TASOLTA. TÄMÄ PARADIGMA ON SE, JOTA KUTSUTAAN MUUN MUASSA NIMILLÄ *AVOIMIEN OBJEKTIN DYNAAMINEN INFRASTRUKTUURI (AODI)*, *DYNAMIC OPEN OBJECTS NETWORKS* TAI *RÉSEAU DYNAMIQUE DE SYSTEMES OUVERTES*. SEN POHJALTA ON TOTEUTETTU AVOIN, VIRHEENKORJAAVA JA TÄYSIN ALUSTARIIPPUMATON MODULAARINEN YDIN, JOTA VOIDAAN KÄYTTÄÄ MISSÄ TAHANSA YKSINKERTAISISSA TAI MONIMUTKAISISSA JÄRJESTELMISSÄ, TEKNISISTÄ

LAITTEISTA YHTEISKUNNALLISIIN AJATTELUMALLEIHIN JA YKSILÖN ETIIKKAAN.

AODI-OLIO VOI OLLA MITÄ TAHANSA: DOKUMENTTI, SÄHKÖPOSTIViesti, TIETOKONEOHJELMA, TEKNIKEN LAITE, ITSENÄINEN YHTEISÖ TAI VAIKKAPA IHMINEN. AODI:N LUOKKAKIRJASTOJEN ANSIOSTA MIKROJA MAKROTASON JÄRJESTELMIEN OSAT VOIVAT TOIMIA OSANA INTEGROITUA KOKONAISUUTTA.

AODI OLETTAA LÄHTÖKOHTAISESTI, ETTÄ JOKAISELLA OLIOLLA ON OIKEUS OMIIN OMINAISUUKSIINSA JA ETTÄ ON JOKAISEN OLION VELVOLLISUUS MÄÄRITellä OMA IDENTITEETTINSÄ.

AODI:N POHJALTA TOTEUTETTU UNIVERSAALITEKNOLOGIA TARJOAA YLIVOIMAISEN KEHITYSYMPÄRISTÖN MILLE TAHANSA ALUSTALLE JA SE ON TÄLLÄ HETKELLÄ KÄYTÖSSÄ TUHANSISSA ERILAISISSA YMPÄRISTÖISSÄ PUHELIMISTA TIETOLIIKENNESATELLIITTEIHIN JA SUPERTIETOKONEIDEN VERKKOIHIN.

AODI:N PYRKIMYKSENÄ ON ASETTAA TEKNOLOGIA SIIHEN ROOLIIN, JOSSA SEN PAIKKA LUONTEVASTI ON. TEKNOLOGIA EI OLE TALOUDEN MOOTTORI TAI VALLANKÄYTÖN VÄLINE, VAAN SEN TEHTÄVÄ ON MAHDOLLISTAA AODI:N PERUSPERIAATTEI-

DEN, IHMISTEN VAPAUDEN JA KEHITYKSEN, TOTEUTUMINEN. TEKNOLOGIAN TULEE OLLA AVOINTA KUIN LUONNON KIERTOKULKU JA JOKAISELLA ON OLTAVA OIKEUS HYÖDYNTÄÄ SITÄ TARPEIDENSA MUKAAN. SIKSI VASTUSTAMME KAIKKIEN LISENSSIEN, PATENTTIEN JA TEKIJÄNOIKEUKSIEN SOVELTAMISTA AODI:IN.

AODI:IN PERUSTUVA YHTEISKUNNALLINEN SOVELLUS MAHDOLLISTAA DEMOKRATIAN ILMAN JOHTAJIA, VALTARAKENTEITA JA BYROKRATIAA. POLITYMODULIN AVOIMUUS JA VIRHEENKORJAAVUUS ANTAVAT JÄRJESTELMÄLLE PARHAIMMAT MAHDOLLISUUDET HAVAITA, YMMÄRTÄÄ JA PUUTTUA YHTEISKUNNALLISIIN EPÄKOHTIIN KUIN YLEISESTI NYKYAIKAISISSA YHTEISKUNNISSA VALLITSEVA PARLAMENTAARINEN DEMOKRATIA. TÄMÄ ON TOTTA!

PS. PAHOITTELEMME, ETTÄ TÄMÄ TEKSTI ON VERSAALILLA. SE ON ÄRSYTTÄVÄÄ, MUTTA JUURI SIKSI MEIDÄN OLI PAKKO TEHDÄ SE. KIITOS JA ANTEEKSI.

LUEMINUT 1.1

Seuraavana aamuna Eero heräsi kommunikaattorinsa outoon merkkiääneen, kun Vincenteltä tuli viesti. Tämä ihmetteli vihasena missä Eero oli oikein luuhannut ja miksi hän ei ollut saanut kymmeniä edellisiä viestejä ja olikin nyt Etelä-Afrikassa. Vincente uteli oliko Eerolle tullut liian kuumat paikat Mustan meren rannalla.

Vielä edellisenä päivänä Eero oli ollut täysin valmis lähtemään kaupungista heti kun se olisi mahdollista, mutta mietittyään yön hän oli tullut toisiin ajatuksiin. Hänen oli otettava selvää mitä oikein oli tekeillä. Irralliset tapahtumat eivät voineet olla vain sattumaa, hän halusi tietää minkälainen kuvio niihin kätkeytyi.

Lokaali oli vielä melkein tyhjä, kun Eero saapui paikalle. Hän valitsi syrjäisen pöydän läheltä samennettuja ikkunoita ja istui alas. Hän joi varovasti kuumaa ja makeaa turkkilaista kahviaan ja avasi päättäväisenä uudistuneen kommunikaattorinsa.

Uudesta ulkoasusta huolimatta laitteessa näytti olevan kaikki tutut ohjelmat sekä joitain aivan uusia

ominaisuuksia, asetuksia ja ohjelmia, joihin hän ei ollut vielä tutustunut. Kaikki hänen vanhat tiedostonsa olivat tallessa. Linkkikirjastot, sähköpostit, jopa rahat olivat olivat juuri siinä tilassa johon hän muisti ne jättäneensä. Myös hänen muistiinpanonsa, jotka nyt tuntuivat täysin merkityksettömiltä, olivat tallessa. Byen etsiminen tässä tilanteessa tuntui täysin järjettömältä.

Eero tumppasi tupakan ja huomasi, ettei saapuvien laatikkoon ollut päiväkausiin tullut yhtä ainutakaan roskapostia. Se oli hämmästyttävää. Normaalisti lähitienoiden roskapostittajien olisi pitänyt lähettää niitä hänelle useita tuhansia. Ainoa viesti oli Vincenten uusi vastaus.

Mitä ihmettä, olet siis vielä siellä? Yritin tarkistaa asian ja tietojeni mukaan kommunikaattorisi viestit tulevat Durbanista. Omituista, omituista.

Kuitenkin hyvä, että olet vielä siellä, koska ilmeisesti tekeillä on jotain hyvin kuohuttavaa. Kaupunki on nousemassa otsikoihin, koska komissio on asettanut sen tietosaartoon, joka virallisten lähteiden mukaan johtuu siitä,

että asiaa koskevaa virallista lausuntoa ollaan parhaillaan laatimassa eikä asiasta voida siksi vielä sanoa mitään virallista. Mutta minun normaalit tietolähteeni kertovat, että joku sieltä suunnalta on todella pahasti suututtanut Unionin sisäasioista vastaavan varakomissaarin. Kukaan ei tunnu kuitenkaan tietävän miksi tai ei ainakaan sano mitään ääneen.

Lyhyesti. Koska Unioni on asettanut kaupungin saartoon, sinun ei pitäisi saada edes tätä viestiä. Mikään media ei saa tällä hetkellä sieltä saapuvaa informaatiota, mikä tietysti on herättänyt mediassa valtavaa kiinnostusta. Ironista eikö vain? Nyt niillä ei vain ole mitään mitä julkaista! Joten, jos sinä nyt oikeasti olet siellä eikä sinulla tunnu olevan ongelmia tiedonkulussa, voisi olla hyvä idea alkaa kirjoittaa blogia. Se on tietysti komission asettaman saarron törkeää rikkomista, mutta kun kerran näytät jostain syystä olevan virallisesti Afrikassa, niin miksemme käyttäisi tilannetta hyväksemme?

Eero nauroi itsekseen. Vincentellä oli erinomai-

set verkostot ja pistämätön kyky improvisoida bisnesskenaarioita, jotka toimivat useammin kuin eivät. Eero lupasi vanhan ystävyyden nimessä kirjoittaa Vincentelle blogia, jos tämä pitäisi hänet edelleen ajan tasalla asioiden suhteen Unionissa.

Baari täyttyi lounastajista, joita ryöppyi sisään pieninä, äänekkäästi rupattelevina joukkoina. Eero kävi valitsemassa baaritiskin vieressä olevalta liitutaululta lounaakseen *Mishmashia* ja pullollisen kalleinta punaviiniä tyytyväisenä siitä, ettei hänen enää tarvinnut miettiä tilinsä saldoa tilatessaan niitä. Viimeaikainen ahdinko oli nyt vain eksoottinen muisto ja tilalla oli kihelmöivä uteliaisuus.

Syötyään runsaasti paprikaa sisältävän fetamunakkaan Eero palasi taas kommunikaattoriinsa pariin. Hän yritti lukea sen teknistä dokumentaatiota, mutta ei ymmärtänyt siitä mitään. Helppi oli yksinkertaisempi ja siitä selvisi, että uusi järjestelmä oli vain etäkäyttöliittymä virtuaaliseen tietokoneeseen, joka sijaitsi jossain muualla verkossa, johon laite oli koko ajan kytkeytyneenä.

AODI-ytimen lähdekoodi ei hänen helpotukseensa ollutkaan mitään tietokonekieltä, vaan tuhansia

sivuja sujuvasti ja tiiviisti muotoiltuja selväkielisiä lauseita, joissa oli ymmärrettävä rakenne. Se oli kuin AODI:a kuvaava pragmaattinen, eepinen runoelma. Koodissa kuvailtiin erilaisten olioiden ominaisuuksia ja niiden välisen kommunikaation kielioppia. Olioiden vastavuoroisuuden epäsuhtaisuustasapainoista -otsikon alla oli ymmärrettävämpiä mottoja, kuten: *tee muille niin kuin haluat heidän tekevän sinulle ja samalla mitalla sekä elä ja anna toisten elää*. Siihen syventyminen olisi kuitenkin vaatinut huomattavasti enemmän keskittymistä ja motivaatiota. Hän päätti kysyä asiaa baarimikolta.

— AODI tarjoaa itsenäisyyttä ja vapauksia, selitti Negrel. — En muista minkälaista oli kommunistien aikaan, mutta sen jälkeen täällä oli vaikeaa. Mitään ei kannattanut tehdä ellei ensin maksanut mafialle tai virkamiehille. Berbatov oli hullu, mutta hän ajoi mafian ja byrokraatit pois kaupungista ja houkutteli AODI:n tilalle. Minä en piittaa politiikasta, kaikki poliitikot ovat vain itsekkäitä juonittelijoita. Jos Unioni valtaa kaupungin, täytyy yrittää pärjätä heidän kanssaan. Nämä ihmiset ovat minulle asiakkaita, mutta hyviä ja rehellisiä asiakkaita.

Negrelin kaltaiset ihmiset selviytyivät vastentah-
toisesti virran mukana. He olivat pettyneet jokaiseen
eri vaihtoehtoon ja menettäneet uskonsa omiin vai-
kuttamismahdollisuuksiinsa. Jos AODI oli onnistunut
saamaan hänen kaltaisensa ihmiset vakuuttuneiksi,
se oli jo onnistunut jossain.

Baarissa lounastava väki näytti samalta sekalai-
selta joukolta, joka oli ollut siellä edellisinäkin ker-
toina — yhteiskunnallisia aktivisteja, idealisteja ja
käytännön toimijoita, joita yhdisti jokin näkymä-
tön verkosto. Viereisen pöydän ihmiset keskustelivat
Unionin painostuksesta, mutta kukaan ei kuitenkaan
vaikuttanut hermostuneelta ja huolestuneelta. Tieto-
saarto näytti haittaavan heitä yhtä vähän kuin Eeroa.

Eero palasi koneensa pariin. AODI:n Politiikan,
kulttuurin ja teknologian moduuleihin liittyvät selos-
tukset paljastivat hieman mitä aodilaisten päässä liik-
kui ja miten he maailman näkivät. Muutaman lin-
kin jälkeen Eero päätyi seuraamaan nettikeskustelua.
Keskustelussa oli satoja eri aiheiden ympärille kes-
kittyneitä osioita, joissa vaihdettiin miljoonia vieste-
jä. Aodilaiset tuntuivat olevan kiinnostuneita keskus-
telemaan ihan mistä vain, melkeinpä vain keskus-

telun itsensä vuoksi. Keskustelut olivat myös keskenään verkottuneita siten, että missä tahansa keskustelussa esiin tullut kiinnostava aihe tai kommentti tuli näkyviin myös muissa keskusteluissa. Tarjolla oli myös uutisagentteja, jotka kokosivat yhteen kiinnostavia keskusteluja.

Eeron yrittäessä etsiä keskustelusta viitteitä siitä, miten AODI:n käytännössä toimi, hänen näytölleen ilmestyi teksti, joka ilmoitti baarissa alkavasta avoimesta kokouksesta. Hän jätti jätehuollon organisointiin liittyvän keskustelun ja katseli ympärilleen nähdäkseen, oliko paikalla Luz tai joku muu, joka olisi mahdollisesti viestin lähettänyt hänelle. Baari oli jo sameana tupakansavusta ja puheensorinasta, mutta hän ei nähnyt ketään syyllisen näköistä. Hän kysyi viereisessä pöydässä istuvalta kahdelta nuorukaiselta mistä viesti oli tullut.

— Ei sitä kukaan lähettänyt. Terminaali vain päätti itse, että haluat ehkä tietää täällä olevasta kokouksesta, selitti toinen pitkästyneellä äänellä. — Terminaalin asetuksissa on kohta, josta voi valita näkyykö terminaali aodilaisille vai kaikille vai ei kenellekään. Samassa kohdassa voi myös valita minkä tahansa sat-

tumanvaraisen, muuttuvan tai pysyvän lokaation, jota terminaali simuloi.

— Anteeksi. En vielä tunne tätä järjestelmää kovinkaan hyvin, Eero sanoi ja viittasi kommunikaattoriinsa. — Se tuntuu olevan aika kehittynyt.

— Hiton kehittynyt se onkin, nyt kun triviaaleistakin bugeista suurin osa on korjattu. Sitä ennen se oli vähän. . . sanoi toinen ja ravisteli kättään puhisten.

Eero kertoi olevansa uusi kaupungissa ja esitteli itsensä. Toinen sanoi nimekseen Lilo ja toinen Filo.

— Aika oudot nimet, sanoi Eero hymyillen varovasti.

— Jono ja Pino. Meidän oikeat nimet on oikeasti ihan typeriä.

— Just. Me päätettiin ottaa uudet nimet, koska siitä me ollaan eri mieltä siitä, kumpi meni ensin sisään.

— Anteeksi? ähkäisi Eero.

— Minä olen syntynyt muutamia minuutteja ennen Liloa. Eli minä tulin ulos ensin. Minä väitän, että koska menin ensimmäisenä sisään tulin ensimmäisenä ulos.

— Minä väitän, että minä menin ensimmäisenä sisään koska tulin viimeisenä ulos.

Eero tyrskähti tahtomattaan kaksosille.

Lopun iltapäivää Eero vietti kaksosten pöydässä. Heidän ympärillään ihmiset muodostivat pieniä keskusteluryhmiä vetämällä pöytiä rykelmiksi ja ahtautumalla niiden ääreen. Joka suunnalla oli alkamassa intomielisiä väittelyitä ja keskusteluja.

— Eikö Unionin saarto hermostuta teitä?

— Ei oikeastaan. Ei se vaikuta meihin mitenkään.

Hänelle selitettiin, että aodilaisilla oli oma radikaalisti hajautettu verkko ja omat minisatelliitit taivaalla, joten Unioni ei pystyisi katkaisemaan yhteyksiä ulkomaailmaan.

— Virallisesti meidän satelliitteja ei ole olemassa, selitti toinen nörtti. — Ne kiertävät vapaalla vyöhykkeellä ja ne on lähetetty sinne kaikessa hiljaisuudessa muiden laukaisujen ohessa. Osa jopa Unionin omilla raketeilla.

Aodilaiset olivat siis suunnitelleet ja valmistautuneet pitkään ja tarkasti. He tuntuivat olevan askeleen edellä Unionia, totesi Eero hymähdellen.

— Unioni on oikeasti ihan pihalla, vakuuttivat nuorukaiset innoissaan. — Me voidaan häkätä rusetteja niiden ympärille eikä ne edes huomaa sitä. Sen

takia ne väittää, että me suojellaan rikollisia, koska ne on vasta nyt alkaneet tajuta, ettei ne tiedä keitä kaupungissa oikeasti on.

Toinen heistä sanoi, että Unioni on käsittänyt AODI:n täysin väärin.

— Meille AODI on eräänlainen universaali avoin kehitysympäristö. . .

— Joka perustuu rajapintojen täydelliseen läpinäkyvyyteen. . .

— Ja kuitenkin te piilottelette täällä omien salaisuuksienne takana, pisti Eero väliin. Oli kummallista, että AODI:n kaltainen liike oli ollut olemassa jo vuosia ilman, että kukaan oli kuullut siitä mitään. Jonkun oli täytynyt nähdä valtavasti vaivaa pitääkseen AODI:n poissa julkisuudesta.

Hetken ajan veljesten katseet hakivat tukea toisistaan.

— Me ei salata mitään eikä piileskellä! sanoi toinen tuohtuneena. — Me olemme levittäneet sanaa AODI:sta.

— Mutta kukaan ei ole kuunnellut meitä.

— Ainakaan ennen kuin nyt.

— Nyt Unioni on alkanut hermostua ja se tarkoit-

taa...

— Että ne ovat alkaneet pelätä. Me voisimme kaa-
taa Unionin noin vaan, joten heidän alkaa olla pakko
alkaa ottaa meidät vakavasti.

— Unioni saattaa panikoida ja tehdä jotain epätoi-
voista.

Nuorukaiset vaikenivat ja Eero kysyi mitä he oi-
kein tarkoittivat.

Filo, tai ehkä Lilo, pyöritteli päätään ikään kuin ei
olisi halunnut ajatellakaan sitä. Toinenkin nyökkäili
myöntyväisenä.

Myöhemmin Eero huomasi istuvansa tiiviin ih-
misjoukon keskellä. Hänen ympärillään käytiin vil-
kasta keskustelua. Aodilaiset eivät olleet tilanteen
suhteen yhtä opportunistisia kuin Negrel. He speku-
loivat AODI:n lähitulevaisuudella. Kun joku ehdotti
että AODI:n pitäisi vedota YK:hon ja vaatia sen suo-
jelua, kaikki nauroivat ääneen.

Koko illan aikana Eero ei onnistunut saamaan
selville, mikä oli ongelman ydin. Miten tilanne oli
ajautunut niin pahaksi? Jos komissio oli ryhtynyt toi-
miin, koska sillä oli väärä käsitys AODI:sta, niin kai-
pa epäselvyydet pystyttäisi selvittämään? Aodilaiset

vain pyörittivät päitään hämmentyneinä. Ei se taida enää onnistua, he tuskailivat ja vaihtoivat puheenaihetta. Se on vaan niin, he totesivat lakonisesti ja vääntelivät käsiään.

LUEMINUT oli antanut Eerolle jonkinlaiset avaimet AODI:n ymmärtämiseen, mutta kaikki vaikutti vielä hyvin sekavalta ja monimutkaiselta. AODI:n ansiosta ihmiset tuntuivat kuitenkin välittävän paljon enemmän omasta yhteisöstään. Negrelin kaltaiset opportunistit olivat vähemmistönä ja monet ajattelivat jopa enemmän yhteisön parasta kuin omaa etuaan.

LUEMINUT 1.2

— *Ne.* Kovin vähän asiakkaita, vastasi Serge heidän ajaessa myöhemmin takaisin kohti hotellia, kun Eero kysyi häneltä miten sujui. — Ja minä vihaan tätä autoa. En haluaisi ajaa enää metriäkään, mutta en minä osaa tehdä mitään muuta.

— Teidän pojallanne menee hyvin. . .

— Nuoriso! Totta kai niillä on kaikki hyvin. He ovat aina tehneet niin kuin haluavat. Lähtivät länteen ja nauttivat elämästä kunnes kyllästyvät tai joutuvat vankilaan ja tulevat sitten takaisin. Eivät piitaa kenen sydän murtuu. He valitsevat oman tiensä eivätkä välitä muista, eivät kenestäkään.

Eero yritti puolustella sanomalla aikojen muuttuneen ja elämän tulleen helpommaksi, lähinnä pitääkseen keskustelua yllä.

— Ajat ovat helpommat, mutta ihminen ei ole muuttunut, totesi Serge synkästi ja vaiken.

Taksia vastaan käveli yksinäinen nainen. Ilotytöt Itä- ja Länsi-Euroopassa erottuisivat toisistaan lähinnä pukeutumistyyliässä, jos siinäkään. Alistetut olivat alistettuja, järjestelmästä riippumatta. Nainen pysäh-

tyi toiveikkaana katsomaan lähestyvää taksia. Hän ei ollut pukeutunut riittävän seksikkäästi eikä näyttänyt kovinkaan nuorelta. Nainen katsoi Eeroa taksin ikkunan läpi ja siirsi äkkiä hermostuneella kädenliikkeellä vaalean ja sotkuisen otsatukkansa korvan taakse. Eero tunnisti eleen ja tunsu samalla nöyryytyksen vihlausun mielessään.

Hän pyysi Sergen pysähtymään. Serge mulkaisi häntä taustapeilistä ja peruutti. Nainen oli jo kadonnut kulman taakse. Hämärällä sivukujallakaan ei näkynyt enää ketään.

Kaikki liikkeet olivat sulkeneet ovensa, kadulla näkynyt mitään piilopaikkaa.

— Hyvä on, hän sanoi hieman pettyneenä Sergelle, joka tutki häntä edelleen taustapeilistään.

Hotellin tiskillä concierge katsoi häntä ensimmäistä kertaa merkitsevästi silmiin. Ukko ojensi hänelle avaimen mutta ei päästänyt siitä irti vaan katsoi häntä kelmeillä pallosilmillään sanomatta sanaakaan. Hitaasti hän käänsi katseensa sivuun. Eero ei tajunnut mitä oli tekeillä ennen kuin vilkaisi ukon katseen suuntaan. Hotellin baari oli auki ja siellä istui joukko hyvinpukeutuneita nuorehkoja miehiä ja

pari naista napostelemassa chilipähkinöitä ja siemaimmassa juomiaan.

Joukon luonteesta ei voinut erehtyä. Siniharmaista puvuista ja pastellinvärisistä kauluspaidoista päätellen he olivat komission nuoria, dynaamisia eksekutiiveja. Niin sanottujen valmistelevien byrokraattien joukko, joka teki erilaisia selvitystehtäviä, tunnusteli ja taustoitti arkaluontoisia tilanteita sekä raportoi niistä suoraan eri asioista vastaaville komissaareille tai varakomissaareille. Unioni oli kloonanut heidät vain tätä ainoata tarkoitusta varten. Heidät oli yhtä helppo tunnistaa kuin amerikkalaisten elokuvien salaiset agentit. Yleisesti heitä pidettiin arrogantteina paskapäinä, jotka olivat paikallisten lakien ulottumattomissa. Heillä oli paljon valtaa asioiden valmistelussa eivätkä he epäröineet käyttää asemaansa omaksi edukseen. Heidät lähetettiin erityisesti kohteisiin, jossa paikalliset ja Unionin edut näyttivät olevan ratkaisemattomasti ristiriidassa tai tutkimaan Unionin resurssien törkeää väärinkäyttöä ja korruptiota, joskus jopa torjumaan kansalaisten avointa kapinointia. Usein pelkästään heidän ilmaantumisensa johti ministereiden eroon ja hallituskrii-

seihin tai vielä pahempiin konflikteihin. Tapausten jälkiselvittelyt ja eksekutiivien toimien laillisuus käsiteltiin aina suljettujen ovien takana ja hankalat tapaukset vaiettiin unohduksiin.

Eksekutiivit olivat kolmannen vuosituhanen jannitsaareja, jotka otettiin teini-iässä sopivaan asennekasvatukseen ja koulutukseen. Eerolle itselleenkin oli ollut tarjolla mahdollisuus eksekutiivin uraan. Hän oli Unionin virkamiehen lapsi, joka oli käynyt oikeat koulut ja elänyt Unionin turvaaman lapsuuden ja nuoruuden. Eero oli kuitenkin kieltäytynyt siitä etuoikeudesta, vastoin isänsä ääneen lausumatonta tahtoa. Eero ei ollut hetkeäkään katunut, että oli valinnut vähemmän hohdokkaan mutta inhimillisemmän tavan elää.

Kun Eero oli huomannut eksekutiivit, ukko päästi irti avaimesta ja päästi hänet menemään. Eero käveli kylmän rauhallisesti kohti hissiä. Eksekutiivit kääntyivät häneen päin kuin joukko valppaita maaoravia. Eero tunsu heidän katseensa niskassaan kuin kevättauringon ensimmäiset polttavat säteet. Hän pinnisteli eteenpäin vilkaisematta baarin suuntaan.

Kuin hidastetussa elokuvakohtauksessa eksekutiiv-

vit vetivät ilmeettöminä aseensa kainalokoteloistaan ja huusivat hyödyttömiä varoitushuutoja. Paniikissa Eero kääntyi takaisin kohti ulko-ovea ja eksekutiivien ampumat luodit kimpoilivat lattian mustasta marmorista ja porautuivat tiikkisiin seiniin hänen juostessa kohti lasiovia kädet ilmaa kauhoen. Laukaukset, juoksuaskeleet ja hänen omat epätoivoiset huutonsa kaikuivat korvissa. Eero tiesi olevansa mennyttä, mutta kuin ihmeen kaupalla automaattiset ovet avautuivat juuri oikealla hetkellä ja Eero pääsi yhdellä syöksyllä takaisin turvaan Sergen taksiin.

Hissin raapiva ääni sai aikaan tavallista enemmän kylmiä väreitä hänen selkäpiissään. Miksi hän oli joutunut paniikkiin? Eiväthän eksekutiivit olleet tulleet kaupunkiin hänen takiaan. Eihän siinä olisi ollut mitään järkeä? Hänellä ollut mitään tekemistä kapinakaupungin kanssa. Häntä voinut mitenkään pitää syyllisenä mihinkään. Mutta vaikka hän kuinka vakuutti olevansa turvassa, järjetön kuvitelma polteli hänen mieltään.

Eksekutiivien ilmaantuminen oli joka tapauksessa AODI:n kannalta huolestuttavaa. Keskusteluille ja neuvotteluille varattu aika oli käymässä vähiin.

LUEMINUT Blogi

Ihmemaan vallankumous

Muistatteko liian uteliaan Pikku-Liisan, joka putosi kaninkoloon? Liisan avaimet Ihmemaahan olivat pullo, jossa luki ”Juo minut” ja pikkuleipä, johon oli rusinoilla sievästi kirjoitettu ”Syö minut”. Yksinkertaisuudessaan ja rehellisyydessään nuo anovat imperatiivit toimivat paremmin kuin mikä tahansa houkuttelevampi tai käskävämpi kehotus.

Tiedosto nimeltä LUEMINUT on nykyisin kaikkialla. Useinkaan se ei sisällä mitään elintärkeää; ehkä vain vinkin tai neuvon, tekijän terveiset, joitakin kiitoksia tai kommentteja. Joskus ne sisältävät vain vitsin. Tärkeintä on kuitenkin, että LUEMINUT on aina henkilökohmainen viesti käyttäjälle — sen tajuamme, että kaiken takana on ihminen.

AODI:n LUEMINUT tarjoaa muun muassa linkkejä osittain hämärän peitossa olevaa historiaan. Avoimen toimintamallin omaksuneet ohjelmistokehittäjät määrittelivät puitteet uudenzlaiselle avoimelle tietojärjestelmälle. Samaan aikaan toisaalla joukko erilaisia akti-

visteja ja marginaaliryhmiä etsi vaihtoehtoista toimintamallia. Näiden kahden tahon kohdatessa ne huomasivat pian, että molempien tärkein tavoite oli tiedon avoin jakaminen. Syntyi AODI:n ensimmäinen ydin.

AODI:sta muotoutui konkreettinen yhteiskunnallinen vaihtoehtomalli. Sen syntyyn osallistuivat käytännöllisesti katsoen kaikki yhteiskunnalliset vastaliikkeet: hakkerit, anarkistit, libertanistit, ympäristö- ja ihmisoikeusaktivistit, akateemiset tutkijat, yhteiskunnalliset ajattelijat, uransa menettäneet poliitikot, kehitysmaiden älymystö, muslimidissidentit ja monet muut.

LUEMINUT 1.3

Eero havahtui kommunikaattorinsa pitämään ääneen, muttei jaksanut kurottautua vastaamaan. Hän oli valvonut koko yön yrittäessään kuvailla uudessa blogissaan tilannetta, jonka eksekutiivien ilmaantuminen on muuttanut entistä absurdimmaksi.

Herättyään hän avasi kommunikaattorinsa ja huomasi, että saapuneesta puhelusta ei ollut jäänyt mitään tietoa, mikä oli outoa. Hän oli myös saanut Vincenteltä viestin, jossa tämä kertoi Eeron blogin olevan turhan munaton. Vincente oli kuitenkin myynyt sen uusvasemmistolaiselle kulttuurijulkaisulle. Vincente kertoi, että edelleenkin oli vaikea löytää mitään AODI:a koskevaa tietoa. Eerosta oli edelleen outoa, ettei Vincente löytänyt samoja sivuja, joilla hän oli käynyt. Kykenikö Unioni estämään liikenteen netissä niin tehokkaasti? Vincenten mukaan eksekutiivit oli lähetetty kaupunkiin valmistelevaan odotettua virallista lausuntoa. Heidän oli selvitettävä kapinaliikkeen johtajan henkilöllisyyttä, koska sisäasioista vastaava varakomissaari oli lähdössä itse paikan päälle ratkaisemaan konfliktia.

Eero sytytti tupakan ja mietti mitä seuraavaksi kirjoittaisi blogiinsa, kun jostain kuului koputus. Eero katsoi hämmentyneenä ovea odottaen sen avautuvan itsestään. Kuului uusi kärsimättömämpi koputus.

Kolmatta koputusta ei tullut. Ovi lennähti eteiseen kevyesti pamahtaen ja sen takaa ryntäsi kaksi Eurocorpsin rynnäkkösotilasta monipiippuiset aseet tanassa ja lasertähtäimet vilkkuen. Aseiden halogeenivalot häikäisivät Eeron. Hän nosti kädet hyödyttömästi suojakseen eikä tuntenut luoteja, kun ne iskeytyvät häneen. Hän kuuli rikkoutuvan lasin helinää. Hän lensi ammusten voimasta taaksepäin ja syöksyi lasisateen keskellä alas katuun.

Oven takana oli yksi eksekutiiveistä, jotka hän oli nähnyt edellisenä iltana. Mies rypisteli omituisesti kulmiaan. Eero kamppaili lapsellista paniikkireaktiota vastaan vakuuttaen itselleen, ettei hänellä ollut mitään pelättävää. Hän jopa onnistui muotoilemaan kasvoilleen väkinäisen hymyn.

— Herra Ranta? Eero Ranta, oletan? Miehen aksentilla Eeron sukunimi kuulosti ärsyttävästi samalta kuin räntä.

— Niin? Ja te olette? uteli Eero vuorostaan, vaikka tiesi sen turhaksi. Unionin eksekutiivit esiintyivät nimettöminä. Nimettömyys oli osa heidän vihattua koskemattomuuttaan.

— Saanko tulla sisään? Haluaisin vaihtaa muuttaman sanan.

Eero avasi oven kokonaan, päästi miehen sisään ja sulki sen hänen perässään. Eksekutiivi asteli keskelle huonetta ja tarkasti sen nopealla kiertävällä katseellaan.

— Oletteko tietoinen, että rikotte Unionin säännöksiä julkaisemalla informaatiota alueelta, jonka Unioni on asettanut tietosulun piiriin ja syyllistytte myös viranomaisten harhauttamiseen väärentämällä todellisen olinpaikkanne?

Eksekutiivi vilkaisi painokkaasti hänen kommunikaattoriaan, joka pyöritti joutilaana näytönsäästäjää pöydällä.

Eksekutiiveilla oli erittäin nopeat lähteet, sillä hänen bloginsa julkaisemisesta ei ollut kulunut kuin muutama tunti.

— Aivan sattumalta, koska näimme teidät pikaisesti eilisiltana, varmistuimme siitä, että todellakin

kirjoititte juttunne täältä ettekä Etelä-Afrikasta. Unionin kansalaisten turvallisuus on meille prioriteettikysymys.

Varmaankin. — Ei minulla ole mitään hätää, Eero totesi lakonisesti.

— Eikö? Luin juttunne, jossa sinänsä ei ole mitään raskauttavaa, mutta se paljastaa jokseenkin virheellisen ja puutteellisen kokonaiskuvan tästä tilanteesta. Oletteko ollut kaupungissa jo pitkään?

— Muutaman viikon. Olen vain turisti.

— Aivan. Ja olette koko ajan ollut yhteydessä näihin... Eksekutiivi ei näyttänyt tietävän mitä sanaa olisi käyttänyt. — Paikallisiin aktivisteihin?

Mitä mies ajoi takaa? Eksekutiivi täsmensi kysyen oliko Eeroa estetty lähtemästä kaupungista tai oliko häntä painostettu jollakin tavalla.

— Sanoisitteko, että olette ollut heidän panttivan-
kinaan? Taustanne huomioiden, voisimme olettaa että kärsitte jonkinlaisesta Tukholman-syndroomasta. Tehän olette suomalainen, eikö totta?

Eero vastasi eksekutiivin kömmähdykseen sarkastisella hymyllä.

— Nämä aktivistit ovat ehkä istuttaneet mieleenne

sekavaa ja harhaanjohtavaa ideologiaansa ja teidät on henkiselä painostuksella saatu uskomaan siihen. Ette varmaan ymmärrä, miten paljon vaivaa olemme nähneet estääksemme sen, että tämä propaganda otettaisiin vakavasti. Nyt tilanne ei ole enää normaallitoimin hallittavissa ja saatamme olla pakotettuja koventamaan otteitamme, ellei tilannetta saada hallintaan.

Ilmeisesti Unioni oli laskenut propagandansa sen varaan, ettei kaupungissa ollut toimittajia, jotka olisivat pystyneet lähettämään juttuja maailmalle. Eero halusi sanoa jotain, mutta tyytyi vain kohottamaan kulmakarvojaan. Eksekutiivi otti muutaman epävarman askeleen ja näytti harkitsevan jotakin.

— Olisi kaikkien parhaaksi, jos pystyisitte auttamaan meitä tässä tilanteessa.

Miten ihmeessä, ihmetteli Eero. Hermostuksissaan hän sytytti tupakan.

— Me olemme tulleet kaupunkiin selvittämään tilannetta, koska emme pystyneet saamaan siitä selvää käsitystä normaalien yhteyksiemme kautta. Eksekutiivi vaikutti oudon vaivautuneelta, jopa epävarmalta.

Eero sanoi, ettei voinut kuvitella miten voisi olla avuksi.

— Niinkö? Kerrassaan harmillista, eksekutiivi tuhahti.

Heidän tähänastiset kontaktinsa aktivisteihin olivat johtaneet lähinnä absurdeihin tilanteisiin. He eivät tienneet kenen kanssa neuvotella ja selvittää ongelmat. Hän kysyi osaisiko Eero mahdollisesti sanoa kuka oli aktivistien johtaja.

— Olen siinä käsityksessä, ettei mitään johtajia ole.

— Niin. Yritämme myös selvittää salaperäistä rahastoa, joka tukee näistä aktivisteja. Meillä on myös vahvat epäilyt siitä, että loppupelissä kyse saattaa olla laajemmasta salahankkeesta, joka tähtää laillisen ja demokraattisen Unionin kaatamiseen.

Eero oli yllätynyt. Olikohan Unioni jo päässyt selville siitä, että TAI oli murrettu? Siitäkö tässä oli kyse?

— Aikamme käy vähiin ja tietomme ovat riittämättömät. Ellemme näe edistystä, Unionin jatkotoimet suunnitellaan näiden olettamuksien pohjalta ja niin ollen terrorismin vastaisen taistelun erikoisohjeiden mukaan.

Viimeiset sanat mies sanoi matalammalla ja painokkaammalla äänellä, selvänä uhkauksena.

Eero tuijotti eksekutiivia, joka tuijotti takaisin loputtoman pitkältä tuntuvaan ajan. Tämä tajusi, ettei Eerolla ollut enää mitään sanottavaa. Heittäen viimeisen uteliaan vilkaisun Eeron kommunikaattoriin mies kääntyi kohti ovea.

Ovella hän kääntyi vielä kerran Eeron puoleen: — Mikäli muutatte mielenne, olemme täällä vielä muutamana päivän. . . Tarvittaessa voimme järjestää teille turvallisen pääsyn pois kaupungista, jos haluatte. Meidän lähdettyämme se tulee olemaan paljon hankalampaa. Ja tänne jääminen voi olla vaarallista.

Ylimielisyydessään eksekutiivi edusti juuri sitä Unionin synkeää puolta, jota Eero oli oppinut halveksimaan.

Eero oli valinnut puolensa, mutta mitä hän voisi tehdä AODI:n hyväksi? Voisiko äsken käyty keskustelu olla tärkeä aodilaisille? Olivatko eksekutiivit ehkä omalla kieroutuneella tavallaan halunneet antaa Eeron välityksellä aodilaisille jonkinlaisen varoituksen tai viestin?

Hän ei tuntenut vielä ketään muuta aodilaista

kuin Luzin, mutta heidän keskustelufooruminsa oli hänelle avoin. Eero kirjoitti lyhyen avauksen politiikan listalle ja kysyi kenen oli tarkoitus neuvotella eksekutiivien kanssa. Vain muutamia sekunteja myöhemmin hän sai ensimmäiset vastaukset. Tyypillistä kyllä, ensimmäinen kommentti ei mitenkään liittynyt hänen avaukseensa, vaan kommentoi lähinnä hänen romaanejaan ja blogiaan, joista kirjoittaja oli saanut tiedon hakukoneen avulla. Seuraavat vastaukset olivat jo hyödyllisempiä.

VAST: EKSEKUTIIVIEN VIESTI

Minusta Unioni saa itse selvittää sotkun, jonka se on suoraan sanoen itse järjestänyt. Kaupunginjohtaja on virallisesti luopunut vallasta, mutta hallituksen yksipuolisesti nimitettyjä asiainhoitajia ei ole hyväksytty. Kaupunginjohtaja olisi voinut olla ainoa, joka olisi voinut edes muodollisesti edustaa koko kaupunkia.

Moni kommentoija oli enemmän tai vähemmän eri mieltä kirjoittajan kanssa. Eräät eivät olisi hyväksynyt edes Berbatovia edustajaksi, vaikka hän olisi-kin ollut käytettävissä. Ongelma hiersi aodilaisia it-

seäänkin. Kysymys ei ollut niinkään oikean henkilön löytämisestä kuin edustuksesta yleensäkin. Edustus haiskahti johtamiselta.

PolityModule on yhteisöjen verkosto, joka torjuu vallankäyttöä. Osa yhteisöistä on valmiita olemaan yhteydessä ja yhteistyössä hyvinkin erilaisten tahojen kanssa. Yhteisöjen väliset suhteet sovitaan keskinäisin sopimuksin ja kaikkia sitovat AODI:n yksinkertaiset säädökset ja ydin itsessään ehkäisee vallan keskittymistä.

Joku toinen ilmoitti olevansa neoproudhonilainen eikä voinut kuvitella, että hänen näkemyksiään edustaisi kukaan muu, välillinenkään edustaja.

Mutta moni oli sitä mieltä, että koska Unionilla on ongelma, niin AODI:llakin oli ongelma. Jos Unioni ei löytänyt ketään hyväksyttävää neuvottelukumppania, se piti AODI:a vain terroristisolujen verkostona, joka oli hajautettu vain sen hämäämiseksi. Wellsiläisiin utopisteihin lukeutuva Marcus Aurelius totesi:

Jos he pelkäävät, että tuhoamme TAI:n, he joutuvat hobbesilaiseen loukkuun ja luulta-

vasti ylireagoivat.

Eeron viesti synnyttämä keskustelu haarautui, harhautui ja harppoi aiheesta toiseen. Eero söi seesamkekejä, joi baaria tyhjäksi ja seurasi keskustelua keskeytyksettä myöhään yöhön asti. Mielipiteiden runsaus ja monimuotoisuus oli kiehtovaa, vaikkei hänelle missään vaiheessa selvinnytkään auttoiko keskustelu tilanteen ratkaisemisessa. Monenkirjaisuus olisi ollut AODI:n suurin ongelma, ellei juuri sitä olisi nähty sen tärkeimpänä ominaisuutena, jonka puolesta kaikki olivat valmiit taistelemaan.

LUEMINUT Blogi

AODI:n versiohistoria kertoo jonkinlaisen vaihtoehtoisen lähimenneisyys, salaisen historiankirjoituksen, se kertoo aikakaudestamme aivan toisenlaisessa valossa. Sen avaintapahtumat ovat avoimen ja kaupallisen ohjelmistokehityksen karhunpaini, sadat huomiotta jääneet workshopit suurmielenosoitusten ja mellakoiden varjossa, osakemarkkinoiden kriisit ja suuryhtiöiden skandaalit suljetussa globaalitaloudessa sekä ääriliikkeiden nousu ja parlamentarismen rappio, suurten massojen menetetty usko demokratiaan. Viimeisten vuosikymmenien tapahtumat, globalisaation vastaiset mielenosoitukset ja terrorismin vastainen sota, vaikuttavat yhtäkkiä niin selkeältä ja johdonmukaiselta tapahtumaketjulta, ettei voi muuta kuin ihmetellä, miksei kukaan ollut tajunnut koskaan aikaisemmin.

AODI saattaa olla mahdoton utopia, mutta sellaiseksi se on saavuttanut jo hämmästyttävän paljon. Esimerkiksi kaupungin jätehuolto oli, ensin piittaamattomuuden ja sitten ahneuden ansiosta, täydellisessä kaaoksessa. AODI ratkaisi sen, kuten niin monet muutkin asiat, hyvin orgaanisella tavalla. Kaupunkiasumi-

nen ei tuota kovinkaan paljon jätettä, joka ei olisi tavalla tai toisella hyödynnettävissä tai uudelleenkäytettävissä, ja kierrätyksestä on tullut kannattavaa ja arvostettua liiketoimintaa. Kompostointi- ja jäte-energia-asemia, keräilykeskuksia ja erilaisia korjaus- ja kierrätyspajoja on satoja eri puolilla kaupunkia. Verkostoitumalla ja erikoistumalla kaupungin monet kierrättäjät (joita ennen olisi kutsuttu romunkerääjiksi tai dyykkäreiksi) ovat löytäneet sosiaalisen lokeronsa, jossa heitä arvostetaan. Jos nyky-yhteiskunnan vaikein ongelma on kunnossa, kokonaisuuskin voi kai toimia?

LUEMINUT 1.4

Vanha concierge mulkaisi kelmeillä silmillään ylöspäin, kun Eero oli kysynyt häneltä olivatko eksekutiivit vielä hotellissa.

— Kyllä ovat. Ikäviä asiakkaita. He esittävät koko ajan vaatimuksia ja valittavat asioista, joille ei voi mitään.

Sanottuaan sen hän keskittyi taas kirjaansa, joka näytti sidotulta asiakirjakokoelmalta. Auki olevalla sivulla oli kellonaikoja ja kyrillistä vanhaa konekirjoitustekstiä, sen yläkulmassa päivämäärä 80-luvulta.

Eero oli jo tottunut henkilökohtaiseen taksikukseen eikä ollut enää edes yllättynyt nähdessään Serge odottavan häntä autonsa kylkeen nojaten.

— Oletteko odottanut tässä koko ajan?

Serge heitti tupakkansa katuojaan ja murahti.

— Ne. Tuli muita asiakkaita.

— Eksekutiivit? Eero arvasi.

— Daa. Ajelivat koko päivän ympäri kaupunkia ja ottivat kuvia. Kyselivät kaikenlaista. Minä teeskenteilin, etten ymmärtänyt mitään ja vain kuuntelin.

Eero kysyi mistä eksekutiivit olivat olleet kiinnos-

tuneita.

— Korkeakoulusta, satamasta, tyhjästä armeijan kasarmeista, kaikista korkeista rakennuksista. Haluatteko tupakkaa? Serge heitti lopuksi ja otti autonsa hansikaslokerosta pari askia myrkyttömiä amerikkalaisia savukkeita.

Yllätyksekseen Eero saattoi kieltäytyä. Hän ei halunnut koskea niihin, jos ne olivat kulkeutuneet Sergelle eksekutiivien käsien kautta. Sitä paitsi paikallisten savukkeiden maku oli alkanut miellyttää häntä ja hänen ajatuksensa luistivat niiden ansiosta paremmin.

— AODI on uutta politiikkaa, uutta demokratiaa, joka perustuu rajatun kokoisiin itsenäisiin yhteisöihin, ei suuriin suvereeneihin valtioihin, totesi wellsiläinen utopisti Marco Aurelio. Hän oli nelikymppinen mutta näytti vanhemmalta, elämän riuduttamalta. Hän puhui innokkaasti ja elehti villisti suurilla käsillään. Eero arveli hänen olevan aluperin tanskalainen tai norjalainen, vaikka Marco vain totesi sen olevan täysin merkityksetön seikka.

Suuria yhteisöjä oli seitsemän. Isoimmat niistä olivat uusanarkistit, joiden kymmenet pienemmät solut

olivat lukeneet jokainen omalla tavallaan Trotskinsa, Proudhoninsa ja Makhnonsa ja Espanjan sisällissodan historian; sekä hakkereiden löyhä joukko, joka ei juurikaan sekaantunut politiikkaan; sekä antiglobalistit, mondialistit ja ekologistiset yhdenasianliikkeet. Näistä kaikkein radikaalein oli pieni primitivistien ryhmä, joka kieltäytyi ehdottomasti käyttämästä minkäänlaista teknologiaa. Vasemmiston vastapainona olivat libertanistit, jotka olivat melkein yhtä hajanaisia kuin anarkistit, mutta keskittyivät pikemminkin tuottavaan toimintaan kuin riiteleviin komiteoihin, kuten Marco asian ilmaisi.

— Sitten on vielä uusfasistit, joiden kanssa kukaan ei tule toimeen.

— Koska he ovat rasisteja vai? Eero ehdotti sytyttämisen savukkeen.

— Ei oikeastaan. Rotuopeista he ovat enemmän tai vähemmän luopuneet, mutta he ovat hyvin autoritaarisia — uskovat johtajiin ja tiukkoihin sääntöihin ja kuriin. Se ei miellytä niitä, jotka vannovat vapauden nimeen.

Eero kysyi oliko Romanistani yksi aodi-ryhmistä.

— On, mutta Romanistani ei ole vielä kovin iso.

Moni romaneista on vielä hyvin ennakkoluuloinen AODI:n suhteen.

Marco luetteli vielä kymmeniä pienempiä ryhmiä. Erilaisia kristillisiä yhteisöjä, vanhoillisia ja edistyksellisiä islamilaisia, buddhalaisia, anarkistejakin radikaalimpia kommunistisia militanttisoluja, empiristisiä tutkijayhteisöjä, jopa yksi jalkapallojoukkuekin.

— Me utopistit olemme pieni ryhmä, mutta me olemme hyvin verkostoituneita. Mekin uskomme vapauteen ja yhteisöllisyyteen, tasa-arvoon ja luonnon tasapainoon, mutta sen lisäksi meillä on myös korkeampia tavoitteita.

Eero kysyi miten muutaman kymmenen tai sadan ihmisen yhteisöt voisivat muka olla suvereeneja kuin itsenäiset valtiot.

— Pienetkin yhteisöt voivat toimia, koska ne verkostoituvat muiden kanssa. Jokainen yhteisö on tasa-arvoinen, mutta mitä enemmän yhteyksiä, sitä enemmän mahdollisuuksia. Proudhonin federaali oli liian hierarkkinen. Hän ei voinut mitenkään nähdä vapaiden verkostojen mahdollisuuksia ennen avoimien tietoverkkojen syntyä.

— Voiko jokaisella ihmisellä todella olla tasa-

arvoinen mahdollisuus osallistua päätöksentekoon?

Marco katsoi häntä mietteliäänä kuin rakentaen mielessään selkeämpää vastausta. AODI:ssa oliot saavuttivat vapauden muidenkin vapauden kautta, hän selitti lopulta, ja ihminen toteuttaa yksilöllisyyttään vain muiden yksilöiden keskuudessa. Liittymällä yhteisöön ihminen luopui osasta vapauksiaan vastineeksi muista eduista.

— Se on oikeastaan hyvin yksinkertaista, kun jokainen yhteisö päättää omista säännöistään ja PolityModuli määrittelee yhteisöjen väliset suhteet. Toimii paremmin kuin demokratia, totesi Marco.

Marco keskittyi hetkeksi vastaamaan saamaansa viestiin.

Järjestelmä kuulosti aivan liian yksinkertaiselta toimiakseen todellisissa olosuhteissa. Kuka yhteisöjä ja ihmisiä valvoi? Kuka asetti rajat ja ratkaisi riidat? Eero ei voinut uskoa, ettei valta ennemmin tai myöhemmin keskittyisi jonkun tai joidenkin ihmisten käsiin. Tai niille, jotka päättivät miten säännöt muotoillaan ja valvoivat niiden toteutumista — byrokraateille, niin kuin Unionissa.

— Politiikan moduulia muotoillaan yhdessä, vas-

tasi Marco hänen kysymykseensä.

— Kuka tahansa, olio tai yhteisö, voi ehdottaa uutta sääntöä. Avaus saa ensin versionumeron 0.1. Keskustelussa kaikilla on mahdollisuus esittää ehdotuksesta oman muotoilunsa seuraavaan versioon. Pienemmistä korjauksista tulee alaversioita ja niin edespäin. Kun ollaan päästy yhteisymmärrykseen sisällystä ja muotoilusta, lisäys saa versionnumeron 1.0 ja se astuu voimaan. Siihen mennessä kaikkien on täytynyt hyväksyä se. Yleensä versio 1.1 ilmestyy pian sen jälkeen, kun on nähty miten sääntö on toiminut käytännössä.

— En ymmärrä mitä järkeä tuossa on.

— Sääntöjen valmistelu on avointa ja perustuu julkiseen dialogiin. Jokainen, jolla on kiinnostusta ja aikaa, voi osallistua siihen. Toiseksi moduulia voidaan muuttaa hyvinkin nopeasti, jos ja kun tilanne muuttuu. Suurin osa ohjeista ei tietenkään koske tai kiinnosta kaikkia, mutta yleensä ihmiset ovat hyvin perillä uusista ehdotuksista ja niiden kehittelystä, koska heillä on myös mahdollisuus vaikuttaa niihin. Kun jonkin merkittävän säännön viimeisistäkin kiistoista tai eri vaihtoehdoista yritetään päästä sopuun, pide-

tään suuri debatti, joka vastaa meillä melkein vaalihumua. Ennen julkistusta kohistaan ja keskustellaan ja väitellään ja kun kaikki on valmista, pidetään suuret juhlat. Uusi stabiili versio sisältää kaikki pienemmätkin muutokset.

— Eli koko yhteiskunta perustuu keskusteluille, väittelyille ja riidoille. Niinkö?

— Sitähän kommunikaatio on, eikö? Se saattaa näyttää ulospäin kaoottiselta, mutta se on yksinkertaisesti vain radikaali hajautettu yhteiskunta.

— Entä rikokset? Eero ajatteli nimetöntä blondia, joka oli ryöstänyt hänen kommunikaattorinsa.

— Bakuninin mukaan maailman moraalittomuus johtuu huonosta yhteiskuntajärjestelmästä. Me olemme osoittaneet hänen olleen oikeassa, ainakin omassa pienessä mittakaavassamme.

Todella vakavia rikoksia AODI:ssa ei ollut vielä Marcon mukaan esiintynyt. Mutta jos joku rikkoi oman yhteisönsä sääntöjä, yhteisö rankaisi itsenäisesti. Jos joku rikkoi toisen yhteisön sääntöjä vastaan, asiasta sopivat yhteisöt keskenään. Rangaistus oli silloinkin yleensä erottaminen. Jos jokin asia ei ratkenut näin tai ongelma oli laajempi, sille voitiin järjes-

tää julkinen oikeudenistunto. Tapauksia ei koskaan ratkaistu pelkästään sääntöihin vetoamalla vaan moraalikeskustelun pohjalta. Jos jokin asia tuntui väärältä, vaikka mikään sääntö ei sitä kieltänytkään, se voitiin tuomita joka tapauksessa. Ja joskus päinvastoin.

Eero mietiskeli tätä puhallellen tupakansavua. AODI oli melkoisen kunnianhimoinen. Se todella kuulosti paremmalta kuin mekaaniseksi muuttunut länsimainen demokratia, josta oli kadonnut myötätunto ja solidaarisuus. Mutta miten yhteisöjen talous toimi?

— Niin kauan kun me toimimme keskenämme, tavallista rahaa ei yleensä käytetä. Vaihtokaupat hoidetaan sopimuksilla, koska meidän omaa avointa rahaamme vasta kehitellään... Kaupunginjohtaja lakasi vastaanottamasta valtion varoja, mutta kaupunki kerää edelleen yhteisöiltä veroja, joilla pidetään yllä tärkeitä toimintoja. Muun maailman kanssa toimimme tietysti ihan normaalisti.

— Saako AODI tukea jostain rahastosta?

— Kyllä kai, Marco sanoi vaivautuneesti. — Me emme tiedä kuka sen takana on, mutta se on hyvin avokätinen.

— Mikä sitten on AODI:n ongelma?

— Miten niin?

— Kaikki tämä kuulostaa melkein täydelliseltä, mutta eihän se voi olla?

— Älä unohda, että minä olen utopisti ja uskon täydellisen maailman mahdollisuuteen, Marco nauroi ääneen.

AODI:ssa ja PolityModulissa oli ongelmia, Marco tunnusti. Aodilaisten kesken kaikki toimi hyvin, koska yhteisenä nimittäjänä AODI helpotti asioita, mutta suhteessa ulospäin kaikki oli toisin. Unioni ei halunnut ymmärtää AODI:n toisenlaisia lähtökohtia. He halusivat puhua vain johtajien kanssa, mutta aodilaisilla ei ollut johtajia. Unionille aodilaiset olivat vain joukko epäluotettavia mielenosoittajia.

— Entä te kaaderit?

Marco häkeltyi silminnähden.

— Mitä kaadereista? Emme me ole Blanquin valistuneiden etujoukko. Ihmiset luottavat ihmisiin joilla on hyvät verkostot, mutta me emme halua valtaa, se tuhoaisi luottamuksen.

— Päivää oma kapteenini ja päivää herra Ranta, sanoi nuori naisääni. Eero vilkaisi äänen suuntaan ja

tunnisti nuoren naisen Luziksi, jonka tyyli oli tänään lähinnä peppipitkätossumainen.

— Oletteko jo saanut terminaalinne takaisin?

Eero nyökkäsi ja osoitti laitettaan, joka oli pöydällä.

— Sanoinhan, että kaaderit auttavat.

— Utopistit ovat yhteisöistä ehdottomasti makein, Luz sanoi ja viittasi Marcoon. — Teidän täytyy tulla tutustumaan meihin, ehdottomasti täytyy, sanoi Luz vakavasti.

Eero kohautti harteitaan.

— Lupaen ettemme yritä kaapata tai aivopestä teitä, ainakaan vasten tahtianne, Luz sanoi ja iski silmää.

LUEMINUT Blogi

Liisan seikkailut Ihmemaassa alkavat vaalikilpajuoksulla, joka ei ala eikä pääty ja jonka voittajia ovat kaikki osallistujat. Se vaikuttaa täysin pähkähullulta toiminnalta, jos kuvittelemme että logiikka, jolla meidän maailmamme toimii, on ainoa oikea tai ainoa mahdollinen. Ilman LUEMINUT-tekstin apua minäkin pitäisin aodilaisia pelkkinä sekopäisten johtajien hallitsemana fanaatikkojen joukkona.

Hämmennyksessään komissio kuvittelee AODI:n olevan jonkinlainen salainen organisaatio ja kaupungin suojelevan rikollisia. Totuus on, ettei Unioni tiedä ketkä kaupungissa oleskelevat ja kuka siellä pitää valtaa.

Minäkin olen jo Liisan tavoin kohdannut hätäisen jäniksen, hourailevan kaalimadon ja irvistelevän kisan, jotka ovat kaikki yrittäneet selittää mikä AODI on. Jos AODI on vallankumous, se pyrkii vain muuttamaan itseään. Jos se on vastaliike, se ei vastusta mitään. Jos se on joukkoliike, se on vailla yhtenäisyyttä. Jos se on taistelua, se on vailla vihollista. Jos se on debatti, ovat kaikki näkökulmat oikeassa. AODI on hallitsematon

yhteisö, joka on niin avoin, ettei sitä voi hallita kukaan muu kuin kaikki yhdessä. Ajatus siitä, että AODI:n takana olisi joku ihminen tai ryhmittymä, on yhtä absurdi väite kuin se, että Herttakuningas olisi oikeasti Ihme-
maan valtias.

AODI on muodostunut ihmisten osallisuudesta ja yhteisestä mediasta, jotka muodostavat maailmanlaajuisen tietoisuuden. Se voi olla todellinen vaihtoehto. Sitäkö Unioni eniten pelkää? Ja siksikö se rajoittaa liikettä koskevan tiedon löytymistä netissä?

LUEMINUT 1.5

Jokin epämääräinen ajatus vaani Eeroa kuin juonikas pikkukettu jossain tietoisuuden rajamailla. Mitä enemmän hän yritti tavoittaa ajatusta, sitä syvemmälle mielen kätköihin se karkasi. Se teki hänet levottomaksi.

Ehkä hän oli vain eksynyt ja yksinäinen, koska tiesi, ettei kuulunut aodilaisten joukkoon. Vai kärsikö hän koti-ikävästä?

Mutta missä oli se koti johon hän ikävöi? Hotelli-huone, jossa hän oli taas viettänyt muutaman päivän, oli hänelle yhtä paljon koti kuin hänen pieni asuntonsa Pariisin Bellevillessä.

Valvoessaan hän oli jo tyhjentänyt kaikki pikkuruiset viski-, votka- ja ginipullot ja nyt hänen oli turvauduttava kyrilliseen konjakkiiin. Viina ei maistunut paljoakaan paremmalta kuin se mitä hän oli juonut Andrein kanssa sataman pizzeriassa.

Andrei oli lyhyen hetken ajan ollut hänen ainoa ystävänsä koko kaupungissa, mutta ei hänellä ollut paljon ystäviä muutenkaan. Vincente oli ainoa ja hänenkin parhaimmillaan vain sanavalmiina ryyppykave-

rina. Sekava perhetilanne oli lakannut ahdistamasta häntä jo kauan aikaa sitten. Hän ei nytkään kaivannut mitään sellaista mitä hänellä ei ollut koskaan ollut.

Elämästä puuttui työntövoima, kiinnekohta, joka olisi pitänyt hänet radallaan. Hänen elämänsä oli sekavaa harhailua, vailla selkeää suuntaa tai päämäärää, mutta sekään ei ollut mitenkään uutta. Niin oli aina ollut. Kirjailijaksi ajautuminen oli sekin syntynyt pikemminkin epätoivoisesta tarpeesta ilmaista itseään kuin tietoisesta päätöksestä perusteella. Nyt hän pelkäsi menettäneensä senkin tarpeen, koska hänellä ei ollut enää mitään sanottavaa.

Mistä johtui tunne, että joku tai jokin ohjaili häntä? Se oli kai vain kuvitelmaa. Elämä oli monimutkaisesti toisiinsa kytkeytyneiden tapahtumien kaoottinen järjestelmä. Ihminen hallitsi valinnoillaan omaa kohtaloaan, mutta oli samanaikaisesti myös lahjottoman sattuman kahleissa.

Eero tunsu vieraantuneensa elämästä. Minkälaisista oli hotellin vanhan conciergen elämä salaperäisen opuksensa parissa? Oliko kirja hänelle pakokeino todellisuudesta vai antoiko se hänelle jotain lohtua? Ee-

ro ei voinut kuvitella häntä mihinkään muuhun paikkaan kuin hotellin aulaan.

Miten eli autoaan vihaava, unelmaton Serge? Auto ei orjuuttanut häntä vaan hänen mielikuvituksettomuutensa. Serge oli täynnä katkeruutta ja alistumista, mutta ei silti pystynyt muuttamaan elämäänsä. Ehkä juuri katkeruus antoi hänelle syyn elää.

Minkälaista oli Andrein pakolaiselämä vieraiden ihmisten keskuudessa ainoana kotina meren ulappa? Andrei oli taistellut ja hävinnyt. Nyt hän eli kuoleman, tai vielä sitäkin pahemman kohtalon, unohduksen pelossa ja odotuksessa. Vai elikö hänessä jokin uusi toivon kipinä?

Ensimmäistä kertaa Eero kuuli hotellissa jotain muuta kuin hissin kirskunaa. Jostain yläpuolelta olevasta huoneesta kuului televisiosta jalkapallo-ottelun yleisön kannustushuutoja.

Hänen mieleensä tulivat sähköposteina kiertävät ilkeät vitsit siitä miten eksekutiivit syntyivät ja minne he katosivat keski-ikäistyessään ja lihottuaan muodottomiksi. Eksekutiivit olivat Unionin ihannekansalaisia — yhtenäinen, kulttuuriton, byrokratiaan alistuva ja teknokraattinen ihmisryhmä vailla henkilö-

kohtaisia intohimoja ja pyrkimyksiä. Unioni oli pyrkinyt pääsemään eroon nationalismista luomalla oman demoksensa, joka oli lähes yhtä keinotekoinen kuin vapaudenpuolustajien ja uudisraivaajien amerikkalainen kansallinen minäkuva. Laajentuessaan Unionista oli tullut niin massiivinen ja monenkirjava, ettei se pyrkinytkään sulauttamaan osiaan itseensä, vaan pyrki pikemminkin muuttamaan kaikki kulttuurit yhtenäisten direktiivien mukaisiksi. Eerokaan, joka oli kasvanut sen yhteisön ytimessä, ei tuntenut Unionia omakseen. Mutta se oli hylännyt Eeron ennen kuin Eero oli hylännyt sen.

AODI oli toista maata. Se oli ulossulkematon yhteisö, joka hyväksyi erilaisuuden ja pyrki moninaisuuteen. Siinä missä Unioni pyrki hallitsemaan ihmiskaaosta yhdenmukaistamalla sitä, AODI antoi sen muotoutua itsestään. AODI käytti maailman kaoottisuutta hyväkseen sen sijaan, että olisi käynyt turhaa taistelua tuulimyllyjä vastaan. Se ei pyrkinytkään rakentamaan järjestystä sinne, missä sitä ei ollut.

Hän kaatoi viimeisen viinatilkan lasiinsa, vaikkei hänen enää tehnyt sitä mieli. Hän ei ollut koskaan aikaisemmin ryypännyt yksin. Ehkä hän todella oli

vain yksinäinen kaiken tämän yhteisöllisyyden keskellä.

Hän ei epäillyt hetkeäkään etteikö olisi päässyt sisään aodilaisten yhteisöön ja, etteikö häntä olisi hyväksytty sellaisena kuin hän oli, mutta olisiko siitä loppujen lopuksi mitään hyötyä? Hän ehkä tarvitsi AODI:a, mutta tarvitsiko AODI häntä?

Mitäköhän Andrei olisi mahtanut ajatella AODI:sta? Olisiko hän ollut valmis antamaan sille tilaisuuden? Ehkä. Andreilla ei ainakaan ollut mitään menetetettävää. Eikä ollut Eerollakaan, tarkemmin ajatellen. Oliko AODI herättänyt hänessä uudenlaista toiveikkuutta? Jonkinlaista uutta mahdollisuutta, jotain uutta vaihtoehtoa oli kaivattu jo pitkään.

Ehkä toivo oli se epämääräinen ajatus, joka vaivasi hänen mieltään — pelkkä häivähdys pienestä toivosta. Toivonpilkahdus sai hänet vaipumaan entistä suurempaan masennukseen, sillä AODI:n selviytymismahdollisuudet näyttivät heikoilta.

Kun Eero lopulta sammui nojatuoliinsa, hän näki unta itsestään itsensä seurassa jossakin pariisilaiskahvilassa. Toinen Eero oli elänyt erilaisen elämän ja tehnyt toisenlaisia ratkaisuja, mutta silti he olivat sa-

ma henkilö. Kaksi Eeroa tyhjensi viinipulloja, kahvikuppeja ja täytti kilvan tuhkakuppia ja väitteli siitä olivatko kaaos ja järjestys hyvän ja pahan tuolla puolen vai niiden ilmentymiä, mutta eivät onnistuneet pääsemään ratkaisuun.

LUEMINUT 1.6

— Oletteko te oikeasti suomalainen? kysyi Luz, jonka hiukset olivat tällä kertaa kaoottisen mustavalkoraidalliset, kun he olivat kävelleet jonkin matkaa hiljaisuuden vallitessa.

Huonosti nukutun yön jälkeen yrmeä Eero ynähti jotain myöntyvää ja jatkoi: — Luulin, ettei aodilaisten keskuudessa ole sopivaa kysyä tuollaisia.

— Ei sopivaa, ehkä, mutta saa sitä kysyä. Teidän ei ole pakko vastata.

Luz tiesi, että suomen kielessä oli vain yksi sukupuoli sekä asioilla että ihmisillä. Hänen mielestään suomi oli erottelematon kieli, mutta hän halusi tietää eikö asia aiheuttanut hankaluuksia.

— Kyllä siitä yleensä jotenkin selvittää, mutisi Eero.

— No, minusta se on tasa-arvoista, sanoi Luz.

— Ei tasa-arvoisuus ole vain kielestä kiinni.

Luz ilmeisesti huomasi, ettei aihe erityisemmin innostanut Eeroa, joten hän vaihtoi puheen utopisteihin.

— Oppi-isämme on englantilainen scifi-kirjailija

H. G. Wells, selitti Luz. — Hän, joka kirjoitti Aikakoneen ja Maailmojen sodan, joskus yli sata vuotta sitten.

Eero halusi sanoa tuntevansa hyvin Wellsin kirjat ja utopiat, mutta ei jaksanut. Wellsin utopiat olivat unelmiin ja toivoon perustuvaa, puhdasta idealismia, joka asetti tavoitteensa riittävän korkealle ja riittävän kauas tulevaisuuteen. Luultavasti Wells olisi ollut tyytyväinen siihen, että hänen visionsa olivat taas heränneet henkiin ja innosti nuoria uskomaan tulevaisuuteen.

— Tämä on meidän departtementtimme, totesi Luz ja osoitti laajalla käden kaarella aukion laidalla olevia kortteleita.

Eero tunnisti aukion. Hän oli kävellyt sen poikki etsiessään hotelliaan kiinnittämättä siihen mitenkään erityisesti huomiota. Hän muisti sen valurautaiset lyhtypylväät ja puistonpenkit, niitä varjostavat huonokuntoiset kelsipuut sekä raketin laukaisutelineitä muistuttavan aution lasten kiipeilytelineen. Aukion ympärillä olevat kapeat kadut olivat likaisia ja epätasaisia. Etniset ravintolat ja pikkubaarit ja kaupat olivat vallanneet matalilla tolvilla erotetut jalka-

käytävät. Talot olivat viisi- tai kuusikerroksisia, edellisen vuosisadan alun keskieuropalaista tyyliä, jota näki kaikissa kaupungeissa Wienistä itään. Tienoo näytti talonvaltaajien haltuunsa ottamalta slummilta. Rakennuksia oli korjattu improvisoiden ja sekalaisin materiaalein, ilman yhtenäistä suunnittelua. Ne oli maalattu räikein värein tai kuvitettu suurin aoidenhenkisin iskulausein. Moniin taloihin oli myös lisätty epämääräisiä rakenteita, kuten kadun ylittäviä siltoja tai talojen katolle johtavia rakennustyömaahissejä ja ylimääräisiä parvekkeita tai portaita. Auki repsottavista ikkunaluukuista roikkui pyykkiä tai punamustia lippuja tai banderolleja.

Tavaransa kuluneille itämaisille matoille levittäneet katukauppiaat myivät kadulla koruja, käsitöitä tai maalauksia, kuin missä tahansa taidemarkkinoilla. Missään ei näkynyt ainoatakaan mainostai liikekylttiä, mutta ovien ja näyteikkunoiden ympärille maalatut impressionistiset graffitit mainostivat patureita, lävistys- ja tatuointiliikkeitä, kukka- ja ruokakauppoja, huonekalukorjaamoja, tarot-kortteja. Joku lääkäri näytti tarjoavan palveluitaan erään kahvilan takahuoneessa. Graffitit tai käpristyneiden julis-

teiden kymmenet kerrokset peittivät joka ikisen seinäpinnan. Jopa osa katujen risteyksistä oli maalattu kubistisin kuvioin.

Tältä näytti siis aodilaisten maailma. Se muistutti Lontoon Camdenia tai Amsterdamin juutalaiskortteleita tai Berliinin Mitteä: avoin, eloisa ja radikaali. Siitä olisi helposti voinut tulla eurooppalaisen nuorison vaellusten kohde. Ilmassa leijaili vahva vapauden tuulahdus.

Ihmiset olivat yhtä värikkäiltä kuin kadut — monimuotoisia, monikulttuurisia, moniarvoisia. Nuorten aodilaisten joukossa paarusteli myös paikallisia parkkiintuneita ukkoja ja sitkeännäköisiä mummoja. Ihmiset flaneerasivat hitaasti katukauppiaiden tavaroita katsellen, ruokailivat, polttelivat jointteja kahviloissa, muodostivat pieniä keskustelukerhoja kadunkulmiin, yrittivät päästä eteenpäin vetokärkyjen tai polkupyörien päälle lastattujen ylisuurien kuormiensa kanssa tai norkoilivat avoimissa porttikongeissa ja ovettomien sisäänkäyntien luona. Talot näyttivät kaikki olevan täysin auki suoraan kaduille.

Luz talutti Eeroa innoissaan väkijoukon läpi erään talon sisäpihalle, joka oli kuin rauhallinen keidas

vain muutaman metrin päässä kadun vilinästä ja hälinästä. Luz esitteli hänelle sitä ylpeänä. Pihalle oli rakennettu puiden, pensaiden ja kukkaistutusten keskelle pieni amfiteatterin kaltainen rakennelma, jonka portailla oli ihmisiä keskustelemassa, lueskelemassa tai halailemassa. Ilmassa oli samanlaista, orkesterin virittelyn kaltaista jännittynyttä odotusta kuin Lokaalissa. Luz suuteli vastaan tulijoita molemmille poskille ja vaihtoi heidän kanssaan muutaman sanan, mutta ei esitellyt ketään Eerolle.

Rakennus oli samanlainen kuin melkein kaikki vanhat kerrostalot missä tahansa vanhassa Euroopassa. Jyhkeä ja kolossaalinen, mutta samanaikaisesti kodikas ja inhimillisen kokoinen. 1900-luvun alun tyyliin se oli hyvin hillityllä tavalla koristeellinen. Talon sisäpuolta kiersi jokaisessa viidessä kerroksessa leveä valurautainen kaide, jonka takana oli käytävänä toimiva tasanne. Portaikot kulkivat rakennuksen sisäosassa tasanteelta toiselle. Kahdessa kulmassa oli vanhanaikaiset metallihäkkiset hissit.

— Näissä kortteleissa oli ennen toimistoja, varastoja ja yksi metallivalimo. Kaikki talot on nyt muutettu asunnoiksi ja korttelit on yhdistetty toisiinsa, että

voimme liikkua vapaasti. Meitä asuu täällä pari tuhatta.

Tasanteillekin oli kokoontunut väkeä, joka näytti odottelevan jotakin. Eero kysyi mitä entisille asukaille oli tapahtunut. Oliko heidät ajettu pois?

— Ei tietenkään, Luz nauroi.

Tasanteiden rakennuksen puoleisella seinällä olevien suurien ikkunoiden takana näkyivät asuntojen keittiöt ja lasiovet, jotka johtivat asuntoihin. Tasanteen lattia oli kulunutta sinikuvioista klinkkeriä. Luz pysähtyi kolmannessa kerroksessa ja kumartui kaiteen yli alas pihalle, johon kerääntyi koko ajan lisää väkeä.

— Asuvatko nämä kaikki ihmiset tässä talossa? kysyi Eero.

— Ei. Yhteen soluun kuuluu vain parisataa ihmistä, jotta me kaikki oppisimme tuntemaan toisemme.

— Tuolla pihalla pidämme yleisiä keskusteluja melkein joka päivä. Ne jotka eivät asu täällä, istuvat katsomossa ja me talon asukkaat seuraamme täältä ylhäältä, hän sanoi ja osoitti kaiteen vieressä olevien kokoontaitettavien puutarhatuolien ja pöytien sekavaa rivistöä, joissa ihmiset rupattelivat odottavina.

Muutamit vilkuilivat heitä uteliaina mutta kukaan ei häirinnyt.

— Kaikki mitä tuolla alhaalla sanotaan kuuluu tänne ylös asti, jopa kuiskaukset, joita ei ole edes tarkoitettu kuultaviksi. Joskus kaikki huutavat yhtäaikaan, silloin keskustelusta ei saa enää mitään selvää. Ihan kuin antiikin forumilla, paitsi että meillä jokaisella on oikeus puhua, Luz selitti hymyillen säteilevästi.

— Silloin kun Tähtivaeltajat ja Maankulkijat alkavat väitellä keskenään, kokous on pakko enemmän tai myöhemmin keskeyttää.

Eero kysyi mitä ne oikein olivat. Luz nauroi ja selitti niiden oleva utopistien kaksi sektiota. Tähtivaeltajat uskoivat ihmiskunnan tulevaisuuden, tai Suuren Seikkailun, niin kuin Wells sitä nimitti, olevan tähdissä, toisilla planeetoilla. He uskoivat, että ihmiskunnan pitäisi aloittaa alusta jossain muualla. Karistaa historian taakat harteiltaan ja välttää vanhojen virheiden tekeminen uudestaan. Maankulkijoiden mielestä ihmisen oli ensin pelastettava Maa, ennen kuin voisi oikeutetusti alkaa valloittaa tähtiä.

— Kumpaan puolueeseen te kuulutte?

— En vielä kumpaankaan. Minusta on hauska seurata kummankin osapuolen argumentteja ja väitellä niitä vastaan. Rakentavasti.

— Onko täällä alkamassa jokin keskustelu?

— On. Vähän ajan päästä.

— Mistä aiheesta?

— Kerron myöhemmin. Mennäänkö katsomaan minun huonettani.

He menivät yhteiskeittiön ja suuren ruokasalin läpi ja tulivat huoneeseen, jossa asui Luzin lisäksi muitakin aodilaisia. Hänen huoneensa ikkunat olivat kadulle päin ja kahden talon välistä niistä näki merelle. Huone tuoksui laventelille. Kapea, selvästikin hätäisesti sijattu sänky ja huterä hyllykkö, jossa oli kirjojen lisäksi kaikenlaisia pikkutavaroita. Raollaan oleva lipasto, josta pursuavat alusvaatteet Luz työnsi vaivihkaa takaisin sisään, ja kulmassa seisova vaatekaappi. Pöydällä oli torkkuva tietokone ja pinoittain papereita, lehtiä, lentolehtisiä ja avonaisia kirjoja. Ikkunalaudalla oli joitakin astioita ja puolityhjä muovinen mehupullo ja hammasharja mukeineen ja tuubineen. Seinällä oli H. G. Wellsin elokuvajuliste ja Malathirin hymyilevä kuva.

— Miten te oikein elätte täällä? Tarkoitan, millä te elätätte itsenne?

— Miten vaan. Osalla meistä on kunnon etätyöpaikka netissä, osa tekee jotain täällä kaupungissa. . . Toiset vain auttelevat naapureitaan ja saavat siitä jonkinlaisen korvauksen. . . Monet pitävät alhaalla pieniä kauppoja tai baareja. . . Jotkut, niin kuin esimerkiksi minä, opiskelevat rahaston stipendin turvin. Sitä paitsi vanhempani lähettävät rahaa oikeastaan enemmän kuin tarvitsenkaan.

— Mutta on täällä niitäkin, jotka eivät tunnu tekevän mitään hyödyllistä, roikkuvat vaan kaduilla ja kuluttavat aikaansa ideoitaan heitellen. En tiedä elävätkö he pummilla vai saavatko he rahansa jollain muulla tavalla. Luz kohautti kulmikkaita hartioitaan.

— Täällä tulee aika vähällä toimeen. Jos ei ole rahaa, aina joku tarjoaa ruokaa.

Eero etsi kirjahyllystä paikkaa mihin karistaisi tuhkaa. Kirjat olivat enimmäkseen post-modernia eurooppalaista filosofiaa sekä Wellsin kirjojen uusintapainoksia. Ainoa vanha teos oli Wellsin nahkakantinen, kaksiosainen Historian ääriveriivat. Huomattuaan Eeron ottavan ensimmäisen osan käsiinsä Luz innos-

tui.

— Tuo on minun suosikkini. Wells kertoo siinä koko ihmiskunnan historian Suurena Seikkailuna ja kehityksenä kohti entistä suurempaa tasa-arvoisuutta ja vapautta. Se on paikoin aika huvittavaakin.

Ihmiskunnan historian tulkitseminen minkäänlaiseksi prosessiksi oli naiivia, ajatteli Eero. Menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus olivat kaikki samaa hallitsematonta kaaosta ja kaikki järjestys oli vain illuusiota.

Wells oli ollut Kansainliiton ja kansainvälisen sosialismin puolestapuhujana ja hänen utopiansa olivat saaneet vakavan kolhun ensimmäisessä maailmansodassa, mutta ennen kuolemaansa hän oli vielä joutunut näkemään kuvia keskitysleireistä. Ne tuhosivat lopullisesti hänen uskonsa ihmiskuntaan.

Luz otti hyllystä toisen osan ja avasi sen siinä olevan kirjanmerkin kohdalta.

— Toisen osan lopussa on luku nimeltä Historian tuleva vaihe, jossa Wells selittää selkeästi ja ymmärrettävästi tulevaisuudenvisionsa. Se on utopistien manifesti.

— Wells ei itse asiassa koskaan väittänyt, että ih-

miskunnan pitäisi pyrkiä utopiaan, vaan hän uskoi, että utopian syntyminen olisi väistämätön seuraus historian kulun ja ihmisen kehittymisen ansiosta, Luz selitti.

— Utopia on pikemminkin uskon kuin pyrkimyksen asia?

— Niin. Wells uskoi asioiden normaalin kulkuun, mutta me yritämme olla vähän aktiivisempia. Oikeansuuntainen kehitys on laitettava alkuun, jotta ihmiskunta voi joskus päästä päämääränsä.

Utopian suurin este oli ihmisten kansallinen identiteetti, joka synnytti ennakkoluuloja ja katkeruutta, selitti Luz. Se sai aikaan sotia ja antoi vahvoille oikeuden alistaa heikkoja. Siksi utopistit pyrkivät globaaliin yhteisöön, jossa kansallisuudella, rodulla, kulttuurilla ei ollut merkitystä. Sama koski uskontoja, jotka repivät ihmiskuntaa erilleen. Wells halusi luoda uudenlaisen humanistisen uskonnon, joka oli teologialtaan avoin ja orgaaninen, joka pikemminkin yhdistäisi kuin jakaisi ihmisiä.

Utopiassa ihmiskunnan on suojeltava ympäristöä ja edistettävä rauhan säilymistä kaikin tavoin, sillä jokainen sota synnytti uutta katkeruutta ja uusia so-

tia. Oli ajettava väsymättä avoimuutta, tasa-arvoa ja ajatuksenvapautta, arvostettava tieteitä ja kulttuuria enemmän kuin talouden ja teknologian arvoja. Ennen kaikkea on sivistettävä koko ihmiskunta, annettava jokaiselle ihmiselle riittävästi tietoa ja viisautta, jotta kaikilla olisi mahdollisuus todelliseen itsenäisyyteen.

— Kuulostaa aivan YK:n peruskirjalta.

— Sehän se voisi ollakin, mutta YK on luhistunut pelkäksi byrokratiaksi, koska se lähti liikkeelle väärästä päästä, ylhäältä alaspäin. Me toimimme alhaalta ylös, ihmisistä ylös kohti yhteiskuntia. Sama koskee koko globalisaatiota... Sekin on lähtenyt liikkeelle väärästä päästä. Me haluamme saada aikaan Kansakuntien sijasta Yhdistyneen Ihmiskunnan. Se on meidän ainoa toivomme.

Luz-parka uskoi vilpittömästi ihmiskunnan valoi-
saan tulevaisuuteen, mutta se oli nuorten etuoikeus.
Toivottavasti muut aodilaiset olivat vähemmän idealistisia ja pragmaattisempia.

— Uskotko, että se voi onnistua?

— Uskon. Kuten Wells, minäkin uskon, että se tulee onnistumaan ennemmin tai myöhemmin, eikä

meillä ei ole kiire. Ihmiskunnan tulevaisuus on ehkä vuosimiljoonien päässä.

— Ellei ihmiskunta tuhoudu ennen sitä?

— Ei kai. . .

Luz näki ehkä mielessään ihmiskunnan tulevaisuuden jossain kaukaisuudessa. Eero tiesi, ettei kukaan hänen iässään enää elätellyt kuvitelmia siitä, että maailma muuttuisi hänen omana elinaikanaan.

Pihalta kantautui huutoa.

— Onko tilaisuus jo alkanut? Haluaisin mennä kuuntelemaan.

— Ei se vielä ole alkanut. Lupasin viedä teidät tapaamaan eräitä ihmisiä, ellei teillä ole mitään sitä vastaan?

LUEMINUT 1.7

Utopistien talon katolta avautui näköala yli kaupungin likaisten punatiilisten mansardikattojen, suolajärville sekä lännessä kohoaville metsänpeittämille vuorenrinteille asti. He kulkivat kattojen päälle rakennetuilla silloilla talosta toiseen, kunnes tulivat paikkaan, jossa näytti olevan kokonainen lehto pensaiden keskellä olevine penkkeineen ja pienine suihkulähteineen. Lehto oli niin suojaista, että saattoi hyvin unohtaa sen olevan keskellä kaupunkia ja korkealla vilkkaiden katujen yläpuolella. Penkeillä istui muutamia aodilaisia, jotka keskeyttivät keskustelunsa huomatessaan Eeron ja Luzin lähestyvän. Ainoa, jonka Eero tunnisti joukosta, oli Marco, joka tuli heitä vastaan. Eero alkoi aavistaa keitä hänet oli tuotu tapaamaan.

— Hauskaa, ettette kieltäytynyt kutsustamme. Kaaderit haluavat kovasti keskustella kanssanne.

Marco esitteli Eerolle Sandinistan, pujopartaisen ja rastatukaisen nuorukaisen jonka vuoro oli tällä viikolla edustaa anarkisteja. Barbs, neofasistien johtaja, oli sotilaalliseen jakkupukuun pukeutunut nai-

nen, jolla oli tasapitkäksi leikatut hiukset ja tuomitseva katse. Hän puristi Eeron kättä tiukasti hansikoidulla kädellään.

Ekologisteja edusti pienikokoinen nainen nimeltään Tiangfei, joka hymyili ystävällisesti, kätteli varovaisesti ja kumarsi sen jälkeen syvään.

Seuraavina olivat rentoon business-pukuun pukeutunut nuori libertanisti, joka sanoi nimekseen Svenson ja nuori hakkeri nimeltä Mime, jonka korvat höröttivät suoran epäsiistin tukan keskeltä, ja muutamia muitakin, joiden nimet ja yhteisöt Eero unohti saman tien. Lopuksi hänet esiteltiin Ivana Biyattille, naiselle, jonka hän oli tavannut aikaisemminkin, romanien leirissä romabaron seurassa.

— Olen kaupunginjohtaja Berbatovin poliittinen avustaja. Olen iloinen, että tapaamme vihdoinkin. Eräänlaisena kaupungin epävirallisena edustajana haluan toivottaa teidät tervetulleeksi kaupunkiimme.

Biyatt katsoi häntä läpitunkevilla arabinaisen tapaan meikatuilla silmillään ja tarttui kätellessään toisella kädellä Eeron kyynärpääänsä yläpuolelta kuin hyvin koulutettu poliitikko.

Eero vilkaisi syrjäsilmillä Marcoa, joka kohotti kulmakarvojaan. Eero aavisteli päässeensä AODI:n vallan keskipisteeseen ja ihmetteli miksi hänet oli tuotu sinne.

Esittelyiden jälkeen Ivana Biyatt otti tilanteen haltuunsa.

— Kuten tiedätte, olemme kokoontuneet tänne ratkaisemaan vaikeaa ongelmaa, jonka eteen olemme joutuneet. Haluan painottaa, ettei kysymyksessä ole vain yhden miehen kohtalo, kysymyksessä ei myöskään ole pelkästään tämän kaupungin kohtalo, vaan kysymyksessä on koko AODI:n kohtalo. Sen pelastamiseksi meidän on tänään löydettävä keinot.

Kaaderit näyttivät samanaikaisesti pitkästyneiltä ja malttamattomilta. Mime naputteli hermostuneesti terminaaliaan.

Unionin eksekutiivit olivat vaatineet kaupunkia nimeämään henkilön tai henkilöt, joilla olisi riittävät valtuudet käydä konfliktia koskevat neuvottelut paikalle saapuvan varakomissaarin kanssa. Eksekutiivien asettama määräaika kuluisi umpeen keskiyöllä. Elleivät he pystyisi nimeämään ketään, neuvottelut peruutettaisiin ja he menettäisivät viimeisen tilai-

suuden kuulla Unionin näkemys.

— Kenen syytä on, että olemme joutuneet tähän tilanteeseen? mutisi joku ääneen.

Kommentti sai aikaan hälinää. Hetken näytti siltä kuin keskustelu olisi luisumassa riitelyksi. Eero yritti palauttaa järjestyksen ottamalla itselleen puheenvuoron.

— Jos Berbatov ei käy, niin ettekö te kaupungin edustajana voi itse toimia neuvottelijana? Eero sanoi Biyattille.

Muut vaikenivat ja mulkoilivat Eeroa.

— En, Biyatt sanoi äänessään ripaus kitkeryyttä.
— Vaikka AODI hyväksyikin minut edustajaksi. Berbatovin lisäksi minä olen yksi henkilöistä, jotka hallitus on yksipuolisesti julistanut syylliseksi valtiopetokseen. Unioni kieltäytyy kategorisesti hyväksymästä minua neuvottelun osapuoleksi. Pahimmassa tapauksessa he pidättävät minut ja toimittavat pääkaupunkiin tuomittavaksi, mikäli ilmestyn heidän eteen. Heidän näkökulmastaan kaupungilla ei ole enää minkäänlaista virallista hallintoa. Meidän täytyy löytää jokin muu keino neuvotella Unionin kanssa.

— Mutta entä kaaderit? Ettekö te voi muodostaa

jotain neuvottelukuntaa, joka voi keskustella Unionin kanssa?

Marco selitti heidän yrittäneen löytää ratkaisua jo kuukausien ajan. Maan hallitus ja Unioni olivat pyrkineet luomaan kontakteja aodilaisten kanssa sähköposteilla, mutta jokaiseen heidän esittämäänsä vaatimukseen, kysymykseen ja selvityspyyntöön oli tietenkin vastannut useampi henkilö eri yhteisöistä. Vastaukset ovat aina olleet erilaiset, jopa ristiriitaiset. Unioni oli pahasti hämmentynyt.

— He luulivat aodilaisten pilailevan heidän kustannuksellaan ja lähettivät siksi eksekutiivit. Mutta heistä tuli vain uusia ongelmia.

— AODI ei päässyt sopuun siitä kuka eksekutiivit ottaisi vastaan ja miten heitä tulisi kohdella, joten lähetimme lentokentälle taksikuskin, joka vain vei eksekutiivit hotelliin. Valitettavasti he pitivät tätä suoranaishana loukkauksena.

— Mutta en silti ymmärrä mikseivät kaaderit voi. . .

— Me olemme toistuvasti ja mahdollisimman johdonmukaisesti yrittäneet selittää Unionille, mistä AODI:ssa on kyse, selitti Sandinista. — Mutta muutamaa

asiaa he eivät tunnu käsittävän tai hyväksyvän. Sitä, ettei meillä ei ole johtajia, ettei meillä ole mitään yhteistä linjaa ja että voimme toimia vain täysin avoimelta pohjalta.

— He kai tietävät, että olemme murtaneet TAI:n ja pelkäävät, että paljastamme sen. Siksi he ovat niin ehdottomia. TAI on kräkätty vain itsepuolustukseksi emmekä aio käyttää sitä aseena.

— Mutta TAI pitää tuhota! huudahti Mime.

Jotkut kaaderit läimäyttelivät käsiä polviinsa ja mutisivat hyväksyvästi. Joku huudahti TAI:n olevan heidän ainoa valttikorttinsa Unionia vastaan.

Eero ymmärsi hyvin, mikä Unionin ja AODI:n välinen ongelma oli. Hänen oma mielikuvansa liikkeestä muuttui sen mukaan kenen kanssa hän asiasta keskusteli. AODI:a oli vaikea hahmottaa tuhansien mielipiteiden viidakosta. Unioni ja AODI olisivat hyvin voineet puhua kumpikin eri kieltä, josta toinen ei ymmärtänyt sanaakaan.

— Eksekutiivit vaativat, että jonkun on pakko istua alas heidän varakomissaarinsa kanssa ja neuvoteltava hänen kanssaan kasvokkain. . . suljetuin ovin, mutisi Biyatt.

Kommentti herätti yleistä tyrmistystä.

— Käsitättekö? Suljettuja neuvotteluja meidän kanssamme! huudahti Sandinista.

— Me olemme sanoneet toistuvasti, että se on mahdotonta, mutta he eivät anna periksi. He eivät ymmärrä. He vaativat itsepäisesti neuvotteluita suljetuin ovin.

— Unioni ei tunnu käsittävän, ettei AODI voi hyväksyä salaisia neuvotteluja, missään olosuhteissa, eikä varsinkaan tässä tilanteessa, jatkoi Biyatt rauhoittaen tilanteen. — Avoimet neuvottelut olisivat kai ristiriidassa Unionin tiedotusprinsiipin kanssa. He haluavat hallita ihmisten käsityksiä kontrolloimalla informaatiota.

— Jos joku kaadereista osallistuu näihin neuvotteluihin, se merkitsee hänen loppuaan, selitti Marco.

— Yksikään toinen aodilainen ei enää luottaisi häneen. Jos yksikään yhteisö suostuisi yksityisesti neuvotteluihin, se herättäisi suurta eripuraa yhteisöjen välillä ja saattaisi johtaa sopimusten purkautumiseen ja koko verkoston romahtamiseen. Niin me ainakin pelkäämme. Jo nyt epäluulo on yhteisöjen välillä lisääntynyt.

Eero aavisteli mihin tämä keskustelu oli johtamassa.

— Tyhmä kysymys . . . millä tavalla tämä keskustelu on avoin? Eihän täällä ole muita kuin kaadereita ja minä.

Kaaderit vilkaisivat ihmeissään toisiaan.

— Jokainen meistä välittää tästä keskustelusta oman versionsa suoraan nettiin, joko videona tai audiona. Monen rinnakkaisen signaalin ansiosta läheyyksen väärentäminen ja häirintä on mahdotonta. Kuka tahansa voi seurata niitä, selitti hörökorvainen Mime.

Niinpä tietysti, ajatteli Eero itsekseen.

— Sitä paitsi me emme ole täällä päättämässä mistään, jatkoi Svenson. — Olemme kokoontuneet vain keskustelemaan ja tekemään ehdotuksen. Jokainen yhteisö tekee itsenäisesti päätöksensä myöhemmin näiden lähetysten perusteella.

Eero kaivoi askistaan tupakan ja jostain ilmestyi naisen hansikoitu käsi sytyttämään sen. Eero antoi katseensa seurata käsivartta ylös kasvoihin asti. Neofasistijohtaja hymyili hänelle kireästi.

— No mitä te oikeastaan minulta haluatte?

Kaaderit katsoivat toisiaan ikään kuin väitellen siitä, kuka seuraavaksi puhuisi. Sanattoman äänessä voitti tai hävisi Marco, joka astui askeleen lähemmäs Eeroa.

— Me olemme kaikki lukuineet blogianne, ja olemme tulleet siihen tulokseen, että olette ymmärtänyt hyvin AODI:n perusolemuksen, vaikka ette ole liittynyt meihin. Olemme tulleet siihen tulokseen, että haluaisimme teidän edustavan meitä neuvotteluissa varakomissaarin kanssa.

— Mitä jos Unioni ei hyväksy minua?

— En usko, että he voivat sille asialle mitään, jos me emme tarjoa heille mitään muuta vaihtoehtoa. On erittäin hyvä, että varakomissaari tulee itse paikan päälle. Se on meidän viimeinen mahdollisuutemme keskustella selväksi tämä kriisi, jos hän todella tulee neuvottelemaan. Imagosyistä hän ei voi jättää rauhantarjousta tekemättä.

— Mutta en ymmärrä miten minä voisin edustaa teitä tässä tilanteessa.

— Te toimisitte vain välittäjänä. Kuuntelisitte mitä varakomissaarilla on sanottavaa ja välittäisitte sen sitten meille tiedoksi. Me kävisimme sen perusteel-

la normaalin avoimen keskustelun ja tekisimme päätöksemme. Te toimittaisitte vastauksemme tai mahdollisen vastaehdotuksemme varakomissaarille.

— Olimme itseasiassa ajatelleet käyttää neuvotte-
luissa samaa taksikuskia tai jotakuta muuta neutraa-
lia välittäjää, kun Luz ja Marco ehdottivat teitä tähän
tehtävään.

Eero vilkaisi Luziin, joka oli ollut hiljaa koko ajan
ja näytti nyt anteeksipyytävältä.

Tulkkina AODI:n ja Unionin välissä, mietti Eero ja
poltteli savukettaan. Hän ymmärsi, että aodilaiset oli-
vat aidosti pulassa pyytäessään hänen apuaan. Sitä
paitsi ajatus siitä, että he olisivat asettaneet Serge-
paran siihen asemaan, tuntui puistattavalta. Mies-
parka muhi jo muutenkin omassa ahdistuksessaan.

— Olisin siis vain välittäjä?

— Ehdottomasti. Pelkkä proksi, vakuutti Mime.

— Jos neuvottelut epäonnistuvat, kukaan ei syytä
siitä minua?

— Luonnollisestikaan ei, vakuutti Sandinista. —
On hyvin todennäköistä, että neuvottelut eivät ole ko-
vinkaan rakentavia, mutta olemme jo ottaneet sen
huomioon. Jos jokin menee vikaan, syy ei ole teidän,

vaan Unionin ja meidän. Olemme valmiit tekemään selväksi Unionille sen, että te olette vain välimies.

— Saanko takeet siitä?

— Totta kai, sanoivat melkein kaikki kaaderit yhteen ääneen.

Aodilaiset vaikuttivat läpikotaisin vilpittömältä sakilta. Samaa hän ei kuitenkaan voinut varmasti uskoa Unionista. Unioni saattaisi tehdä hänestä syntipukin, jos jokin menisi pieleen. Hän ei olisi välittänyt sotkeutua tapahtumiin, mutta halusi kuitenkin päästä mahdollisimman lähelle niitä. Tämä oli hyvä tilaisuus. Sitä paitsi aodilaisten luottamus hiveli hänen itsetuntoaan.

— Hyvä on, minä otan tehtävän vastaan, mutta sillä ehdolla, että te tuette ja suojelette minua niin pitkälle kun tarvitaan ja teette Unionille selväksi, että olen vain proksi.

Kaaderit läimäyttelivät polviinsa ja tulivat yksitellen onnittelemaan ja kiittämään Eeroa, joka oli hyvin vaivautunut.

— Nyt meidän täytyy vielä odottaa, että yhteisöt keskustelevat ja suostuvat ehdotukseen, sanoi Marco hymyillen ironista hymyään.

Kokous hajaantui kun kaaderit keskittyivät kommunikoimaan terminaaliensa välityksellä yhteisöjen kanssa ja Luz tuli Eeron luo.

— Toivottavasti ette ole vihainen? Minä keksin teidät ja ehdotin Marcolle teitä välittäjäksi. Hän innostui asiasta ja ehdotti sitä kaadereille.

Eero lopetti tupakkansa.

— En tietenkään... Ymmärrän hyvin, että olen vain paras kaikista huonoista vaihtoehtoista. Olen tyytyväinen, jos voin tehdä jotain AODI:n hyväksi.

— No hyvä. Minäkin seuraan blogianne. Teidän pitäisi ehdottomasti lukea mitä Malathir kirjoittaa avoimen yhteiskunnan ulossulkemattomuudesta.

— Niinkö? Ehkä minun pitäisi, sanoi Eero hymyillen. Hän oli kyllä kiinnostuneempi Wellsistä, mutta ei sanonut mitään. Hän nousi ylös penkiltä ja lähti kävelemään saadakseen olla hetken rauhassa. Vaikka Eerolla oli jonkinlainen mielikuva siitä, miten AODI:n päätöksenteko toimi, niin hän tunsikin siitä huolimatta kummia väristyksiä tietäessään aodilaisten päättävän juuri sillä hetkellä häntä koskevaa asiaa.

Eero huomasi taas Ivana Biyattin katsovan häntä arvioivasti. Oli yhdentekevää oliko Biyatt Mr. Bye vai

ei, mutta Biyattissa oli jotain häiritsevää. Hän tuntui pitävän selvää etäisyyttä aodilaisiin ja vaikutti epämiellyttävän kunnianhimoiselta. Biyattia eivät koskettaneet samat ongelmat kuin aodilaisia ja hän toivoi aivan toisenlaisia ratkaisuja. Mitkä hänen lopulliset tarkoituksensa mahtoivat olla?

Eero katseli alas kadulle. Korkealta katolta oli vaikea erottaa yksittäisiä ihmisiä hitaasti vellovasta ihmisjoukosta. Kasvonpiirteiden tunnistaminen oli mahdotonta, mutta siitä huolimatta Eero oli lähes varma, että erotti vaaleatukkaisen nimettömän naisen seisovan kadunkulmassa ja katoavan seuraavassa hetkessä ihmisvirtaan. Naisen teko hämmensi Eeroa edelleen. Tapaus tuntui jotenkin olevan täysin ristiriidassa AODI:n kanssa. Ainakaan mikään mitä hän oli viime päivinä oppinut, ei antanut selitystä sille miksi nainen oli varastanut hänen kommunikaattorinsa ja sitten palauttanut sen uutta käyttöjärjestelmää lukuun ottamatta täysin koskemattomana.

Marco ilmestyi hänen viereensä ja sanoi, — Melkein kaikki pienet yhteisöt ovat hyväksyneet teidät välittäjäksi.

— Romanitko myös?

Marco rullasi kommunikaattoriaan peukalollaan ja sanoi hetken päästä, — Kyllä. Hekin hyväksyvät teidät romabarokseen.

— Nopeaa toimintaa, totesi Eero.

— Suuremmilla yhteisöillä kestää pidempään, kun soluja on enemmän, mutta ei tässä pitäisi mennä kovinkaan pitkään. Meillä ei ole paljoakaan vaihtoehtoja eikä tämä vaihtoehto ole huonoin mahdollinen.

Eero kertoi naisesta ja kommunikaattorinsa kohdalosta. Marco vastasi vakavana, ettei tiennyt mitään yhteisöä, joka olisi harjoittanut identiteettivarkauksia tai shanghaiauksia eikä kyennyt keksimään miksi kukaan tekisi sellaista.

— Haluaisin kuitenkin tavata hänet ja keskustella hänen kanssaan, en muuta, selitti Eero.

Marco katsoi pois hieman hämillään.

— Se voi olla vaikeaa. Vaikka saisinkin ehkä selville hänen henkilöllisyytensä, niin loppu olisi kiinni siitä haluaako hän tavata teidät.

Kaaderit kävivät yksitellen ilmoittamassa Eerolle heidän yhteisöjensä suostuneen hänen edustukseensa. Viimeisenä tuli Ivana Biyatt ja ilmoitti, että kaupunkilaistenkaan enemmistö ei vastustanut Ee-

ron edustusta. Miten kaupunkilaisten mielipide saatiin selville näin nopeasti?

Kaaderit läimäyttelivät taas polviaan ja hihkuivat.

— Anteeksi että kysyn, mutta mitä kaupunginjohtajalle on oikein tapahtunut? Eero kysyi Ivana Biyattilta — Onko Berbatov oikeasti kadonnut?

Nyt Ivana Biyatt näytti menevän hämilleen ja joidenkin kaadereiden kasvoille nousi ivallinen hymy.

— Ei. Hän on vetäytynyt vuorille, salaiseen tukikohtaansa. Hän ei ole enää yhteydessä muuhun maailmaan, Biyatt selitti naama vakavana.

Tämä huvitti suuresti Sandinistaa ja eräitä muita kaadereita. Eero osoitti hämmennyksensä kohottamalla käsiään ja pyysi jotakuta selittämään hänelle.

— Eronsa jälkeen kaupunginjohtaja yhtyi eräseen guevaralaiseen anarkistiryhmään, jonka pääasiallinen pyrkimys on vapaan seksin harjoittaminen, selitti Sandinista naureskellen. — Berbatov ryhtyi heidän isähahmokseen ja vei muutaman sata miestä ja naista ylös vuorille, salaiseen tukikohtaansa, jossa he voivat nauttia vapaudestaan täysin rinnoin ja valmistautua tykit tanassa imperialismiin vastaiseen taisteluun.

Tiangfei peitti hihitellen hymynsä käden taakse ja jopa tiukkailmeinen Barbs virnisteli vahingoniloisesti. Muut nauroivat julmasti.

LUEMINUT 1.8

Hotellin aulassa Eeron pysäytti baarista kuuluva kutsu. Yksi pieni lamppu loisti tiskin päässä. Sen alla istui yksinäinen eksekutiivi, joka huusi: — Hei, te siellä. Tulkaapa tänne!

Eeron oli joka tapauksessa kohdattava eksekutiivit, joten hän päätti noudattaa kutsua. Nyt kun hän tiesi aodilaisten tukevan häntä, eksekutiivit eivät enää tuntuneet niin pelottavilta. Hämärässä valossa oli mahdoton sanoa oliko hän tavannut tämän eksekutiivin aikaisemmin.

— Istukaa alas, komensi eksekutiivi ja osoitti vieressään olevaa baarituolia. Hän kumartui tiskin yli ottamaan sieltä toisen lasin ja kaatoi siihen huolimattomasti viskiä isosta pullosta, joka oli jo puolillaan.

— Minä tiedän kuka te olette ja halusin sanoa, että minusta te olette väärässä. Aivan väärässä.

Eksekutiivin aksentti kuulosti puolalaiselta.

— Olen nähnyt asioita ja kuunnellut ihmisiä. Asiat ovat vakavammin kuin olimme epäilleetkään. Kaikki mitä olen nähnyt ja kuullut on puhdasta pahuutta.

— Pahuutta?

— Niin juuri! Pahuutta! eksekutiivi sanoi ja iski lasinsa voimakkaasti tiskiin. — Nämä ihmiset... ne ovat... ne ovat...

— Moraalittomia?

— Juuri niin? Mo-raa-lit-to-mi-a! Ja vas-ten-mie-li-siä. He eivät ymmärrä mitä he ovat tekemässä... He ovat tuhoamassa kaiken sen mitä komissio on vuosia rakentanut.

Tarkoittiko eksekutiivi TAI-järjestelmää?

— Minusta he kuitenkin vaikuttavat aika normaaleilta, Eero mutisi.

— No joo. Monet ovat vain naiiveja hölmöjä, mutta jotkut ovat muutakin. Ette kai te ole liittynyt heihin?

Eksekutiivi yritti siemaista lasistaan, mutta huomasi sen tyhjäksi. Hän kaatoi siihen lisää suutaan väännellen ja liioitellun varovaisesti. Onnistuttuaan siinä hän otti niin rajun huikan, että puolet juomasta lensi hänen leualleen ja rinnuksilleen. Hän ei kiinnittänyt siihen mitään huomiota, vaan selitti miten kaupunki oli pahan valtakunnan linnoitus. Hän jankutti, että Eeron oli tajuttava se, ennen kuin edes ajatteli heihin liittymistä.

— Berbatov on riivannut nämä ihmiset, he eivät

enää ajattele järkevästi. Hän on saanut ihmiset kuvittelemaan, että he elävät jossain utopiassa, että he ovat vapaita ja onnellisia. He elävät kaiken tämän haihattelun keskellä ja kaikenlaisten kuvitelmiensa varassa tajuamatta, ettei tällä systeemillä ole mitään mahdollisuutta toimia.

— Berbatov tai kuka johtaja sitten onkin, on pelkkä hirveä, raukkamainen, piileskelevä vastenmielinen diktaattori, jonka takia nämä ihmiset ovat hukassa. . . Eerosta oli samanaikaisesti lohdullista ja pelottavaa nähdä eksekutiivi näin inhimillisessä tilanteessa. Hän kysyi olivatko he etsimässä syntipukkia.

— E-i syntipukkia. Vastuullista. . . Me voimme vielä pelastaa ihmiset, jos löydämme syyllisen. Lyön vaikka vetoa, että tämän kaiken takana on joku nainen, joka loppujen lopuksi kerää voitot paljastamatta itseään. Ja Berbatovkin on vain hänen sätkynukkenensa. Kukaan ei ajattele näiden ihmisten kohtaloa.

Unionin politiikka tai ainakin sen propaganda perustui siihen, että AODI:lla oli oltava johtaja, johon se voisi kohistaa vihansa.

— Me olemme hyvä-puoli, sokelsi eksekutiivi. — Me uskotaan hyvään ja meillä on hyvä systeemi. Se

takaa, että me ollaan hyviä! Ja näillä tyypeillä ole mitään systeemiä. . . Siksi he halveksivat muiden systeemejä. Minä SÄÄLIN heitä. Tietäkää, että jos te liitytte heihin, te hylkääte hyvän systeemin ja liitytte sekasorron puolelle. Onko tämä paikka jonkin mieli-puolisen uskonlahkon vallassa, joka pakottaa ihmiset joukkoitsemurhaan? Mitä luulette? Minusta sellaiset on pakko pysäyttää ennen kuin. . .

Eero ei kestänyt enää. Hän heitti loput viskistä kurkustaan alas ja nousi äkisti.

— Kiitos viskistä. Minun täytyy mennä.

Astuttuaan muutaman askeleen hän kääntyi ja heitti vielä eksekutiiville: — Ai niin. En ole aodilainen, mutta olen lupautunut olemaan neuvotteluissa heidän edustajansa, joten ilmoittakaa minulle, kun se teidän varakomissaarinne on tulossa.

Koko matkan huoneeseensa Eeron oli pakko nauraa eksekutiivin typerälle naamalle, jossa ilme oli vaihtunut nopeasti omahyväisestä humaltuneesta virnistyksestä epäuskon kautta täydelliseen hämmennykseen, joka oli lopulta jähmettynyt hänen naamalleen.

Huoneessaan Eero avasi terminaalinsa ja huoma-

si taas saaneensa Vincenteltä sähköpostin, jossa tämä kertoi myyneensä hänen bloginsa useisiin paikkoihin, koska se oli ainoa uutinen kaupungista. Vincente varoitti tilanteen muuttuvan vielä vakavammaksi ja vannotti Eeroa sotkeutumasta mihinkään.

Eero vastasi Vincentelle kertoen jo sotkeutuneensa keskelle aodilaisten tilannetta, mutta hän lupasi yrittää selvittää siitä ilman suurempia kolhuja. Hän olisi halunnut kertoa aodilaisilla olevan todisteita TAI:n olemassaolosta ja komission vehkeilystä, mutta ei uskaltanut.

Tyhjentäen taas järjestelmällisesti minibaariaan Eero etsi tietoa varakomissaari Ian Stringwellista. Tämä oli brittiliberaali, tyypillinen eurokiipijä, joka oli aloittanut uransa eksekutiivina, siirtynyt sitten ulkoasioiden komissaarin avustajana lähialueille ja kohonnut vaikutusvaltaiseksi varakomissaariksi.

Hänen toimialueensa oli huolestuttava. Sisäasioiden toisena varakomissaarina hän koordinoi järjestäytyneen rikollisuuden ja terroristiorganisaatioiden vastaista toimintaa Unionin rajojen sisäpuolella ja lähialueilla. Lisäksi juuri Stringwellin tehtävänä oli kiistää TAI:n olemassaolo yhä uudestaan ja uudes-

taan. Luultavasti siksi juuri hän oli ristiretkellä AO-DI:a vastaan. Se ei tietenkään voinut olla virallinen selitys.

Virallisissa valokuvissa ja harvoissa uutiskuvissa Stringwell näytti pidättyvältä ja etäiseltä, turvamiesten ja eksekutiivien ympäröimältä siviilipukuiselta sotilaalta.

Stringwell oli uransa aikana kiemurrellut ulos useammasta kuin yhdestä sotkusta ja skandaalista. Niistä huolimatta, tai ehkä juuri niiden ansiosta, hän oli selvinnyt varakomissaariksi asti. Häntä suojasi epäpoliittisen byrokraatin tahrautumaton teflonpinta. Unionin virkamiesten tapaan hänen poliittisista mielipiteistään oli mahdotonta saada mitään selkoa. Hän noudatti viimeiseen asti pikkumaisen tarkasti Unionin virallisia kantoja ja varoi visusti sanomasta julkisesti mitään, jonka olisi voinut tulkita henkilökohtaiseksi mielipiteeksi. Missään parlamentaarisessa järjestelmässä hän ei olisi kyennyt etenemään virkauralla niin matalalla profililla, mutta Unionissa siitä oli vain etua. Eero löysi myös varakomissaarin tuoreen epävirallisen lausunnon ja sai huomata, etteivät baarin eksekutiivin inhoa herättävät käsitykset olleet

yksin hänen omiaan — eivät tietenkään. Varakomis-saari oli julistanut AODI:n vaaralliseksi ja moraalittomaksi rikollisjoukoksi:

Meillä on todisteita siitä, että he eivät ole muuta kuin sekalainen lauma toisiaan suojelevia rikollisia — piileskeleviä pedofiileja, paheitaan sen suojissa levittäviä huumelordeja, tuomiotaan pakenevia murhamiehiä ja keinnottelijoita, fanaattisia uskonlahkoja ja terroristeja, joiden agenda on kaataa Unionin laillinen ja demokraattinen hallinto ja korvata se omalla moraalittomalla väkivaltaan perustuvalla anarkistisella järjestelmällään. On kiistatta selvää, ettei Unioni voi hyväksyä tämän organisaation olemassaoloa missään päin maailmaa. Tämä ei ole vakava uhka Unionille, mutta se on sietämätön uhka maanosan vakaudelle ja demokratialle ja siksi organisaatio on hajotettava ja sen taustalla olevat syylliset on asetettava vastuuseen.

Unioni ei voinut kuvitella vihollista ilman johtajaa. Ehkä joku todellakin piti naruja käsissään, ao-

dilaisten tietämättä. Mutta kuka se olisi voinut olla? Kaadereista ei kenestäkään ollut juonittelemaan toisten selän takana — he olivat selvästi liian ihastuneita vapauden ja avoimuuden ideaan pystyäkseen hämäämään itseään ja toisiaan. Ivana Biyatt saattoi juonia jotakin, mutta Eero ei voinut kuvitella, että hänen resurssinsa ja karismansa olisivat riittäneet ohjaamaan yksin koko operettia.

Unioni halusi kovasti löytää AODI:lle kasvot. Ilman johtajaa AODI olisi todellakin vain yksilöiden muodostama vallaton verkosto. Sota tavallisia ihmisiä vastaan ei sopinut Unionin imagoille.

Varakomissaarin lausunto oli vastikään alkanut levitä tiedotusvälineissä, joiden kiinnostus AODI:a kohtaan oli alkanut herätä. Ne lankesivat Stringwellin salaliittoteoria-ansaan ja hekumoivat sillä tapansa mukaan. Nopeat ja halvat mediat nautiskelivat mielikuvilla varkaiden pidoista, mafiakaupungista ja paheiden paratiisista. Erityisesti viitattiin Berbatovin epätavalliseen hallintoon ja häntä vastaan esitettyihin syytöksiin ja salaperäiseen katoamiseen. Mitään totuudenmukaista ja ajankohtaista tietoa kaupungista ei tietenkään ollut, koska Unioni oli julistanut alu-

een saartoon ja näki kovasti vaivaa pitääkseen tosiasiat poissa julkisuudesta. Stringwellin lausunnon kaltaisella öykkäröinnillä oli helppo peittää muuta-kin kuin kiusallinen totuus.

Eero yritti olla muodostamatta täysin vastenmielistä ennakkokäsitystä varakomissaarista, koska se varmasti vaikeuttaisi heidän kohtaamistaan. Hän yrittäisi tehdä parhaansa aodilaisten puolesta, vaikka tiesi, ettei hänellä ollut kovinkaan suuria mahdollisuuksia. AODI:n tulevaisuus näytti uhatulta.

LUEMINUT Blogi

H. G. Wellsin kirja The Modern Utopia on kuvaus kirjailijasta ja kasvitieteilijästä, jotka pohdiskellen ja keskustellen patikoivat halki kaukaisella planeetalla olevan utopistia kuin Dante ja Vergilius Taivaan seitsemällä kehällä.

Vuonna 1905 tehtyyn kuvitelmaan siitä, minkälainen olisi tulevaisuuden ihanneyhteiskunta, on helppo uppoutua. Wells ei nähnyt ihannemaailmaansa paratiisinkaltaisena staattisena tilana, joka olisi ikuisesti muuttumaton. Hänen utopiansa oli pikemminkin tasapainoinen prosessi alati muuttuvassa maailmassa. Utopia ei ole herkkä rakennelma, joka ei kestä poikkeamia tai muutoksia, vaan pikemminkin orgaaninen yhteiskunta, joka kykeni ratkaisemaan väistämättä eteen tulevia ongelmia — hyvin AODI:n kaltainen. Jonkinlaista tiedostavaa kaaoksen hallintaa. Toisaalta Wells ei rakenna tulevaisuutta teknologialle vaan oman aikansa tieteen huippusaavutuksen, vasta oivalletun evoluution varaan ja siksi hänen utopiansa sijoittuvat satojen vuosituhansien päähän. Wellsin usko ihmiseen ylittää kaiken ja on suorastaan

ihailtavaa.

Wellsin utopian tapaan AODI ei pyri saavuttamaan tasapainoa. Olen nähnyt vilauksen siitä miten aodilaisten järjestelmä toimi, ja vastoin kaikkia ennakkokäsityksiä heidän demoksensa — yhteisönsä — näyttää selviävän hyvin ilman yhteistä kieltä, historiaa ja kulttuuria. Noita kolmea elementtiä, joiden perään Unioni on aina haikaillut ja joiden puuttumista pidetään syypäänä kaikkiin epäonnistumisiin ja ongelmiin. AODI saattaa ulospäin vaikuttaa kaoottiselta, mutta se noudattaa omaa sisäistä logiikkaansa ja lainalaisuuksia.

Wellsin kuvitelma ei ole enää utopiaa. Se on todellisuutta. Wellsin utopia muistuttaa kovasti nykyhetken maailmaa, mutta se mikä Wellsistä oli tuntunut täydelliseltä, on meidän mielestämme ahdistavaa ja rajoittunutta arkipäivää, joka ei voi olla kauempana täydellisestä paratiisista. Me elämme yli sata vuotta vanhassa viktoriaanisessa utopiassa, jonka olemme saavuttaneet teknologian avulla. Mutta tulevaisuus on tullut liian nopeasti ja liian helposti, ei kuten Wells toivoi — kehittymällä.

LUEMINUT 1.9

Stringwell näytti pidemmältä ja vanhemmalta kuin mitä hän oli odottanut, Eero ajatteli tämän kävellessä eksekutiiviryhmän keskellä häntä kohti.

Ennen varakomissaarin laskeutumista lentokentällä ollut vain yksi ränsistynyt pienkone, eikä hangaareissa tai pienessä terminaalissa ollut näkynyt minkäänlaista elämää. Kosteaa tuuli oli riepotellut roskia ja paukuttanut jossain rikkinäistä luukkua, kun Eero ja Serge olivat odotelleen koneen laskeutumista.

Serge rykäisi ja osoitti läntiselle taivaalle. Vuorenhuippujen ylle ilmestyi pieni suihkukone, joka lähestyi kaupunkia hitaasti kaarrellen. Kolmannen kieroksen jälkeen kone laskeutui.

Kun ryhmä tuli heidän eteensä, Eero viskasi pois tupakkansa ja ojensi kätensä varakomissaarille.

— Eero Ranta, hän sanoi nolosti takellellen.

— Ian Stringwell, Euroopan komission sisäisten turvallisuusasioiden varakomissaari. Oletteko nukkunut hyvin?

— Nukkunut? Minä... kyllä, nukuin mainiosti

kunnes eksekutiivinne herättivät minut. Eero oli aivan turhaan yllättynyt varakomissaarin tuttavallisuudesta. Sellainen small-talk kuului komission toimintaohjeisiin.

— Mainiota. Minä taas en nukkunut juuri lainkaan. Eilen illalla olin komission turvajaoston kokouksessa ja sain komissaariltani vielä viime hetken ohjeita. Vietin koko yön valmistellen tapaamista ja saatoin torkkua ehkä tunnin lentokoneessa, mutta silti voin erinomaisen hyvin. Pääasia on, että olen erittäin hyvin perillä tilanteesta ja minulla on valmisteltuna teille erittäin hyvä ehdotus. Olen varma että voimme hoitaa tämän konfliktin pois päiväjärjestyksestä. Se on erittäin kiusallinen kaikkien kannalta.

Varakomissaari antoi katseensa kiertää kenttää ja jatkoi hetken päästä.

— No, hyvä on. Aloitetaan. Missä me neuvottelemme?

— En tiedä, sanoi Eero ja vilkaisi taksikuskia toivoen, että hänellä olisi joku ehdotus. Serge kohautti hartioitaan välinpitämättömänä.

Stringwell lähetti eksekutiivin etsimään sopivaa neuvottelupaikkaa. Heidän odottaessaan varakomis-

saari antoi katseensa seurata kaupunkia ympäröiviä etäisiä vuoria.

— Miellyttävä kaupunki. Kauniit maisemat. Tutustuin niihin jo lentokoneen ikkunasta.

— En minä ole paikallisia. Olen täällä sattumalta, vain turistina.

— Aivan. Minkälaisilla valtuuksilla te sitten toimitte neuvottelijana?

Eero yritti miettiä diplomaattista vastausta, mutta ei keksinyt mitään. Hän sanoi olevansa vain proksi ja sytytti uuden tupakan.

— Niin, olen ymmärtänyt, että meille ei tarjottu vaihtoehtoja. . . Olenkin saanut sen käsityksen, että nämä niin sanotut aodilaiset ovat aika huonosti organisoituneet, Stringwell jatkoi moittivaan sävyyn. — Se on tehnyt meidän asemamme erittäin hankalaksi, mutta toivottavasti asiat nyt hoituvat.

Yksi eksekutiiveista palasi takaisin ilmoittaakseen lentotermiinalista löytyneen sopivan neuvotteluhuoneen.

Viiksekäs harmaa siivoojamummo päästi heidät sisään terminaalarakennukseen epäluuloisesti mulkoillen. He kävelivät epämiellyttävästi kaikuvaan käy-

tävää, jonka toisessa päässä olevasta avoimesta ovesta kajasti loisteputkivaloa. Eero, varakomissaari ja joukko eksekutiiveja ahtautuivat pieneen tullihuoneeseen.

Yksi eksekutiiveista huitoi Eeron ympärillä vilkkuva kärpäslätkä kädessään. Sitten hän pyysi nähdä Eeron kommunikaattorin. Eksekutiivi käynnisti laitteen ja rypisti tuskin huomattavasti kulmiaan nähdessään sen erilaisen käyttöliittymän. Sanomatta mitään hän asetti kommunikaattorin pöydälle, irrotti sen akun ja avasi kuoret pienellä sähköisellä ruuvi-meisselillä. Vilkaistuaan sisälle hän sulki laitteen uudestaan ja antoi sen Eerolle.

— Älkää laittako akkua takaisin ilman meidän lupamme, kiitos.

— No niin, olemmeko valmiit aloittamaan? varakomissaari huokaisi ja katsahti eksekutiiveihinsa ja Eeroon kysyvästi.

— Hyvä. Olen siis tullut kaupunkiin Unionin virallisena edustajana esittämään kompromissin, joka selvittää nykyisen, kaikkien kannalta kiusallisen ja kestämättömän tilanteen. Ennen kuin esittelen komission laatiman kompromissiehdotuksen, haluan selos-

taa tilanteen taustan meidän näkökulmastamme.

— On erittäin kiusallista, että kaupunginjohtaja joidenkin tuntemattomien tahojen myötävaikutuksella ja yllytyksestä on julistanut hallinnoimansa alueen itsenäiseksi. Itsenäisyysjulistuksen perusteina on käytetty joitakin direktiivien tulkintoja, joilla ei kuitenkaan ole laillista oikeutusta. Komissio on jo ryhtynyt toimiin kyseisten direktiivien ristiriitaisten tulkintojen korjaamiseksi.

— Tekemiemme selvitysten perusteella näyttää siltä, että alueesta on tullut suojapaikka monenlaisille rikollisille aineksille ja sitä on käytetty tukikohtana muun muassa suljettuihin tietoverkkoihin tunkeutumisessa.

He siis tiesivät AODI:n murtaneen TAI:n.

— Komissio ilmaisee epävirallisesti periaatteellisen kunnioituksen kaupungin vaihtoehtoisen hallinnon suhteen, mutta ei voi hyväksyä sen noudattamia epädemokraattisia toimintatapoja. Unionin kannalta on kestävämpiä, että rikolliset ja epädemokraattiset tahot ovat muuttaneet kaupungin sinänsä jalot ja hyväksyttävät pyrkimykset laillisen hallintovallan vastaisen toiminnan savuverhoksi.

Varakomissaarin ääni kohosi astetta kireämmäksi, mutta hän rauhoitti nopeasti itsensä.

— Komissio on kuitenkin päättänyt sallia viralliset neuvottelut tämän AODI:ksi kutsutun organisaation kanssa, mikäli tietyt reunaehdot täyttyvät. Minulla on mukanani komission virallisesti hyväksymä esitys näistä ehdoista ja minun on valitettavasti todettava, että se ei ole missään olosuhteissa neuvoteltavissa. AODI:n on hyväksyttävä ehdotus, jotta tämä valitettava konflikti voidaan purkaa.

Eksekutiivi ojensi varakomissaarille muutaman paperin, jotka tämä ojensi edelleen Eerolle. Eero kumartui paperin ylle ja luki viisi reunaehto.

Kaupungin entinen johto tulisi luovuttaa hallitukselle vastaamaan heitä vastaan esitettyihin syytöksiin valtiopetoksesta ja epäisänmaallisesta toiminnasta. Kaupunkilaisten olisi hyväksyttävä ehdoittamaan hallituksen nimeämä ja komission hyväksymä uusi väliaikainen hallinto, kunnes kaupungissa voitaisiin järjestää komission alaisuudessa kansanäänestys vaihtoehtoisesta hallintomallista. Äänestykseen saisivat osallistua vain kaupungin alkuperäiset asukkaat, jotka eivät olleet AODI:n jäseniä.

AODI:n tulisi avata omat tietoverkkonsa komission asettamalle tutkimusryhmälle, jonka tehtävänä oli etsiä tietomurtoon liittyvää todistusaineistoa.

Lopuksi kaikki rikoksista syytetyt ja etsityt henkilöt, jotka tällä hetkellä piileskelivät AODI:n hallitsemalla alueella, tulisi luovuttaa viranomaisten käsiin ja kaikkien persona-non-grata -henkilöiden tulisi poistua alueelta välittömästi.

Eero luki surullisena monimutkaisesti muotoillun tekstin toiseen kertaan ja nojautui sitten taaksepäin. Hän sytytti tupakan tietäen sen pilaavan nopeasti ilman pienessä kokoushuoneessa. Aodilaiset eivät hyväksyisi milloinkaan näitä ehtoja, jotka olivat täysin kohtuuttomia eivätkä Unionin epämääräisistä lupauksista huolimatta antaneet AODI:lle mitään mahdollisuuksia jatkaa toimintaansa kaupungissa.

— Mitäs sanotte, uhitteli varakomissaari. — Jos hyväksytte nämä kohtuulliset ehdot, voimme aloittaa saman tien epäviralliset neuvottelut tilanteen ratkaisemiseksi.

— Minä en sano mitään. Välitän vain nämä ehdot AODI:lle ja kerron myöhemmin heidän vastauksensa teille. Voisinko saada tämän tekstin sähköisenä doku-

menttina ja saanko laittaa kommunikaattorini päälle? Haluan lähettää tämän heti eteenpäin.

— Jos teidän täytyy, sanoi varakomissaari ja antoi naispuoliselle eksekutiiville merkin toimia.

— Me poistumme huoneesta joksikin aikaa. Toivottavasti voimme jatkaa mahdollisimman pian.

Rauhallisin liikkein, piinallisen tietoisena tapahtumien vakavuudesta, Eero käynnisti kommunikaattorinsa ja vastaanotti eksekutiivin lähettämän dokumentin. Hän varmisti, että teksti oli sama, jonka hän oli jo lukenut. Hän katsoi myös liitteen, jossa oli lueteltu Unionin haluamat henkilöt. Listan alkupäästä hän tunnisti sekä Berbatovin että Biyattin, mutta ei ketään muuta. Markus Ahlroos kuulosti tosin kovasti samalta kuin Marco Aurelius. Hän lähetti dokumentin eteenpäin aodilaisten sille avaamalle keskustelualueelle.

Sen tehtyään hän liittyi muiden seuraan pimeään odotussaliin, suurten kentälle avautuvien ikkunoiden edessä. Varakomissaarin moderni piensuihkukone seisoi yksinäisenä kentän keskellä.

— Sanokaapa, aloitti varakomissaari, kun he odottelivat joutilaana aodilaisten vastausta.

Epävirallisessa keskustelussa Stringwellin ääni oli aivan toisenlainen, vaativampi ja aggressiivisempi.

— Mikä tämä AODI oikein on?

Vaikka Eero epäili, ettei pystyisi hälventämään epäluuloja, hän kysyi varakomissaarilta mitä tämä halusi tietää.

— Meidän on ollut hyvin vaikea luoda heistä luotettavaa profiilia. Jos he ovat sitä mitä väittävät olevansa, niin mikä heitä oikein yhdistää? Anarkistikommunistit, uusnatsit, ekoterroristit ja uskonnolliset liikkeet samassa rintamassa? Onko heillä mitään muuta yhteistä kuin vihamielisyys Unionia kohtaan?

— Minä en usko, että he vihaavat Unionia. He eivät tarvitse ulkoista vihollista pitämään joukkoaan yhtenäisinä. He ovat kyllä epäluuloisia, koska olette vuosikausia estäneet AODI:n leviämisen netissä.

Varakomissaari katsoi Eeroa ensi kertaa hieman hämmentyneenä.

— Voin vakuuttaa, ettei meillä ollut mitään tietoa AODI:sta ennen Berbatovin vallankaappausa. Emmekä me pystyisi rajoittamaan netissä olevaa tietoa, vaikka haluaisimmekin. . .

Varakomissaari oli juuri jatkamassa, kun Eeron

terminaali hälytti. He olivat kuvitelleet joutuvansa odottamaan paljon pidempään, joten puhelu yllätti heidät. Kaikki kääntyivät katsomaan Eeroa, joka tuijotti häkeltyneenä laitetta yrittäen selvittää kuka soittaja oli. Hetken hän pelkäsi, että hänen isänsä soittaisi huonoimmalla mahdollisella hetkellä ja kertoisi taas parantuneesta tasoituksestaan.

Eero nousi mustalta muovisohvalta ja käveli odotussalin toiseen päähän ennen kuin vastasi. Soittaja oli Marco.

— Onko jokin pielessä? Haluatteko, että kysyn heiltä jotain lisätietoja? hän yritti toiveikkaana.

Mutta kaikki aodilaiset olivat tutustuneet ehtoihin ja ottaneet siihen kantaa. Joku oli jopa kirjoittanut tekstin käsin paperille ja vienyt primitivisteille, jotka olivat lukeneet sen ääneen. Kukaan ei kaivannut lisätietoja.

— Oletteko siis jo päättäneet miten te suhtaudutte?

— Olemme. Päätimme, ettei meidän tarvitse edes äänestää. Vain pieni osa olisi valmis alistumaan Unionin vaatimuksiin, eikä suurin osa heistä asu täällä. Pääosa mielipiteistä kannatti ehdotuksen hylkäämis-

tä ja osa kieltäytyi ottamasta lainkaan siihen kantaa. Heidän mukaansa paperi on pelkkä uhkavaatimus eikä mikään vilpitön yhteistyöehdotus. Anarkistit haluaisivat pyyhkiä perseensä siihen.

— Entä kaupunkilaiset? Olivatko hekin samaa mieltä?

— Kaupungin edustajat ovat äänestäneet kieltävästi.

— Eli mitä minä vastaan komissiolle?

— Vastatkaa ehdoton ei.

Eero oli hiljaa. Pitäisikö hänen pyytää Marcoa vielä varmuuden vuoksi toistamaan vastaus?

— Unioni ei tule pitämään siitä.

— Tiedän. Emme mekään pidä siitä, mutta sille ei nyt voi mitään. Meidän on jatkettava loppuun asti.

— Ettekö halua tehdä vastaehdotusta?

Marco sanoi, ettei siitä olisi tässä vaiheessa mitään hyötyä. Neuvottelutie oli kokeiltu ja hylätty.

Jos Eero oli todella nähnyt Marcon oikean nimen etsittyjen henkilöiden listalla, hän ymmärsi hyvin miksei tämä ollut valmis antautumaan. Monellakohan muulla aodilaisella oli samanlaiset henkilökohtaiset motiivit?

— Hyvä on, minä kerron.

— Eero.

— Niin?

— Kiitos avusta. Ilman teitä tämä olisi ollut paljon monimutkaisempaa. Mikään, mitä tämän jälkeen tapahtuu, ei ole teidän syytänne.

Eero sulki puhelimen ja käveli takaisin kohti eksekutiivien muodostamaa rinkiä, jonka keskellä seisoi varakomissaari Stringwell. Rinki avautui hänelle ja Stringwell näytti kysyvältä.

— He sanovat ei.

Varakomissaari tuijotti häntä mykkänä. Eksekutiivit katsoivat toisiaan. Lyhyt luisuva hetki kesti ikuisuuden.

— Jos he sanovat ei, komissio on antanut valtuudet käyttää voimakeinoja konfliktin ratkaisemiseksi. Stringwell puhui rauhallisella äänellä.

— Tästä lähtien AODI on Unionin silmissä terroristiorganisaatio, joka soluttanut tukikohtansa Unionin alueelle. Pelkäänpä, että se merkitsee tilannetta, jossa sivulliset tulevat kärsimään.

— Luulen, että tässä kaupungissa kukaan ei pidä itseään enää sivullisena.

Varakomissaari tuijotti pitkään ennen kuin kysyi, miten Eero aikoi päästä ulos kaupungista ja tarjosi paikkaa lentokoneessaan. Stringwell ei ollut ymmärtänyt Eeron tarkoittavan myös itseään. Eero kieltäytyi ja sanoi jäävänsä seuraamaan tilannetta.

— Olimme toivoneet, että olisitte taustanne ansiosta ollut hyödyllisempi linkki meidän ja näiden dissidenttien välillä, mutta nyt tilanteelle ei enää voi mitään.

Stringwellin kasvoille nousi vastenmielinen ilme.

Vaikka Eeron rooli neuvotteluissa oli ollut hyvin pieni, se oli ollut ratkaiseva. Ainakaan kumpikaan osapuoli ei ollut joutunut menettämään kasvojaan eikä joutunut turvautumaan ylidramaattiseen näytökseen.

— Te pidätte itseänne jonkinlaisena kirjailijana, eikö niin? Minä ei ole koskaan pitänyt teikäläisistä. Ihmiset, jotka haluavat vain seurata asioita ulkopuolelta, ovat mielestäni vastenmielisiä. Olette kuin ruumiinryöstäjiä, haaskalintuja, jotka odottavat tilaisuuttaan armeijoiden kintereillä. Se on vastenmielistä ja minä halveksin sitä. Te selviydytte aina voittajina, koska ette ole osallisia. Mutta te olette osallisia,

joskus jopa syyllisiä, halusittepa tai ette.

— Teidän isänne ymmärtää meidän asemamme. Ehkä teidän olisi pitänyt kuunnella tarkemmin mitä hänellä on ollut sanottavaa.

Eero jäi sanattomaksi, kun varakomissaari kääntyi ja eksekutiivit ryhmittäivät nopeasti hänen ympärilleen. Koko joukko lähti ilman sen suurempia seremonioita kohti lentokonetta.

LUEMINUT 2.0

Komisaarin kone kohosi kohti ilta-aurinkoa. Stringwellin viittaus hänen isäänsä hämmensi ja suututti Eeroa. Ajatus siitä, että hänen isänsä oli jollain tavalla sotkeutunut tai sotkettu tilanteeseen, pahensi hänen mielentilaansa. Päivä oli ollut henkisesti raskas ja hän torkahti hengitettyään hetken Sergen taksin auringon lämmittämää tunkkaista sisäilmaa.

Hän pelästyi kuollakseen kuullessaan takaa sarjan voimakkaita räjähdyksiä. Oliko Unioni aloittanut sodan saman tien? Takaikkunasta näkyi kuinka kiitoradalta nousi useasta kohdasta paksuja mustia savupatsaita.

— Meikäläiset räjäyttivät kiitoradan, totesi Serge huomattuaan taustapeilistään Eeron paniikin. — Enää ei tule lentokoneita. Me olemme nyt sodassa.

Toivuttuaan Eero kysyi Sergeltä mitä mieltä hän oli konfliktista.

— Sota ei koskaan ole hyvä, mutta joskus se on välttämätön. Me olemme joutuneet moneen sotaan ja tiedämme mitä se on.

Serge jatkoi hetkeä myöhemmin: — Tiedätekö,

mikä oli kaikkein vaikeinta silloin kommunistien aikaan?

— Vapaus? Eero yritti ironisesti.

— Daa, vapaus myös. Se on aina hyvin vaikeaa. Mutta ei, vaikeinta kommunistien aikana oli muutos. Mikään ei saanut muuttua. Jos joku asia muuttui, sen piti kuitenkin näyttää siltä kuin se ei olisi muuttunut. Kommunistit näkivät paljon vaivaa sen suhteen. Totuutta väänneltiin, kaunisteltiin. He väärensivät historiaakin.

— Kun kommunistit menettivät valtansa, tuntui että kaikki muuttui — elämä, järjestelmä, ihmiset, kaikki. Vasta myöhemmin tajuttiin, että kapitalismi toimi täysin päinvastoin kuin kommunismi. Kaikki näytti muuttuvan, mutta mikään ei todellisuudessa muuttunutkaan. Oli nopeaa kehitystä ja loistavaa tulevaisuutta. . . Koko ajan jotain uutta. Mutta parissa vuodessa huomasi, ettei mikään muuttunutkaan.

— Muutos on tärkeää, sillä ilman muutosta ei ole kehitystä. Tämä muutos voi olla hyvä tai huono. Kukaan ei vielä tiedä mihin se oikein johtaa, mutta jos meidän täytyy puolustaa sodalla oikeuttamme nähdä mihin tämä muutos johtaa, niin olkoon.

Sergekin tuntui omaksuneen AODI:n ajatuksen. Myös AODI piti kaikenlaista muutosta tärkeänä. Ehkä juuri siksi kaupunkilaiset olivat ottaneet AODI:n innolla vastaan kuin viimeisen oljenkorren. He olivat niin epätoivoisia ja unelmattomia, ettei heillä ollut kovinkaan paljon menetettävää. Mutta olivatko muutkin valmiit uhraamaan kaupunkinsa ja itsensä puolustaakseen oikeuttaan muuttua? Mitähän kaupungille tapahtuisi nyt, kun konkreettinen sodanuhka leijui sen yläpuolella kuin olympiaaninen ukkospilvi? Lisää myrskyä enteileviä räjähdyksiä kuului metsäisiltä vuorenrinteiltä, jotka ympäröivät kaupunkia lännessä.

Hotellin baari oli suljettu ja museaalinen tunnelma oli palannut aulaan. Luultavasti Eero oli taas hotellin ainoa asukas, kun eksekutiivit olivat häipyneet varakomissaarin mukana. Vanha concierge oli sulkeutunut kirjaansa eikä suonut vapaaehtoisesti huomiotaan. Eero kaipasi yhteisen vastapuolen synnyttämää liittoutumista vanhuksen kanssa.

Aodilaisten netistä Eerolle selvisi, että kuten Andrei oli aavistellutkin, kaupunki ja aodilaiset olivat varautuneet sotaan, mutta arviot siitä, miten kauan

kaupunki voisi kestää kuristavaa piiritystä tai rajua hyökkäystä vaihtelivat realistisesta muutamasta viikosta useaan optimistiseen kuukauteen.

AODI:n uutiset kertoivat, että tapahtumat olivat käynnistäneet uuden moduulin kehittämisen, mikä oli AODI:n tapa reagoida tilanteeseen kuin tilanteeseen. Uusi strategian moduuli syntyi kuin tyhjästä ja kasvoi räjähdysmäistä vauhtia tarjoten yhä uusia taktisia innovaatioita tulevien taisteluiden varalta. AODI oli päättänyt käydä taisteluun samalla avoimella metodilla, joilla se pyrki ratkaisemaan kaikki muutkin ongelmat: ilman ylhäältä johdettua strategiaa ja vailla keskitettyä sodanjohtoa. AODI:n tavoite oli puolustaa kaupunkia muutaman viikon ajan ja pakottaa Unioni neuvottelemaan avoimelta pohjalta.

Yöllä Eero heräsi siihen, että joku oli hänen huoneessaan ja ravisteli häntä varovaisesti mutta määrätietoisesti hereille. Hän hahmotti edessään conciergen verestävät silmät ja ryppyiset kasvot, joiden kalvakkuus ja uurteet korostuivat taskulampun teräväsä valossa. Huomattuaan Eeron heränneen vanhus avasi suunsa sanoakseen jotakin. Samalla hetkellä koko taloa ravisteli korviarepivä räjähdys, joka hu-

kutti alleen hänen sanansa. Vanhus jätti lauseensa kesken ja tuijotti rakennuksen seiniä tarkistaakseen pysyisivätkö ne paikoillaan.

— Tulkaa mukaani, ukko sanoi, kun räjähdys oli lakannut kaikumasta heidän korvissaan.

He kulkivat pimeässä mutkittelevia käytäviä portaikkoon, jonka olemassaolosta Eero ei ollut tiennyt. He laskeutuivat kerros kerrokselta alaspäin. Eero sekosi laskuissaan tai sitten heidän täytyi olla jo syvällä maan alla, kun portaat loppuivat. Vanhus avasi avainnipullaan paksun teräsoven. Hän kääntyi ja kehotti Eeroa seuraamaan taskulamppunsa valokeilaa pimeään kammioon.

— Tämä rakennettiin kommunistien aikaan. Sen kuviteltiin kestävän ydinasehyökkäyksenkin. . . . Odotakaa tässä, käynnistän generaattorin. . . . Saamme valoa ja raitista ilmaa.

Vanhus jatkoi eteenpäin lamppuineen ja Eero jäi hetkeksi yksin pitkään saliin, joka oli heiluvassa valokeilassa muistuttanut armeijan kasarmia tai vankilaa. Molemmilla seinustoilla oli kolmikerroksisten sänkyjen rivit ja niiden välissä kapeita kaappeja. Keskellä oli pitkien pöytien ja penkkien rivi. Sivuhuo-

neesta alkoi kuulua matala ryminä. Hetken päästä seinillä olevat lamput syttyivät hitaasti ja valaisivat salin, joka oli suurempi kuin hän oli kuvitellut.

— Kun tajusin, että Berbatov oli ajamassa kaupunkia sotaan, varmistin, että generaattori oli toimintakunnossa ja hankin polttoainetta. Tämä on luultavasti kaupungin turvallisimpia paikkoja, concierge selitti palattuaan takaisin.

Eero seurasi vanhusta ja tämä selitti hänelle rahisevalla äänellä, että pitkässä salissa asuivat vartijat ja avustajat. Tavalliset ihmiset. Lukitun oven takan oli keittiö ja ruokavarasto. Toisen oven takana olivat suihkut ja vessat, jotka olivat edelleen toiminnassa.

He kävelivät eteenpäin.

— Nämä olivat kokonaisia huoneistoja, hän osoitti käytävän varrella olevia merkitsemättömiä ovia. — Niihin sijoittuisivat johtajat perheineen. Silloin niissä oli hienot kalusteet ja kaikki mukavuudet. Kaikki on nyt kannettu pois.

He tulivat viimeisen oven eteen ja concierge avasi sen. Kapean huoneen toinen seinä oli joskus ollut kokonaan kymmenien tv-monitorien peitossa. Vain muutama rikkiäinen ruutu paljasti enää mistä oli ol-

lut kyse. Monitoreiden edessä olevalla ohjauspöydällä roikkui muutamia irtonaisia johtoja ja takaseinän peittävät laiteräkit olivat nekin tyhjillään.

— Tämä oli hotellin valvontakeskus. Täällä oli nauhurit, valvontakamerat, radiolähettimet ja kaikki. Näistä monitoreista saattoi ennen tarkkailla koko hotellia ja koko sen ympäristöä. Nyt kaikki on viety pois. . . Vanhus kohautti harteitaan ja löi oven takaisin kiinni.

Minkälaisessa vainoharhaisen pelon ilmapiirissä ihmisten on täytynyt siihen aikaan eläkään.

He palasivat takaisin ensimmäiseen huoneeseen ja istuutuivat pöydän ääreen. Vanhus avasi taas kirjansa, jota hän oli kantanut koko ajan kainalossaan. Eero värisi maanalaisessa koleudessa ja häneltä pääsi raju haukotus. Räjähdykset tuntuivat loppuneen toistaiseksi.

Eero oli huojentunut. Concierge oli ollut selvillä pommituksen alkamisesta jo etukäteen joten ehkä muutkin kaupungin asukkaat olivat päässeet turvaan ajoissa.

— Mitä mieltä te olette tästä sodasta? Eero kysyi, kun ei enää jaksanut kuunnella vain generaattorin ta-

saista matalaa jyrinää.

Vanhus nosti vastentahtoisesti katseensa kirjasta ja raapi parransänkeään. Sitten hän heilautti kättään kuin pyyhkiäkseen jonkin ajatuksen pois mielestään.

— Tällä sodalla, kuten ei muillakaan, ole mitään merkitystä. Merkitystä on vain rauhalla johon se päättyy.

Eurooppaa ei jaettu Idän ja Lännen piireihin itse sodassa, vaan sen jälkeen Krimin sopimuksessa, selitti concierge. Eikä Saksaa nöyryyttänyt ensimmäisen maailmansodan tappio, vaan Versailles'n rauhansopimus.

— Sodat ovat valitettava välttämättömyys. Tärkein tavoite on säilyä hengissä loppuun asti ja valmistautua rauhaan. Sodan voittaminen on mahdotonta, mutta rauhansopimuksessa voi aina voittaa.

Vanhus tiesi mistä puhui, sillä hän oli elänyt toisen maailmansodan aikana.

— Anteeksi, jos tungettelen, mutta mitä te luette? Eero uteli, kun he olivat taas hetken kuunnelleet suhteellista hiljaisuutta.

Vanhus käänsi katseensa uudestaan hitaasti Eeroon ja sitten kirjaan, joka oli auki hänen edessään.

— Minä luen omaa kuolemankirjaani, omaa elämänkertomustani. Vanhus suoristi selkensä ja puhui raskaalla äänellä.

— Joitakin vuosia sitten hallitus avasi salaisen poliisin arkistot viimeisen viiden vuosikymmenen ajalta, vaikka kukaan ei ollut enää kiinnostunut niistä. Minä pyysin kaikki itseäni koskevat asiakirjat. Ne ovat nyt tässä, hän sanoi ja laski käden kirjalle, jossa oli varmaan lähemmäs tuhat sivua.

— Aika paljon, totesi Eero.

— Tosiaan. Niiden määrä yllätti minutkin. Olin nähkääs luullut koko ikäni olevani kunnon kansalainen.

Hän oli toiminut kaksikymmentä vuotta professorina yliopistossa, joka oli siihen aikaan valtion korkeakoulu. Hän oli opettanut tarkasti puolueen antamien ohjeiden mukaan. Kyseenalaistanut länsivaltujen mielipiteet, noudattanut marxilaista filosofiaa ja esittänyt Neuvostoliiton yksinomaan slaavilaisten kansojen vapauttajana ja niiden suojelijana, ainoana turvana länsimaiden imperialismia vastaan.

— Olin hyvissä väleissä puolueen kanssa ja aktiivinen myös maan älymystön keskuudessa. Vaikka en

suorastaan vakoillut heitä, pidin kyllä puolueen toverit hyvin ajan tasalla siitä mitä kirjailijat, runoilijat, teatterin- ja elokuvantekijät ja muut taiteilijat ja koko intelligentsia ajattelivat ja sanoivat. Kuvittelin, että niin oli kaikkien kannalta parasta.

Kun hän oli saanut dokumentit käsiinsä, hän oli käsittänyt olleensa koko ajan, melkein kolmekymmentä vuotta, jatkuvan valvonnan ja tarkkailun kohteena. Kaikki hänen luentonsa ja kannanottonsa oli analysoitu, päivärutiineja oli tarkkailtu ja pienimmätkin poikkeamat oli kirjattu ylös, jopa monet yksityiset tapaamiset ja keskustelut oli dokumentoitu. Kaikki tämä oli tapahtunut ilman, että hänellä oli ollut siitä pienintäkään aavistusta.

— Joku on kirjannut koko elämäni näihin papereihin. Loppuaikoina, vain muutamia kuukausia ennen kommunistien kaatumista, he olivat vakavasti harkinneet minun internoimistani.

— Miksi te luette sitä? Ne ajat ovat kai jo takana päin.

— Kukaan ei ole suostunut kertomaan minulle, miksi minuakin vakoiltiin ja kuka minusta raportoi. Sen on täytynyt olla joku pitkäaikaisista kollegoistani

tai ystäväistäni, mutta en ymmärrä kuka.

Hän luki papereita läpi tarkasti yksi kerrallaan ja yritti palauttaa mieleensä joka ikisen tilanteen, joka niissä oli kuvattu. Hän yritti muistaa mitä oli todella sanonut ja kuka oli ollut läsnä, sillä paperit vääristivät kieroutuneella tavalla totuutta. Hänen luentojaan ja puheitaan oli, joko tietämättömyydestä, piittaamattomuudesta tai tahallisesti, tulkittu väärin. Hänen käytökselleen oli keksitty kuvitteellisia motiiveja. Jos-sain täytyi olla vihje, joka paljasti hänen vakoilijansa henkilöllisyyden.

— Olen päättänyt löytää nimen. Minun on pakko löytää se, joka on tehnyt tämän väärennöksen elämästäni.

Vanhalla miehellä oli katkera kohtalo. Hän joutui käymään läpi omaa menneisyyttään kuin vastentahaton elokuvakatsoja. Siitä oli tullut hänelle pakkomielelle eikä hän päässyt siitä eroon niin kuin muut ihmiset, jotka saattoivat antaa muistojensa haalistua. Eeron äiti, jonka dementia oli pakottanut elämään lähes täysin omassa lapsuudessa ja nuoruudessa, oli samassa tilanteessa, mutta se perustui sentään hänen omiin alitajuisiin muistoihinsa eikä vääristelyyn do-

kumentaatioon.

— Nyt on aamu, huokaisi concierge ja nousi seiso-
maan, — voimme palata takaisin ylös.

Eero havahtui ajatuksistaan. Heidän noustessaan
maan pinnalle hän pohti minkälaiseen kaupunkiin
he tulisivat nyt, kun Unionin pommit olivat murjo-
neet sitä koko yön.

LUEMINUT 2.1

— Miten niin ei lainkaan? hämmästeli Eero.

— *Neshto ne*, sanoi Serge. — Yksikään ohjus ei osunut rakennuksiin. Osa räjähti kaupungin yllä, osa putosi vuorille tai kaupungin ohi merelle.

Joko kaupungilla oli käynyt uskomaton tuuri tai ehkä Unioni halusi vain uhkailla, eikä aiheuttaa tuhoa?

— Aika kallista uhkailua, sanoisin, mutisi Serge.

He pysähtyivät Lokaalin eteen ja Eero astui päätään pudistellen sisään. Baari oli aikaiseen ajankohtaan nähden epätavallisen täynnä. Yleensä paikka oli täynnä vasta myöhään illalla. Ihmiset vaikuttivat hermostuneen hyväntuulisilta ja kovaäänisiltä tyhjentäessään runsaita aamiaislautasiaan.

Eero kyseli baarimikolta, oliko meneillään jonkinlainen kokous.

— Ei, Negrel naurahti hermostuneesti. — Nyt kun sota on alkanut, kaikki on kääntynyt ylösalaisin. Eilen illalla täällä ei ollut ketään, tietenkään, mutta nyt kaikki tulivat tänne aamiaiselle. En tiedä miten selviän tästä, sanoi baarimikko ja virnisteli tyytyväise-

nä. Sodan alkaminen ei haitannut hänen bisneksiään, päinvastoin.

— Osaatteko te sanoa, kuinka on mahdollista, ettei yksikään räjähdys tuhonnut mitään?

— Ihmiset puhuvat siitä, mutten en ole ehtinyt kuuntelemaan. Kysykää tuolta naiselta, hän tuntuu tietävän viime yön taisteluista aika paljon.

Baarimikko osoitti rätillään naista, joka istui ikkunan edessä ja pyyhki juuri leivänpalalla pekoninrasvaa lautaseltaan. Naisella oli suora, kiiltävän musta tukka, joka oli palmikoitu kireästi niskaan. Hän oli pukeutunut harmaaseen kireään t-paitaan, joka toi hyvin esille hänen atleettisen ylävartalonsa, sekä löysiin sotilashousuihin. Eero muisti nähneensä naisen aikaisemminkin, junassa matkalla kaupunkiin.

— Anteeksi, saanko istua pöytään hetkeksi.

Nainen katsoi häntä pyöreillä kastanjanruskeilla silmillään ja nyökkäsi kohti vastapäätä olevaa tuolia.

— Nimeni on Clea, nainen sanoi erikoisella murteella, jota Eero ei osannut sijoittaa mihinkään.

— Eero Ranta, hän esittäytyi ja istui alas.

— Tekö välititte neuvottelut Unionin kanssa. Eikö?

— Niin, jos niitä nyt voi neuvotteluiksi kutsua.

Olen pahoillani, etteivät ne sujuneet tämän paremmin. Tunnen olevani syypää sotaan.

— Unioni oli valmistautunut sotaan jo pitkään ja me olemme tienneet sen. Osasimme odottaa sitä.

— Oletteko sotilas?

— Olen. Tulin Makedoniasta osallistumaan kaupungin puolustukseen.

Makedonia, joka oli viimeisten vuosikymmenien aikana käynyt lyhyitä kiihkeitä sotia useimpien naapureidensa kanssa, oli kasvattanut kokonaisen sukupolven suuren Aleksanterin uskollisten kumppanien veroisia, intohimoisia taistelijoita.

Clea viimeisteli aamiaisensa ja joi kahvinsa systemaattisen tarkasti ilman ainoatakaan turhaa kädenliikettä ja katsoi sitten odottavana Eeroon.

— Te varmaan osaatte sanoa, miten on mahdollista, etteivät Unionin ohjukset tehneet mitään tuhoa?

— Siksi, että meidän puolustustaktiikkamme toimi sataprosenttisesti, Clea myhäili tyytyväisenä.

Eero pyysi Cleaa kertomaan lisää kaupungin puolustuksesta.

— Sitä on vaikea selittää, mutta voin näyttää teille miten se toimii.

Clea selitti Eerolle, mihin tämän piti saapua heti auringonlaskun jälkeen ja poistui sen jälkeen kapakasta sanomatta näkemiin.

Eero ryhtyi syömään omaa aamiaistaan ja sen aikana hän sai Vincenteltä viestin.

Hola compadre!

Stringwell piti eilen illalla lehdistötilaisuuden ja sanoi sinun sekaantuneen maailman pahimpien rikollisten petolliseen juoneen! Hän todellakaan säästellyt sanojaan eikä säästellyt myöskään Eurocorpsin komentaja, joka lupasi murtaa kaupungin vastarinnan ja palauttaa sinne normaalin järjestyksen muutamassa päivässä. Risteilyohjukset lähtivät matkaan kai ennen kuin hänen puheensa oli edes loppunut.

En viitsi teeskennellä huolestunutta, mutta pitäisikö sinun harkita häipymistä?

Keskustan laidalla olevan toimistotalon alemmat kerrokset vaikuttivat autioilta, mutta katolla oli varsinainen vilske. Kymmeniä ihmisiä hyöri hätäisesti pystytettyjen lautasantennien ja kymmenien moni-

toreiden ympärillä. Katolle oli pystytetty väliaikaisia katoksia ja sinne tänne sijoitetuissa kolhiintuneissa peltitynnyreissä paloi tulia. Vaikka kadulla ilta oli ollut tyyni ja lämmin, ylhäällä kaupungin yllä tuuli puhalsi purevan kylmästi ja Eero huomasi heti olevansa liian kevyesti pukeutunut.

Katolle leiriytyneet aodilaiset puhuivat terminaleihinsa, naputtelivat rytmittömästi näppäimistöjä tai veivasivat keskittyneinä peliohjaimia. Muutamat tuntuivat tekevän niitä kaikkea yhtä aikaa. Eeron selkää kylmäsi, kun hän huomasi jonkun pelaavan samaa simulaatiopeliä, johon Eero oli muutama kuukausi sitten kirjoittanut käsikirjoituksen. Puheenso-
rinasta ja hermostuneesta naureskelusta päätellen ilmapiiri oli odottavan jännittynyt. Eero huomasi Clean, joka lämmitteli näppejään liekkien lähettyvillä ja keskusteli kiivaasti kahden nuorukaisen kanssa.

Lähestyessään heitä Eero kuuli pätjän keskustelusta.

— Olette siis aivan varma, että se toimii?

— Simulaatiossa se toimii aina ja timorilaiset ovat testanneet sen käytännössä. En kyllä tiedä miten, mutta olen nähnyt lokitiedostot, minkä pitäisi kyllä

riittää. Ei pitäisi olla mitään syytä miksei se toimisi, meidän kernelimme on täysin samanlainen ja ohjausalgoritmit tarkkaan debugattu.

Clea huomasi Eeron, heitti viimeisen kommenttinsa nuorukaisille, jotka nyökkäilivät, ja tuli sitten Eeroa vastaan.

— Tervetuloa kaupungin ilmapuolustuksen johtokeskukseen, sanoi Clea ja suuteli Eeroa poskille.

— Ei vaikuta kovinkaan sotilaalliselta, totesi Eero hymyillen.

Clean kohautti harteitaan ja hymähti anteeksipyytävästi.

— Totta. En ole koskaan nähnyt näin huonosti järjestäytynyttä armeijaa. Sekalaisimmallakin sissijoukollakin on sentään jonkinlaiset johtajat.

— Eikö tätä johda kukaan?

Clea ilmoitti kyllä johtavansa joukkoa, mutta vain tavallaan, sillä useimmat olivat ilmoittaneet, etteivät aikoneet noudattaa hänen käskyjään, jos he olivat eri mieltä niistä. Koko armeija oli syntynyt vapaaehtoisista parissa viikossa. Jokainen oli valinnut oman tiiminsä ja komensi vain itseään. Clea sanoi olevansa vain jonkinlainen konsultti, jolta he voivat kysyä neu-

voa.

— Suurin osa on saanut koulutuksensa pelkistä simulaatiopeleistä, mutta kun ottaa huomioon aadi-laisten taktiikan, se saattaa olla hyväkin asia, selitti Clea.

— Mutta tehän onnistuitte torjumaan ohjukset.

— Se saattoi kyllä olla onnea. Homma tuntui toimivan ainakin eilen, mutta kyllä minulla oli jatkuvas-ti sydän kurkussa, Clea jatkoi naurahtaen hermostu-neesti.

— Miten te teitte sen?

— Jotkut hakkerit olivat onnistuneet murtamaan TAI:n avulla myös Eurocorpsin tietojärjestelmän, joten me pystymme näkemään heidän viestintänsä ja data-avaruutensa. . .

Clea osoitti taivaalle. — Näemme jopa itsemme noiden kautta.

Korkealla taivaalla liiteli jotain, jonka laskevan auringon säteet vielä tavoittivat.

— Se on miehittämätön vakoilukone, jossa on supertarkka kamera. Sen kuvat kaapataan suoraan noihin monitoreihin, hän selitti ja osoitti monitoria, jonka rakeinen ilmakehu zoomaili ja panoroi edestakai-

sin kuin haaskaa vaaniva petolintu.

Clean mukaan risteilyohjusten strategisina malleina olivat olleet aodilaisten oletetut viestintä- ja sodanjohtokeskukset. Mitään niin keskitettyä aodilaisilla ei tietenkään ollut. Kun ohjukset oli lähetetty matkaan, niiden kohteita ei voinut enää muuttaa, mutta niissä oli peruutuskoodi, jonka avulla ohjus voitiin viime hetkeen asti pysäyttää. Se oli ainoa komento jota ohjus kuunteli laukaisun jälkeen. He eivät tienneet koodeja, sanoi Clea, mutta ne olivat suhteellisen yksinkertaisia, vain joitain satojatuhansia bittejä.

— Meidän laitteemme pystyivät murtamaan ne parhaimmillaan muutamassa sekunnissa.

Eero katsoi laitteita joita Clea osoitti. Pelikonsolien uusimpia malleja, joilla pelattiin todellisten ja fantastisten maailmojen näyttäviä simulaatioita.

— Pelikonsoleillako te puolustatte kaupunkia?

— Pääasiassa. Niissä on supertehokkaat grafiikka-piirit, jotka voidaan uudelleenohjelmoinnilla muuttaa tehokkaiksi, kolmiulotteisia fraktaaleja käyttäviksi koodinpurkajiksi, näin minulle on selitetty. Ne on kytketty noihin antenneihin, jotka lähettävät ohjukselle tuhansia keskeytyskoodeja sekunnissa. Vaih-

toehtoja on satoja miljardeja, mutta mitä enemmän epäonnistuneita koodeja on lähetetty, sitä paremmin purkaja osaa päätellä oikean koodin.

— Mitä ohjuksille tapahtuu kun ne saavat koodin?

— Jos ne saavat väärän koodin, mitään ei tapahdu, mikä on onni meidän kannaltamme. Kun oikea koodi tulee, ohjus keskeyttää toimintonsa. Riippuen siitä, miten korkealla se on, se joko räjähtää ilmassa tai kääntyy sivuun.

— Ja te onnistuitte murtamaan kaikkien ohjusten koodit eilen?

— Ihmeellistä, eikö totta? Muutamassa kesti pari sekuntia liian kauan ja ohjukset räjähtivät kaupungin yläpuolella. Mutta meidän ei tarvinnut ampua laukaustakaan.

Eero oli hämmentynyt. Torjunnan toimiminen oli kuitenkin todennäköisempää kuin se, että kaikki ohjukset olisivat epäonnistuneet tai että Unioni olisi pysäyttänyt ne itse. Se olisi ollut aivan liian kallis varoitus, kuten Serge oli todennut.

Eurocorpsin ensimmäinen tavoite oli tuhota risteilyohjuksilla ilmapuolustus, tutkavalvonta ja satelliittilinkit ja sitten lähettää hävittäjiä tai ohjuksia

tuhoamaan muita mahdollisia sotilaskohteita. Clean mielestä Unionin oli jo täytynyt arvata aodilaisten pystyvän murtamaan ohjusten koodit, joten tuskin he enää lähettivät pelkkiä risteilyohjuksia vaan yrittäisivät jotain muuta.

— Ei Eurocorpseja turhaan kutsuta nopean reaktion joukoiksi, naurahti Clea.

Kuin vahvistuksena Clean väitteelle joku huusi heidän selkensä takana lentotukikohdasta lähteneen hävittäjien laivue.

Kaikki kerääntyivät muiden mukana katsomaan suuren plasmanäytön kymmeniä ikkunoita. Joku selitti heille ääneen ruuduissa vilisevää informaatiota.

— Toinenkin laivue geekutosia lähti ensimmäisen perään. Ne tulevat suoraan kohti, kovaa ja matalalla. Saapumisaikaan alle tuhatviisisataa sekuntia . . . Parikymmentä minuuttia. Niille on ohjelmoitu kuusikymmentäneljä kohdetta eri puolilla kaupunkia ja sen ulkopuolella.

— Tarvitsen kohteiden koordinaatit, huusi Clea. — Heti! Ja lopettakaa se pelaaminen välittömästi! Laadkaa puolustusohjelmisto koneisiin. Clea karjui käheällä komentoäänellä. Joku kiroili menettämäänsä

ennätystä ja yksitellen ruudut pimenivät hetkeksi. Katolle syntyi pieni kaaos jokaisen hakeutuessa samanaikaisesti omalle paikalleen. Ihmiset huutelivat toisilleen ivallisia kommentteja, joista osa oli tilanteen huomioon ottaen suorastaan mauttomia.

— Kohteet saatu. Laitan ne kartalle . . . Hei, mekin olemme yksi kohde!

Clea huomasi taas Eeron, joka seurasi häntä erään koneen ääreen.

— Täällä alkaa olla vaarallista, ehkä teidän on paras häipyä ja mennä suojaan.

— En minä pelkää. Haluan nähdä mitä tapahtuu. Voinko jäädä?

— Ihan sama. En minä voi káskeä ketään. Tämähän on, hitto vie, anarkistien armeijakunta. Saatte olla missä huvittaa, mutta olen kuitenkin varoittanut, Clea sanoi ja laitto kuulokkeet päähänsä.

— Minkälaisia aseita? kysyi Clea viereisellä koneella istuvalta nuorelta naiselta.

— Raskaat pikatykit, neljä ohjusta. Tutkaohjautuvia, lasereita ja kameraohjattuja.

— Ovatko harhautukset valmiina? hän kysyi aasialaiselta tyypiltä.

— Odottaa merkkiä.

Eero katseli ympärilleen. Kaikki tuntuivat keskittyvän johonkin tehtävään ja suurin osa kommunikaatiosta tapahtui suurien kuulosuojainkuulokkeiden ja mikrofoniin avulla. Joku hoilasi sanattomasti jotain joka olisi saattanut olla Valkyyrioiden laulu. Mauttomat kommentit ja karkeat vitsit paljastivat, että kaikki olivat hermostuneita ja peloissaan, mutta millään muulla tavalla sitä ei osoitettu. Improvisoiduksi armeijaksi joukko oli yllättävän urhea.

Kaupunki näytti autiolta, Svoboda-tornissa ei loistanut valo yhdessäkään ikkunassa.

— Yritättekö tuhota hävittäjätkin hakkerioimalla? Eero kysyi Clealta naputettuaan tätä ensin olkapäälle.

— Ei. Se ei onnistuisi, niissähan on ohjaajat, jotka voivat ohittaa tietokoneet. AODI on päättänyt, että ihmishenkien menestystä pyritään välttämään viimeiseen asti. Erityisesti vihollisen tappioita.

Eero näytti hämmentyneeltä.

— Jotain inhimillistä sodankäyntiä, kuulemma. Älytöntä idealismia minun mielestäni, mutta AODI:n mielestä se antaa paremman julkisuuskuvan ja ilman sitä päätöstä eivät kaikki pasifistisimmat ryhmät olisi

suostuneet osallistumaan puolustukseen. Me yritämme vain torjua ohjukset mahdollisimman tehokkaasti ja jättää koneet rauhaan. Se tekee minun hommastani hiton paljon hankalamman.

— Mitä . . . oli Eero juuri kysymässä, kun huudot koneiden saapumisesta keskeyttivät hänet. Eero katsoi taivaanrantaan ja näki kolmionmallisten koneiden viiston rivistön ilmestyvän äänettömästi ja kumman hitaasti näkyviin vuoren harjanteiden takaa. Hän ehti juuri avata suunsa kysyäkseen miksi koneiden ääni ei kuulunut, kun niiden jyrinä tavoitti kaupungin. Eero tuskin kuuli ihmisten huudot melun yli.

— Tulossa on!

— Ensimmäiset ohjukset lukittu kohteisiin!

— Kohteet tunnistettu! Harhautukset valmiina!

— Kaksi ohjusta lukittuu tänne!

Hävittäjien muodostelmat hajosivat ja koneet lähtivät kukin omiin suuntiinsa. Hetkeä myöhemmin ne päästivät ohjuksensa hakeutumaan kohteisiinsa ja kaarsivat itse ylös päin milloinkaan lentämättä edes kaupungin yli.

— Päättää alas! Ne tulevat!

— Jiihaaaa! huusi joku hysteerisesti.

Eero tuijotti monitorista rakeista, vilistävää kuvaa rakennuksesta, jonka katolla hän oli. Lähestyvän ohjuksen näkökulma naulitsi hänet paikalleen. Kuin olisi maannut selällään giljotiinissa ja nähnyt terän putoavan suoraan kohti.

— 70 sekuntia! Harhautus! Nyt! hän kuuli Clean huutavan vieressään.

Loputtoman hetken ajan ei tapahtunut mitään. Eeron sydän takoi entistä rajummin. Sitten taivas heidän ympärillään räjähti valomereksi. Monitorin kuva oli muuttunut valkoiseksi sekasotkuksi. Taivaalla leijui valtava ja tiivis pienten tulikipinöiden meri, kuin ilotulitusraketti, jonka tähtisade valui hitaasti alaspäin. Samanlaisia valosateita näkyi joka puolella kaupunkia, kuten myös oudosti kimaltelevia savupatsaita, jotka olivat ilmestyneet kuin tyhjästä.

— 13 sekuntia! Torjunta! Nyt!

Hävittäjien etääntyvän jylinän peitti alleen vieläkin kovempi pauke, joka alkoi takoa hänen päätänsä. Meteli lähti kummallisista laitteista, jotka oli sijoitettu katon kulmauksiin. Kolmen metrin korkuiset vehkeet muistuttivat huvipuisto- tai kuntosalilaitteita, jotka pyörivät joka suuntaan hyvin nopeasti ja pääs-

tivät sisuksistaan helvetillistä meteliä ja leimauksia. Hetkistä myöhemmin, aivan Eeron silmien edessä, valtaisa räjähdys järisytti koko taloa. Hän lennähti paineaallon voimasta taaksepäin ja käpertyi vaistomaisesti suojatakseen itseään. Tulimyrsky ei lyönyt-kään hänen ylitseen. Talo ei romahtanutkaan hänen allaan.

Helpottuneet huudot kuuluivat vain etäisenä kuis-kauksina. Hänen korvissaan kuului räjähdysten kai-kuja ja silmissään näkyi vain leimahdusten jälkiku-via. Hän vapisi järkytyksestä ja puristi silmiään tiu-kasti kiinni. Räjähdykset ja pauke tuntuivat yhä hä-nen kehossaan, mutta hän ei enää halunnut nähdä mitään.

Eero havahtui kauhunkankeudestaan, kun joku ravisteli häntä voimallisesti. Paukutus jatkui etäisem-pänä. Hän avasi silmänsä ja näki ravistelijan olevan Ivana Biyatt, joka hymyili innokkaasti ja nosti peuka-lonsa pystyyn ja sanoi, että hyvin menee. Eero ei ollut varma oliko se kysymys vai toteamus. Hän nyökkäsi.

Ivana Biyatt kumartui alemmas, kuin suudellak-seen Eeroa, mutta painoi suunsa vain lähelle hänen korvaansa ja huusi. — Hyvä, että löysin teidät. Minul-

la on tärkeää kerrottavaa. Tulkaa huomenna Lokaa-
liin. Odotan teitä siellä heti aamulla.

Nainen katsoi häntä tummilla silmillään ja kohotti
kysyvästi nypittyjä mustia kulmakarvojaan.

Eero nyökkäsi voimattomana ja Ivana Biyatt kato-
si. Eero jäi käpertyneenä istumaan nurkkaan silmät
puristettuina kiinni ja kädet korvien päällä.

Pimeys pelasti hänet.

LUEMINUT 2.2

— Taistelumme on menestyksellistä, huudahti Ivana Biyatt lausuen jokaisen sanan erityisen painokkaasti, mikä ärsytti Eeroa erityisesti. Hän ei kyennyt muistamaan, miten oli edellisenä iltana päätynyt takaisin hotelliinsa, ja tunsii olonsa melkeinpä krapulaiseksi. Hänen jäseniään kolotti ja taistelun äänet humisivat vielä hänen päässään.

— Urhea puolustuksemme onnistui torjumaan taas lähes kaikki kaupunkiin ammutut ohjukset. Eikä kukaan kuollut! Biyatt julisti innoissaan.

Biyatt selitti, kuinka tutkaohjautuvia ohjuksia oli harhautettu asettamalla houkuttimiksi ovettomia mikroaaltouuneja metsään, niin kuin serbit olivat tehneet Kosovon sodan aikana.

Loppujen lopuksi vain muutama talo oli saanut vaurioita, kun torjunnan tuhoamat ohjukset olivat räjähtäneet niiden läheisyydessä, mutta yhtään täysosumaa ei ollut taaskaan tullut. Oli kuitenkin ihme, ettei kukaan todellakaan ollut kuollut. Serge oliertonut Eerolle, että kaupungin ulkopuolelta oli yöllä ammuttu joitakin ohjuksia, jotka olivat pudottaneet

yhden hävittäjän. Clea oli selittänyt AODI:n yrittävän välttää vihollisen tappioita, mutta joku oli vain yksinkertaisesti ollut muiden kanssa eri mieltä.

Toisesta sotayöstä huolimatta kaupunki oli taas aamulla alkanut toimia normaalisti, mikä oli kummallista ja aavemaista. Kaduilla liikkui jopa tavallista enemmän ihmisiä kauppojen ja kahviloiden avattua ovensa. Lokaalikin oli taas ollut melkein täynnä, kun Eero oli saapunut paikalle. Oli kuin ihmiset olisivat tietoisesti pyrkineet käyttäytymään mahdollisimman normaalisti selviytyäkseen paremmin vaarallisissa ja epätavallisissa olosuhteissa.

Jokin Biyattissa puistatti Eeroa, vaikka hän edelleenkään ei kyennyt määrittelemään mikä se oli.

Biyatt oli näyttävä nainen. Hänen nenänsä oli kirurgisen suora ja ylväs. Poskipäät olivat korkeat, tummia silmiä korostivat kapeat kajalviivat ja huolitellut terävät kulmakarvat, jotka erottuivat selkeästi hänen tasaisesta, kuivuneen puun värisestä ihostaan. Hänen öljynmustat suorat hiuksensa oli kammattu taaksepäin ja ne paljastivat kaareutuvan hiusrajan ja korkean otsan. Kasvoilla silloin tällöin nopeasti välähtävä, laskelmoitu hymy oli kuin automerkki.

Eero keskeytti aamiaisansa ja laittoi tupakaksi. Hän nojautui taaksepäin ja kysyi: — Miksi te halusitte tavata minut?

— Syökää nyt ensin aamiaisenne loppuun, Biyatt selitti ovelasti hymyillen. — Lähdemme tapaamaan erästä henkilöä ja matkasta voi tulla pitkä. . . Minä puhun sillä aikaa kuskin kanssa.

Eero ei pannut vastaan, ehkä hänelle selviäisi jostain uutta. Serge näytti suhtautuvan hyvin etäisesti, suorastaan penseästi Biyattiin. Serge katsoi Eeroa ja hänen kovissa kasvoissaan näkyi huolestunut pilkahdus.

Syötyään loppuun Eero lähti Sergen perässä ulos baarista. Avatessaan autonsa takaoven Eerolle Serge mutisi, ettei Eeron kannattaisi lähteä.

— Mitä tarkoitatte? kysyi Eero, mutta samassa Biyatt tuli heidän perässään ja usutti heidät matkaan. Serge ajoi ensin pois keskustasta ja ulospäin kaupungista. Eero oli huolissaan Sergen varoituksesta, mutta Biyatt halusi selvästi pitää heidän päämääränsä arvoituksena.

Eero kysyi suunnitteliko Biyatt Romanistanin perustamista kaupunkiin.

Biyattin ilme muuttui tuimaksi, hän katsoi Eeroa lähes mustilla silmillään ja alkoi puhua painokkaasti.

— En minä ole romani. Minun sukulinjani yltää useiden vuosituhansien päähän, hän sanoi hieman loukkaantuneella äänellä ja alkoi selittää sukunsa historiaa.

Biyattin suku oli peräisin Maltan saarelta. Hänen esi-isänsä asuttivat saarta jo ennen kuin kreikkalaiset siirtolaiset tulivat sinne. Legendojen mukaan he olivat Maltan monoliittitemppelien rakentajien perillisiä, Atlantiksen viimeisiä asukkaita ja minolaisen kulttuurin muinaisia jäänteitä. Biyattin mukaan hänen sukunsa oli jumalallisen salaisen tiedon vaalijoita ja siksi he olivat muiden kansojen keskuudessa ikuisesti vainottuja ja ulkopuolisia.

Kolmannesta vuosisadasta lähtien kristikunta syytti bijiittejä gnostilaisiksi kerettiläisiksi. Aleksandriiaan päädyttyään he joutuivat kiihkokristittyjen vainoamiksi, kunnes muslimit valtasivat kaupungin viisi sataa vuotta myöhemmin.

— Kalifit kohtelivat meitä hyvin. Meidän perimätietomme vaikuttivat suuresti sufilaisten mystikkojen ajatteluun ja vuosisatojen ajan meillä oli arvostettu

asema islamilaisten oppineiden keskuudessa. Mutta, minä painotan, me emme koskaan kääntyneet Profeetan uskoon.

Seuraavat vuosisadat he saivat nauttia Granadan kalifaatin suojelusta. Al-Biyattat toimivat kalifien hovimystikkoina ja platonisteina heidän uskonnollisten opettajiensa keskuudessa.

— Se oli sukumme kulta-aikaa, totesi Biyatt. Hän puhui kiihkeällä ja hieman nasaalilla, täysin tasaisella äänellä piittaamatta auton heittelehtimisestä epätasaisella kadulla. Hän oli mitä ilmeisimmin seonnut johonkin henkilökohtaisen myyttinsä syvyyksiin. Eero huomasi Sergen heittävän silloin tällöin merkitseviä silmäyksiä taustapeiliin. Pieni tauko olisi antanut Eerolle tilaisuuden keskeyttää, mutta sukutarina kiinnosti häntä.

— Sitten asiat kääntyivät taas huonompaan suuntaan. Espanjalaiset ajoivat maurit pois maastaan ja suurinkvisiittoriksi tuli uskonkiihkoinen Tomás de Torquemada, joka vainosi kaikkia ei-kristittyjä Espanjan kuninkaan valtaamilla alueilla. Kymmeniä Al-Biyatteja joutui auto-da-fén rovioille ja satoja kidutettiin, koska meidän oletettiin olevan milloin juutalai-

sia, milloin muslimeja ja romaneja. Meillä ei ole koskaan ollut mitään ristiriitoja minkään uskontokunnan kanssa, ei edes kristittyjen.

— Al-Biyattien tilanne vaikeutui vuosi vuodelta. Omaisuutemme takavarikoitiin kirkolle ja kuninkaalle, jouduimme sulautumaan maahan jääneisiin *marranoihin* ja *moriskoihin*, pakosta kristinuskoon kääntyneisiin juutalaisiin ja muslimeihin. Meidät pakotettiin raatamaan Alamédien elohopeakaivoksilla eräälle saksalaiselle pankille, kunnes myrkyt ja orjatyö tappoivat lähes puolet sukuni täysiikäisistä miehistä. Moriskoja kuoli kymmeniä tuhansia.

Monet Espanjan vähemmistöistä oli paennut Turkin sulttaanin suojelukseseen tämän valtakunnan eri osiin, muun muassa Mustanmeren rannalle. Tämä oli tapahtunut samaan aikaan, kun Espanjan kuningas oli historiallisesti taipunut antamaan Kristoffer Kolumbukselle kolme laivaa.

— Amerikasta tullut hopea oli tehnyt espanjalaisista kelvottomia hidalgoja, mutta maan henkisestä rappiotilasta syytettiin meitä! Ja vainot pahenivat. Espanjalaiset kielsivät meitä puhumasta arabiaa, he muuttivat nimmemme Abiyattiksi, emme saaneet har-

joittaa mitään laillista ammattia ja lapsemme ryöstettiin luostareihin nunnien ja munkkien raiskattavaksi.

Lopulta Abiyattit nostivat moriskot kapinaan Granadan vuoristossa. He olivat aina olleet pikemminkin mystikkoja, matemaatikkoja, alkemisteja ja ajattelijoita, eivätkä koskaan aikaisemmin olleet osallistuneet yhteenkään sotaan, mutta neljän vuoden ajan he johtivat epätoivoista taistelua espanjalaisia vastaan, kunnes ranskalaisten palkkasotilaiden onnistui nujertaa heidät.

Espanjalaiset ajoivat heidät Estremaduraan, karun reservaatin luoliin asumaan, inkvisiittorien valvovien silmien alle. Vuonna 1609 Espanjan kuningatar päätti lopullisesti karkottaa kaikki juutalaiset ja moriskot maastaan ja se oli heille suoranainen helppotus. Cervantes oli julistanut kuningattaren päätöstä jumalalliseksi ja sankarilliseksi, mutta se saattoi olla ironiaa.

— Me kutsuimme sitä toiseksi diasporaksi. Espanja oli yli sadan vuoden ajan harjoittanut järjestelmällistä etnistä puhdistusta ilman, että kukaan kohotti sormiaan estääkseen sitä. Kaikki Euroopan kansat

vihasivat meitä yhtä paljon kuin espanjalaiset.

Biyatt piti taas tauon ikään kuin kaikkien menettettyjen ja kärsineiden sukulaistensa muistoksi.

Mustan meren rannalla Biyattit saivat taas elää rauhassa ja saivat takaisin osan arvostuksestaan, mutta heitä oli jäljellä enää muutamia kymmeniä. He sulautuivat sefardi-juutalaisiin, mutta eivät koskaan olleet luopuneet omasta sukumystiikastaan eivätkä unohtaneet uljasta menneisyyttään ja pitkää historiaansa.

Sergen taksi oli aikaa sitten ohittanut kaupunkia ympäröivät kerrostalolähiöt ja autiot teollisuusalueet. He olivat jo kaukana kaupungin ulkopuolella ja ajoivat mutkittelevia ja kohoavia pikkuteitä tiheän mustanpuhuvan tammimetsän keskellä, kohti ympäröiviä kukkuloita tai vuoria.

Biyattin tarinalla ei ollut loppua.

— Vaikeiden aikojen opettamana Biyattit päättivät pitää matalampaa profilia. He eivät muodostaneet mitään siteitä sulttaaniin eivätkä maata hallitsevaan pashaan. Se oli viisasta, sillä kun Turkki romahti, Biyattit säilyttivät vaatimattoman asemansa, koska heitä ei yhdistetty turkkilaishallitsijoihin.

Hänen sukunsa oli vihdoinkin löytämässä uuden kodin. Biyattit toimivat lääkäreinä, pankkiireina, diplomaatteina ja jopa poliitikkoina. He ottivat osaa yhteiskunnan kehittämiseen ja saivat sen myötä myös valtaa. Kaksi sataa vuotta hänen sukunsa laajeni hitaasti ja menestyi vaatimattomasti, kunnes tuli sota.

— Isoäitini ja isoisäni eivät joutuneet keskitysleirille, kuten eivät ne juutalaisetkaan, joiden keskellä he asuivat, mutta sota oli muuten ankaraa aikaa.

Sodan jälkeen sefardit muuttivat Israeliin, mutta Biyattin isoisä jäi. Kommunistit luokittelivat hänen sukunsa kuuluvaksi romaneihin. Heidän omaisuutensa ja oikeutensa riistettiin jälleen kerran. Biyattin syntymän jälkeen hänen äitinsä pakkosterilisoi-
ttiin ja Ivana laitettiin lastenkotiin. Hänen äitinsä kuoli juuri ennen kommunistivallan kaatumista.

— Nyt minä olen sukuni viimeinen jäsen. Koko sukuni historia on päättymässä ja katoamassa minun myötäni, Ivana Biyatt lopetti tarinansa vakavalla toteamuksella.

Eero ei tiennyt mitä sanoa. Hän ei tiennyt pitäisikö hänen tarjota sääliään vai nauraa ja kiittää mainiosta aikamatkasta. Biyattin tarina vaikutti uskomattomal-

ta. Siinä oli kuitenkin niin paljon yhtymäkohtia historiaan, että ainakin osa siitä saattoi hyvinkin olla ainakin osaksi totta. Biyatt oli kääntänyt katseensa pois eikä enää sanonut mitään. Hän näytti ottavan kohtalonsa äärimmäisen vakavasti, oli se sitten keksitty tai ei.

Heidän tiensä päättyi edessä kohoavaan jyrkkään vuorensinämään. Kuinka erilaista vuoriston metsäntuoksuinen ilma olikaan verrattuna kaupungin meren ja suon lemuihin. He olivat nousseet jo melkein puurajan yläpuolelle ja heitä ympäröivät nyt sitkeät kukkivat pensaat ja kanervikot. Oli myöhäinen iltapäivä ja aurinko oli jo laskenut vuorenharjanteen taakse. Mehiläiset surisivat kukkien keskellä ja varisten parvi pimensi taivaan lennellessään heidän yläpuolellaan. Ne olivat luultavasti lopetelleet uurastuksensa kaupungissa ja etsivät nyt rauhallista yösijaa metsästä.

Ivana Biyatt käski heidän odottaa hetken ja lähti itse pienelle polulle, joka katosi korkeiden pensaiden siimekseen.

— Se on kertonut tuon tarinan kaikille, totesi Serge ivallisesti, kun Biyatt oli kadonnut ja he polttelivat

savukkeitaan autoon nojaten.

Kaikesta huolimatta Eeron kävi Biyattia sääliksi.

— Hän tuntuu kyllä uskovan siihen itse.

— Pyh, sylkäisi Serge halveksivasti. — On keksinyt sen itse ollakseen jotenkin erikoinen. Tavallinen arvoton mustalaisorpo se on eikä minkään salaperäisen ikivanhan suvun jäsen.

Jos Biyattin vainoharhainen tarina oli pelkkää kuvitelmaa, hän uskoi ainakin itse siihen täysin. Henkilökohtainen kuvitelma riivasi Ivana Biyattia yhtä paljon kuin vääristelty menneisyys oli riivannut vanhaa conciergea ja tulevaisuuden unelmat nuorta Luzia.

Biyatt ilmaantui taas näkyviin ja pyysi heitä seuraamaan. Serge kehotti Eeroa olemaan varovainen ja ilmoitti jäävänsä autoonsa odottamaan. Biyatt vain kohautti hartioitaan välinpitämättömästi.

Eero mietti minkälaiseen vaaran hän oli oikein menossa Biyattin ohjatessa hänet polun päässä oleville kallioiseina hakuille portaille. Portaot, joiden vieressä kulki seinämään kiinnitetty vaijeri, olivat hädän tuskin hänen hartioidensa levyiset ja hyvin jyrkät. Ylempänä portaot katosivat jonnekin vuoren varjoihin. He lähtivät kiipeämään ylöspäin.

— Ketä me oikein olemme menossa tapaamaan? Eero kysyi hengästyneenä, ei niinkään fyysisestä rasituksesta kuin siitä, että joutui käyttämään kaiken keskittymiskykynsä pysyäkseen tasapainossa ja välttääkseen katsomasta alapuolellaan etääntyvää tannerta.

— Näette kohta.

Portaat päättyivät laajalle kalliotasanteelle, joka oli hakattu tai hioutunut tasaiseksi kuin linnan pihamaa. Heidän takanaan avautui kaunis näkymä metsien peittämään laaksoon ja meren rannalla siintävään kaupunkiin. Tasanne oli kolmion muotoinen ja sen toinen pää kapeni varjojen kätkemään kallionhalkeamaan. Kallio piilotti erikoisimman rakennuksen mitä hän oli koskaan nähnyt. Kituliaiden pensaiden keskeltä ilmestyi myös aseistettuja ihmisiä, jotka tulivat heitä vastaan tervehtien.

Tarmokkaimmin heitä lähestyi komea, hieman ohimoiltaan harmaantunut tummahiuksinen mies, joka syleili Biyattia ja suuteli häntä kahteen kertaan kummallekin poskelle. He vaihtoivat muutaman ystävällisen sanan ja kääntyivät sen jälkeen molemmat Eeron puoleen.

— Eero Ranta, sanoi Ivana Biyatt juhlallisesti. —
Saanko esitellä kaupungin johtajan, Velimir Berbato-
vin.

LUEMINUT 2.3

Berbatov puristi Eeron kättä pitkään. Toisen käden hän asetti tukevasti Eeron niskan taakse ja suuteli molemmille poskille, mutta sen jälkeen hän unohti Eeron täysin. Se oli helpotus, sillä Eero huomasi jännittävänsä kohdatessaan miehen, josta hän oli kuullut niin paljon kummallisia asioita. Biyatt selitti kiihtyneenä jotain Berbatoville. Keskustelu ei koskenut Eeroa, joten hän päätti lähteä tutkimaan omin avuin kummallista rakennusta, joka oli vuoren kätöksässä.

Kahden valkoisen ja rosoisen kallioseinämän väliin rakennettu talo oli erikoista sekatyöä. Sen julkisivuna oli jonkinlainen kreikkalainen tai roomalainen temppeli, jonka kattofriisi oli kallellaan ja yksi pylväistä kaatumaisillaan. Julkisivun taakse rakennettu seinä oli selvästi myöhäisempää tekoa, samoin katon yli kohoava ortodoksista basilikaa muistuttava pyöreä kupoli. Kalkitussa, sateen tahrimassa seinässä oli pieniä epäsäännöllisiä ikkuna-aukkoja. Valtaava rautainen ovi oli lisätty rakennukseen puhkomalla brutaalisti seinään iso aukko ja pulttaamalla käsi-varren paksuiset saranat kiinni suoraan paksuun sei-

nään ilman kamanaita.

Rakennuksen edustalla seisoskelevat ihmiset näyttivät kaikki olevan aseistautuneita ja sekalaisissa so-tilasvarusteissa. He katselivat häntä väsyneen uteli-aasti, mutta ilman vihamielisyyttä. Kukaan ei estellyt Eeroa, kun hän astui puoliavoimeen asentoon ruos-tuneen oven raosta sisään rakennukseen, leveään ja pimeään tilaan, jota valaisi himmeiden kellertävien lampujen rivistö. Paikka tuoksui vanhalta, kostealta maalta, mirhamilta ja kemikaaleilta, mutta sisällä oli miellyttävän viileää.

Rakennuksen alimmasta kerroksesta oli purettu väliseiniä, joiden tyngät ja pylväsmäiset jääneet oli-vat vielä näkyvissä. Ensimmäinen kerros oli täynnä laatikoita ja irrallaan olevia aseita ja kulkupelejä. Va-semmassa kulmassa oli työmaaelementeistä kootut portaat, jotka johtivat katossa olevaan aukkoon. Ra-kennuksen täytyi jatkua myös syvälle vuoren sisään, sillä tila oli avarampi kuin Eero oli kuvitellut. Lattial-la kulki kapeat kaivoskiskot, jotka katosivat laatikko-pinojen taakse. Eero seurasi kiskoja ja huomasi nii-den vievän pimeään tunneliin, jota valaisi vain yksi etäinen lamppu. Tunnelista häntä vastaan käveli par-

tainen sotilas, joka tervehti häntä ja jatkoi matkaansa. Eero ei halunnut vaikuttaa nuuskijalta, joten hän päätti, ettei lähtisi yksin seikkailemaan syvemmälle tunneliin.

Hän nousi uteliaisuuttaan ylös hieman huojuvia portaita toiseen kerrokseen. Käytävän vasemmalla puolella oli avoimet kapeat kaksoisovet ja toisella puolella rivi hyvin matalia ovia, joista osa oli auki, osa raollaan. Hän kurkkasi sisään ensimmäisestä oikeanpuoleisesta ovesta ja löysi sen takaa pienen huoneen, jonkinlaisen sellin tai munkinkammion. Lattialla olevat patjat ja vaatekasat olivat sen ainoat kalusteet. Seuraavan oven raosta kuului ääniä. Huoneen lattialle levitetyillä patjoilla kiemurteli ryhmä alastomia ihmisiä, kuin käärmeitä pesässään, harrastamassa ryhmäseksiä melkein pä pitkästyneesti huokaillen. Yksi naisista huomasi hänet mutta ei reagoinut mitenkään vaan jatkoi vaiennettua huokailuaan ja jalkovälissään olevan pään hyväilyä. Jutut Berbatovin joukon elämäntavoista eivät siis olleetkaan pelkkä vitsi.

Vilkaistessaan vasemmalle hän huomasi paidattoman viiksekkään miehen, joka tarkasteli häntä sei-

nään nojaten ja syyttävä hymy kasvoillaan. Eero häkeltyi. Hän mutisi anteeksipyynnön ja livahti pakoon käytävän toisella puolella olevista kaksoisovista.

Hän astui sisään kirkkoon, jota eivät valaisseet sähkövalo vaan sadat erikokoiset kynttilät, joita oli sijoitettu ristinmallisen huoneen jokaiseen osaan. Kirkon vuoreen hakatut seinät olivat erilaisten Jeesusta ja pyhimyksiä esittävien reliefien peitossa ja ne näyttivät jatkuvan ylös niin pitkälle kuin vähäinen valo kantoi. Kupolikatkon huippu ei ollut näkyvässä, mutta sen täytyi olla vähintään kymmenen metrin korkeudessa. Vastapäätä oleva haara on kokonaan vuorattu tummalla kullalla, vihreillä ja punaisilla jalokivillä kehystetyillä, halkeilleilla ikoneilla, joiden mystisiä katseita kynttilöiden lepattavat liekit elävöittivät. Hetkeksi Eero unohti missä oli katsellessaan ikonien viisaita ja anteeksiantavia katseita kuin hypnotisoituna. Hän alkoi kuulla vaimeaa kreikankielistä rukousta ja huomasi valkohattuisen munkin, joka nojasi kirjatelineeseen eikä nostanut katsettaan. Eero käveli varovasti takaperin ulos kirkosta.

Ulkona Berbatovin ja Biyattin keskustelu oli muuttunut kiivaaksi riidaksi. Berbatov selitti jotakin hei-

luttaen käsiään ylös ja alas, Biyatt oli jähmettynyt paikoilleen ja vaiti. Huomatessaan Eeron Biyatt väläytti vaivautuneen hymyn ja Berbatov kääntyi päästään puuskahtaen ulos raivonsa.

— Mitä mieltä te olette tästä asiasta? Minulla on aseita ja kokeneita taistelijoita, mutta aodilaiset kieltävät minua tekemästä sitä. He eivät halua, että minä puolustan kaupunkia. Eivät he pysty torjumaan kaikkia ohjuksia, se nähtiin jo viime yönä. Tänä yönä hävittäjiä tulee enemmän ja ne tuhoavat taas kaupunkia. Ennemmin tai myöhemmin se on täysin raunioina.

Biyatt oli sanomassa jotakin, mutta Berbatov keskeytti hänet.

— En halua, että kaupunkini muuttuu Sarajevoksi. — Minä olen päättänyt puolustaa sitä. Mieheni haluavat tehdä muutakin kuin kanniskella mikroaaltouuneja ja akkuja ympäri metsiä. Pystyn torjumaan kaikki hävittäjät. Eiväthän sitten ainakaan kuvittelevansa helpolla sunnuntailennolla!

Ivana Biyatt ei enää odottanut vuoroaan, vaan selitti aodilaisten pelkäävän hävittäjien ampumisen provosoivan Unionia. Jos Unioni käytti vain risteily-

ohjuksia ja hävittäjiä, aodilaiset pystyivät torjumaan ainakin osan ohjuksista eikä kaupunki kärsisi siitä kovinkaan paljon, mutta jos Unioni eskaloisi, kaupungin puolustus ei kestäisi.

Berbatov nosti kädet kohti taivasta ja karjaisi rai-vosta. Hänen huutonsa kaikui pitkään kallioiden vä-lissä. Parvi variksia nousi äänen pelästyttämänä il-maan kallioseinämän koloista ja lähti etsimään rau-hallisempaa yösijaa.

— Emme me voi vain odottaa! Ellemme puolusta kaupunkia lainkaan, on aivan sama tuhotaanko se hi-taasti talo talolta vai yhdessä yössä. Me olemme so-dassa, hitto vieköön, emmekä missään. . . konfliktis-sa! Meitä ei puolusta kukaan muu kuin me itse.

Ivana Biyatt vilkaisi Eeroon ja kohotti kulmakar-vojaan. Elämä on kummallista, pohti Eero. Nyt hänel-tä vaadittiin jo strategisia neuvoja ja päätöksiä. Mo-lemmat tuijottivat häntä odottavina. Eeron oli sanot-tava jotain.

— Luulen, että aodilaiset ovat oikeassa. Koneiden ampuminen varmasti provosoi Unionia, mutta eivät-hän he voi kieltää teitä puolustamasta kaupunkia niin kuin te itse haluatte. Sehän olisi vastoin heidän

periaatteitaan.

— No niin! Siinä kuulitte, kähisi Berbatov. — Minä SAAN puolustaa kaupunkia omalla tavallani!

Biyatt vetäisi syvään henkeä ja nosti kämmenensä ylös luovuttamisen merkiksi.

— Mainiota. Erinomaista. Päätetty siis. Käsken miesten valmistautua. Meidän on paras syödä, sillä edessä on pitkä yö. Tulkaa mukaani, herra Ranta. Meillä on paljon keskusteltavaa.

Mutta Eero ei juurikaan ehtinyt keskustella Berbatovin kanssa, sillä tämä jakeli vuolaasti ohjeita jokaiselle vastaantulijalle. Kun he kävelivät sisään rakennukseen, Eero kysyi Ivana Biyattilta mikä paikka oikeastaan oli.

Kuten Eero oli epäillyt, paikalla oli alunperin ollut roomalainen, toiselta tai kolmannelta vuosisadalta peräisin oleva temppeli. Turkkilaiskaudella, 1600-luvulla rakennus muutettiin salaiseksi luostariksi. 1960-luvulla kommunistit tyhjensivät sen ja rakensivat sen alle maanalaisen asevaraston. Nyt Berbatov hallitsi paikkaa ja aseita, jotka oli varastoitu vuoren sisään.

He seurasivat Berbatovia tunneliin. Muutaman

kymmenen metrin matkan jälkeen he tulivat haaraan, joka vei suureen hotellin alla olevaa pommi-suojaa muistuttavaan saliin. Berbatov hyppäsi salin keskellä olevalle pöydälle ja puhui sotilaille, jotka keskeyttivät ruokailunsa. Jokainen mies ja nainen kuunteli Berbatovia keskittyneesti. Berbatov aloitti ensin käheällä tasaisella äänellä. Pikku hiljaa hänen äänensä kohosi ja kiihtyi. Sanat muuttuivat iskulauseen kaltaisiksi huudoiksi. Ei tarvinnut ymmärtää kieltä tajutakseen hänen puheensa tehoavan. Hän lumosi yleisönsä ensimmäisistä sanoista alkaen ja piti sen tiukassa ohjauksessaan loppuun asti.

Berbatovilla oli omat motiivit käydä tätä sotaa. Ehkä hän ei ollut koskaan aikonutkaan tyytyä pelkään paikallisjohtajan rooliin, vaan halusi itselleen uljaamman sankarin taljan. Hän oli karismaattinen, ollakseen poliitikko. Hän sai ihmiset luontaisesti pitämään häntä laumansa kiistattomana johtajanaan. Hänessä oli jotain arvoituksellista ja impulsiivista, mikä herätti sekavia tunteja — jotain samanlaista kuin rakennuksessa, jota hän piti tukikohtanaan. Hänen ja AODI:n liittolaisuus ei vaikuttanut lainkaan luonteelta. Tilanne saattaisi johtaa ennemmin tai

myöhemmin myös konfliktiin Berbatovin ja AODI:n välillä, mikäli sota Unionin kanssa antaisi siihen tilaisuuden.

Puheen lopussa yleisö osoitti suosiotaan ja huusi rytmikkäästi: *Voivod! Voivod!* Eerokin osallistui suosionosoituksiin. Osa yleisöstä lähti saman tien seuraamaan Berbatovia, joka katosi jonnekin. Osa jäi jatkamaan ruokailuaan innokkaasti keskustellen. Ivana Biyatt ja Eero hakivat ruokaa lähes tyhjästä ruoka-vaunuista ja istuivat tyhjään pöytään syömään. Heillä ei ollut mitään keskusteltavaa. Ivana Biyatt oli ehkä suuttunut siitä, ettei Eero ollut asettunut hänen kannalleen.

Berbatovin joukkio vaikutti jonkin verran paremmin järjestäytyneeltä ja perinteisemmältä sotilasyksiköltä kuin aodilaisten itseorganisoidut puolustusvoimat. Berbatov oli selvästi varautunut taistelemaan viimeiseen asti ja sai sotilaansa seisomaan rinnallaan.

Ennen kuin he olivat ehtineet lopettaa ruokailuaan, joku tuli huutamaan ilmoituksen ovelta ja kaikki ryntäsivät kiireesti ulos. Biyatt hidasteli ja he lähtivät ulos viimeisinä. Ulkona Eero huomasi yön laskeutu-

neen. Pihalle oli ilmestynyt samankaltainen varustus jollaisen hän oli nähnyt edellisenä iltana Clean tukikohdassa: tietokoneita, viestintälaitteita, satelliittiantenneja ja kymmeniä monitoreja. Berbatov seisoikin keskellä kuninkaallisen sotapäällikön näköisenä ja huitoi kiikareillaan sinne tänne antaessaan käskyjään.

— Tervetuloa! Show on juuri alkamassa, Berbatov sanoi heille virnistellen. — Saimme tiedon, että Unio-ni on lähettänyt risteilyohjuksia ja hävittäjät seuraavat heti niiden perässä.

Hän vilkaisi rannekelloaan. — Ensimmäiset saapuvat parin minuutin kuluttua. Luulen, että aodilaiset saavat hoitaa ne, kuten aikaisemminkin... Me keskitymme hävittäjiin.

Kaupunki erottui mustaa merenviivaa vasten. Vain muutama yksinäinen valopiste siellä täällä rikkoi sodan varjon synkentämän siluetin.

— Ne ovat täällä, joku huusi. Pihalla vallinnut sekasorto keskeytyi hetkeksi.

Jokin vilahti Eeron pään yläpuolella ja hetken hän kuvitteli sen olevan vain iltahämärässä eksyneen variksen. Vasta kun ohjuksen moottoreiden jylinä het-

keä myöhemmin seurasi perässä, hän tajusi risteilyohjuksen lähestyvän kohti alempana häämöttävää kaupunkia. Ohjus lensi aivan puunlatvojen yläpuolella ja sen osuminen näytti väistämättömältä. Ohjus kuitenkin räjähti kesken lentonsa ennen kuin tavoitti kohteensa. Taivas peittyi räjähdysksiin, kun muutkin ohjukset räjähtivät. Ne kaikuivat vuorten seinämisestä ja sotilaiden huudot katosivat huumaavan metelin alle. Savupilvien hälvettyä oli selvää, ettei yksikään ohjus ollut saavuttanut maaliaan. Clean joukkion torjunta oli jälleen kerran purrut.

— Hävittäjät! huusi joku.

Kolme muodostelmassa lentävää laivuetta ilmes-tyi näkyviin vuorten takaa ja lähestyi kaupunkia. Tietokoneita tuijottavilta valvojilta kuului ilmoituksia.

— Pyhä Baarlam lukittu! Pyhä Iosafat lukittu! Pyhä Basilius lukittu!

Laivueiden muodostelmat hajosivat ja ne lähestyivät maalejaan.

— Eivätkö lentäjät huomaa, että suuntaatte tutkanne niihin? Eero huusi Berbatoville, joka vastasi irrottamatta silmiään kiikareistaan.

— Emme me käytä tutkia! Käytämme heidän omia

paikannustietojaan ja suuntaamme torjuntaohjukset niiden avulla.

— Laukaiskaa! Berbatov karjaisi yllättäen radiopuhelimeensa.

Eri puolilta laaksoa ilmestyi metsän siimeksestä kymmeniä kapeita savujuovia, jotka kiisivät nopeasti kaupunkia lähestyvien hävittäjien perään. Osa hävittäjistä keskeytti heti hyökkäyksensä ja teki väistöliikkeitä. Ohjukset olivat kuitenkin hyvin ketteriä ja niitä oli monta. Yksi hävittäjistä laukaisi omat ohjuksensa kohti kaupunkia ja aloitti sen vuoksi väistöliikkeensä liian myöhään. Sitä jahtaava ohjus saavutti koneen samalla hetkellä, kun kaupungin torjuntakalusto alkoi paukuttaa talojen katoilta. Isot tykit välkkyivät kuin valtavat roomalaiset kynttilät, kun ne suihkutivat tulta taivaalle. Sekä hävittäjä että sen ampumat ohjukset räjähtivät samalla hetkellä ja taivas valkeni. Eero ei nähnyt, ehtikö hävittäjän lentäjä laukaista heittoistuimensa ennen räjähdystä vai ei.

Kun Eero tajusi heidän olevan vuoren rinteellä paremmassa turvassa kuin missään muualla, hän huomasi katselevansa taistelua kuin valtavaa juhlanäytöstä ilotulituksineen ja lentonäytöksineen koko tai-

vaan laajuiselta suurnäytöltä.

Hävittäjien lento muuttui kaoottiseksi niiden väistelyssä ohjuksia. Berbatov lähetti armottomasti niiden perään uuden aallon niin, että jokaisen koneen perässä oli jatkuvasti vähintään yksi ohjus. Vain puolet hävittäjistä sai laukaistuksi omat ammuksensa ja vain pieni osa niistä aiheutti minkäänlaista tuhoa. Kolme hävittäjää tuhoutui ja loppujen onnistui palata takaisin kohti länttä.

— Me näytimme niille! huudahti Berbatov ja hänen sotilaansa hurrasivat.

Tällainen sota oli vastenmielistä. Erityisesti niille, jotka piileskelivät talojen kellareissa ja odottivat peuloissaan seuraavaa räjähdystä toivoen hartaasti aamun valkenevan ja taistelujen päättyvän. He eivät voineet vaikuttaa sodan kulkuun mitenkään. Heidän roolinsa oli olla pelkkinä uhreina, odottaen tilaisuutta täyttää omalta osaltaan taistelujen aiheuttamien menetysten tilastoja. Heillä ei ollut mitään mahdollisuutta puolustautua ja taistella henkensä puolesta. Berbatovin ja Clean kaltaiset olivat tämän sodan sankareita eivätkä he aikoneet hävitä — sota tarvitsi myös epätoivoisia marttyyrejä tai urheita voittajia.

Mutta mikä olisi Eeron rooli olisi tässä sodassa? Sankari, uhri vai Stringwellin halveksima ulkopuolisenä pysyttelevä silminnäkijä?

Koko yön he odottivat Unionin uutta hyökkäystä hytisten vuorten kylmien tuulien armoilla, mutta taivaan hiljaisuus oli rikkumaton. Kaupungissa näkyi vain muutamia tulipaloja, jotka sammuiivat tai sammutettiin ennen auringonnousua. Taivaan kirkastuminen vapautti jännittyneen tunnelman ja Berbatovin sotilaat kättelivät ja halailivat toisiaan tyytyväisinä.

LUEMINUT 2.4

Eero heräsi hätkähtäen Punaisen Ristin huovan alta. Hän oli vähällä pudota laatikoiden päältä huomattessaan Berbatovin, joka istui varjossa parin metrin päässä, hajareisin ja ilman paitaa. Hän poltti sikaria ja tutkiskeli Eeroa. Eero kietoutui eroon hiki-sestä huovastaan ja nousi jäykästi istumaan. Hän venytteli selkäänsä, joka naksahdelti ilkeästi. Oli luultavasti jo puolipäivä, sillä avoimien rautaovien raosta tuleva auringonvalo muodosti vain pienen kolmion ja muuten varastoa valaisivat lamput, jotka vaikuttivat nyt tavallistakin himmeämmältä. Hiljainen varasto oli tukala, kuuma ja täynnä valoläikissä leijaillevia pölyhiukkasia ja hyönteisiä. Maanalaisesta tunnelista levisi nyt erityisen voimakas hautakammion lemu. Jostain kuului vaimeaa kuorsausta ja jossain ulkopuolella laulettiin espanjankielistä taistelulaulua. Eero kaivoi taskustaan tupakan ja sytytti sen vapisevin käsin.

— Nyt seksiä, oli Berbatov julistanut kovaäänisesti, kun tunnelma oli vapautunut. — Seksi ei voi milloinkaan olla parempaa kuin voitettun taistelun jäl-

keen, eikö totta? Mieli on niin fokusoitunut, hän sanoi ja painoi kaksi suoristettua sormea ohimolleen. — Aistit herkässä kuin varashälyttimet, kehossa kohisevat adrenaliini ja endorfiinit — sen melkein kuulee omissa korvissaan. Sitä tuntee itsensä kuolematomaksi jumalaksi. . . Nautinnon enkeliksi. Liittykää seuraan, herra Ranta! Vakuutan että koette jotain ainutlaatuista.

Eero oli huomannut Ivana Biyattin katsovan häntä outo, lähes anova ilme kasvoillaan. Hän ei ollut osannut kuvitellakaan sellaista ilmettä Biyattin tiukoille kasvoille.

— Vastenmielistä, Biyatt puuskahti. — Ennen hän oli ihailtavan järjellinen. Hän ajatuksensa olivat niin selkeitä ja ymmärrettäviä. Häntä oli helppo kuunnella ja uskoa. Me kaikki uskoimme häneen. Mutta nyt. . . Biyatt kääntyi kuin lähteäkseen, mutta palasi yhden askeleen jälkeen takaisin ja katsonut Eeroa entistä epätoivoisemmin.

— Hän on suututtanut kaikki. Aodilaisetkaan eivät suostu enää puhumaan hänelle eikä hän kuuntele minua. Ehkä te voitte puhua hänelle. Te olette uusi ja ulkopuolinen, ja hän tuntuu pitävän teistä.

Biyatt pyöri taas hermostuneesti paikallaan. Hän huitoi käsillään ja huusi: — Tästä kaikesta! Tästä sis-siromanttista bordellista, tästä itsetuhoisesta opere-tista. Tämä tuomiopäivän messiasfantasia on pelkkää hulluutta. Hän uhkaa tuhota kaiken, mitä me olem-me saaneet aikaiseksi. Kohta meillä ei ole käsissäm-me enää mitään, hän oli sanonut esitellen Eerolle tyh-jiä käsiään.

Hän kääntyi taas ikään kuin lähteäkseen, mutta kääntyi taas kerran Eeroon päin.

— Puhukaa te hänelle järkeä. Sanokaa, ettei tämä ole ainoa tie!

Ivana Biyatt tuijotti Eeroa kuin odottaen tämän vastausta. Eero halusi sanoa, ettei ymmärtänyt miten hän voisi olla avuksi, mutta ei kyennyt. Lopulta Biyatt tuskastui Eeron hämmennykseen ja käveli pois.

— Haluan vielä kiittää sinua, sanoi Berbatov rau-kealla, melkein kuin huumaantuneen samealla ää-nellä.

— Mistä? Eero sai kysytyksi. Berbatovin vahva läs-näolo niin lähellä ja yksin suorastaan pelotti häntä.

— Siitä että autoit alkuun tämän sodan, Berbatov lausui raskaasti ja väänsi niskaansa.

Eero käänsi katseensa pois. Joko mies pilkkasi häntä tai sitten hän oli pätkähullu.

— Sota olisi ehkä voitu välttää. Nyt ihmiset kärsivät turhaan.

— Ei. Sota on välttämätön. Kaupunkilaiset tietävät sen. En koskaan luvannut heille mitään muuta kuin taistelua, hävitystä ja loppujen lopuksi voiton, joka on kärsimysten arvoinen.

Berbatov oli siis todellakin ajanut kaupunkia kohti sotaan.

— Miksi halusitte tätä sotaa? Berbatov oli sinutellut häntä, mutta Eero ei katsonut tarpeelliseksi vastata tähän kohteliaisuuteen.

— Koska ei ole muutosta ilman vallankumousta, ei vallankumousta ilman uhrausta, ei uhria ilman taistelua. Mao . . . Trotski . . . Proudhon . . . Che . . .

— Minkälaista muutosta te haluatte? Samaa kuin AODI?

Berbatov ilmaisi sikariaan ja kumartui eteenpäin.

— AODI antaa todellisen lupauksen muutoksesta, paremmasta tulevaisuudesta jokaiselle meistä. AODI on totta. Minä uskon siihen, ymmärrättekö? Me uskomme siihen, niin kuin sadat tuhannet ihmiset ym-

päri maailmaa. Mutta meidän uskomme ei riitä. AODI tarvitsee miljoonia, miljardeja, koko ihmiskunnan — se voi tarjota uuden paremman mahdollisuuden kaikille. Kun AODI leviää ja ihmiset kuulevat sen kutsun ja ymmärtävät sen merkityksen, he alkavat uskoa siihen.

— Se valtaa maailmaa, mutta liian hitaasti. Tällä vauhdilla kuluu vuosikymmeniä ennen kuin AODI:lla on riittävän suuri merkitys. Ja samaan aikaan maailma uppoaa yhä syvemmälle tähän maailmanlaajuiseen demokratian, kapitalismin ja mediamanipuloinnin juoksuhiekkaan. Ihmiskunta tukehtuu siihen, ellei sille anneta tilaisuutta tarttua johonkin konkreettiseen mahdollisimman nopeasti. AODI ei kehity ellei se kasva. Se surkastuu, unohtuu ja vääristyy ja me menetämme ehkä viimeisen tilaisuutemme.

Hidas ja vaikuttava ääni kumisi Eeron mielessä ja Berbatov kuulosti entistä enemmän kliseiseltä tuhon enkeliltä. Hän puhui AODI:sta kuin se olisi jonkinlainen sairaus, hulluuden virus.

— Haluan istuttaa AODI:n jokaisen ihmisen mieleen. Viedä sen jokaisen ihmisen olohuoneeseen niin, etteivät he voi välttyä näkemästä ja kuulemasta sitä.

AODI:n on edettävä median avulla ja media tarvitsee jotain näytettävää, ennen kuin se kiinnostuu asiasta. Media tarvitsee sodan.

— Mikään muu mekanismi ei ole koskaan levittänyt uusia ajatuksia ja ideoita tehokkaammin kuin sota. Ja nyt se on vieläkin tehokkaampaa, koska uutiset tuovat ideat ihmisten tietoisuuteen ilman, että itse sodan täytyy koskettaa heitä millään tavalla. Me olemme saaneet aikaan maailmanhistorian ensimmäisen ideologisen mediavallankumouksen.

Berbatov piti mielteliään tauon. Hän on vaarallinen mielipuoli, Eero ajatteli.

— Muutaman ihmisen uhraus, kuolema ja hävitys ovat vain harhautusta, sillä todellinen taistelu käydään median välityksellä ihmiskunnan kollektiivisesta alitajunnasta. Jos onnistumme istuttamaan uuden idean ihmisten mieliin, olemme voittaneet sodan, vaikka häviäisimme taistelun ja menehtyisimme. Meidän on uhrauduttava, jotta maailman näkisi meidät, kuulisi meitä ja ymmärtäisi, että AODI on todellinen vaihtoehto.

— Me olemme valmiit kuolemaan. Myös kaaderit. Hekin ymmärtävät, että sota on ainoa vaihtoehto.

Eero ei olisi halunnut myöntää, mutta Berbatov sai sodan kuulostamaan ainoalta vaihtoehdolta, kuten Ivana Biyatt oli sanonut. Oli pakko olla muitakin, vähemmän uhrauksia vaativia, vaihtoehtoja, muitakin tapoja suoda AODI:lle tilaisuus kuin sota. Mutta juuri nyt Eero ei osannut kuvitella mitään. Miten Biyatt kuvitteli hänen pystyvän vaikuttamaan Berbatoviin?

Berbatov imaisi sikariaan ja päästi savun hitaasti ulos suustaan.

— Unioni jatkaa pommittamista ja toivoo, että se nujertaa meidät. Me kestämmme viikkokausia. Minulla on runsaasti aseita ja aodilaisilla myös, mutta ne eivät kuitenkaan riitä loputtomiin. Mitä pidempään pommitukset kestävät, sitä vaikeampi komission on pitää propagandaa yllä.

— Heidän valheensa uppoaa nyt ihmisiin, mutta jos sota jatkuu, ihmiset alkavat esittää kysymyksiä, joihin komissio ei halua vastata. Jos Unioni tajuaa, että me olemme tunkeutuneet heidän dataavaruuksiensa ja jos he pystyvät estämään sen, meidän sotamme vaikeutuu, sillä se on tällä hetkellä meidän ainoa etumme.

— Minun suunnitelmani on vetää Eurocorpsit taistelemaan itse kaupunkiin mahdollisimman nopeasti.

— He lähettävät erikoisjoukot valtaamaan kaupunkia, mutta me olemme varautuneet siihen. Me taistelemme aodilaisten kanssa jokaisesta kadusta, jokaisesta talosta, jokaisen taistelijan hengellä. Elleivät he saavuta nopeaa voittoa, julkinen mielipide alkaa vaatia sotatoimien lopettamista. Sen on meidän tilaisuutemme.

— Entä kaikki ihmiset, jotka kuolevat tai joiden elämä tuhoutuu sodan takia?

Berbatov puri sikariaan ja katsoi alas niin pitkään, että Eero kuvitteli hänen unohtaneen keskustelun kokonaan. Berbatovin käteen oli kuitenkin ilmestynyt jostain isokokoinen automaattipistooli, jota tämä nyt katsoi kuin syliinsä ilmestynyttä yllätyslahjaa.

— Kuolema, mutisi Berbatov. — Se on lopullinen vastaus kaikkiin elämän mysteereihin, ulospääsy ahdistuksesta, viimeinen orgasmi, päättymätön uni, jonka ansiosta kaikki unohtuu. Ei enää valintoja, ei enää tuskaa, ei toivoa, ei epätoivoa, ei katumusta, ei päämääriä. Kun viimeinen hetki pysähtyy, lopultakin

saa rauhan. Eikö se ole jokaisen salainen toive? Toivomme, että elämän jatkuva muutos pysähtyisi ja voisi elää viimeisessä hetkessä ikuisesti.

Berbatov käänsi pistoolin kädessään ja ojensi sen hitaasti kahva edellä Eerolle, joka tarttui siihen vastentahtoisesti. Kuolemasta viehättynyt mielipuoli, joka hallitsi fanaattisesti uskollisia sotilaita ja rekka-autolastillisia vaarallisia aseita ja joka tarjosi hänelle kohtaloon.

— Minä en pelkää. Kuolemaa pelkäävät ne jotka kuvittelevat, että meillä on toivoa. Mutta me olemme jo kaikki kuolleet.

Halusiko Berbatov testata hänen hermojaan? Eero oli väärässä paikassa. Hänen pitäisi yrittää paeta kaupungista, joka oli tämän tuomion profeetan vallassa, sen sijaan että antoi itsensä ajautua yhä syvemmälle sen mysteereihin. Asetelma oli täysin päinvastainen kuin mitä hän ja moni muukin oli kuvitellut. Sen sijaan, että AODI olisi saanut Berbatovin valtaansa, Berbatov käytti AODI:a hyväkseen.

Berbatovin lihakset liikahtelivat hermostuneesti ja hänen silmänsä tuijottivat tyhjyyteen. Eero laski pistoolin laatikolle ja lähti hitaasti kohti ulko-ovea,

seuraten katseellaan Berbatovia, joka oli jähmettynyt paikalleen kuin lihallinen veistos. Veri kohisi Eeron korvissa ja jokainen peruuttava askel vaati sietämättömästi keskittymistä. Hän halusi kääntyä ja rynnätä ulos kauhusta kirkuen, mutta hän taisteli tuota tunnetta vastaan ja perääntyi askel askeleelta.

Hän tunsu helpottuneena auringonvalon niskassaan ja livahti rautaovien taakse vilkaisematta enää taakseen. Aurinko sokaisi hänet. Hän uskalsi taas hengittää normaalisti ja seiso i hetken nojaten seinään ja räpytellen silmiään.

Koottuaan itsensä hän lähti paatsamapensaiden lomitse kohti jyrkänteeltä alas vieviä portaita. Kukaan ei näyttänyt seuraavan häntä, mutta hän kuvitteli näkevänsä Ivana Biyattin tarkkailevan häntä yhdestä rakennuksen ikkuna-aukoista. Hän voisi kävellä vuorten yli pois kaupungista.

Laskeutuminen portaita alas oli vielä hankalampaa kuin ylöspäin meneminen. Eero vilkaisi alas ja näki jyrkän pudotuksen ja vaarallisen rosoisen kallioseinämän, mikä aiheutti väistämättä huimauskohauksen. Hän puristi vaijeria tiukasti, mutta pakotti itsensä jatkamaan matkaa. Muutamaa askelmaa myö-

hemmin hän vilkaisi tahtomattaan taas alas ja uusi kohtaaminen humisi hänen silmiensä takana. Nyt hän pysähtyi hetkeksi ja veti henkeä päättäen, ettei enää katsoisi alas. Hän keskitti ajatukset jalkoihin ja niiden tasaiseen liikkeeseen, mutta hetkeä myöhemmin hänen katseensa osui taas alas, mikä aiheutti uuden väristymisen. Hän puristi silmänsä kiinni. Miksei hän voinut olla katsomatta alas?

Hänen mielensä ei totellut hänen järkeään. Se halusi nähdä, eikä välittänyt järjen varoituksista. Tai ehkä se teki sen vain kiusatakseen? Eero pelkäsi taas menettävänsä järkensä. Mutta ei niin kuin Berbatov.

— Hän on hullu ja väärässä. Elämä oli outoa ja pelottavaa, mutta minä pidän siitä enkä halua kuolla, Eero mutisi itsekseen jatkaessaan matkaansa.

Tunkeutuen pensastyräkkien läpi hän ilmaantui horjahdellen tielle ja löysi sieltä ilokseen ja yllätykseen Sergen, joka nojasi edelleen taksiinsa tupakka suussa. Kaiken tämän kummallisen mielipuolisuuden ja hänen oman sekopäisyytensä keskellä Serge oli ainoa ihminen, johon hän saattoi luottaa. Oudosti Serge oli aina siellä missä Eero toivoi hänen olevan.

LUEMINUT 2.5

Eero kirjoitti blogiinsa Berbatovista ja sodasta, mutta hän halusi myös keskustella asiasta jonkun kanssa.

Lokaalissa hän törmäsi pettymyksekseen ensimmäisenä Ivana Biyattin, joka mitätöi kädenhuitaisuil-la Eeron mutisemat anteeksipyynnöt ja alkoi kuiskail-la matalalla äänellä hänen korvaansa.

— Olen valmis lähtemään kaupungista ja haluan ottaa teidät mukaani.

Biyattin opportunismi oli vastenmielistä, mutta inhimillistä. Eero ei voinut lähteä kaupungista. Eikä ainakaan näin. Hän sanoi, ettei ollut kiinnostunut auttamaan Biyattia siirtämään kavallettuja rahoja.

— Rahoja? Biyatt ihmetteli. — En minä rahojen takia kutsunut teitä tänne.

Biyatt tarttui Eeron käteen.

— Ette voi kieltäytyä! Meidät on tarkoitettu toisillemme, ymmärrättehän... Hän katsoi Eeroa intensiivisesti ikään kuin olisi halunnut kertoa loput pelkällä katseellaan. Hetken Biyatt näytti anovalta, kunnes yönmustiin silmiin palasi tiukka määrätietoisuus. Biyatt tarttui kiinni Eeron takin kauluksiin ja

veti hänet itseään kohti. Yllättynyt Eero ei tajunnut panna vastaan, kun nainen suuteli häntä intohimoisesti. Eero riistäytyi irti pitkästä suudelmasta kaataen tuolin takaansa. Baarin asiakkaat kääntyivät katsomaan heidän suuntaansa.

— Minä en ymmärrä. . . Eero mutisi häkeltyneenä ja perääntyä. Hän ryntäsi ulos tuntien koko baarin katseet selässään.

Myöhemmin koko episodi huvitti Eeroa. Eihän Biyattin lähentely ollut niin vastenmielistä, että siihen olisi kannattanut reagoida kuin pikkupoika, mutta hän ei ymmärtänyt miksi Biyatt oli osoittanut häntä kohtaan niin suurta kiinnostusta.

Eeroa ei huvittanut enää käydä missään eikä tava-
ta ketään.

Seuraavina öinä pommitukset kiihtyivät ja puolustajat yrittivät parhaansa mukaan torjua ohjuksia ja hävittäjiä. Räjähdykset ja ilmatorjuntagatlingien hakkaava jylinä kuuluivat syvälle maan alle, hotellin pommisuojaan, jossa Eero vietti yönsä conciergen ja muiden sinne kerääntyneiden ihmisten kanssa.

Eero oli sopeutunut sodan rytmiin. Kauhu, joka oli alkuun jähmettänyt hänet, oli muuttunut jäytävän

pelon etäisiksi kaiuiksi. Lopulta pelko oli hiipunut ahdistavaksi aavistukseksi, kuin ukonilman painostavaksi ilmapiiriksi. Muutkin kaupunkilaiset käyttäytyivät olosuhteisiin nähden rauhallisesti, sodan rytmi oli turruttanut heidätkin. Hänen mielessään pyöri sekavia ajatuksia hämmennyksestä ja syyllisyydestä, Berbatovista, Biyattista ja AODI:n kohtalosta. Ajatukset kiersivät kehää, toistivat itseään ja jumittuivat kuin antiikkinen rikkinäinen äänilevy. Hän olisi halunnut nukkua yhden yön rauhassa.

Concierge, joka ei tuntunut nukkuvan koskaan, valvoi pöydän ääressä ja tutki edelleen omaa väärennettyä elämäänsä.

Vanhus keskeytti lukemisensa ja tuijotti ahdistuneena eteensä, tutkiskellen omia muistojaan.

— Oletteko jo löytänyt syyllisen? kysyi Eero häneltä.

Vanhus riistäytyi ajatuksistaan ja vastasi kieltävästi pohtiva ilme kasvoillaan.

Illan ensimmäisen ohjuksen räjähdys jyrähti kuin kaukainen ukkonen.

— En ole koskaan kysynyt teidän nimeänne, sanoi Eero yrittäen ohjata ajatuksensa pois pommituksesta.

— Nimeni on Decius Bajal.

— Decius? Kuulostaa roomalaiselta.

— Hän oli ensimmäinen Rooman keisari, joka kuoli taistelussa ulkopuolista vihollista vastaan... Hän hukkui suohon puolustaessaan rajoja barbaareita vastaan. Hänen tappionsa ansiosta esi-isämme jäivät Traakian ja kansastamme tuli roomalaisia. Tuli meidän vuoromme puolustaa Roomaa muita barbaareilta. Se oli merkittävä muutoksen hetki meidän historiassamme.

— Luuletteko, että tämäkin muutos on merkittävä? AODI?

— Vain aika voi sen osoittaa, historia tarvitsee perspektiiviä. Jokaisella aikakaudella oli erityinen momenttinsa, selitti vanhus vakavalla äänellä. Suunta jota se vääjäämättä seuraa. Suuntaa oli vaikea nähdä kuin vasta vuosikymmeniä tai vuosisatoja myöhemmin. Ihmisten elämä, ilot ja murheet, pelot ja toiveet, sodat, kaikki katastrofit, vallankumoukset, ovat merkittäviä ehkä vain koska me koemme ne. Vuosituhansien ajan ihmisten elämä on aina ollut samanaista, vaikka yksityiskohdat muuttuvat.

Unionin hallinto ei poikkea paljoakaan siitä mil-

laista oli, kun maata hallitsivat Rooman keisarit, Turkin sulttaanit tai kommunistiset imperialistit. Jokainen aika kuvittelee olevansa jotenkin erikoinen, ainutlaatuinen, lajissaan ensimmäinen tai viimeinen.

— Nykyhetken suhteuttaminen historiaan antaa lohtua, vanhus huokaisi lopuksi.

Eero oli kirjoittanut blogiinsa lyhyitä rutiininomaisia raportteja kaupungin tilanteesta, mutta ei kyennyt olemaan yhtä harkitseva ja etäinen kuin concierge. Vincente oli kertonut kenraalista, joka oli vakuuttanut Eurocorpsin strategian toimivan suunnitelmien mukaan. Kapinallisen kaupungin vastarinta murtuisi minä hetkenä hyvänsä ja järjestys palautuisi. Kenraali oli kieltänyt kategorisesti, ettei Unioni muuttaisi strategiaansa mitenkään. Vincenten mielestä kenraali oli ollut hieman liian sujuva ollakseen uskottava.

Netissä oli tapahtumassa jotain outoa. Samat haut, jotka viime viikolla eivät olleet löytäneet mitään, löysivät nyt tuhansia tuloksia. Ihmiset olivat alkaneet saada selville mitä todellisuudessa oikein oli tekeillä. AODI:n vastainen salaliitto alkoi menettää otettaan. Netin avautuminen uhmasi Unionin propagandaa.

Eero hätkähti hereille keskellä hiljaisuutta, jonka rikkoi vain ikivanhan ilmastointilaitteen käheä hurina. Concierge ja muut olivat kadonneet. Eero oli kuolemanväsynyt, vaikka oli nukkunut koko aamupäivän. Hänen oli päästävä ulos tästä hautaholvista. Jäykistynyttä niskaansa hieroen ja ikävä maku suussaan Eero lähti ensimmäistä kertaa moneen päivään kohti Lokaalia.

Hänen helpotukseksi Biyatt ei ollut paikalla. Baariin tunnelma oli kuin iloisen työleirin kanttiinissa. Ihmiset söivät ahnaasti epätavallisen suuria annoksia ruokaa ja joivat viinaa kuin viimeistä päivää. Jotkut innostuivat jopa laulamaan ironisella asenteella vanhoja neuvostolauluja, mikä oli Eeron mielestä täysin sietämätöntä, mutta myös lievästi huvittavaa. Ihmiset tuntuivat suhtautuvan pommituksiin kuin väistämättömään luonnonkatastrofiin, kuin maanjäristykseen tai taifuuniin, joka tuli uudestaan joka ikinen yö ja tuhosi pienen osan heidän kaupunkiaan. Kukaan ei julkisesti ilmaissut vihaa Unionia kohtaan tai katkeruutta tilanteesta, johon kaupunki oli ajautunut. Pelko oli kehittynyt vaaraa uhmaavaksi joukkohengeksi.

Clea ja Marco keskustelivat kiihtyneesti päät melkein toisissaan kiinni, kun Eero tunkeutui täyden kapakan läpi heidän luokseen ja pyysi lupaa liittyä seuraan.

Clea ja Marco vilkaisivat ensin häntä ja sitten toisiaan. Eero oli huomaavinaan heidän katseissaan sanatonta viestintää, keskinäisiä signaaleja, jotka kehittyvät vain läheisessä suhteessa. Hän tajusi liian myöhään keskeyttäneensä jotakin intiimiä ja oli jo valmis perääntymään, kun Marco viittasi hänet istumaan.

— En halua häiritä, hän yritti vetäytyä.

— Istukaa alas, komensi Clea sotilaallisesti ja hymyili. — Voimme jatkaa myöhemminkin.

Eero veti itselleen tuolin viereisestä pöydästä ja istuutui Clean ja Marcon väliin. Hänen oli keksittävä nopeasti joku keskustelunaihe, jottei tilanne muuttuisi liian kiusalliseksi.

— Kuinka sota sujuu? hän kysyi Clealta reippaamalla äänellä kuin oli aikonut.

Clea vilkaisi Marcoa, joka kohautti kulmakarvojaan nyrpeästi ja selitti, että Unioni yritti edelleen turhaan tuhota aodilaisten olematonta sodanjohtoa ja hajautettua viestintäjärjestelmää. Aodilaisten ala-

ti liikkuva puolustus oli sen ulottumattomissa ja piti toistaiseksi.

— Me voimme kestää tätä vielä viikkoja, ehkä kuu-kausia, jos saamme täydennyksiä yhtä säännöllisesti kuin nyt. . .

— Mutta se ei ole SE ongelma, pisti Marco väliin.

Marco oli jyrkkä pasifisti eikä hän hyväksynyt sotaa missään muodossa. Siksi hänen ja Clean tiiviit välit olivat yllättäneet Eeron. Hän kysyi mitä Marco tarkoitti.

— Sitä, ettei meillä ei ole enää mitään tietä ulos tästä sodasta, sanoi Marco.

Clea nyökkäsi myöntäväisesti.

— Voimme tietysti yrittää kestää Unionin pommituksia mahdollisimman pitkään. . . Me emme voi voittaa tätä sotaa ellemmme ryhdy vastahyökkäykseen. Sitä ei kukaan tässä vaiheessa halua tehdä. . . Unionin sotakoneistolla on tuhansia kertoja enemmän resursseja kuin meillä ja he voivat jatkaa pommituksia käytännöllisesti katsoen loputtomiin. Niin pitkään kunnes kaupungista ei ole enää mitään jäljellä.

Saman oli tiennyt myös Berbatov.

— Unionin tavoite on edelleen murtaa meidän

vastarintamme, hajottaa AODI ja asettaa kaikki vastuulliset oikeuden eteen. He eivät ole osoittaneet mitään merkkejä taipumisesta.

— Me emme voi antautua, jatkoi Clea. — Berbatov ei tule antautumaan ja ilman sitä Unioni ei enää edes neuvottele meidän kanssamme. Voisimme tuhota kaikki Unionin tietojärjestelmät, mutta . . .

Marco jatkoi: — Mutta se voitaisiin myöhemmin kääntää meitä vastaan. Voisimme tietysti antaa periksi ja yrittää paeta. On puhuttu, että siirtäisimme AODI:n pois Euroopasta Kaspianmeren rannalla olevaan itsenäiseen pikkuvaltioon, joka on ilmaissut ymmärrystä meitä kohtaan, tiettyjä korvauksia vastaan tietysti . . .

— Kaikki tiesivät, että Berbatov halusi sotaa, sanoi Eero. — Mutta en ymmärrä miksei AODI tehnyt asialle mitään. Siinä vaiheessa kun minä liityin kuvioihin mukaan, oli liian myöhäistä enkä minä olisi muutenkaan voinut muuttaa mitään. Mutta sota olisi ollut es-tettävissä, jos aodilaiset vain olisivat yrittäneet keksiä tien ulos.

— Me emme halunneet sotaa . . .

Kesken Marcon vastauksen baarissa syttynyt yllät-

tävä kakofonia ja hämmennys. Jokaisen paikallaolijan terminaali hälytti yhtä aikaa, ja kuin yhteisen ko-reografian mukaan kaikki kaivoivat laitteitaan esille ja avasivat niitä kysellen toisiltaan, mistä mahtoi olla kyse.

— Voi paska! huudahti Clea jo ennen kuin Eero ehti saada omaansa edes esille. — Eurocorpsin raskaat pommikoneet ovat nousseet ilmaan.

— Mitä se...? yritti Eero kysyä, mutta sekasorto paheni, kun kaikki huusivat toisilleen ja puheli-miinsa ja pyrkivät kohti ovea. Clea ei kiinnittänyt mitään huomiota Eeron kysymykseen, vaan rynni ensimmäisten joukossa ulos baarista. Eeron oli käännytävä Marcon puoleen.

— Olemme odottaneet tätä. Unioni on vaihtanut taktiikkaansa. He eivät enää odota kaupungin vastarinnan murtumista, vaan he ovat päättäneet ottaa raskaammat keinot käyttöönsä, Marco vastasi kasvot jähmeinä järkytyksestä.

Unioni oli päättänyt, että konflikti on saatava nopeasti päätökseen — kaupungin tuhosta ja ihmisuhreista piittaamatta. Nyt AODI:n vaihtoehdot olivat ka-ventuneet entisestään.

Marco vilkaisi Eeroa pelko silmissään, kun tämä kysyi mitä se tarkoitti.

— Pommikoneet toimivat korkealta ilmasta eikä niiden täsmäpommeja pysty torjumaan mitenkään. Me voimme vain suojautua ja toivoa selviytyvämme. Aikaa on parikymmentä minuuttia . . . Nyt tämä on tottaalista.

Ensimmäistä kertaa sodan aikana kadulla vallitsi täydellinen sekasorto. Ihmiset juoksivat paniikissa sinne tänne ja autot tööttäilivät yrittäessään päästä eteenpäin. Kadunkulmassa uskollinen Serge viittoi heille ja taksin takaovi lennähti auki.

Taksi nytkähti liikkeelle heti heidän päästyä sisään. Serge kurvasi tiukasti seuraavasta porttikäytävästä talon sisäpihalle ja ajoi koko talon läpi korttelin toiselle puolelle.

Vasta kun he olivat päässeet toiselle puolelle, hän heitti kysymyksen takapenkille.

— Mennään Kosmokseen. Siellä on kaikkein turvallisin pommisuoja, vastasi Eero.

— Ei. Minä haluan takaisin solulleni, sanoi Marco.

Kortteli korttelilta ihmisiä näkyi yhä vähemmän kaikkien muiden ehdittyä suojiinsa. Aodilaisten au-

kion laidalla Marco loikkasi ulos autosta kiittäen kyydistä ja toivottaen onnea.

Autio kaupunki näytti päivänvalossa aavemaiselta. Katukauppiat olivat hylänneet tavaransa, kaupat ammottivat autioina ja kaduilla olevat baaripöydät ja tuolit olivat jääneet epäjärjestykseen. Hylättyjä autoja oli jätetty sinne tänne ovien eteen ja kadunkulmiin.

Serge ajoi puiston poikki kulottuneella nurmikolla, auto heittelehti kumpareilla ja Eeron täytyi pitää kaksin käsin kiinni pysyäkseen penkillä.

He olivat päässeet vasta puiston toiselle laidalle, kun ensimmäiset pommit iskivät kaupunkiin. Korkealla lentävien pommikoneiden ääni ei edes kuulunut maahan asti. Ensin kuului vain nopeasti laskeva ujellus ja ensimmäinen räjähdys sai koko maan tärähtelemään. Sarja pienempiä pamauksia kuului joka puolelta heidän ympäriltään. Tulipallot kiisivät Eeron näkökentän poikki. Paineaalto tempaisi auton maasta ja lennätti sen suurta plataania vasten. Eero paiskautui päin auton sivuikkunaa, melun täyttämä väkivaltaisesti heittelehtivä maailma pimeni.

LUEMINUT 2.6

Oudosti humisevan pimeyden ja korvissa tuntuvaan paineen ansiosta Eero kuvitteli joutuneensa syvälle valottoman ja hiljaisen meren pohjaan. Raskas kuuma vesi vastusti hänen liikkeitään. Hän yritti huuata mutta ääni ei kantanut omiin korviin asti. Sydämenlyöntien välisten minuuttien hiljaisuudessa erotui etäisiä kaikuja. Pimeys sai muotoja, kuin valottomia varjoja. Ja liikettä. Joku kiskoi häntä. Eero erotti varjoissa ihmishahmon. Sergen, jonka päästä vuosi verta. Hän yritti sanoa sen, muttei saanut sanoja suuhunsa. Sergekin yritti sanoa hänelle jotain, mutta Eero ei kuullut mitään.

Saatuaan Eeron ulos autosta Serge nosti hänet pystyyn. Hänen niskaansa ja toista olkapäätänsä jomotti pahasti, muuten hän oli kunnossa. Jalat vain eivät toimineet. Serge kiskoi häntä liikkeelle ja he lähtivät horjahdellen juoksemaan. Sergen oli tuettava Eeroa ja autettava häntä eteenpäin.

Talojen yläpuolelle ilmestyi kuolevan auringon kaltainen tulipallo, joka syöksi tulta joka suuntaan. Hän tunsi räjähdysten jopa kuuroutensa läpi. Pom-

mitus jatkui edelleen heidän ympärillään. Tulipallot lensivät vaakasuunnassa satoja metrejä kunnes osuivat rakennuksiin. Ne puhkoivat talojen seinät ja räjähtivät niiden sisuksissa, ikkunat muuttuivat lasisateeksi, joka iskeytyi katuun kuin pystysuora aalto. Kokonainen kerros muuttui hetkessä laastin ja kiven eteenpäin syöksyväksi pilveksi. Räjähdyks repi talon katon auki ja se syttyi leimahtaviksi tulimyrskyksi. Rakennus vajosi kasaan kuin purkutalo saaden aikaan hitaasti korkealle kohoavan pölypilven, jota liekkien ja paineaaltojen aiheuttamat tuulet pyörittivät.

Eero horjahteli tahdottomana Sergen tukemana eteenpäin. Unioni halusi vain aiheuttaa mahdollisimman paljon tuhoa kaupungissa, jota se ollut pystynyt muuten nujertamaan.

Eero ei vielääkään pystynyt kuin laahaamaan jalkojaan ja Serge raahasi häntä mukanaan kohti puiston kulmassa olevaa valurautaista aitausta. Sen keskellä oli maan alle johtavat ikivanhat marmoriportaot. He kompuroivat rinnakkain niitä alas ja räjähdysten paineaalto paiskasi heidät maan alle.

Irtonaista maata satoi heidän peräänsä. Toinnut-

tuaan Eero kompuroi ylös viileältä lattialta, joka haisi pinttyneele desinfiointiaineelle. Käytävän seinät olivat tummanvihreää kaakelia ja sen yhdellä seinällä oli kaksi ovea sekä matalalla oleva pieni lipunmyyjän luukku. Se takana oli istunut vielä hetki sitten joku, sillä tuhkakupissa palavan tupakka kärysi filttiin asti. Serge kiskoi Eeron toisen tukevan messinkikahvaisen puuoven läpi parempaan turvaan.

Maanalainen yleinen käymälä oli vanha ja patinoitunut, mutta yllättävän siisti. Se haisi vähemmän kuin eteiskäytävä, sen lavuaarit, pisoaarit ja koppien ovet olivat siistimmässä kunnossa kuin useimmissa baareissa, jossa Eero oli elämänsä aikana käynyt. Yleiset käymälät olivat tyystin kadonneet kaikista Länsi-Euroopan kliinisiksi muuttuneista kaupungeista, eikä Eero ollut koskaan aikaisemmin edes nähnyt sellaista. Huonomaineinen paikka olisi luultavasti missä tahansa muissa olosuhteissa tuntunut levottomuutta herättävältä, jopa ahdistavalta, mutta juuri nyt se tuntui kaupungin turvallisimmalta suojapaikalta. Hetken ajan valot välkkyivät ja sammuiivat, mutta syttyivät pian uudestaan.

Eero painoi selkensä koristeelliseen kaakelisei-

nään ja vaipui uupuneena lattialle, jota uudet räjähdykset tärisyttivät. Eero odotti hengityksensä tasaantuvan ja sytytti sitten vapisevin sormin savukkeen. Serge, joka istui häntä vastapäätä, sanoi jotain ja Eero nyökkäsi, vaikkei kuullut vieläkään mitään. Serge ei vaikuttanut olevan kauhuissaan tai edes järkyttynyt. Hän pyyhki tyynesti suurella punaruutuisella nenäliinalla otsassaan olevaa haavaa, joka ei näyttänyt kovinkaan pahalta, vaikka siitä olikin valunut runsaasti verta.

Aikaisempi hävittäjien, ohjusten ja ilmatorjunnan välinen kissa ja hiiri -leikki ei ollut mitään verrattuna ulkona riehuvaan armagedoniin. Ohjushyökkäykset olivat olleet liian etäisiä ja tuntuneet hädin tuskin vaarallisilta. Ne olivat olleet kuin simulaatiota, jonka jännitys tuotti adrenaliinia, muttei voinut oikeasti satuttaa. Tämä oli jotain aivan muuta ja nyt hän vasta todella pelkäsi; pelko nousi vastustamattomasti kurkkuun kuin tukahtunut nikotus joka kerta kun maailma tärähti valtavan räjähdysen voimasta.

Hänen yläpuolellaan riehuivat pidättelemättömät voimat, jotka levittivät täydellistä tuhoa ympärilleen. Hän näki mielessään, kuinka tuo infernaalinen voi-

ma tuhosi kaupunkia, joka oli jo ehtinyt käydä hänelle tutuiksi. Svoboda-torni, hänen maamerkkinsä, betonisena ja lasisena tornadona, Lokaali laastin ja romun alle hautautuneena kuin Pompeijin kaupunki, Luzin ja Marcon solu savuavana liekkimerenä. Tuttuja katuja, jotka täyttyivät lasista, lentelevistä ikkunaluukuista, huonekaluista ja vääntyneistä valurautaisista parvekekaiteista. Hän mietti uusia ystäviään ja yritti turhaan vakuutella itselleen heidän olevan turvassa, paremmassa turvassa kuin hän itse. Aloittaessaan armottoman pommituksensa Unioni oli lopullisesti muuttunut hirmuvallaksi. Ehkä nyt aodilaiset ottaisivat sodan vakavasti ja käyttäisivät tuomiopäivän virusta?

Joku muukin ilmaantui yskien käymälän ovelle etsimään turvaa. Tulija nojasi hetken ovenpieleen. Nähdessään heidät hän tuli sisään ja yritti selittää jotakin. Mies oli pukeutunut jesuiitan kasukkaan. Eero osoitti korviaan yrittäen ilmaista, ettei kuullut mitään. Mitä jesuiitta teki näiden anarkistien ja ortodoksien keskuudessa?

Pappi kumartui hänen viereensä ja huusi hänen korvaansa: — Tarvitsen apua. Meidän on saatava ih-

miset tänne turvaan.

Miehen silmissä oli outo kiilto. Eero toisti tämän sanoja mielessään useaan kertaan ennen kuin tajusi ne, mutta hän saattoi vain ajatella miehen hengityksen haisevan sipulille. Jesuiitta katsoi häntä ensin kysyvästi ja sitten hämmentyneenä ja oli juuri yrittämässä uudestaan, kun Eero nielaisi pelkonsa ja nyökkäsi. Pelko pois, hänen oli autettava muita.

Jesuiitta sanoi nimekseen isä Rolin ja hän huusi asiansa myös Sergelle. Yhdessä he lähtivät pois suojastaan, jota Eero ei olisi vielä hetki sitten kuvitellut jättävänsä mistään hinnasta.

Nyt räjähdykset kuuluivat kauempaa. Kadun toisella puolella oleva vanha kivirakennus oli liekkien vallassa. Viereisen uudemman elementtitalon ympärillä oleva pölypilvi hälveni paljastaen valtavan betonikasan, joka oli ollut rakennuksen toinen puoli. Ilma oli täynnä savua ja lentävää tuhkaa.

Kadun toisella puolella olevasta rakennuksesta pyrki ulos joukko typertyneitä, noen likaamia ihmisiä, jotka auttoivat toisiaan. Eero ja Serge riensivät isä Rolinin perässä auttamaan heitä. Serge jäi kadulle ohjaamaan haavoittuneita kohti maanalaista käy-

mälää. Eero meni papin perässä talon sisäpihalle etsimään lisää autettavia. Puoliksi romahtaneesta rakennuksesta saattoi nähdä sisään ihmisten huoneisiin, joiden kirjahyllyissä oli vielä kirjoja ja jokunen koristeesinekin siististi omilla paikoillaan, kallellaan olevia tauluja, katettu ruokapöytä, sohva, joka roikui puoliksi ulkona, televisio, joka oli vielä päällä, ovia jotka heiluivat avoimina tulipalon aikaan saamassa tulessa. Näky oli kuin isosta surrealistisesta nukkekodista. Isä Rolin ilmeisesti kuuli huutoja jostain ja viittoili Eeron siirtämään kellarin oveen eteen kerääntyneitä kiviä ja betonilohkareita.

Piittaamatta putoavista huonekaluista ja lohka-reista ja kaukaisista räjähdyksistä he nostelivat yhteisvoimin raskaita möhkäleitä sivuun ja viskoivat kevyempää romua kauemmas. Isä Rolin uhkui tarmoa. Hänen silmänsä verestivät, hänen naamansa punotti tuskasta ja otsan verisuonet pullistelivat, virtaava hiki oli kuvioinut hänen savun mustaamat kasvonsa noitatohtorin naamioksi. Isä Rolin näytti suorastaan demoniselta eikä Eero kuvitellut näyttävänsä itse yhtään sen miellyttävämmältä. He rehkivät rai-vokkaasti, isä Rolin ei valittanut, ei kironnut eikä sa-

datellut ja niin Eerokin oli vaiti. He vilkaisivat toisiaan ja tarttuivat kiinni uuteen kappaleeseen. Jotkut niistä näyttivät liian suurilta liikuteltavaksi, mutta yli-inhimilliseltä tuntuvien ponnistusten ansiota he saivat ne kuitenkin siirrettyä sivuun.

Eeron kuulo alkoi palautua. Kun hän kuuli epätoivoiset huudot oven takaa, hän ymmärsi mikä oli antanut isä Rolinille yli-inhimilliset voimat. Hänkin sai äänistä uutta tarmoa ja pian he saivat edustan riittävän tyhjäksi ja oven avautumaan hieman.

Ensimmäisenä kapeasta raosta tulvahti kitkerää mustaa savua ja sen perässä joukko ihmisiä, jotka ottivat suunsa edessä olleet rievut pois haukkoakseen yskien raikasta ilmaa keuhkoihinsa. He pyyhkivät silmiään ja yrittivät nähdä ympärilleen. Kun he olivat auttaneet viimeisenkin ihmisen pois käytävästä, Eero vilkaisi sisään ja huomasi toisessa päässä riehuvan tulipalon, joka oli alkanut levitä nopeasti saatuaan lisää happea. He olivat onnistuneet viime hetkessä pelastamaan kymmenet ihmiset häkämyrkytykseltä tai palamasta elävältä. Isä Rolin ei antanut ihmisten jäädä luhistuvan talon pihalle kokoamaan itseään, vaan pakotti kaikki saman tien kadulle ja ohjasi heidät ka-

dun toiselle puolelle turvapaikkaan.

Käymälän portailla yksi pelastetuista, vanha nainen, jonka toinen puoli kasvoista näytti halvaantuneelta, tarttui molemmilla käsillään Eeron käteen ja kiitti useaan kertaan häntä ja Jumalaa pelastumisestaan. Eeroa pyörretti. Tästä hän oli pikkupoikana usein uneksinut, ihmisten pelastamisesta. Hän oli myös onnellinen ja ylpeä.

Isä Rolin organisoii ihmisjoukkoa heidän pienen turvapaikkansa täyttyessä. Hän osoitti jokaiselle paikan, järkyttyneimmille käymälähuoneiden taka-osassa ja muille käytävään ja portaille. Hän antoi parhaansa mukaan ensiapua haavoihin, vaihtoi muutaman rauhallisen sanan jokaisen kanssa ja pyysi ventovieraita huolehtimaan vierustovereistaan.

Eero taas tunsii olonsa niin tyhjäksi, ettei voinut muuta kuin istua portaille kuuntelemaan pommitusten etäistä jylyä ja polttelemaan yhden viimeisistä savukkeistaan. Se rauhoitti hänen hermojaan, mutta työtakin rintataskussa olevan kommunikaattorin ilmoittaessa saapuneesta viestistä hän pelästyi kuol lakseen. Eiväthän yhteydet mitenkään voineet mitenkään toimia näin hirvittävässä olosuhteissa. Her-

mostuneena hän kaivoi laitteen esiin ja luki viestin. Vincente kysyi oliko totta, että Unioni oli aloittanut laajat pommitukset kaupungissa ja kiroili kenraalia, joka valehdellut niin sujuvasti.

Eero päätti yrittää vastata siihen saman tien.

Olen kunnossa ja niin turvallisessa paikassa kuin tässä kaupungissa nyt voi olla. Unioni on pommittanut kaupunkia jo tuntikausia isoilla pommeilla, jotka tuhoavat kokonaisia kortteleita. Taloja on sortunut ja tulipaloja on kaikkialla. Saimme onneksi varoituksen pommi-koneista etukäteen, joten monet ehtivät suojaan, mutta nyt ihmisiä saattaa olla loukussa romahtaneiden talojen alla eikä kukaan pysty auttamaan heitä. En voi mitenkään kuvailla millaista tämä on.

Eero painoi päänsä käsiinsä ja olisi olisi halunnut itkeä, mutta savun kuivaamista silmistä ei valunut kyyneleitä. Taivas tummui ja hiljeni. Käytävään ahautuneiden ihmisten joukossa kävi toiveikas liikehdintä. Oliko pommitus ohi? Kasvoilla näkyi pieni varovainen toivo, mutta he pelkäsivät edelleen että uusi

laivue saapuisi jatkamaan hyökkäystä. Kaikki kuuntelivat jännittyneinä. Taivaalla näkyi vain auringonlaskun värjäämiä savupatsaita. Pelottavan hiljaisuuden rikkoi jonkun kommunikaattorin ilmoitus uudesta viestistä.

— Pommikoneet ovat palaamassa tukikohtaansa! Se on ohi! huusi joku. Muut vastasivat helpottuneilla riemunkiljahduksilla.

Ihmiset auttoivat toisiaan ylös sotkuiselta lattialta ja kaikki syleilivät ja kyynelehtivät. Eero oli pian portaiden yläpäässä ja hän näki ensimmäisenä, millaiseksi ympäröivä kaupunki oli muuttunut. Tulipalot riehuivat lähes jokaisessa talossa. Moni rakennus oli romahtanut tai hajoamaisillaan; kokonaisia seiniä ja kulmauksia putoili rysähtäen alas kadulle. Puitosta oli jäljellä enää savuavia hiiltyneitä puita. Ilma oli edelleen sakeana pölystä ja savusta ja räjähdysaineiden kemikaaleista. Joku itki lohduttomasti, toinen huusi kirouksia taivaalle. Jokainen heistä oli sydänjuuriaan myöten järkyttynyt.

Viimeisenä maan alta tullut isä Rolin aloitti uudestaan toiminnan organisoimisen. Hän käski Sergeä keilemaan, toimiko hänen savun mustaama Mersun-

sa ja Eeroa auttamaan muutamat pahiten haavoittuneet sisään autoon. Serge lähti viemään heidät lähimpään sairaalaan.

Sergen päästyä matkaan isä Rolin järjesti paikalle jääneistä hyväkuntoisista ja hermonsäilyttäneistä ihmisistä ryhmiä, jotka etsisivät talojen raunioista eloon jääneitä ja raivaisivat tiet auki pommisuojiin. Muut hän komensi hakeutumaan jonnekin muiden ihmisten luo. Eero liittyi isä Rolinin seuraan ja he kävelivät määrätietoisesti kohti lähintä liekeissä olevaa ja romahtanutta rakennusta.

Eero voinut olla ihailematta isä Rolin rauhallista ja järjestelmällistä toimintaa. Tämä antoi tukea niille, jotka sitä tarvitsivat, rauhoitti hysteerisiä, ohjasi apua tarvitsevia ja muita lempeästi toimintaan. Hän tiesi kysymättäkin tarkalleen mitä jokainen ihminen tarvitsi tai mihin he kykenisivät. Hän ei tyrkyttänyt eikä vaatinut mitään. Kukaan ei asettanut hänen auktoriteettiaan kyseenalaiseksi, kukaan ei halunnut toimia oman päänsä mukaan eikä kukaan esittänyt mitään vastaväitteitä. Se vaikutti lähes maagiselta kyylyltä muun hävityksen, sekasorron, pakokauhun ja epätoivon keskellä. Isä Rolin oli pelkällä katseellaan

karkottanut hänenkin lamaannuksensa ja saanut hänet auttamaan muita. Eeroa hävetti oma kyvyttömyytensä suhtautua tilanteeseen yhtä tyynesti ja järjellisesti.

LUEMINUT 2.7

Kaupunki oli muuttunut. Eikä se johtunut vain tuhoutuneista taloista tai paksusta savusta, joka leijaili rakennusten välissä ja kattojen yläpuolella peittäen silloin tällöin kuun kuin myrskyä enteilevä pilvi. Eikä vain hiljaisuudesta, joka oli vallannut kaupungin, kun ainainen liikenne ja elämä oli pysähtynyt. Ihmiset olivat muuttuneet. Kaikki olivat kauhun hetkien ja helpotuksen ansiosta saavuttaneet yhtenäisen mielentilan. Kenelläkään ei ollut mitään sanottavaa, kaikki olivat kokeneen saman. Se näkyi heidän silmissään. Se yhdisti heitä vahvemmin kuin mikään kommunikaatio. Ympäröivät ihmiset eivät enää olleet muukalaisia, vaan jokainen heistä oli Eeron kohdalotoveri.

Heidän pieni pelastusryhmänsä eteni isä Rolinin johtamana rakennuksesta toiseen. Oli historian ironiaa, että kylmän sodan aikana lähes jokaiseen kortteliin rakennetut pommisuojaajat tulivat käyttöön nyt, vuosikymmeniä myöhemmin, juuri kun niiden olemassaolo oli melkein alkanut unohtua. Niiden kätköistä ilmestyi ihmisiä, jotka kävelivät silmiään rä-

pytellen ja konemaisesti kuin unissakävelijät ilman selkeää päämäärää, tuijottaen maailmaansa kohdannutta tuhoa. Heidän talonsa olivat muuttuneet kivikasoiksi ja heidän elämältään oli kadonnut kotipesä; he eivät enää tienneet mihin mennä.

Isä Rolin pysäytti jokaisen vastaantulijan ja vaihtoi heidän kanssaan muutaman rohkaisevan sanan. Hän kysyi tyyntäytävällä äänellään jokaisen ihmisen vointia, missä nämä olivat olleet pommitusten aikana ja tarvitsiko joku apua. Osa ihmisistä vain nyökkäili tai vastaili lyhyesti, mutta toiset murtuivat ja nyhyttivät epätoivoisesti tai selittivät yksityiskohtaisesti kaiken minkä olivat kokeneet.

Enimmäkseen isä Rolin vain kuunteli ihmisten sellostusta. Hän pyysi joitakin liittymään heidän seuraansa ja neuvoi muita hakeutumaan toisten ihmisten seuraan läheiselle urheilustadionille, johon oli nopeasti perustettu avustuskeskus.

Miten Unioni kykeni tällaiseen hirviömaisyyteen? Isä Rolin vastasi tukahtuneella äänellä: — Koska he tietävät olevansa vahvempia kuin me. Se antaa heille oikeuden ottaa meidän kohtalomme omiin käsiinsä. Niin ovat maailmassa asiat aina olleet.

Eeron ja isä Rolinin ryhmän onnistui pelastaa kymmeniä ihmisiä, jotka olivat jääneet loukkuun maanalaisiin suojiinsa. He raivasivat tiensä oville ja väänsivät ne väkivalloin auki päästääkseen niiden takana olevat helpottuneet ihmiset vapauteen. He keräsivät sieltä täältä mukaansa työkaluja, mutta pahiten sortuneille taloille he eivät voineet mitään. Niiden raivaamiseen tarvittiin pusku- ja traktoria tai kairavinkoneita. Taloissa riehuville tulipaloillekaan he eivät pystyneet tekemään muuta kuin ilmoittamaan kaupungin vapaapalokunnalle, jolla oli satoja muitakin tulipaloja sammutettavanaan.

Vaikka kaupunki oli kärsinyt suuria vahinkoja, suurin osa ihmisistä oli ennakkovaroituksen ansiosta ehtinyt ajoissa suojiinsa. Loppujen lopuksi kuolleita ja loukkaantuneita ei ollut kovinkaan paljon, vaikka keskustan taloista lähes jokainen oli kärsinyt vahinkoja. He olivat olleet alueella, johon oli pudonnut eniten erityisesti kaupunkistruktuurin tuhoamista varten suunniteltuja satelliittiohjattuja täsmäpommeja. Muualla suuria pommeja oli ollut harvemmassa ja ne olivat tuhonneet vain toisistaan erillään olevia kortteleita.

Kaupunki oli täynnä kuolemanloukkuja. Eräässä palaneessa talossa he raivasivat tiensä pienelle kellarinelalle, jonka takana joku lähitienoon asukas tiesi olevan pommisuojan. Siellä oli muina öinä ollut suojassa kymmeniä ihmisiä. Nyt ovi oli huolestuttavan tiukasti kiinni eikä oven takaa kuulunut mitään ääniä.

Saatuaan sen auki heidän sieraimiinsa kantautui savun lisäksi vastenmielinen kärventyneen ihmislihan haju. Se toi mieleen vanhan suomalaisen saunan. Vain Eero ja pari muuta rohkenivat seurata isä Rolinia savun keskelle. Muut jäivät hajun lamaannuttamina ulos.

Muutaman askeleen jälkeen Eeron silmät alkoivat vuotaa niin, ettei hän enää nähnyt eteensä. Isä Rolin löysi pommisuojan oven ja hakkasi sitä raivokkaasti. Heidän oli väännettävä kuumuutta hehkuva ovi auki väkivalloin. Heidän silmilleen pöllähti uusi pilvi vastenmielisen hajuista mustaa savua. Silmiään pyyhkien Eero astui sisään pommisuojaan. Huone oli musta kuin savuhormi, heidän lamppunsa valossa erotui parikymmenen ihmisen ruumiit. Ihmiset eivät olleet palaneet, vaan kuolleet savuun ja kuumuuteen ja

kärventyneet vasta sen jälkeen. Ruumiit olivat vääntyneet irvokkaisiin asentoihin kuin sisiliskot ja kutistuneet täysin tunnistamattomiksi.

Eero haukkoi henkeä ja oksennus kohosi hänen kurkkuunsa. Silmät valuivat vettä virtanaan estäen onneksi häntä näkemästä ruumiita tarkemmin. Mikseivät nämä ihmiset olleet paenneet loukostaan? Luultavasti he olivat pelänneet ulkona vallitsevan vielä pahemman helvetin. Eero ei ollut koskaan nähnyt mitään vastaavaa. Hän ei voinut kuvitella mitään hirvittävämpää.

— Nämä ovat ihmisen tekoja toisia ihmisiä kohtaan, eivät Jumalan tuomio tai rangaistus, sanoi isä Rolin silmät kiinni puristettuina. — Meidän jokaisen on vastattava omasta moraalistamme ja otettava vastuuta myös omasta ja muiden kohtalosta. Jumala on luonut maailman ja Jumala on luonut ihmisen, mutta hänen kohtalonsa ei ole Jumalan käsissä. . .

Oliko isä Rolinia niin järkyttynyt, että oli unohtanut oman uskonsa vai miksi hän puhui kuin kerettiläinen?

Kaikesta huolimatta isä Rolin pysyi edelleen tyyneenä ja peräänantamattomana, kun he tuon karmai-

sevan kohtauksen jälkeen jatkoivat lähes aamunkoittoon asti väsymättä kierrostaan. Vasta silloin palokunta ja raivaustraktorit ehtivät heidän alueelleen ja tekivät heidän työtään paljon tehokkaammin.

Pikkuhiljaa elämä palasi kaduille ja ihmiset käyttäytyivät taas varovaisesti lähes normaalisti. Jokunen kahvilakin avasi ovensa ja tarjoili lohtua epätoivoon. Ihmiset kerääntyivät pieniin vaiteliaisiin ryhmiin ilman mitään erityistä syytä. Kenelläkään ei ollut vielä tarvetta puhua. Osa ihmisistä näytti pakkaavan välttämätöntä omaisuuttaan autoihin lähteäkseen pois joukkohautojen kaupungista. Eero ei voinut syyttää heitä. Mihin he suuntaisivat, jos laakso oli saarrettu ja suljettu?

Hänen kohtalonsa oli nyt lopullisesti sidottu tähän kaupunkiin. Hänen oli elettävä sen rinnalla katkeraan loppuun asti.

Eero huomasi heidän päätyneen tuttuun kadunkulmaan. Lokaali ei ollut kärsinyt tuhoista eikä Eero hämmästynyt nähdessään sen ikkunan läpi tuttuja, vakavailmeisiä ja uupuneita kasvoja. Ikkunan takana, Lokaalin asiakkaiden joukossa oli myös Ivana Biyatt. Isä Rolin ei näyttänyt mitään väsymyksen merk-

kejä, mutta Eero ymmärsi heidän tehneen kaiken voitavansa. Eeron ehdottaessa, että he lopettaisivat ja yrittäisivät saada baarissa aamiaista, isä Rolin katsoi ympärilleen eksyneenä. Ensimmäistä kertaa jonkinlainen epävarmuus nousi hänen kasvoilleen ja hän nyökkäsi väsyneesti.

Muut heidän pienen pelastusryhmänsä jäsenet päättivät lähteä omiin suuntiinsa, mutta sitä ennen isä Rolin kiitti jokaista henkilökohtaisesti. Sillä hetkellä Eero olisi voinut kuolla isä Rolinin puolesta, mutta ryhmän hajottua isä Rolin suorastaan lysähti kasaan. Hän muuttui hetkessä väsyneeksi vanhaksi mieheksi, joka oli likainen ja voimaton.

LUEMINUT 2.8

Myöhemmin Eero käveli puolinukuksissa savun hämärtämiä haudanhiljaisia katuja kohti hotelliaan eikä kiinnittänyt huomiota takaansa kuuluviin askeleisiin. Hän havahtui niihin vasta kun tajusi niiden muuttuvan juoksuksi. Joku tarrautui häneen kiinni ja tuuppasi rajusti seinää vasten. Eero tunsu kylmän terän painautuvan kurkulleen.

Käsi, joka veistä piti, kuului Ivana Biyattille, jonka raivon vääristämät kasvot ilmestyivät niin lähelle, että Eero saattoi haistaa turkkilaisen kahvin hänen hengityksessään.

— Älkää tehkö mitään, sähisi Biyatt. — Minun ei tarvitse tappaa, ellette anna siihen hyvää syytä.

Eero oli varma, ettei Biyatt valehdellut.

— Olen hyvin pettynyt teihin, Biyatt kähisi samalla äänellä kuin silloin kun oli kertonut sukutarinaansa.

— Olin nähnyt meidän yhteisen tulevaisuutemme. Minä olisin voinut auttaa teitä ja te olisitte voinut auttaa minua, mutta nyt en haluaisi olla missään tekemisissä teidän kanssanne. Te olette tehnyt sen mahdottomaksi.

Jokainen baarin asiakas oli kääntynyt katsomaan Eeroa ja isä Rolinia heidän astuessaan sisään Lokaa-liin. Ivana Biyatt, joka oli pukeutunut yhtä täsmällisesti kuin aina, oli noussut äkisti seisomaan. Hänen katseensa oli täynnä vihaa ja halveksuntaa. Sen jälkeen mitä koko kaupunki oli kokenut, ihmisten reaktio oli Eerosta kummallinen.

Negrel ei tervehtinytkään häntä, vaan katseli epäluuloisesti isä Rolinia. He vilkaisivat toisiaan ja isä Rolin sanoi: — On parempi, että en tule . . .

— Ei käy! Menkää pöytään odottamaan. Minä hoidan asian.

Isä Rolin katsoi häntä uupuneesti ja mutisi käyvänsä peseytymässä.

Eero kääntyi baarin asiakkaiden puoleen.

— Mikä teitä oikein vaivaa hyvät ihmiset? Eero kysyi ja huiatoi käsillään. — Vieläkö te näette vihollisia omassa keskuudessanne? Isä Rolin pelasti kymmeniä ihmisiä kuolemalta pommitusten keskellä. Me olemme koko yön raivanneet kaupunkia ja pelastaneet ihmisiä raunioista, mutta näyttää siltä, että jotkut teistä eivät edes ole lianneet käsiä, hän huusi Biyattille.

— Teillä on vain yksi todellinen vihollinen, omat

ennakkoluulonne. Jos te ette voi voittaa niitä, kuinka te kuvittelette kestäväanne Unionia vastaan?

Ihmiset käänsivät hieman vaivautuneina katseensa pois ja mutisivat hämmentyneinä. Ivana Biyatt katsoi Eeroa edelleen murhaavasti ja marssi ulos baarista. Parempi niin, ajatteli Eero.

— Olin pommitusten aikaan Sergen kanssa, Eero sanoi Negrelille. — Hän on kunnossa.

Negrel näytti yllättyneeltä ja helpottuneelta. Hän lupasi vaisusti tuoda heille aamiaista. Eerokin kävi vessassa siistiytyvässä. Hänen kätensä olivat täynnä pieniä haavoja ja ruhjeita, mutta muuten hän oli kunnossa. Kyynelten virrat olivat uurtaneet savun mustamiin kasvoihin rumia juovia.

Eero ei voinut olla ajattelematta raivoa Ivana Biyattin katseessa. Koko Biyattin maailmankuva perustui vihaan ja katkeruuteen.

Hänen palatessaan pöytään isä Rolin näytti rukoi-levan.

— Aodilaiset he ovat suvaitsevaisia, mutta ei se tarkoita, että heidän silti täytyisi pitää meistä, vastasi isä Rolin, kun Eero kysyi miksi aodilaiset suhtautuivat häneen niin vihamielisesti. — Joidenkin mie-

lestä me emme kuulu tänne. Olemme yrittäneet toimia niin avoimesti kuin mahdollista, mutta silti eräät epäilevät meidän vain vakoilevan paavin nimissä.

Eero kysyi mitä jesuiitat yleensä tekivät anarkistien keskuudessa. Isä Rolin kertoi kuuluvansa jesuiittojen pieneen vähemmistöryhmään, joka harrasti muita vakavampaa itsetutkiskelua. He kutsuivat itseään teilhardisteiksi Pierre Chardin de Teilhardin, viime vuosisadan alun jesuiitta-toisinajattelijan, mukaan.

— Teilhard oli jesuiitta ja paleontologi, selitti isä Rolin. — Joka yritti yhdistää tieteellisen maailmankuvan katolilaiseen vakaumukseen. Vastoin kirkon virallista kantaa hän uskoi ihmisen olevan evoluution tulos ja evoluution olevan osa Jumalan luomistyötä. Hänelle inhimillisten tuntemusten, rakkauden ja erityisesti tuskan tunnistaminen oli Pyhän Hengen keskeinen olemus. Hän kyseenalaisti kaiken kristinuskossa. Raamatun tekstin, synnin, kirkon opetukset, Jumalan armon ja anteeksiannon, aivan kaiken, menettämättä kuitenkaan hetkeksikään omaa uskoaan. Hänelle Jeesus oli vapahtaja, joka johti ihmisen henkisen kehityksen oikealle tielle.

— Teilhard katsoen vaiennettiin kuoliaaksi. Hän ei ollut ensimmäinen eikä viimeinen, joka halusi kyseenalaistaa uskomme syvimät merkitykset. Me kuljemme hänen jalanjäljissään ja olemme päätyneet tänne, pois Opus Dein valvovan katseen alta.

— Teilhard nosti esille monia asioita, joita kirkon konservatiiviset piirit eivät halunneet käsitellä lainkaan. Sitä mukaa kun käsityksemme ympäröivästä maailmasta laajenee, Jumalan tila kutistuu. Teilhard näki Jumalan evoluutiossa samalla tavalla kuin Hänet on myöhemmin nähty kosmisessa alkuräjähdyksessä tai alkeishiukkasten satunnaisessa käyttäytymisessä. Jumalan on edelleen, nykyään kirjaimellisesti, kaikkialla — jokaisen hiukkasen kvanttimekaniikassa.

Ja ehkä myös kaaoksessa, ajatteli Eero, johon satumanvaraisesti ilmaantui järjestys kuin jumalainen ilmestys.

Eero ei ollut saanut uskonnollista kasvatusta, eikä hän pitänyt itseään millään tavalla uskovaisena, ei edes agnostikkona. Hän hyväksyi muiden ihmisten vakaumuksen. Isä Rolin osoittanut, minkälaiset voimat vahva usko saattoi ihmiselle antaa.

Negrel toi heidän eteensä lämmitettyä tomaatti-keittoa ja leipää, joka ei ollut aivan tuoreimmillaan.

— Aodilaiset eivät usko, että mekin olemme suuren muutoksen kannalla.

— Muutoksen?

— Teilhard loi ajatuksen noosfääristä, globaalista ihmiskunnan kommunikaation ja ajatusten verkostosta, joka toimii ja kehittyy kuin näkymättömän käden ohjaamana samaan tapaan kuin luonnon ekosysteemi. Hänen mukaansa evoluutio on siirtynyt biologiasta kulttuuriin ja jalostaa nyt ihmiskuntaa kohti suurempaa määränpäättä.

— Kuulostaa ihan netiltä, mutta eikö paavi ole tuominnut sitä Saatanan luomukseksi?

Isä Rolin nyökkäsi väsyneesti.

— Ei Teilhard nettiä keksinyt ja noosfääri on yhdistetty myös Gaia-myyttiin ja moneen muuhun vielä epämääräisempään uusmystiikkaan. Teilhard ajatteli koko ihmiskunnan kulttuuria, sen tietämysten, tarinoiden ja kokemusten toisiinsa kytkeytyvää kokonaisuutta. Netissä on paljon pahaa, mutta lähentämällä ihmisiä toisiinsa se vahvistaa ihmiskunnan yhteenkuuluvuutta. Kaikki mikä kohoaa, lopulta kohtaa, oli

Teilhardin motto.

Eero olisi halunnut jatkaa keskustelua, mutta isä Rolin ilmoitti, että hänen täytyi jatkaa matkaansa.

— Kiitos aamiaisesta ja suurkiitos siitä, että teitte kanssani Jumalan työtä, sanoi isä Rolin.

Muistikuvat kuolleista ihmisistä saivat Eeron unohdamaan kaikki ne, joiden hengen hän oli onnistunut pelastamaan.

Hän katseli isä Rolinin astuvan ulos baarista ja lähtevän määrätietoisesti eteenpäin. Hän päätti soittaa isälleen.

— Eero? Oletko kunnossa? Kuulin juuri uutisista, että Unioni on pommittanut kaupunkia rajusti.

— Olen kunnossa. Kaupunkia pommitettiin koko päivän. Tuhot ovat hirvittävät, Eero sanoi väsyneesti.

— Törkeää. Unioni suhtautuu tähän juttuun aivan liian vakavasti. Eivät nämä aodilaiset vaikuta niin vaarallisilta terroristeilta, että ne pitäisi pommittaa takaisin kivikaudelle.

Ensimmäistä kertaa Eero kuuli jonkun ulkopuolisen kutsuvan aodilaisia omalla nimellään. Unioni ei ollut kertaakaan käyttänyt sitä omassa tiedotuksessaan. Ilmeisesti muukin AODI:a koskeva tieto oli vii-

meinkin alkanut levitä suuren yleisön keskuuteen.

— Uutisissa kerrottiin, että parlamentissa on esitetty epäluottamuslausetta komissiolle. Siitä äänestetään huomenna tai luultavasti ylihuomenna, jos keskustelu jatkuu pitkään. Olen sitä mieltä, että komission on välittömästi keskeytettävä tämä sota, tai mitä hiton konfliktinrajoitustoimintaa se sitten onkin, ja ryhdyttävä uudestaan neuvotteluihin aodilaisten kanssa.

— Ei tästä oikein muuta tietä ulos ole. . .

— No joka tapauksessa hyvä, että sinä olet kunnossa. Yritä pysyä hengissä. . . No, täytyy tästä lähteä klubille lounaalle. Soitele taas, jos olet liikkumassa täällä päin. Terve.

Eero ei ehtinyt lisätä mitään, kun hänen isänsä jo katkaisi puhelun. Hän jäi hölmistyneenä tuijottamaan kommunikaattoriaan ja pohtimaan mitä oli tapahtumassa.

Eero oli saanut isältään suvaitsevaisen kosmopoliittisen kasvatuksen, mutta hän oli kuvitellut ettei isä hyväksynyt poikansa sopeutumattomuutta. Ehkä Eero oli ollut väärässä. Ehkä hänen isänsäkin oli aina suhtautunut ennakkoluuloisesti auktoriteetteihin,

mutta ei ollut kyennyt ilmaista sitä, edes omalle pojalleen.

Jos jopa hänen passiiviskonservatiivinen isänsäkin, toisella puolella Eurooppaa, oli alkanut kiinnostua AODI:sta, sillä saattaisi todella olla mahdollisuuksia tässä konfliktissa. Eero oli yhtäkkiä ylpeä isästään. Ilmeisesti Berbatov oli ollut oikeassa. Sota oli muuttamassa ihmisten asenteita ja kaikki oli tapahtunut yllättävän nopeasti.

Eero huomasi pidättävänsä hengitystään ja veti nyt varovasti ilmaa nenänsä kautta. Hän kysyi Biyattilta mitä tämä aikoi.

— Minun on otettava sen minkä haluan, kysymättä teidän mielipidettänne.

Biyatt teki jotain toisella kädellään, mutta ei irrottanut mustia silmiään Eerosta eikä hellittänyt veistä hänen kurkullaan.

— Tämä ei satu. . . Jos pysytte liikkumatta, Biyatt mutisi.

Veitsi liikkui Eeron kurkulla ja hän ähkäisi enemmänkin yllätyksestä kuin kivusta, kun veitsi viils hänen ihoa. Kahu salpasi hänen ajatuksensa, mutta vain hetkeksi, sillä terä ei painautunut syvälle. Se teki

vain pienen pistohaavan.

Biyatt keskittyi hetkeksi johonkin muuhun ja Eero yritti olla liikkumatta, mutta hän vapisi jännityksestä.

— Älkää liikkuko!

Hetken päästä Biyatt kohdisti taas silmänsä Eeroon ja näytti kapeaa lasiputkiloa, jossa oli läpinäkyvän nesteen keskellä muutama pisara hänen vertaan, jotka leijailivat kuin tummat ukkospilvet. Mitä Biyatt aikoi?

— Katsokaas, selitti Biyatt. — Olen sukuni viimeinen jäsen... Minähän kerroin siitä teille, enkö? En voi sallia sitä. Sukuni salaisuuden on siirryttävä tuleville polville. En aio luovuttaa niin helpolla. Otan rahani ja häivyn jonnekin, ehkä Libyaan tai Kolumbiaan tai Burmaan, jossa on hyvin korkeatasoisia klinikoita. Ne voivat tehdä sen muutamasta veripisarasta.

— Te kloonaatte itsenne, mutisi Eero ääni vapisen.

— Kloonata itseni? En. Se olisi tyhmää, epäterveellistä. Tyttärilläni tulee olemaan meidän molempien geenejä.

— Meidän molempien? Miksi...

— Miksi te? Koska olen nähnyt, että meidät kak-

si on tarkoitettu yhteen, tavalla tai toisella. Sitä koh-
taloa ei voi välttää. Ja olen varmistanut asian vertai-
lemalla meidän kahden kromosomeja. Teidän tietoi-
hinne oli helppo päästä käsiksi viranomaisten keh-
nosti suojatuissa järjestelmissä. Meidän mahdollisim-
man etäiset perimämme ovat jälkeläisten kannalta
optimaaliset.

Epätoivosta ja raivosta Eero sai uutta voimaa. Hän
oli juuri käymässä Ivana Biyattin kimppuun, veitses-
tä piittaamatta, kun hän tunsu voimakkaan tärähdyk-
sen, kuin sähköiskun, joka turrutti ja halvaannutti
koko hänen kehonsa ennen kuin hän ehti edes huu-
taa. Hän lyyhistyi maahan ja ehti vain huomata Biyat-
tin toiseen käteen ilmestyneen sähköpampun ennen
kuin nainen katosi juosten hänen näkökentästään.

Miksi kaupunki teki tämän hänelle? Juuri kun hän
oli saanut tuntea yhteenkuuluvuutta sen kanssa, ta-
pahtumat riistivät tunteen häneltä. Kaupungin ar-
voitukset alkoivat yksinkertaisesti olla hänelle liikaa.
Hän tajusi päästäneensä sen aivan liian lähelle itse-
ään. Se oli hänen ihonsa alla kuin kasvain; kuin jokin
toinen, joka taisteli olemassaolosta hänen sisällään.

LUEMINUT 2.9

Eero heräsi vastentahtoisesti unesta, johon hän oli piiloutunut kuolemaan kuin sairas eläin. Kaukaisuudesta kuului matala jyminä, joka oli voimistunut juuri riittävästi herättääkseen hänet. Jotain oli tapahtumassa.

Kaupunki oli pimeä, vain siellä täällä näkyvät yksinäiset valopisteet kertoivat, ettei se ollut kadonnut kokonaan hänen nukkuessaan. Missään ei näkynyt ihmisiä. Hän oli juuri aikeissa käynnistää kommunikaattorinsa, jonka oli sulkenut edellisenä iltana, kun nopeasti laskeva ulina täytti hänen mielensä edellisen päivän painajaisella. Välähdys sokaisi hänet ja hän ehti ihmetellä missä räjähdysten ääni ja paineaalto viipyivät, kun molemmat iskivät rakennukseen täydellä voimallaan. Koko talo keikahti, suuri ikkuna hajosi pirstaleiksi ja huoneen sisältö paiskautui takaseinään. Talo oli ilmeisesti paljon vankempaa tekoa kuin miltä näytti. Se pysyi koossa.

Seuraavat räjähdykset eivät tuntuneet ensimmäiseen verrattuna enää miltään. Joka suuntaan räjähtävät tulipallojen välähdykset tekivät kaupungista

maalauksellisen kauniin. Savupatsaat kohosivat kohosivat kaupungin siluetin ylle ja ne näyttivät autio-
maan djinneiltä, tulesta ja ilmasta syntyneiltä demon-
neilta, jotka kylvivät tuhoa ja kauhua kaupunkiin.

Eero lyyhistyi lamaantuneena lattialle. Pieni kau-
lassa kirvelevä haava muistutti häntä Biyattista, joka
oli kuin vampyyri imenyt hänestä kaiken elämänha-
lun. Eero ei enää välittänyt näkisikö seuraavan aa-
mun valkenevan vai ei. Hän ei jaksanut enää pae-
ta. Hänestä oli tullut yhtä hullu kuin Berbatov. Ho-
tellihuoneen ikkunasta avautuva näytelmä oli pelk-
kää kauhua, tuhoa ja hävitystä, mutta se oli siitä huo-
limatta suurenmoinen. Viileä ja rauhallinen yötuuli
puhalsi savun sisään rikkoutuneesta ikkunasta. Ee-
ron silmiä kirveli, jokaisen välähdyksen jälkeen hän
sulki ne vaistomaisesti uudestaan, muttei kuitenkaan
malttanut pitää niitä kiinni. Hetki pysähtyi jokaisen
räjähdysten jälkeen.

Kyynleet valuivat, eikä vain savun takia. Hän an-
toi periksi epätoivolleen. Ei enää kuolemanpelkoa.
Ikuinen hetki ja seuraava välähdys valaisi maise-
man. Ei enää häpeää ja ahdistusta, seuraavalla väläh-
dyksellä hän luopui toiveistaan, yksinäisyydestään,

muistoistaan, hän menetti tulevaisuutensa ja uskonsa. Jokainen välähdys toi mukanaan uuden pettymyksen. Hetket venyivät ja venyivät mutta aika ei päättynyt.

Aurinko nousi meren ulapan yläpuolelle, mutta sen loisto ei tahtonut läpäistä kaupunkia verhoavan tuhon peitettä. Koko kaupunki oli niin sakean savun peitossa, että sen läpi tulipalot tuskin erottuivat. Auringon hehku oli samaa ja sumuinen ja surullinen kuin Eeron mieli.

Eero nousi ylös ja käveli horjahdellen käytävään. Sähköt olivat poissa, käytävä oli pimeä ja täynnä savua. Hissit eivät liikkuneet, joten hän käveli alas portaita tukien itseään kaiteeseen. Ainakin kolme peräkkäistä kerrosta oli kärsinyt vahinkoja, mutta hän pääsi kuitenkin laskeutumaan niiden läpi portaita alas. Viimein hän pääsi merkitsemättömän oven läpi hotellin valottomaan ja hiljaiseen aulaan. Kummallista miten vaiteliaan ukon puuttuminen teki aulasta vielä kolkomman, kuin unohdetuille aikakausille omistettun mausoleumin. Eero työnsi käsillään auki automaattiset ulko-ovet ja astui ulos savun- ja kemikaalinkatkuiselle kadulle.

Eero ehti hädin tuskin havaita kovalla vauhdilla lähestyvää pakettiautoa. Hän nosti kädet hyödyttömästi päänsä suojaksi ja kyyristyi vastaanottamaan päälleen kirskuen vyöryvää autoa. Kaiken tämän sodan keskellä hän kuolisi proosallisesti auto-onnettomuudessa. Juuri ennen törmäystä se kääntyi äkisti kohti hotellia kallistuen uhkaavasti kuin kiikerä purjevene sivutuulella. Auto törmäsi lasiovien läpi hotellin aulaan ja katosi pimeyteen. Lasinsirujen levittäytyttyä tasaiseksi matoksi mustalle marmoriallatia seurasi pelottava hiljaisuus. Eero oli yhä elossa.

Aivan hissien eteen pysähtyneen auton takavalot välkähtivät. Se nytkähti kuin pystyyn nukahtanut sarvikuono ja peruutti ulos aulasta ajaen toistamiseen melkein Eeron yli. Kadulla auto pysähtyi Eeron viereen ja kuski nojautui ulos ikkunasta.

— Oletteko kunnossa? kysyi ahavoitunut ja sotilasasuun pukeutunut viiksekäs mies.

— Ei hätää, mutisi Eero.

Toinen mies katsoi kuskin olan takaa ja Eero tunnisti hänet.

— Ai te, huudahti Berbatov. — Hyvä. Hypätkää kyytiin. Eurocorpsit tulevat, hän sanoi silmissään pe-

lottava virnistys, jonka Eero muisti liiankin hyvin.

Kolmas mies hyppäsi ulos jättäen oven auki Eerolle. Eero kapusi sisään tilavaan ohjaamoon. Berbatov oli pukeutunut varusteliiveihin, jonka taskut olivat täynnä ammuksia ja kranaatteja. Hän piteli jalkojensa välissä nykyaikaista rynnäkkökivääriä. Auton takaosassa oli tiiviisti toisissaan kiinni istuvia miehiä ja naisia asevarusteissa. Auton keskiosassa oli röykkiö kaikenlaisia aseita, olkapäältä ammuttavista ohjuksista kranaatteihin ja heittämiin.

— Mihin te olette menossa?

— Eurocorpsien iskujoukot ovet lähteneet kohti kaupunkia ja korkeakoulu on yksi heidän kohteistaan. Me olemme menossa puolustamaan sitä.

— Saitte siis houkuteltua vihollisen kaupunkiin? kysyi Eero. Berbatov ei sanonut mitään mutta katsoi Eeroa pupillit laajentuneina.

Ehkä Berbatovin strategia oli sittenkin ainoa ulospääsytie. Komissio halusi voittaa nopeasti, säilyttää asemansa ja säilyttää kasvonsa. Kahden päivän tuhoisien pommitusten tarkoituksena oli pehmittää puolustusta kaupungin valtaamiseksi.

— Osaatteko käyttää asetta? Berbatov kuiskasi.

Eero oli ollut muutaman kuukauden asevelvolisena Suomen armeijassa, saanut koulutusta aseiden käytössä ja ampunut muutamia laukauksia maalitau luun. Sen lisäksi hänen ainoat mielikuvansa sodasta olivat elokuvista ja uutislähetyksistä. Mutta mitä tekemistä niillä oli todellisten taistelujen kanssa?

— Antakaa minulle ase, hän kuuli itsensä sanovan.

Vaimeiden kannustushuutojen saattelemana hänelle ojennettiin rynnäkkökivääri, joka Eeron helpotukseksi näytti jokseenkin tutulta, ja olkalaukku, joka oli tungettu täyteen ammuslippaita. Hän tarttui aseeseen toivoen, että saisi sen avulla jotain aikaiseksi.

— Kuljetuskoptereiden edellä tulevat taistelukopterit, joissa on 50-milliset tykit ja kupeet täynnä ohjuksia. Kaupungin ilmatorjunta saa pitää ne kiireisinä. Viime yön pommitusten kohteina olivat maahanlaskukohteiden ympäristöt.

— Eurocorpsit eivät ole hyviä improvisoimaan ja he tulevat tipahtamaan suoraan meidän käsiimme. Tiedämme tarkalleen mihin he pyrkivät, joten katkaisemme heidän tiensä ja taistelemme jokaisessa rakennuksessa ja jokaisessa kadunkulmassa. Se ei tu-

le olemaan helppoa, mutta he saavat nähdä miten he ovat kohdelleet minun kaupunkiani. He saavat mak-saa verellään, kuin saksalaiset Stalingradissa.

Berbatov puhui yhtä paljon itselleen kuin Eerolle. Hänen pikku yllätykseensä kuului reilun tusinan ver-ran taistelijoita eikä Eero ollut lainkaan varma, kyke-nisikö tuo pieni joukko estämään Eurocorpseja val-taamasta korkeakoulua. Ehkä kyseessä oli vain Ber-batovin henkilökohtainen itsemurhatehtävä. Eero ei välittänyt.

Hulluus oli tarttunut häneenkin. Hän oli kuollut koko yön ja nyt kohtalon enkeli oli Berbatovin muo-dossa tullut tarjoamaan hänelle sen sijaan sankaril-lista marttyyriutta. Hän kokoaisi itsensä vielä kerran ja kuolisi taistellen.

Keskusta oli autioina raunioina. Yksikään raken-nus ei ollut säästynyt hävitykseltä. Svoboda-torni oli menettänyt kirjaimiaan ja sen synkkinä ammottavis-ta ikkuna-aukoista tuprusi savua. Joidenkin pienem-pien talojen katot olivat romahtaneet tai seinät kaatu-neet. Pahiten kärsineet olivat enää pelkkiä kivikaso-ja. Eero tunsu kuitenkin helpotusta huomatessaan, et-tä tuttu juna-asema oli edelleen pystyssä. Vaikka hän

ei enää kuvitellut pääsevänsä pois kaupungista, se oli muistutus ulkomaailman olemassaolosta.

Kadutkin olivat karmeassa kunnossa. Ne olivat täynnä vaarallisia kuoppia, kivistä kasoja, betoninkappaleita ja käryäviä autonraatoja. Auto heittelehti hurjasti sinne tänne, kuski kuitenkin ajoi yhtä kovaa ja itsevarmasti kuin Serge.

Kaduilla ei näkynyt ketään. Ei edes ketään isä Rolinin kaltaista pelastajaa, joka olisi auttanut ihmisiä ulos loukuista. Ihmiset eivät ehkä vielä uskaltaneet nousemaan suojistaan, koska he olivat saaneet netin välityksellä tiedon Eurocorpsien tulosta.

— Unionin ajoitus meni pieleen. Pommitukset lopuivat liian aikaisin. Meillä on aikaa melkein tunti, sanoi Berbatov vilkaistuaan kelloaan heidän saavuttua korkeakoulun edustalle.

Korkeakoulun valkeiden, modernien kaksikerroksisten rakennusten keskellä oli kolme toisiinsa yhdistettyä sisäpihaa. Toisen kerroksen luentosalien laseihin olivat sirpaleina leveällä tasanteella, johon pääsi kompleksin kummassakin päässä olevia leveitä portaita, joilla opiskelijoiden oli tapana istuskella. Tasanteen keskellä rivi neliskulmaisia pilareita kan-

natteli rakennuksen kattoa. Yhteen rakennukseen oli osunut pommi ja sen kulma oli kokonaan tuhoutunut, mutta muut osat näyttivät olevan kunnossa.

Rakennuskompleksin matalaa kukkulaa ympäröivän puistoalueen puut olivat palaneet mustiksi rangoiksi ja ruoho oli kärventynyt tai peittynyt mustaan nokeen. Berbatov määräsi miehet tutkimaan rakennuksia ja hätistämään kaikki ulkopuoliset pois.

Kompleksin kolme sisäpihaa olivat ainoat paikat, joihin miehistönkuljetuskopterit pystyisivät laskeutumaan, joten Berbatov sijoitti miehensä pieniksi ryhmiksi pihojen ympärille ja kehotti jokaista varmistamaan itselleen nopean ulospääsytien sovitulle kokoontumispaikoille. Eero liittyi pieneen taisteluryhmään, joka asettui toisen kerroksen lasiseinäiseen luentosaliin vahtimaan pihalla olevia sisäänkäyntejä ja toiselle sisäpihalle johtavaa tunnelia.

Sisäpihat olivat hyvin pelkistettyjä, nurmikoiden erottamia sorakäytäviä, joiden varsilla oli yksinkertaisia kivipenkkejä. Oli selvää miksi Eurocorps suunnitteli laskeutuvansa juuri tänne. Sisäpihat antoivat suojaa laskeutuville koptereille ja jos Eurocorpsin onnistuisi vallata rakennukset, niitä olisi hyvin helppo

puolustaa joka suuntaan.

Kaksi Eeron tovereista oli käytännöllistä sissikoulusta saaneita palestiinalaisia, jotka olivat tottuneet taistelemaan ylivoimaista, paremmin varustettua ja hyvin järjestäytynyttä vihollista vastaan, aseinaan ehkä vain kivenmurikat ja ritsat. Palestiinalaiset suhtautuivatkin tilanteeseen kylmän rauhallisesti ja ammattimaisesti. Vaiteliaina he miinoittivat kranaateilla kaikki sisäpihalle johtavat ovet ja tukkivat yhtä lukuun ottamatta kaikki rakennuksen ulkopuolelle johtavat tiet luokkahuoneiden kalusteilla. Kun he saivat tiedon kopterien lähestymisestä, he istuutuivat tyyneästi käytävälle käärimään ja polttamaan savukkeita, jotka hajusta päätellen sisälsivät muutakin kuin pelkkää tupakkaa.

Eero tutkiskeli asettaan. Se ei ollut metallia, vaan jotain uudenaikaista asepolymeeriä. Aseessa ei ollut mitään sarjanumeroa tai valmistajan nimeä, mutta sen muotoilu oli nykyaikainen. Toimintaperiaatteiltaan se vaikutti samanlaiselta kuin ne, joita hän oli käsitellyt ennenkin. Hän harjoitteli muutaman kerran lippaan vaihtamista ja selvitti itselleen aseensa muita toimintoja, kunnes arveli olevansa riittävän

perillä niistä.

Ympärillä vallitsi luonnoton hiljaisuus ja minuutit tuntuivat kuluvan loputtoman hitaasti. Eero oli valmis taistelemaan ja vaikka kuolemaan AODI:n puolesta. Hän yritti pitää vain sen ajatuksen mielessään. Eilen hän oli pelastanut ihmisiä isä Rolinin rinnalla ja yöllä kohdannut kuoleman, mutta enää hän ei voinut seurata tilannetta sivusta. Luontainen solidaarisuus sai hänet valitsemaan Unionin ja AODI:n välisessä kamppailussa automaattisesti heikomman osapuolen. Hän tunsii sympatiaa aodilaisten syvää vaakaumusta kohtaan ja halusi jollain tavalla olla osallisena siinä. Tai ehkä kaupungin epätoivo ja hänen oma ahdistuksensa olivat jotenkin yhtyneet yhdeksi ja samaksi.

Eeron pienen ryhmän viides jäsen, aodilainen, joka kuului Sandinistan anarkistiryhmittymään, ilmoitti kiipeävänsä rakennuksen katolle nähdäkseen kopterien lähestymisen. Eerokin halusi nähdä niiden lähestyvän. Palestiinalaiset ilmoittivat käsimerkein, että siitä vaan.

LUEMINUT 3.0

Eurokopterit eivät ilmestyneet näkyviin yhtä draumaattisesti kuin sotaelokuvissa. Ne vain kohosivat rauhallisina pisteinä aavemaisesti vuorenharjanteen yläpuolelle. Moottoreiden uhkaava jylinä saavutti heidät hetkeä myöhemmin. Kopterit etenivät piinalisen hitaasti ja leviävässä muodostelmassa. Etummaisten sirorunkoisten taistelukopterien perässä seurasivat hieman korkeammalla massiiviset painovoimaa uhmaavat kuljetuskopterit.

Kaupungin ilmatorjunta heräsi. Metsien peittämisiin vuorenrinteisiin piiloutuneet ilmatorjuntayksiköt laukaisivat ohjuksensa kohti koptereita, joiden muodostelma hajosi monimutkaisiksi väistömanöövereiksi. Ohjukset eivät olleet läheskään yhtä tehokkaita ketteriä koptereita vastaan kuin ne olivat olleet hävittäjiä vastaan. Kopterit väistivät ohjukset viime hetken äkillisillä liikkeillä ja ohjukset räjähtivät omia aikojaan kun niiden polttoaine oli kulunut loppuun.

Eero ja toinen mies makasivat katolla ja seurasivat helikopterien ja ilmatorjunnan tarjoamaa esitystä. Joku vilahti toisen rakennuksen katolla, mut-

ta muuten koko korkeakoulun alue vaikutti autiolta ja odottavalta. Kolme kopteria käänsi mutkittelevan kurssinsa heitä kohti. Eeron toveri tönäisi häntä hihasta ja näytti, että oli paras laskeutua takaisin alas.

Käytävällä palestiinalaiset odottivat yhtä tyynesti kuin aikaisemminkin, yksi heistä näytti jopa torkahaneen.

Berbatov ilmaantui käytävään ja selitti ensimmäisissä koptereissa olevan etujoukon, jonka tarkoituksena oli turvata ilmasilta kaupunkiin. Se varmistaisi laskeutumisalueen perässä tuleville joukoille ja raskaammille aseille. Oli ehdottoman tärkeää estää ensimmäinen maahanlasku. Jos vihollinen saisi korkeakoulusta tukikohdan, se pystyisi ottamaan haltuunsa koko pohjoisen kaupunginosan.

— Rintama ei saa murtua mistään kohdasta. Ymmärrätekö? Pysykään urheina!

Palestiinalaiset nyökkäilivät laiskasti. Nuori anarkisti ei edes teeskennellyt kuuntelevansa Berbatovia, vaan tutki otsa rypyssä jotain taskustaan löytynyttä paperilappua.

— He jotka kuolevat tänään, eivät kuole turhaan. He uhraavat itsensä liikkeen ja kaupungin puolesta,

Berbatov sanoi lopuksi ja kävi sen jälkeen suutele-massa omia miehiään kummallekin poskelle.

— Olen ylpeä että seisotte meidän rintamassam-me, hän sanoi ja suuteli hämmentynyttä Eeroa otsalle kuin antaakseen siunauksensa.

Eero oli ensimmäistä kertaa valmistautumassa omaan taisteluunsa. Sota oli vihdoinkin laskeutunut hänen tasolleen. Siitä oli tullut henkilökohtaista. Turhautuneisuus oli muuttunut kihelmöiväksi jännitykseksi ja Eero tunsikin olevansa valmis. Sen sijaan, että olisi rukoillut kuten palestiinalaiset, hän päätti vielä kerran tutkia asettaan ja käydä mielessään läpi ainoan pakoreitin sovitulle kohtaamispaikalle, mutta hänen ajatuksensa harhailivat.

Kopterimoottoreiden jylinä lähestyi kuin hitaasti etenevä maanvyöry. Ääni voimistui niin tasaisesti, että se tuntui uppoavan painostavaan hiljaisuuteen, jossa hänen sydämensä lyönnitkin tuntuivat äänekäiltä.

Kun rytinä alkoi, Eero tunsikin suoranaista helpotusta. Isojen tykkien rytmikäs paukutus sekoittui moottoreiden tasaiseen meluun ja niiden luodit tärisyttivät rakennuksen seiniä. He heittäytyivät makaamaan

käytävän pölyn peittämälle lattialle. Rappaus lenteli ympärillä ja satoi heidän niskaansa, luodit puhkoivat seiniä kuin ohutta pahvia. Eero kamppaili pakokauhua vastaan ja yritti pitää itsensä yhtä rauhallisena kuin kokeneemmat taistelijat hänen vieressään.

Onneksi tulitusta kesti vain hetken, kun tykit suunnattiin piiskaamaan jotain muuta osaa rakennuksesta. Yksi palestiinalaisista juoksi kyyryssä säpäleinä olevasta luokkahuoneen ovesta. Mies kurkki varovaisesti ulos rikkoutuneen lasiseinän aukosta. Hän kääntyi nopeasti ja syöksyi takaisin lattialle.

Rakennuksen seinät pirstoutuivat taas, tällä kertaa ammunta kesti vieläkin lyhyemmän hetken. Kopteri vain pyyhkäisi tykeillään toista kerrosta ja jatkoi sitten kierrosta.

— Nyt ne laskeutuvat! huudahti palestiinalainen ja lähti ryömimään kohti sisäpihan puoleista luokkahuonetta vetäen asetta mukanaan. Eerokin ryömi kii-reesti muiden perässä.

Sinivalaan kokoinen kuljetuskopteri oli laskeutumassa keskimmaiselle sisäpihalle. Joku hullunrohkea puolustaja oli noussut rakennuksen katolle ja yritti pudottaa kopterin pienellä olalta laukaistavalla oh-

juksella. Se lensi kuitenkin hiuksenhienosti ohi ja katosi jonnekin puiston toiselle puolelle. Kuljetuskopteri avasi kääntyvällä tykkitornillaan tulen kohti rakennusta, josta sitä oli ammuttu mutta jatkoi laskeutumistaan. Kopteri katosi rakennuksen taakse ampuen suojatulta joka puolelle. Yksi taistelukoptereista ilmestyi sen yläpuolelle ja tulitti ympäröivien rakennusten kattoja ja puistoaluetta. Tykitys loppui hetkeksi, melkein samantien lentävä valas kohosi taas näkyviin. Hetken ajan Eero kuvitteli kopterin peruneen laskeutumisoperaationsa mutta kuullessaan kymmenien käsiaseiden rätinän hän tajusi, ettei kopteri ollut aikeissakaan laskeutua. Se oli vain päästänyt iskujoukon sisuksistaan ja oli nyt lähdössä pois taistelujen keskeltä noutamaan lisää sotilaita. Alapuolella oleva tykkitorni tulitti nyt suojatulta toisen kerrokseen, jossa kaupunkia puolustavat taistelijat piileskelivät. Ilmaan levisi sankkaa sinistä savua, joka levisi nopeasti roottorien pyörteessä ja verhosi koko ympäristön.

Joku ähkäisi varoituksen, kun ensimmäiset Eurocorpsit ilmestyivät näkyviin viereiselle pihalle viävästä tunnelista. Eero vilkaisi palestiinalaista, joka oli hänen vieressään. Mies kehotti käsimerkeillään Ee-

roa odottamaan, kunnes hetki oli sopiva. Eero nosti aseensa poskelleen ja seurasi tilannetta sen tähtäimen läpi.

Kaksi sotilasta eteni hitaasti savun rajamailla ja ampui lonkalta rakennuksen oviin ja ikkunoihin. Eurocorpsin varusteet olivat kuin tieteiselokuvasta. Kulmikkaat suuret kypärät, joissa oli kiinteät tähtäimet tai kiikarit ja kasvojen alaosan suojana oleva maski saivat heidät näyttämään jotenkin koiramaisilta. Niska, vartalo, käsiä ja reisiä suojasivat paksut luotiliivit, joiden vyötäröllä roikkui erilaisia varustelaukkuja. Saappaat olivat jalkamiinojen varalta liioittelun isokokoiset, kuin takavuosien pikkutyttömuodissa. Heidän aseissaan näytti olevan kolme erilaista piippua, kamera ja halogeenilamppu. Aseet näyttivät raskailta, mutta sotilaat heiluttivat niitä kevyesti edestakaisin singoten laajoja luotisuihkuja ympäriinsä. Heidän aseensa eivät potkaisseet lainkaan. Eurocorpsit vaikuttivat yli-inhimillisiltä roboteilta, aivan ylivoimaisilta verrattuna minimaalisesti varustettuihin AODI-sisseihin.

Vihollisen robottimaisuudessa oli kuitenkin yksi hyvä puoli. Kun Eero alkoi ampua, ei tuntunut

lainkaan siltä kuin hänen tehtävänsä olisi ollut surmata ihmisiä. Eeronkin ase potkaisi yllättävän vähän, kun hän päästi summittaisen sarjan kohti vihollista ja vaihtoi sitten nopeasti paikkaa, kuten oli nähnyt muidenkin tekevän. Eurocorpsit ryhmittäytyivät suojaan juosten kyyryssä ja käyttäen hyväkseen kivi-
penkkejä ja ovisyvennyksiä. Pian he huomasivat olevansa keskellä kahdelta suunnalta tulevaa ristitulta, joka piiskasi polkujen soraa kuin raekuuro. Yksi toisensa jälkeen Eurocorpsit kaatuivat ääntä päästämättä. Heidän rinnassaan oleva pieni punainen valo vilkkui hätäisesti, mikä lisäsi entistään heidän robottimaisuuttaan. Vain kahden taistelijan onnistui perääntyä ulos pihalta. Eero ei tiennyt oliko hän osunut, mutta hänellä ei ollut aikaa pohtia sitä juuri nyt.

Kun ammunta heidän pihallaan taas taukosi, Eero kuuli toisaalta yhtä epätasaista mutta kiivasta tulitusta. Taistelukopteri yritti tulla joukkojen avuksi, mutta tällä kertaa jostain ikkunasta lennähtänyt pienoishjus osui ja kopteri muuttui tulipalloksi, joka lennätti sen roottorin korkealle taivaalle. Kuin valtavan lentävän leluhyrrän.

Vastapäisessä siivessä räjähti joku oville asetetuis-

ta miinoista. Kuului huutoja ja tauotonta ammuske-
lua. Toinen palestiinalaisista ryömi hänen luokseen
ja huusi hänen korvaansa.

— He ovat he ovat sisällä! Meidän on mentävä alas
ja pysäytettävä heidät, muuten he tulevat läpi. Ota
kranaatit mukaan!

Eero seurasi palestiinalaistaistelijaa ulos luokasta.
Hän otti mukaansa muutamia kranaatteja sisältävän
kangaslaukun ja he juoksivat portaat alas ensimmäi-
sen kerroksen käytävään, jonka päässä näkyivät lasi-
set palo-ovet. Hengästynyt palestiinalainen käski Ee-
ron vahtia käytäviä ja miinoitti ovea kolmella kranaa-
tilla ja taskustaan löytyneellä rautalangalla. Eero piti
aseensa tähtäimen läpi silmällä käytävää. Verenpai-
ne kohisi hänen korvissaan ja sininen savu työntyi
käytävään, eikä Eero voinut enää olla varma, vilah-
tiko käytävän toisessa päässä Eurocorpsien vaalean-
harmaita hahmoja vai oliko se vain harhaa. Kun viri-
tys oli valmis, he perääntyivät nopeasti parin käytä-
vänristeykseen päähän odottamaan.

Palestiinalainen sytytti varmoin kädenliikkein tu-
pakan. Vilkaistuaan Eeron vapisevia käsiä hän ojensi
sytytetyn savukkeen Eerolle ja otti itselleen toisen.

Eero ehti vetää kolme hermostunutta henkäystä, kun heidän ansansa laukesi. Eero kuuli Eurocorpsin huu-tavan tuskasta ja ehti jo epäillä, että ansan olikin lau-kaissut joku pakeneva AODI-sissi.

Palestiinalainen vilkaisi kulman taakse ja ampui käytävän täyteen luoteja. Tyhjennettyään aseensa hän kääntyi vaihtamaan lipasta tehden samalla tilaa Eerolle käytävän kulmassa. Eero tajusi miten hän voi-si olla parhaiten hyödyksi. Hän ojensi oman aseensa ammattilaisen käsiin ja otti toisen vaihtaakseen sii-hen täyden lippaan. Palestiinalainen virnisti hyvän-tahtoisesti ja kääntyi sitten taas ampumaan kulman taakse. Eero vaihtoi ensimmäisen lippaan kömpelös-ti pudottaen sen kaksi kertaa, mutta seuraava lipas sujui jo rutiinilla.

Palestiinalainen seisoj toisella polvellaan ja ampui sokkona kulman taakse. Sieltä vastattiin samalla mi-talla. Jokin esine putosi heidän eteensä. Palestiinalai-nenkin huomasi sen ja työnsi Eeron edellään pime-ään toimistohuoneeseen. Samassa heidän takanaan räjähti. Palestiinalainen pelasti Eeron hengen, mutta ähkäisi itse tuskasta ja jäi lattialle makaamaan tajut-tomana. Eero yritti tuuppia hänet hereille. Mies avasi

silmänsä, hänen vartalonsa kouristui ja hän yskäisi kerran. Punaisenmustaa verta purskahti palestiinalaisen suusta ja elämä imaistiin pois hänen ruumiistaan.

Eero oli yksin, kädessään ladattu rynnäkkökivääri. Ovensuussa näkyi sotilas, joka eteni käytävien risteyksessä ase valmiina. Toistaiseksi selin Eeroon päin. Ulospääsytie oli vain kahden käytävänmutkan päässä, mutta Eero ei ikinä pääsisi sinne sotilaan huomaamatta. Vielä muutaman sekunnin murto-osan ajan sotilas olisi täysin hänen armoillaan.

Hän ampui.

Sotilas pyörähti ympäri ja horjahti Eeron luotien voimasta seinää vasten. Hänen aseensa päästi vain yhden kovan laukauksen kohti Eeroa ja lensi sitten hitaasti lattialle. Katsomatta taakseen Eero ampaisi käytävän kulmasta kohti ulko-ovea. Vasen jalka petti hänen allaan ja hän oli vähällä kaatua, mutta kompuroidu kuitenkin seinästä tukea ottaen lasioville asti.

Samassa hän oli ulkona ja heittäytyi oven viereen, seinää vasten odottamaan ja hengittämään rauhallisemmin. Kukaan ei seurannut. Ulkopuolella ei näkynyt ketään. Eero kuuli koptereiden äänet. Kaikkial-

ta kuului ammuskelua ja räjähdyksiä. Jossain edessäpäin alassa viettävässä puistossa oli sovittu kokoontumispaikka. Palava pensas erottui savun keskeltä. Sumun sininen väri oli sama kuin Unionin lipussa.

Eero oli ampunut ihmisen. Sotilas oli pyörähtänyt ympäri luotien voimasta, hänen kaulastaan, kypärän ja luotiliivin välistä, oli roiskunut verta, hän oli lennähtänyt päin seinää ja lyyhistynyt siihen. Minä tapon hänet, ajatteli Eero, ja katsoin kuinka hän kuoli. Häinkin oli ihminen.

Eeron käsi oli veressä, hänen vasen lahkeensa oli riekaleina ja veren tahrima. Ensin hän ajatteli sen olevan palestiinalaisen verta, mutta tajusi sitten veren olevan hänen omaansa. Sitä valui hänen reidestään, joka oli täynnä pienten haulien repimiä haavoja. Vasta nähdessään sen hän tiedosti kivun, jonka adrenaliinin yliannos oli siihen asti sulkenut hänen avoistaan.

Eero puri hammastaan ja yritti keskittyä. Hän ei pystyisi enää osallistumaan taisteluun, mutta ei missään tapauksessa voinut jäädä tähänkään. Jos Eurocorpsit saisivat kompleksin valtaansa, he löytäisivät hänet nopeasti. Hänen täytyisi päästä lähemmäs

kokoontumispaikkaa, jossa joku aodilainen ehkä pysyisi auttamaan häntä. Ainakaan hän ei halunnut vuotaa hitaasti kuiviin tähän tupakannatsojen ja purukumien roskaamalle seinustalle.

Kivääriinsä ja seinään nojaten hän taisteli itsensä ylös maasta. Hänen lihaksiaan kouristeli. Vaikka hän kuinka varoi haavoittunutta jalkaansa, jokainen liikkahdus sai aikaan tuskan, jollaista hän ollut osannut kuvitellakaan. Jokaisella askeleella lisää verta valui hänen reidestään. Hänen onnistui liikkua kolme vaihalloista metriä eteenpäin. Kun polku vietti jyrkemin alaspäin, hän ei enää kyennyt säilyttämään tasapainoaan, vaan kaatui ja vieräi alas ulisten ja jäi ähkien ensimmäisen puun juurelle.

Hänen silmissään pimeni. Ajatus kuolemasta muuttui todelliseksi, tällä kertaa se ollut enää pelkkää epätoivoa, vaan pelottavan todellinen mahdollisuus.

Mutta tuska sai hänet takertumaan elämään. Hän tajusi kivun olevan koko hänen olemassaolonsa. Takertumalla siihen hän sysäsi kuoleman pois mielestään. Hän halusi niin kovasti elää. Hänen elämänsä saattoi olla merkityksetöntä ja turhauttavaa, täynnä ahdistusta ja häpeää, mutta silti hän halusi elää sitä.

Kipu sai hänet tajuamaan sen. Hän ei ollut koskaan aikaisemmin tuntenut mitään niin voimakasta. Se oli kiehtovalla tavalla täynnä erilaisia tuntemuksia; veren lämpöä, varpaiden hiipuvaa kylmenemistä, raastavia hauleja kudoksissa. Hänen vartalonsa toinen puoli oli pelkää hehkuvaa jomotusta ja sydäntä puristi raskas paino. Hän ei ollut koskaan kuvitellut tuskan olevan niin moni-ilmeistä, suorastaan maalauksellista. Se oli elämää. Niin kauan kun hän voisi tuntea oman kipunsa, hän olisi elossa. Aika muuttui jo tahmaiseksi, jokainen silmänräpäys tuntui kestävän useita sekunteja.

Pinnistäen tahtonsa äärimmilleen ja keskittämällä kaikki ajatuksensa tuskaansa hänen onnistui edetä muutama metri lisää ja päästä seuraavan puun taakse ennen kuin menetti hetkeksi tajuntansa. Hän oli vielä kaukana kokoontumispaikasta, mutta ehkä joku huomaisi hänet. Hänen ajatuksensa takertuivat kiinni voimakkaisiin tuntemuksiin ja ne täyttivät koko hänen mielensä. Aika pysähtyi lopullisesti.

LUEMINUT 3.1

Eero kulki kärsimysten taivalta. Ruuhkaisella juna-asemalla, sateen kastelemalla torilla ja usvaisella satama-altaalla irvokkaat ihmisenkuvatukset takeruivat häneen, raapivat hänen kasvojaan ja käsivarsiaan ja yrittivät imeä verta hänen haavoistaan. Hän oli kamppaillut kiusaajiaan vastaan ja raahautunut eteenpäin. Ivana Biyatt oli kävellyt hänen vierellään ilkeästi hymyillen ja puhunut hänelle käsittämättömällä kielellä. Hän heräsi unen sekavasta tiedottomuudesta keskittymällä kipuun, joka yhä piti häntä hengissä.

Miten hän oli päätenyt sairaalaan? Hän muisti tappelleensa hoitajien kanssa ja saanut lopulta rauhoittavan pistoksen. Eero yritti hengittää rauhallisesti ja olla jännittämättä ainoatakaan lihasta, joka olisi pahentanut kipua. Mitä oli tapahtunut? Ulkoa ei enää kuulunut pommituksen tai taistelun ääniä. Oliko sota loppunut? Olivatko aodilaiset jo käyttäneet tuomio-päivän virusta vai olivat he hävinneet?

Huoneen ovi avautui ja isä Rolin astui sisään.

— Olette taas hereillä? Isä Rolin yritti esittää vilpit-

tömän ilahtunutta, vaikka näytti hyvin uupuneelta.

— Mitä te täällä teette? Mitä te haluatte? Eero to-
kaisi epäkohteliaasti. Ei siksi, etteikö hän olisi edel-
leen arvostanut isä Rolinia. — Onko teidät lähetetty
suorittamaan viimeinen voitelu, vai? Ensinnäkin, mi-
nä en ole enää aikeissa kuolla ja toiseksi, minä en tar-
vitse pappia saadakseni rauhan, ymmärrättekö? Ker-
tokaa se lääkäreille.

— Minä olen teidän lääkärinne, totesi isä Rolin la-
konisesti ja työnsi kätensä kaapunsa hiihoihin.

Eero oli nähnyt vain tämän kasukan eikä ollut ta-
junnut isä Rolinin ehkä olevan jotain muutakin. Hän
yritti mutista anteeksipyyntöä, mutta onnistui saa-
maan aikaan vain uuden kivun aallon, joka salpasi
hänen hengityksensä.

— Minä tulin puhumaan tuskastanne, sanoi isä
Rolin ja jäi hänen sänkynsä viereen seisomaan. —
Kuulin, että olette kieltäytynyt kipulääkityksestä.

Eero nyökkäsi ja sulki silmänsä. Siksi hän oli ta-
pellut hoitajien kanssa.

— En halua sitä vieläkään. Haluan tuntea sen. Se
on tärkeää. Hänen oli pakko kääntää katseensa pois.
Häntä hävetti se juveniili kuolemankaipuu ja lapselli-

nen sankaruuskuvitelma, jonka kipu oli loppujen lopuksi pyyhkinyt pois. Sellaiset tunteet eivät olleet selittämisen arvoisia.

— Teilhard ymmärsi teitä. Isä Rolin risti kätensä ja kertoi Teilhardin kirjoittaneen kivusta ollessaan paarienkantajana Sommen taistelussa. Hän oli kokenut vahvasti silpoutuneiden ihmisten tuskan ja nähnyt, kuinka he siitä huolimatta takertuivat elämäänsä. Silloin Teilhard oli nähnyt kivun todistuksena Jumalan olemassaolosta. Itsensä tiedostava ihminen ei voinut kieltää Jumalan olemassaoloa sen paremmin kuin hän voi kieltää kivun olemassaoloa. Jonkun toisen tuskaa voi vähätellä tai selitellä, mutta oman tuskansa kanssa jokainen ihminen on yksin, aivan kuten ihminen on yksin Jumalan kasvojen edessä. Se oli ollut Teilhardin ratkaisu kartesiolaiseen ongelmaan.

— Tuskan ansiosta ihminen tietää olevansa olemassa ja siksi tuska antaa voimaa.

Eero ei saanut sanotuksi mitään. Isä Rolinin sanat koskettivat häntä. Jokainen nyhkytys oli kuin uusi osuva laukaus, mutta hän ei yksinkertaisesti kyennyt lopettamaan. Ei edes silloin, kun isä Rolin asetti kätensä hänen olkapäälleen, totesi: — Olette siunattu,

ja lähti pois.

Kun Eero oli jäänyt kyyneleet valuivat edelleen hänen silmistään. Jo toisen kerran hänet siunattiin vastoin hänen omaa tahtoaan. Hän olisi halunnut esittää älyllisiä vastaväitteitä Teilhardin ajatuksiin, mutta haavoittumisensa jälkeen hän oli ajatellut samalla tavalla. Vaikka Eero ei vielääkään uskonut jumalan olemassaoloon, hänkin oli takertunut omaan tuskaansa ja pysynyt sen ansiosta hengissä. Oli lohdullista kuulla jonkun muunkin joskus ajatelleen samoja ajatuksia.

Tuska oli voimakas henkilökohtainen tunne. Kipu työnsi kaikki muut ajatukset ja tunteet syrjään. Se oli päihittänyt jopa Eeron täydellisesti vallanneen epätoivon.

Kaupunki oli saanut uhrinsa. Satoja aodilaisia oli kuollut taisteluissa eri puolilla kaupunkia, heidän joukossaan myös Berbatov. Loukkaantuneita oli tuhansia. Eero tiesi itsekin olleensa lähellä kuolemaa.

Aodilaiset olivat onnistuneet torjumaan hyökkäyksen ja Unioni oli hävinnyt sodan. Komission propagandan mukaan se oli saanut varman tiedon kapinallisten hallinnon romahtamisesta ja kaupungis-

sa vallitsevasta anarkiasta. Varmistaakseen asukkaiden turvallisuuden sen oli ollut pakko yrittää ottaa kaupunki haltuunsa. Todellisuudessa hyökkäys oli ollut komission viimeinen epätoivoinen yritys ratkaista tilanne omalla tavallaan. Unionin häviö ei johtunut pelkästään aodilaisten urheudesta ja suurista miestappioista, vaan julkisesta mielipiteestä, joka oli noussut kuin tyhjästä tukemaan AODI:a. Jo pommitusten alkaessa oli käytännöllisesti katsoen jokaisen maan pääkaupungissa järjestetty mielenosoituksia AODI:n puolesta ja protesteja komissiota vastaan. Netti oli vyörynyt täyteen spontaaneja mielenilmauksia. Näytti selvältä, että komissio saattaisi hävitä luotamusäänestyksen ja siksi sen oli ollut pakko toimia nopeasti.

Komissio ei ollut hävinnyt sotaa AODI:a vastaan taistelukentällä. Se oli menettänyt pelin yleisön manipuloinnissa. Kun ihmiset olivat saaneet AODI:sta muutakin tietoa kuin Unionin propagandaa, he olivat tajunneet, ettei AODI:lla ollut johtajia, joita vastaan komissio väitti taistelevansa eikä agendaa, joka uhkasi Unionia. Mielipiteet olivat kääntyneet nopeasti sotaa vastaan. Stringwellin propaganda oli pian pal-

jastunut pelkäksi roskaviihteeksi, jolla komissio oli epätoivoisesti yrittänyt perustella omat toimensa ja peitellä väärinkäytöksiään. Oli vain ajan kysymys, milloin tapahtumien kulku paljastaisi TAI:n olemassaolon. Ellei muuten niin aodilaisten TAI:n vastainen blokki käyttäisi tilannetta hyväkseen. Eero oli tyytyväinen, etteivät aodilaiset olleet käyttäneet tuomio-päivän virusta.

Sairaalassa vallitsi suorastaan hysteerisen helpotunut ja iloinen ilmapiiri. Vaikka hoidettavana oli vielä satoja vaikeasti haavoittuneita, hoitajat ja lääkärit vitsailivat ja naureskelivat keskenään. Kaikki vaikuttivat niin hilpeiltä, ettei Eero olisi lainkaan hämmästynyt, jos ihmiset olisivat puhjenneet iloiseen yhteislauluun. Hän ei kyennyt jakamaan iloa, vaikka tiesikin olevansa onnekkaiden joukossa. Se yhteenkuuluvuuden tunne, joka hänellä oli ollut ensimmäisten pommitusten jälkeen, oli purkautunut kuin risa vaate. Hän oli taas ulkopuolisempi kuin koskaan aikaisemmin.

Toinen tuttu, joka tuli tapaamaan Eeroa oli Serge. Eero melkeinpä ilahtui nähdessään tämän tavanomaisen synkän ilmeen.

— Päivää, kuinka voitte?

— Paremmin, Eero sanoi ja osoitti jalkaansa. —
Pystyn jo kävelemään.

— Daa. Tohtorit sanoivat, että voitte jo lähteä. Tul-
lin noutamaan teidät.

— Niinkö? Eero sanoi yllättyneenä.

Eero valitti, ettei hänellä ollut mitään vaatteita, sillä hänen housunsa olivat kadonneet ja uskollinen työtakki oli yltä päältä veressä. Serge kohotti kulmi-
aan ja väänteli suutaan ja häipyi sitten käytävään. Hän palasi hetken kuluttua mukanaan vihertävän-
harmaa sotilastakki ja housut sekä kainalosauva.

Vaatteet haisivat savulle ja ruudinkärylle. Eero
puki Sergen avustuksella päälleen vaatteet, jotka oli-
vat epäilemättä kuuluneet jollekulle kuolleelle taiste-
lijalle. Se oli kumman lohdullista. Serge selitti hänelle
kuivasti, että vaatteet hän saisi pitää, mutta sauva pi-
täisi palauttaa, kun sitä ei enää tarvittaisi.

Hänen jalkansa oli jo huomattavasti paremmassa
kunnossa ja tuska oli enää pieni mutta tärkeä muisto,
jota hän ei halunnut unohtaa. Se palasi vielä hyvin
hänen mieleensä aina, kun paino oli oikealla jalalla.

Kaupunki oli saamassa taas uudet kasvot sodan

jättämien haavojen arpeutuessa. Taisteluiden jälkiä siivottiin talkoovoimin pois kaduilta. Kaivurit ja puskuotraktorit purkivat tulipalojen tai räjähdysten täysin tuhoamia rakennuksia ja kymmenet vastaantulevat kuorma-autot kuljettivat raunioita pois. Korjattavissa olevat talot olivat jo työn alla — rikkoutuneita ikkunoita vaihdettiin, palaneita kattoja ja muita rakenteita purettiin ja korvattiin väliaikaisilla, joitakin julkisivujakin oltiin jo maalaamassa uudestaan.

Yhteisöjen alueella Eero huomasi korjaustöiden keskellä olevan meneillään myös yleistä juhlintaa. Kaikki talot oli koristeltu erilaisin lipuin ja värikkäin banderollein, jokainen oli ripustanut ikkunoistaan kaikkein värikkäimmän kankaan, jonka oli löytänyt. Rauhanmerkkejä oli kaikkialla, niitä oli maalattu vaatteisiin ja vartaloihin, lippuihin tai kyltteihin. Kaduilla oli käynnissä varsinainen karnevaali, ihmiset olivat keskeyttäneet työnsä ja vallanneet kadut ja tanssivat nyt baareista tulvivan musiikin tahdissa.

— Juhlivatko ihmiset rauhaa? hän kysyi Sergeltä.

— Daa. Ja uuden version julkaisemista.

Uusi pääversio tarkoitti, että kaikista kiistoista ja

erimielisyyksistä oli päästy sopuun. AODI oli sodan ansiosta myös saavuttanut jonkinlaisen yhtenäisyyden. Pääversion julkistus oli pikemminkin uuden alku kuin kehityksen päätepiste.

Keskustan vanha osa ei ollut kärsinyt niin paljon kuin muut seudut, sinne arki oli palannut nopeammin kuin muihin osiin. Elämä oli taas palannut Svoboda-torniinkin, jonka parvekkeet olivat taas täyttyneet kukista ja pyykeistä. Keskustan rantapuis-to, jossa Eero oli käynyt joskus Arnon kanssa, oli kuulunut aivan toiseen aikaan, johonkin toiseen kaupunkiin ja menneeseen maailmaan.

Serge kääntyi rantatielle, joka oli myös täyttynyt juhlijoista. Ihmiset olivat sytyttäneet kultaiselle hiekkarannalle nuotioita ja tanssivat kletzmerin tahdis-sa niiden ympärillä olut- ja viinipulloja heilutellen kuin bakkantit tai aurinkotanssin intiaanit. Juhlinta oli pikemminkin vapautuksen riemua kuin voitonhuumaa.

Romanit pitivät omaa näyttävää juhlaansa rannalla. Hän yritti juuri löytää katseellaan Arnoa heidän joukostaan Sergein pysähtyessä niin yllättäen, että Eero kuvitteli tämän ensin törmänneen johonkin.

Serge kuitenkin nousi rauhallisesti paikaltaan ja kiersi väkijoukon läpi avatakseen Eerolle oven. He olivat pysähtyneet pitkän huvilaiturin kohdalle.

— Kävelkää laiturin päähän, teitä odotetaan siellä, Serge sanoi ja näytti tupakallaan suunnan.

— Kuka?

— Näette sitten, mutisi Serge ja auttoi hänet matkaan ympärillä tungeksivan ihmisjoukon läpi.

Miten Eeron pitäisi tunnistaa väkijoukosta henkilö, joka häntä odotti? Hän vilkaisi epäilevästi Sergeen, joka vain kohotti kulmakarvojaan kannustavasti ja sanoi odottavansa taksinsa luona. Eero oli viime aikoina muutenkin hypännyt sumeilematta tuntemattomaan eikä se ollut vielä ainakaan saanut häntä hengiltä, joten hän päätti nytkin tehdä niin.

Juhlijat olivat vallanneet myös laiturin, joka oli kuin meren toiselle puolelle ulottuva silta. Terävä kuunsirppi roikkui luonnottomasti sen yllä ja taivas sen takana oli hämmentävän sinipunainen. Näky oli hyvin epätodellinen.

Monet juhlijat kääntyivät ensin vilkaisemaan keppiinsä raskaasti nojaavaa Eeroa uteliaana ja muutama askelta myöhemmin joku alkoi taputtaa. Muut

yhdyivät taputuksiin ja ilmiö levisi nopeasti. Pian Eero huomasi olevansa varsinaisessa kunniakujassa. Hänen kummallakin puolellaan oli taputtavia ja hurraavia ihmisiä, hänelle tarjottiin juotavaa ja ihmiset halusivat halata, suudella tai kätellä häntä. Luultavasti he luulivat häntä haavoittuneeksi sotilaaksi, joka tuli tuonut kaupunkiin rauhan. Ensimmäistä kertaa hän tajusi todella olevan taistelusta selvinnyt sankari. Ajatus piristi häntä, mutta oli kuitenkin vaivautunut saamastaan huomiosta.

Hetken ajan Eero epäili kaadereiden järjestäneen tämän näytöksen hänen kunniakseen, mutta luopui ajatuksesta, sillä ihmisten reaktiot tuntuivat vilpittömän spontaaneilta. Laiturin kopinan, ihmisten aplodien ja aaltojen taustakohinan ja merenrannan joka suunnalta tulevan valon ansiosta hän tunsii olevansa kuin näyttämöllä kävelevä tarinan henkilö.

Epätodellinen tunne vain vahvistui jokaisella raittavalla askeleella. Oli kuin laiturin olisi ollut jyrkenevä mäki, jonka pään saavuttaminen olisi täysin mahdotonta. Jos Eero voisi nähdä laiturin pään, se katoaisi kaukaisuuteen jonnekin taivaanrannassa olevaan pisteeseen.

Kun viimeiset ihmiset väistyivät hänen tieltään ja laiturin pää tuli näkyviin, Eero katseli ympärilleen ja yritti löytää ympäriltään tutut kasvot tai jonkun joka näyttäisi odottavan häntä. Hänen katseensa kiersi hyvätuulisista kasvoista toiseen.

Etummaisten ihmisten takana seisoj vaaleatukkaisen nainen, joka katseli häntä uteliaana. Eeroa pyörrytti.

LUEMINUT 3.2

Eeron oli pakko kumartua kaksin kerroin saadakseen henkeä. Nainen tunkeutui hänen luokseen läpi hössöttävien ihmisten piirin ja sanoi: — Heidän mielestään te olette sankari. Hänen kasvoilla oli ystävällinen, mutta hieman ivallinen hymy, jonka näkeminen herätti Eerossa kummaa jännitystä ja levottomuutta.

— Tietävätkö he muka kuka minä olen?

Eero katsoi epäluuloisesti naista. Hän oli unohtanut miltä naisen kasvot olivat näyttäneet. Hän näytti viehättävämmältä kuin mitä Eero muisti.

— Teillä on sotilasvaatteet ja olette haavoittunut. Ne tekevät teistä sankarin.

— Minä en ole tehnyt mitään. En tunne itseäni urheaksi, hän tokaisi vihaisena.

— Aitojen sankarien ei tarvitse tunnistaa omaa urheuttaan.

— Vai niin. Mutta entä te? Ettekö aio juosta karuun tällä kertaa?

— En. Minun täytyy pyytää teiltä anteeksi ja selittää.

— Mitä selitettävää teillä sitten on? kysyi Eero

edelleen tuotuneena. He siirtyivät nojaamaan laiturin kaiteeseen.

Nainen veti syvään henkeä kuin olisi aloittamassa pitkää sukellusta.

— Se, minkä kerroin teille omasta elämästäni, on enemmän tai vähemmän totta.

Nainen kertoi olleensa aodilaisten parissa siitä saakka, kun he olivat auttaneet häntä piileskelemään miehensä jäljittäjiltä. Hän oli nähnyt AODI:n syntyvän pelkästä pienestä ajatuksen siemenestä ja kasvavan globaaliksi vallankumoukseksi, joka parhaillaan tapahtui.

— Kuka te oikein olette? Oletteko kaaderi? Mihin yhteisöön te kuulutte? Eero halusi tietää mitä AODI naiselle merkitsi.

— En kuulu mihinkään yhteisöön. Tunnen joitakin kaadereita, mutta olen varma etteivät he tunne minua. Olen halunnut pysyä riippumattomana ja nimettömänä.

Naisen mielestä AODI oli suurenmoinen ajatus ja maailma oli kaivannut jotain sellaista jo pitkään. Hän oli ollut huolissaan siitä, että AODI ei ollut saanut lainkaan julkisuutta tiettyjen piirien ulkopuolella. Vain

erilaiset toisinajattelijat ja marginaaliryhmät, jotka etsivät muutenkin aktiivisesti vaihtoehtoista elämäntapaa, löysivät AODI:n tavalla tai toisella. He ymmärsivät helposti, minkälaisen mahdollisuuden se tarjosi, ja he pystyivät osallistumaan sen muotoutumiseen. Muille se ei avautunut lainkaan.

Yrityksistä huolimatta AODI:n ei ollut onnistunut saavuttaa median ja suuren yleisön kiinnostusta. Kukaan ei ottanut heitä vakavasti eikä kukaan kuunnellut heitä. Heitä pidettiin joko unelmoivina haihatteilijoina, terroristeina tai pahimmillaan jopa molempina.

— Tavalliset ihmiset eri puolilla maailmaa, eivät tuntuneet tiedostavan AODI:n olemassaoloa mitenkään. Heille AODI olisi voinut tarjota paremman vaihtoehdon demokratialle, mutta ikään kuin he eivät olisi halunneet uskoa vaihtoehdon mahdollisuuteen.

Auringon viimeiset säteet värjäsivät taas aaltojen kärjet leiskuvan punaisiksi. Iltarusko heijastui myös naisen silmissä, jossa näkyi myös sama vakaumus kuin Marcolla ja muilla kaadereilla.

— Joku ehkä yritti tietoisesti sulkea AODI:n muun

maailman ulkopuolelle, mutta emme halunneet langeta yksinkertaisen salaliittoteorian ansaan.

— Miksi ette taivuttaneet medioita puolellenne?

— Ei AODI ole mikään brändi, joka voidaan tunkea ihmisten mieliin pelkällä markkinointikampanjalla. Monet pelkäsivät ensimmäisten kokeilujen johtavan katastrofin. AODI olisi saattanut menettää yhtenäisyytensä ja hajota uudestaan pieniksi keskenään riittäisiksi sirpaleiksi. Jos se olisi onnistunut, muttei olisi saanut ulkomaailman huomiota ja hyväksyntää, se olisi joko hiipunut olemattomiin tai jäänyt taantumuksen vastavoimien alle. Oli vähällä, etteivät epäilijät olleet oikeassa.

— Sota muutti kaiken, mietiskeli Eero. — Miten minä liityn tähän?

Nainen vilkaisi häntä hymyillen häveliäästi ja selitti, että hän oli luullut Eeroa jonkinlaiseksi journalistiksi, joka oli saapunut kaupunkiin ottamaan selvää AODI:sta.

— Vaikutitte uteliaalta ja arvoitukselliselta, joten luulin teidän tietävän enemmän kuin annoitte ymmärtää. Kerroitte olevanne kirjailija ja tekevänne tarinoiden kautta ajatuksista tärkeämpiä, kuten itse sa-

noitte. Te olitte viimeinen epätoivoinen yritykseni estää sota, hän sanoi hymyillen.

Nainen oli halunnut johdatella Eeroa oikeaan suuntaan ja siksi varastanut kommunikaattorin. Hän oli asentanut siihen uuden järjestelmän, joka oli sisältänyt kaiken tarpeellisen tiedon ja yhteydet AODI:iin, jotta Eero saisi nopeasti kuvan tilanteesta.

— Olin aikeissa palauttaa kommunikaattorinne, mutta te olitte ehtinyt kadota hotellistanne. Häätännyn ja yritin Sergen avulla löytää teidät, mutta turhaan. Te olittekin kadonnut kuin tuhka tuuleen.

Nainen piti tauon, kuin muistellen tapahtumien kulkua.

— Myöhemmin kuulin Sergeltä. . .

— Onko Serge teidän palveluksessanne? keskeytti Eero. Oliko se selitys Sergen piinalliseen uskollisuuteen?

— Ei. Vain ystävä. Hän kertoi teidän ilmestyneen myöhemmin taas kuvioihin ja pyysin häntä pitämään huolta teistä. Luulin teidän häipyvän kaupungista saman tien, mutta huomasin teidän osallistuvan nettikeskusteluun. Olin uudestaan tulossa tapaamaan teitä hotelliin, mutta eksekutiivit olivat ilmaantuneet

sinne. Siellä kujalla en siis paennut teitä, vaan heitä.

Eero oli siis todellakin nähnyt vilauksen naisesta. Hän kysyi, miksi nainen oli paennut eksekutiiveja.

— Koska he tiesivät todellisen henkilöllisyyteni ja ehkä etsivät minua. Olen varma, että he olisivat tunnistaneet minut ja pidättäneet minut tavalla tai toisella, jos olisivat nähneet minut. Pahimmassa tapauksessa he olisivat voineet paljastaa minut aodilaisille enkä halunnut sitä, sillä se olisi herättänyt hirvittäviä epäluuloja.

Hänellä oli ollut epämääräinen tunne siitä, että häntä oli tuupittu eteenpäin ja ohjailtu.

— Kaikki tiesivät, että Berbatov ajoi tietoisesti AO-DI:a sotaan, enkä ole koskaan pitänyt Ivana Biyatista. Hänellä oli omat motiivinsa, joista kukaan ei ole koskaan saanut selkoa. Pelkäsin, että he yrittivät käyttää teitä hyväkseen.

— Vasta kun eksekutiivit lähtivät, katsoin turvaliseksi taas liikkua kaupungissa, mutta sodan takia en saanut tilaisuutta tulla teidän luoksenne. Tunsin olevani syypää sotaan. Enkä yksinkertaisesti pystynyt kohtaamaan teitä.

Eero katsoi naista uteliaasti etsien kasvoista merk-

kejä vilpillisyydestä.

— Miksi aodilaiset hyväksyivät sodan, vaikka he olisivat voineet estää sen? hän kysyi.

— Berbatov oli oikeassa, sanoi nainen. — Hänen lisäksi moni muukin kuoli sen takia. Mutta sodan ansiosta AODI läpäisi näkymättömän muurin, joka sitä ympäröi. Sota herätti ihmisten kiinnostuksen, teki ajatuksesta varteenotettavan. Yllättäen ihmiset löysivät kaiken sen tiedon, joka AODI:sta oli olemassa. He muodostivat oman käsityksensä todellisuudesta, eikä komission propaganda enää toiminut, kun ihmisten mielipiteet elivät omaa elämäänsä.

— Se, mihin te olitte aikonut käyttää minua, tapahtui sodan ansiosta.

— Toivottavasti voitte antaa anteeksi, että sotkeuduin teidän elämäänne. En todellakaan kuvitellut, että asiat menisivät tällä tavalla.

Nainen sanoi AODI:n leviävän verkkoon jo ennen kuin sota tuli esille tiedotusvälineissä. Siksi ihmisten mielipiteet kääntyivät komissiota vastaan niin nopeasti.

Eero tunsi kyllä itsensä manipuloiduksi. Hän oli ollut turhautunut ja ellei olisi sattumalta joutunut

keskelle vallankumousta, olisi vaipunut apatiaan. Hän oli kärsinyt ja joutunut hengenvaaraan, mutta se ei ollut naisen vika. Se oli johtunut pikemminkin hänen omista harhailuistaan.

— En oikein tiedä. Miksi minä uskoisin teitä?

— Voin antaa teille oikean nimeni. Sitä ei tiedä kukaan muu tässä kaupungissa. Olen Èvé Dhelier.

Nimi ei merkinnyt Eerolle mitään, mutta nainen jatkoi.

— Mieheni on Benoît Dhelier de Guise.

De Guise oli yksi Euroopan uusriikkaista. Hänen hallitsemiensa kasvottomien sijoitusyhtiöiden lonkerot ulottuvat joka puolelle maailmaa.

Èvé selitti osan miehen omaisuudesta olevan verotussyistä hänen nimissään. Päästyään AODI:n suojiin hän oli siirtänyt tuota omaisuutta pois miehensä ulottuvilta ja käyttänyt sitä AODI:n hyväksi.

— Raha oli ainoa syy siihen, että mieheni etsi minua viimeiseen asti niin kiihkeästi.

Hän oli siis se salaperäinen rahoittaja, ajatteli Eero, joka kiinnosti sekä aodilaisia että Unionia. Hän ei olisi ikinä voinut yhdistää viittauksia rahoittajaan helposti katoavaan nimettömään blondiin, jota ku-

kaan ei kaupungissa tuntenut.

— Miten niin etsi? Eikö miehenne sitten enää ole teidän perässänne?

— Ei. Hän kuoli jokin aika sitten. Ironista kyllä hän kuoli juuri niin kuin oli aina kuvitellut ja pelännyt. Hänen huvijahtinsa joutui terroristien ohjuksen uhriksi aivan sattumalta.

— Nyt minä hallitsen koko hänen valtaisaa omaisuuttaan. Nainen katsoi Eeroa ovela ilme kasvoillaan.
— Olen käyttänyt siitä jo suuren osan suojellakseni AODI:a.

Èvé Dhelier oli se salaperäinen taustavaikuttaja. AODI oli liian epäkoherentti, liian kaoottinen, jotta se olisi voinut olla yhden ihmisen aikaansaannosta tai ohjailtavissa. Kukaan ei yksinkertaisesti pystynyt käyttämään sitä itsekkäästi hyväkseen. Sitä paitsi AODI:n idea oli selvästi lumonnut Èvé Dhelierinkin.

— Uskotteko te minua?

— Uskonko? Kyllä kai. Kai minun pitäisi peräti kiittää teitä. Ilman teitä en olisi täällä.

Èvé näytti helpottuneelta, hän suuteli Eeroa nopeasti ja sanoi lähtevänsä kaupungista, mutta toivoi heidän tapaavan uudestaan jonain päivänä.

Eeron jäi katselemaan naisen katoamista väkijoukkoon ja muistelemaan hänen huuliensa pehmeyttä.

Hän ei ollutkaan osana missään suuressa juonessa, vaan epätavallisten ja monimutkaisten sattumien summassa, joka oli uskomattomampi kuin mikään kuvitteellinen kertomus. Hän ei ollut sen sankari tai protagonisti eikä edes kertoja, vaan pelkkä sivuhenkilö. Mutta hän halusi uskoa, että tapahtumilla oli jonkinlainen merkitys.

LUEMINUT 3.3

Berbatovin pakettiauton jäljiltä korjattu hotelliaula oli yllättäen täynnä uusia ihmisiä, jotka odottelivat kärsimättömänä matkatavaroidensa luona. Tilan täyttävä monenkielinen hermostunut puheensorina oli aavemaista — ikään kuin mausoleumin kauan sitten kuolleet asukkaat olisivat heränneet eloon. Eero ei joutunut odottelemaan vuoroaan, sillä vanha Decius viittasi hänet määrätietoisella kädenliikkeellä tulemaan suoraan tiskille.

— Alan olla jo liian vanha tähän. . . ukko sanoi ja viittasi odottaviin ihmisiin.

Eero virnisti vanhukselle, joka otti hänen avaimensa. Eero oli jo aikeissa lähteä kohti ulko-ovea, kun hän kääntyikin takaisin.

— Missä teidän kirjanne on?

Vanhus käänsi uudestaan katseensa Eeroon. Hän sulki hitaasti silmänsä ja piti ne suljettuina parin sekunnin ajan.

— En lue sitä enää. . . Olen jo vanha mies. Muistini ei ole enää niin kuin ennen. . . Ehkä minä todellakin olin toisinajatteli ja elin moninkertaisessa valhees-

sa, jotta he eivät olisi huomanneet sitä.

— Miten ihmeessä tulitte siihen tulokseen?

Vanhus meni mietteliääksi.

— Kun tajusin, että henkilö, joka oli vakoillut itseäni kaikki ne vuodet, olinkin minä itse.

Eero oli hämmentynyt.

Vanhus huitaisi kädellään. — Se oli hyvin sekaavaa aikaa . . . Vaikeita vuosia . . . Täynnä salaisuuksia ja juonitteluja, enkä enää muista kuinka asiat oikein olivat, mutta luulen eläneeni kaksikymmentä vuotta kaksoiselämää. Kuvittelin olevani kunnon kansalainen, jolla ei ollut mitään salattavaa, mutta samaan aikaan sain itseni näyttämään lähes vaaralliselta toisinajattelijalta . . .

— Vapautuksen jälkeen en voinut kovinkaan hyvin, jouduin olemaan vuosia sairaalassa. Pelkänpä, että olen tyystin sulkenut tämän toisen elämän pois muistoistani. Se oli jonkinlainen henkireikä, jonka ansiosta saatoin ilmaista ajatuksiani turvallisesti, mutta kun maailma muuttui, suljin sen puolen kokonaan pois mielestäni.

Äärimmäisen julman itsepetoksen ansiosta hän oli selvinnyt henkisesti vaikeista ajoista, mutta oliko

hän todella kyennyt unohtamaan sen niin täydellisesti myöhemmin? Vanhus oli elänyt orwellilaisessa tarinassa, jossa tosiasiat oli helpompaa unohtaa kuin tunnustaa. Hän ei näyttänyt ahdistuneelta, vaan hymyili paljastaen tummat ja rikkinäiset hampaansa.

— Ihminen ei voi koskaan hallita omaa kohtaloaan. Hän voi vain kiistää sen tai taipua siihen. Nyt kun maailma on taas muuttunut ja uusi aika-kausi näyttää alkavan, minäkin olen päättänyt unohtaa menneet.

Lokaali oli täynnä, mutta se ei enää jaksanut hämmästyttää Eeroa. Se, että tiskin takana hääri nyt Negrelin lisäksi myös Serge, oli iloinen yllätys. Eero kysyi Sergeltä oliko tämä lopettanut taksin ajamisen kokonaan, mutta tämä vastasi lyhytsanaisesti auttelevansa poikaansa vain muutaman päivän ajan. Poika virnisti merkitsevästi Eerolle.

Suurin osa asiakkaista oli uusia. Eeron tapaan uudet tulokkaat olivat ensimmäiseksi päätyneet ensin Lokaaliin. Suurin osa oli toimittajia tai uteliaita turisteja, jotka olivat tulleet pällistelemaan Euroopan viimeisimmän sodan jälkiä. Viattomien katseittensa ja innostuneiden puheiden ansiosta tulokkaat oli help-

po erottaa taistelut ja hävityksen kokeneista aodilaisista ja kaupunkilaisista. Eeron mieliala oli kohentunut eikä tuntenut oloaan vieraaksi aodilaisten keskuudessa. Hän ei enää tuntenut itseään edes tulokkaaksi, kun kaupungissa oli hänen jälkeensäkin saapuneita.

Baarissa oli kyllä myös useita tuttuja kasvoja. Lilo ja Filo kertoivat hänelle suunnitelmista paljastaa komission TAI-vehkeilyt. Hän kuuli helpottuneena Ivanan Biyattin käyttäneen viimeisten päivien sekasortoa hyväkseen ja kadonneen jäljettämiin. Eero päättyi samaan pöytään Luzin kanssa.

— Tulipalo vaurioitti meidän taloamme, mutta sitä korjataan parhaillaan, selitti Luz tyytyväisenä.
— Minunkin huoneeni paloi, mutta muutin toiseen paikkaan.

— Onko Marco . . . uteli Eero.

Luz käänsi katseensa pois. Eero pelkäsi Luzin saaneen selville Marcon ja Clean suhteesta, mutta pian hän käänsi katseensa takaisin ja hymyili Eeron yllätykseksi tasaisilla, hyvin hoidetuilla hampaillaan.

— Marco voi hyvin. Oikein hyvin, hän sanoi. Hän on ilmoittanut muuttavansa yhteen sen sotilaansa

kanssa. Kaikki meikäläiset eivät pidä siitä, mutta minusta Clea on ok. Heillä on hauskoja riitoja, Marco yrittää tehdä Cleasta pasifistia ja Clea vakuuttaa sotien olevan välttämättömiä.

Eero huomasi jo kaukaa, kuinka yksi baarin uusista asiakkaista, sotkutukkainen nuorimies, jolla oli lävistyksiä kasvoissaan, katseli hetken aikaa Eeroa ja Luzia ja lähti sitten määrätietoisesti lähestymään heitä. Eero tyrkkäsi Luzia jalallaan pöydän alla ja vinkkasi nuoren miehen suuntaan varoittaakseen Luzia lähestyvistä vaarasta. Luz vilkaisi nuorukaiseen ja heitti sitten Eeron suuntaan teeskennellyn tuskaisen ilmeen.

— Anteeksi, olen uusi täällä päin. Huomasin teidät ja ajattelin kysyä, voisinko istua hetkeksi teidän pöytäänne. Mies suuntasi sanansa heille molemmille mutta Eero vaistosi hänen oikeasti pyytävän lupaa vain Luzilta.

Luz arvioi nuorukaisen nopeasti ja vilkaisi sitten Eeroa, joka oli huomaavinaan katseessa pienen kiinnostuksen pilkahduksen. Hän kohautti kulmakarvojaan.

— Joo. Istu vaan, sanoi Luz ja osoitti tyhjää tuolia.

Nuorukainen selitti tulevansa Berliinistä. Hän oli aina ollut kiinnostunut kaikenlaisesta yhteiskunnallisesta marginaalitoiminnasta, mutta vielä kuukausi sitten hän ei ollut kuullutkaan AODI:sta.

— Se on minusta aika outoa, eikö totta?

— Minä päädyin tänne aivan sattumalta, sanoi Luz. — Kuulin AODI:sta, itse asiassa, erään Malathirin luennon jälkeisessä keskustelussa.

— Luuletko, että Unioni yritti estää tiedon leviämisen? kysyi nuorukainen Luzilta.

— En kyllä usko, että ne olisivat pystyneet siihen, vaikka olisivat halunneet.

Nuorukainen oli samaa mieltä. Mielipiteiden globalisaatio oli netin avulla mennyt niin pitkälle, ettei mikään hallitus pystynyt manipuloimaan ihmisiä median avulla niin kuin ennen.

— Mutta jotain kummallista on kyllä ollut netissä tekeillä ja se on kiinnostanut minua erityisesti, selitti nuorukainen.

— Miten niin? uteli Luz. Hän halusi selvästi pitää keskustelun nuorukaisessa itsessään.

— Koska minä tutkin nettiä. Tai oikeastaan verkostoja. Olen yrittänyt etsiä todisteita eräälle teorialle ja

AODI on kiehtova ilmiö.

— Mikä teoria? Salaliittoteoria?

— Ei. Netti on valtava, kompleksinen elävä verkko, jonka mittakaavaton topologia koostuu useista miljardeista solmuista. Kaikki solmut eivät ole samanarvoisia. Suuntautuneet linkit keskittyvät parhaiten kytkeytyneisiin solmuihin, joita kutsutaan navoiksi. Sellaisia ovat esimerkiksi hakukoneet tai portaalit. Katsokaa tätä, sanoi nuori mies ja avasi kommunikaattorinsa näytölle kartan, jossa oli erivärisiä läiskiiä ja useita tummia pisteitä.

— Tämä on netin reaaliaikainen kartta. Se ei ole maantieteellinen kartta vaan kuvaa netin eri osien kytkeytymistä toisiinsa. Tummat väripisteet ovat napoja.

Kartan keskellä oli suuri sininen ameeba, jolla oli erisävyisiä lonkeroita ja suurempi uloke, joka pyrki siitä eroon. Toinen pienempi ameeba ikään kuin pyrki kohti suurinta läikkää. Molempien amebojen ympärillä oli lukuisia erikokoisia täpliä, kuin irronneita lonkeroita. Osa niistä oli kytkeytyneitä toisiinsa muodostamatta kuitenkaan selkeää hahmoa.

— Tämä on netin keskiö, selitti nuorukainen ja

osoitti suurinta ameebaa. — Pääosa netin liikenteestä keskittyy siihen, koska siellä ovat kaikki suosituimmat palvelut — uutiset, viihde, hakukoneet ja sen sellaiset. Sitä sanotaan päämantereeksi.

— Tämä, hän sanoi ja osoitti toiseksi suurinta ameebaa. — On sisään-manner. Siinä on vähemmän suosittuja tai tunnettuja palveluita, jossa on paljon linkkejä keskustaan, mutta ei toiseen suuntaan. Siellä ovat esimerkiksi ihmisten omat tai pienten yhteisöjen sivut. Tämä toinen on ulos-manner. Siinä ovat erilaisten yritysten informaatio ja nettipalvelut, jotka ovat huonosti yhteydessä toisiinsa, mutta joihin on paljon linkkejä keskustasta. Pisteet ovat pienempiä fraktaalaisia kokonaisuuksia.

— Voidaan kuitenkin olettaa, että näiden tunnettujen osien lisäksi netissä on myös ainakin yksi näkyvätön manner. Luultavasti ei yhtä iso kuin päämanner, mutta merkittävä.

Eero kysyi miksi niin oletettiin. Nuorukaisen luenointi oli alkanut yhtäkkiä kiinnostaa häntä kovasti.

— Se on vähän niin kuin avaruuden pimeä materia. Ensinnäkin, netissä on yli kaksikymmentä prosenttia enemmän liikennettä kuin mitä pystytään tä-

män kartan avulla selittämään. Eikä ole mitään syytä olettaa, että tuntisimme koko netin läpikotaisin. Hakukoneet on suunniteltu vain keskivertotarpeita varten ja jos palvelut rakentuvat eri tavalla, hakukoneiden robotit eivät välttämättä edes kiinnitä niihin huomiota. Kolmanneksi, koska verkostoteorian mukaan niin pitää olla. Pimeitä mantoja on etsitty jo vuosia, mutta kukaan ei ole vielä pystynyt edes todistamaan niiden olemassaoloa.

— Netti muuttuu jatkuvasti. Erityisesti päämanner on hyvin volatiili, siihen sulautuu ja siitä irta-aa uusia osia joka hetki. Useimmiten ne ovat pieniä, mutta joskus kokonaiset haarat irtaantuvat.

— Miten se on mahdollista?

— Kaikki on kiinni linkeistä ja päämantereen kohdalla hakukoneet ovat avainasemassa. Niiden robotit painottavat vahvoja linkkejä ja sen ansiosta ne pystyvät indeksoimaan nopeasti kaiken uuden sisällön mutta eivät kovin helposti eksy syrjäpoluille, jossa linkit ovat keskiöön nähden heikompia.

— Miten tämä sitten liittyy AODI:in? Onko AODI se näkymätön manner?

— Ehkä. Luultavasti. Todennäköisesti, sanoi nuo-

rukainen virnistellen. — Koska se selittäisi tämän, hän jatkoi ja näpelöi hetken kommunikaattoriaan. Luz ja Eero kumartuivat molemmat katsomaan kun nettikartta alkoi yhtäkkiä elää. Eero huomasi ruudun nurkassa kellonajan, jossa tunnit vilistivät kuin sekunnin tuhannesosat. Kartalla olevat pallukat sulautuivat suurimpaan ameebaan josta taas irtosi pieniä pisteitä. Nuori mies osoitti heille yhtä pientä pistettä, joka oli ruudun ylälaidassa. Se pokshti auki kuin siemenkoti ja sen ympärille muodostui joukko uusia pisteitä. Pisteet kasvoivat nopeasti ja yhdistyivät toisiinsa. Ylälaitaan muodostui uusi ameeba, joka kasvoi ja hivuttautui lähemmäs päämannerta kunnes sulautui siihen.

— Ajakaa se uudestaan, pyysi Eero. Nuorukainen hymyili hänelle ja palautti kuvan taas alkutilaan.

Vincente oli ihmetellyt miksi AODI:in liittyvien hakujen tulokset olivat yhtäkkiä moninkertaistuneet.

Tällä kertaa nuorukainen selosti mitä tapahtui. Kun ensimmäinen piste laukesi, hän sanoi: — Tässä kohtaa jokin hakukone indeksoi uuden osan nettiä ensimmäisen kerran.

Päiväys oli jonkin verran sen jälkeen kun Eero oli

tullut kaupunkiin.

— Ihmiset tekevät siihen liittyviä hakuja ja alkavat kiinnostua aiheesta. Netin siihen asti tuntematon osa alkaa paljastua. Se on pian kokonaan indeksoitu ja linkit siihen alkavat vahvistua. Se sulautuu päämantereeseen tai muuttuu sen haarautumaksi, jos ihmisten kiinnostus alkaa hiipua.

Nuorukaista kiinnosti erityisesti se hetki jolloin jokin merkittävä hakukone alkoi indeksoida netin irrallista osaa ensimmäistä kertaa. Siihen oli ehkä tarvittu vain yksi ainoa linkki. Yksi ainoa vihje oli saattanut avata hakukoneelle tien täysin uuteen mantereeseen.

— Haluaisin löytää tuon ensimmäisen linkin, koska tutkimalla sitä voin kuvata prosessin alusta alkaen ja todistaa teorian oikeaksi. Mutta se on melkoinen urakka.

— Nyt henki on päässyt pullosta ja se on levinnyt valtavalla nopeudella. Tuntuu, ettei mistään muusta puhutakaan kuin AODI:sta, selitti nuorukainen. — Tästä on kehittymässä ihan oikea maailmanlaajuinen vallankumous. Mutta mistä tämä kaikki oikein sai alkunsa?

Luz selitti nuorukaiselle AODI:n historiaa par-

haansa mukaan. Eero oli kuullut kaiken sen aikaisemminkin ja nykyhetki tuntui olevan juuri nyt paljon kiinnostavampi. Hän sytytti tupakan ja vaipui omiin ajatuksiinsa.

— Oletteko ollut aodilainen jo pitkään? kysyi nuorukainen, kun Luz oli lopettanut selostuksensa ja mennyt vessaan.

— En, Eero hätkähti. — Tarkoitan, että tietääkseni en ole AODI:n jäsen.

Oliko hän jäsen vai ei? Hänelle ei ollut koskaan tullut mieleen kysyä miten AODI:in liittyttiin.

Kun Luz palasi pöytään, Eero kysyi asiaa häneltä. Luz reagoi teatraalisella yllätyksellä ja tyytyväisyydellä.

— Haluatteko todellakin liittyä?

— Ehkä joskus. Tai oikeastaan kyllä, Eero vastasi hymyillen.

— Ei AODI:in oikeastaan tarvitse liittyä mitenkään, ellei halua ilmoittaa sitä julkisesti. Siitä on ohjeet LUEMINUT-tiedostossa.

— Mikä se LUEMINUT on? kysyi nuorimies.

— Se on eräänlainen tiivis peruskirja, tai julistus, joka kertoo mistä AODI:ssa on kyse, selitti Luz.

Eero avasi LUEMINUT-tekstin ja se todella johti lomakkeeseen, joka oli pelkkä ilmoitus.

AODI perustui pikemminkin keskinäiseen luottamukseen kuin sitoviin sopimuksiin. Aluksi se oli tuntunut haihattelulta, mutta nyt hän oli nähnyt läheltä kuinka pelkkä luottamus samassa rintamassa seivoi tovereihin oli auttanut aodilaiset läpi vaikeuksien, pommitusten ja sodan kauhujen. Järjestelmässä oli siis jotain. Tärkeintä oli, että ihmiset luottivat siihen ja suvaitsivat toisiaan.

Eero oli epäillyt kaiken takana olevan ollut jokin näkymätön motivaatio, jokin salainen taho tai tekijä, joka piti kaiken koossa. Aodilaiset olivat suvainneet Berbatovia, Ivana Biyattista puhumattakaan. Molemmat olivat kuuluneet aodilaisiin, vaikka olivatkin toimineet itsekkäästi. Erimielisyyksistä huolimatta AODI oli säilyttänyt yhtenäisyytensä.

Luz ja nuori mies olivat unohtaneet Eeron läsnäolon ja supattelivat nyt innoissaan keskenään, päätelkein kiinni toisissaan. Molempien kasvoilla oli uuteen ihastukseen liittyvä typerä virne.

Yhdellä klikkauksella Eero Rannasta tuli aodilainen.

LUEMINUT 3.4

Oli inhimillistä vainoharhaisuutta kuvitella kiinnostavimpien asioiden tapahtuvan jossain näkökentän laitamilla. Vasta kun asioihin sai etäisyyttä, tajusi todella merkittävien asioiden päin vastoin tapahtuneen usein suoraan nenänsä edessä.

Siksi Eeroa pelotti ajatus kirjoittaa viime aikaisista tapahtumista jo näin pian. Tapahtumien todelliset vaikutukset eivät välttämättä olleet vielä nähtävissä. AODI, sodan syyt ja seuraukset, hänen elämänsä ja viime päivinä päässä pyörineet mietteet sekoittuivat toisiinsa. Pää oli täynnä irrallisia mielikuvapätkiä kuin hajonneessa elokuvassa eikä tarina muodostanut mitään jatkumoa. Ehkä ei ollut mitään kokonaisuutta? Ajatus siitä, ettei irrallisia tapahtumia yhdistäisi mikään, tuntui luonnottomalta. Jokin palapelin osasista puuttui edelleen.

Sota ei ollut yksin syynä ihmisten mielipiteen muuttumiseen. Unionin hiottu propagandakoneisto ei ollut voinut epäonnistua niin pahasti, vaikka kaupungin ensimmäinen valtausyritys oli epäonnistunut. Unionin olisi pitänyt pystyä selviämään siitä ja

suorittamaan toisen hyökkäyksen, joka olisi jo varmasti onnistunut. Netissä oli tapahtunut jotain kummallista, joka oli muuttanut ihmisten asenteet. Jos Eero ymmärtäisi mitä oli tapahtunut, hän pystyisi ehkä kertomaan AODI:n pelastumisen tarinan. Nuoren verkostotutkijan teoria oli yksi puuttuva palanen, mutta Eero ei vielä osannut sijoittaa sitä kokonaisuuteen. Hän oli varma, että arvoituksen avain oli löydettävissä netistä.

Eero aloitti etsintänsä laittamalla hakukoneeseen sattumanvaraisesti mielessään pyöriviä sanoja. Hän vilkaisi nopeasti tulosta ja lisäsi hakuun mieleen tulleita sanoja ja poisti jonkin muun sanan, joka ei enää tuntunut tarpeelliselta.

Lopulta hakuun oli jäänyt lause “*avoin tiedon jakaminen*”, mikä merkitsi aodilaisille samaa kuin Vapaus, Veljeys ja Tasa-arvo Ranskan vallankumoukselle. Tämän haun tulos johdatti hänet vanhalle sivustolle, joka olisi hyvin voinut olla aodilaisten ensimmäinen kohtaamispaikka netissä.

Hän lisäsi hakuun sanan LUEMINUT, koska halusi tietää milloin tuo avaintiedosto oli syntynyt. Se kuitenkin sotki koko kuvion. Listaani tuli miljoonia sivu-

ja, joilla ei enää ollut mitään tekemistä AODI:n kanssa.

Hän kokeili sanaa AODI, mutta se ei rajoittanut tuloksia riittävästi. Hän päätti yrittää jotain muuta. Hakukoneen asetuksista löytyi kohta, jonka avulla tuloksen sai listattua indeksoitumisajankohdan mukaan. Nähdessään lopputuloksen hän jäi tuijottamaan näyttöä hämmästyneenä.

Hakutuloksista ensimmäisenä oli hänen bloginsa jossa oli linkki AODI:n LUEMINUT-tiedostoon. Se oli julkaistu päivää ennen kuin AODI-informaation siihen asti näkymätön manner oli ilmestynyt netin topologiaan.

Se ei voinut olla vain epätodennäköinen ja uskomaton yhteensattuma. Nuori berliiniläinen oli selittänyt Eerolle ja Luzille, että ensimmäisen linkin oli täytynyt olla poikkeuksellinen voidakseen muuttaa ratkaisevasti netin maatiedettä. Ranskalainen kulttuuri-sivusto oli laadukas ja tunnettu, joten luultavasti hakukonekin arvosti siinä olevia linkkejä. Oli mahdollista, ettei vastaavia yhteyksiä tunnetun netin ja eristäytyneen AODI:n välille ollut syntynyt koskaan aikaisemmin.

Hakukone oli lähettänyt sivuja analysoivat ja indeksoivat robottinsa tutkimaan ensin LUEMINUT-tiedostoa ja sitten siitä löytyviä uusia linkkejä, jotka sisälsivät valtavat määrät AODI:a koskevaa tietoa. Päiviä myöhemmin hakurobotit olivat seuloneet läpi suuren osan AODI:sta ja liittänyt sen tietokantaansa, minkä ansiosta hakutulokset moninkertaistuivat ja ihmiset löysivät AODI:a koskevan tiedon.

Sattumalta juuri hänen bloginsa oli avannut portin.

Eeron oli vaikea pitää itseään mitenkään erityislaatuisena, hän oli vain yksi miljardien joukossa, mutta hänen oli tunnustettava, että hän oli mahdollisesti sotkeutunut ratkaisevasti AODI:n kohtaloon. Hänen merkityksensä tapahtumien kulkuun oli ollut suurempi kuin hyödyttömän välittäjän rooli. Kummallinen tunne siitä, että hän oli tiedostamatta jotenkin sidottu AODI:in, että jokin näkymätön tekijä oli yhdistänyt hänet kaupunkiin, oli piinannut häntä. Olisiko hän voinut estää koko sodan, satojen ihmisten kuoleman ja kaupungin hävityksen, jos olisi tajunnut mitä oli tapahtunut? Olisiko hän voinut mitenkään vaikuttaa tapahtumien kulkuun, jos olisi ym-

märtänyt niitä?

Eerolla oli pakottava tarve kertoa asiasta jollekin. Hän valitsi listan ensimmäisen numeron ja soitti Vincentelle.

— Eero? Mitä nyt? Onko jotain tapahtunut? kysyi Vincente puoliksi hämmentyneenä puoliksi huolissaan.

Eero oli lähettänyt Vincentelle sairaalasta sähköpostin ja kertonut lyhyesti viime päivien tapahtumista, mutta tämä oli selvästi yllättynyt, koska Eero oli tällä kertaa soittanut.

— Ei mitään vakavaa. Halusin vain puhua jonkun kanssa, Eero rauhoitteli ja selitti Vincentelle löytöään.

— Väität siis, että sinä sait aikaan AODI:n leviämisen nettiin? Oletko varma, ettei se ole pelkkä sattuma? Vincente kommentoi varovaisesti.

— Totta kai se on sattumaa. Kaikki tapahtumat ovat pelkkiä sattumia. Emme me voi koskaan olla varmoja mikään tekemme lopputuloksista, joten ne voisivat yhtä hyvin olla satunnaisia, eikö?

Vincente mutisi ettei ymmärtänyt lainkaan mistä Eero puhui. Yhtäkkiä Eeron päähän alkoi tulvia uusia ajatuksia. Ikään kuin hänenkin neuroniverkos-

toon olisi yhtäkkiä liitetty kokonaan uusia topologia. Hänen suustaan tulvi puhetta.

— Ihminen on samanaikaisesti vapaa ja kohtalon-
sa vanki. Niiden välillä ei ole ristiriitaa, koska aitoa
vapautta ei ole olemassa. Syy ja seuraus ovat sidok-
sissa toisiinsa vain teoreettisissa malleissa. Sattuman
ansioista me olemme kohtalon vankeja, mutta kohtalo
ei ole edessämme vaan menneisyydessä ja se johtaa
meidän väistämättä nykyhetkeen.

Vincente tuhahti halveksuvasti. Eero huomasi it-
sessään uudenlaista sinnikkyyttä. Aikaisemmin hän
olisi luovuttanut jo tässä vaiheessa eikä olisi jaksanut
yrittää selittää ajatustaan Vincentelle. Mutta nyt hän
veti henkeä ja jatkoi.

— Maailmankaikkeus on ääretön, monimutkai-
nen ja täydellisen kaoottinen. Fysiikan lait selittävät
vain sen, minkä pitäisi tapahtua, jos kaikki siihen vai-
kuttavat tekijät tunnetaan, mutta todellisuus ei toimi
niin. Se minkä me koemme järjestäytyneenä, loogise-
na mallina, on vain harhaa, subjektiivinen rakennel-
ma, joka kuvaa paljon enemmän meidän omaa tietoi-
suuttamme kuin todellisuutta.

Linjan toisessa päässä oli pitkään hiljaista kunnes

lopulta kuului pieni huokaus.

— Eli maailmaa ei oikeasti ole olemassakaan, vai?

— Todellisuuden ja sen välillä miten me sen koemme on epäjohdonmukaisuuksia, jotka luovat inhimillisen vainoharhaisuuden tunteen. Aika ajoin me kaikki koemme sen. Me epäilemme todellisuutta, pelkäämme sen olevan vain harhaa, varjokuvia luolan seinällä. Maailma ei ole Jumalan unia, kulissee tai sinun peliesi kaltaista lumetodellisuutta. Siksi on myös niin helppo kuvitella toisia maailmoja, toisia ulottuvuuksia, rinnakkaisia todellisuuksia, taivaita ja helvettejä. Luulemme mielikuvituksemme tekevän meille tepposet, mutta ne ovat yhtä todellisia kuin oma maailmamme.

— Maailma on todellinen, mutta todellista siinä on vain kaaos, Vincente, mutta kaaoksessa näkyy järjestys koska me olemme havainnoimassa sitä. Ymmärrätkö?

— Oletko varma, ettet ole vain kuvitellut tätä kaikkea?

— Kuvitellut! hihkaisi Eero. — Totta kai olen kuvitellut kaiken. Etkö ymmärrä? Ei meidän järkemme riitä selittämään maailmaa. Mielikuvitus pitää maail-

man koossa! Ilman sitä maailma olisi vain satunnais-
ta kausaliteetin ja kvanttitilojen kaaosta.

— Olenko minä sitten sinun kuvitelmasi vai päin
vastoin?

— Ei. Eero nauroi ajatukselle. — Me olemme mo-
lemmat todellisia. Ja samassa kuvitelmassa, koska me
kommunikoimme. Maailma jossa elämme on kollek-
tiivinen kuvitelma. Universumi laajenee ja synnyttää
elämää, se tuottaa informaatiota ja levittää sitä yli
ajan ja avaruuden, koska jaettu tieto vahvistaa todel-
lisuutta.

Kerrankin Vincente oli hiljaa.
